คู่มือการสอบสวน

คดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ Royal Thai Police 2021

คู่มือการสอบสวน
คดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม
ทางเศรษฐกิจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๔

Royal Thai Police 2021

คำนิยม

"การสอบสวน" เป็นการรวบรวมพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือที่สูงขึ้นความคิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ การสอบสวนคดีอาญาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เป็นต้นทางแห่งกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวน จะถูกใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นอัยการและชั้นศาล นอกจากนี้ การสอบสวนยังเป็นกลไกที่สำคัญของรัฐ ที่มีไว้เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และเป็นหลักประกันในความยุติธรรม และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

ประเทศไทย มีกฎหมายมากกว่า ๑,๐๐๐ ฉบับ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายสำหรับองค์กรของรัฐอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งกฎหมายต่างๆ เหล่านี้ มีการแก้ไข ปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับบุคคลและที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของการสอบสวนคดีอาญา จึงได้มอบหมายให้กองบังคับการกำกับการสอบสวน รวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แก่เจ้าพนักงาน ให้ทราบถึงการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิง จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนขึ้น เป็นคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedures : SOPs) แบ่งเป็น ๕ เล่ม ตามหัวข้อใหญ่ๆ คือ การสอบสวนคดีอาญาทั่วไป การสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สาธารณะและสิ่งแวดล้อม ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืนและวัตถุระเบิด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือทั้ง ๕ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อพนักงานสอบสวนและข้าราชการที่ทำหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ ทำให้การบังคับใช้กฎหมาย และการอำนวยความยุติธรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นำมาซึ่งความสงบสุขให้กับสังคม ให้สมกับวิสัยทัศน์ "เป็นองค์การบังคับใช้กฎหมายที่น่าเชื่อถือ ในระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา" และขอขอบคุณ พลตำรวจเอก ชนะชัย ฐิตนวราพงษ์ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ / หัวหน้าคณะทำงานนโยบายการพัฒนางานสอบสวน ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๒๑๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ รวมทั้งคณะทำงานสอบสวนสำนักงานกฎหมายและคดี และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันจัดทำคู่มือพนักงานสอบสวนนี้ขึ้นจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พลตำรวจเอก

(สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำนิยม

เป็นที่ยอมรับกันว่า งานสอบสวน เป็นงานสำคัญ ที่เป็นหัวใจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น หากพนักงานสอบสวนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องมีความรู้ ความชำนาญ ในการทำงาน ซึ่งต้องศึกษาจากตำรา กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานในการสอบสวน ที่กำหนดไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมอบหมายให้คณะทำงานนโยบายการพัฒนางานสอบสวน ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๕๕๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedures : SOPs) ของพนักงานสอบสวนขึ้น

หนังสือคู่มือพนักงานสอบสวนชุดนี้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานที่ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมจากคู่มือเดิมที่มีอยู่ โดยแยกเป็นหมวดหมู่ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการสอบสวน จนเสร็จสิ้นกระบวนการสอบสวน เปรียบเสมือนแผนที่ บอกสิ่งที่การทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ ระบุถึงขั้นตอนรายละเอียดของกระบวนการต่างๆ ของการสอบสวน และวิธีการควบคุมกระบวนการสอบสวนในขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎ ระเบียบ และคำพิพากษาฎีกาที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน การจัดทำคู่มือนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากกว่าที่จะใช้เป็นตำราอธิบายเจตนารมณ์ผู้ที่ยกร่างกฎหมาย ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะผู้เขียนจึงต้องมีประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญ ในการปฏิบัติงานสอบสวนในแต่ละเรื่องที่เขียนเป็นอย่างดี คู่มือพนักงานสอบสวนชุดนี้ จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานสอบสวนและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานสอบสวน เป็นอย่างยิ่ง

ผมขอขอบคุณ คณะผู้เขียน และผู้มีส่วนร่วม ในการจัดทำคู่มือพนักงานสอบสวนที่ได้มีความวิริยะอุตสาหะในการเขียนเรียบเรียงเอกสารชุดนี้ ด้วยความเสียสละเวลาส่วนตัวและครอบครัว ทำให้มีคู่มือการสอบสวนที่ดีที่ใช้ในการสอบสวนทั่วไป และการสอบสวนคดีต่างๆ โดยนอกจากการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มแล้ว ยังได้เผยแพร่เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ไว้บนเว็บไซต์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เว็บไซต์ของสำนักงานกฎหมายและคดี และเว็บไซต์ของสถาบันส่งเสริมงานสอบสวนด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือคู่มือพนักงานสอบสวนชุดนี้ จะเป็นประโยชน์กับพนักงานสอบสวนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้โดยทั่วไป ได้อย่างดียิ่ง ในการจะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม แก่ทุกฝ่าย อย่างมีมาตรฐานและเป็นแนวทางเดียวกัน อันจะส่งผลดีต่อความเชื่อมั่น ศรัทธา ต่อประชาชนและหน่วยงานองค์กรทุกภาคส่วนที่มีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(ชนินทร์ วิษณุวรานุกูล)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/

ประธานคณะทำงานนโยบายการพัฒนางานสอบสวน

คำนำ

ท่ามกลางสถานการณ์ปัจจุบัน สภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อถึงกันเป็นไปอย่างไร้พรมแดน การค้าธุรกิจ การทำธุรกรรมต่างๆ ไม่ต้องมาประกฏตัว และทำนิติกรรมสัญญาต่อหน้ากันเหมือนแบบแต่ก่อน คู่สัญญาไม่ต้องรู้จักกันมาก่อน มีการใช้ช่องโหว่ในการโทรประชาสัมพันธ์ชวนความเชื่อล้านแจรูปใน การที่จะให้ผู้คนซึ่งมีความเดือดร้อนจากการถูกทางติดต่อทุกรูปแบบ ทางด้านอาชีพ รายได้ การศึกษา การเข้าถึงสื่อโฆษณา อันเป็นช่องทางให้อาชญากรทางเศรษฐกิจ ขอบอกขอบใจผู้เสียหายที่รู้ทันไม่ยินยอมเชื่อ และยอมนำเงินที่ยังเป็นจำนวนมากเข้าไปร่วมลงทุน เพื่อหวังผลตอบแทนในอัตราสูง ตามที่อาชญากรได้ทยอยการโทรศัพท์ ตามคำโฆษณา แล้วอาชญากรเหล่านี้ก็จะทำให้เกิดความเสียหายกับประชาชนที่ของเงินเป็นวงกว้าง นอกจากจะสร้างความเดือดร้อน และส่งผลกระทบต่อประชาชนแล้วยังอาจกระทบต่อสถานการณ์ทางการเงินต่างๆ จนอาจนำไปสู่ปัญหาทางด้านการเงิน การคลัง ของประเทศ ให้รับความเสียหายซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าว มีลักษณะเป็นอาชญากรรมองค์กร มีเครือข่ายสลับซับซ้อน มีกฎหมายที่ต้องเกี่ยวข้องหลายฉบับ ทำให้ยากต่อการป้องกัน ปราบปราม

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นที่พนักงานสอบสวนต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะ และรูปแบบของการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด นำตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องร้องเพื่อเยียวยาอาชญากรรมดังกล่าว ให้เกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากความผิดทางด้านเศรษฐกิจ มีกฎหมาย กฎข้อบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก คณะผู้จัดทำไม่สามารถนำมาใส่ไว้ในเล่มนี้ได้ทั้งหมด จึงได้รวบรวมเฉพาะในเรื่องที่สำคัญและมักจะเป็นเรื่องที่พนักงานกระทำผิดบ่อยครั้งเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ

คณะผู้จัดทำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานสอบสวนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อพนักงานสอบสวน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อันจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน ตลอดถึงหน่วยงาน หรือองค์กร ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านการสอบสวนต่อไป

คณะทำงาน

๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๘

สารบัญ

		หน้า
บทที่ ๑	หลักทั่วไปของการสอบสวนความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	๑
บทที่ ๒	กฎหมายที่เกี่ยวข้องและฐานความผิดต่างๆ	๕
๒.๑	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	๕
๒.๑.๑	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์	๖
๒.๑.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับการแข่งขันทางธุรกิจและเครื่องหมายการค้า	๑๓
๒.๑.๓	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับสิทธิบัตร	๑๗
๒.๒	ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงเงินกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน	๑๙
๒.๒.๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๙
๒.๒.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงเงินกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน	๒๑
๒.๓	ความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล	๒๔
๒.๓.๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๒๔
๒.๓.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล	๓๑
๒.๔	ความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า	๓๑
๒.๔.๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓๑
๒.๔.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า	๓๔
๒.๕	ความผิดเกี่ยวกับการเป็นการธนาคาร	๓๕
๒.๕.๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓๕
๒.๕.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับการเป็นการธนาคาร	๓๘
๒.๖	ความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์	๓๙
๒.๖.๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓๙
๒.๖.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์	๓๙
๒.๗	ความผิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชน จำกัด	๔๒
๒.๗.๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔๒
๒.๗.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชน จำกัด	๔๕
๒.๘	ความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ	๔๙
๒.๘.๑	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔๙
๒.๘.๒	ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ	๕๐

หน้า

๒.๑ ความคิดเกี่ยวกับการบัญชี ๑๑
๒.๑.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๑๑
๒.๑.๒ ข้อสมมติฐานความคิดเกี่ยวกับการบัญชี ๑๑๑

บทที่ ๓ แนวทางการปฏิบัติและประเด็นการสอบสวน ๑๑๙
๓.๑ ความคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ๑๑๙
๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวน
คดีความคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ๑๑๙
๓.๑.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ๑๑๙
๓.๒ ความคิดเกี่ยวกับเครื่องหมายทางการค้า ๑๒๕
๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวน
คดีความคิดเกี่ยวกับเครื่องหมายทางการค้า ๑๒๕
๓.๒.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีละเมิดเครื่องหมายทางการค้า ๑๒๕
๓.๓ ความคิดเกี่ยวกับสิทธิบัตร ๑๓๐
๓.๓.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวน
คดีความคิดเกี่ยวกับสิทธิบัตร ๑๓๐
๓.๓.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีละเมิดสิทธิบัตร ๑๓๐
๓.๔ ความคิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ๑๓๔
๓.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวน
คดีความคิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ๑๓๔
๓.๔.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความคิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการ
ฉ้อโกงประชาชน ๑๓๔
๓.๕ ความคิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ๑๓๙
๓.๕.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวน
คดีความคิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ๑๓๙
๓.๕.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความคิดเกี่ยวกับ
การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ๑๓๙
๓.๖ ความคิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจซื้อขายตรงหน้า ๑๔๗
๓.๖.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวน
คดีความคิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจซื้อขายตรงหน้า ๑๔๗
๓.๖.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความคิดเกี่ยวกับ
การประกอบธุรกิจซื้อขายตรงหน้า ๑๔๗
๓.๗ ความคิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ๑๕๓
๓.๗.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวน
คดีความคิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร ๑๕๓
๓.๗.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความคิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร ๑๕๓

หน้า

๓.๑ ความคิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ๑๑๒

๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบบัญชีในการกำหนดประเด็นการสอบบัญชีเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ๑๑๒

๓.๑.๒ ประเด็นการสอบบัญชีเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ๑๑๓

๓.๒ ความคิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด ๑๑๖

๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบบัญชีในการกำหนดประเด็นการสอบบัญชีเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด ๑๑๖

๓.๒.๒ ประเด็นการสอบบัญชีเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด ๑๑๗

๓.๓ ความคิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ ๑๒๑

๓.๓.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบบัญชีในการกำหนดประเด็นการสอบบัญชีเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ ๑๒๑

๓.๓.๒ ประเด็นการสอบบัญชีเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ ๑๒๑

๓.๔ ความคิดเกี่ยวกับการบัญชี ๑๒๓

๓.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบบัญชีในการกำหนดประเด็นการสอบบัญชีด้านระบบการบัญชี ๑๒๓

๓.๔.๒ ประเด็นการสอบบัญชีเกี่ยวกับการบัญชี ๑๒๓

บทที่ ๔ ของกลวงคือาญา ๑๔๑

๔.๑ คดีอาชญากรรมอันเกี่ยวกับการบัญชี ๑๓๑

๔.๒ คดีความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ๑๓๓

๔.๓ คดีความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ๑๓๕

๔.๔ คดีความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร ๑๓๕

บรรณานุกรม ๑๓๗

ภาคผนวก ๑๔๑

ก ตัวอย่างหนังสือสำคัญในคดีอาชญากรรมอันเกี่ยวกับการบัญชี ๑๔๓

ข คดีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ๑๔๔

ค คำพิพากษาฎีกา คดีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน ๑๔๗

ง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบบัญชีหรือที่พนักงานสอบบัญชีบังคับใช้ ๒๐๑

รายชื่อคณะทำงาน ๒๑๑

บทที่ ๓
หลักทั่วไปของการสอบสวน
ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบันสภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อปัญหาสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้น การกระทำความผิดทางอาญามีลักษณะเป็นเครือข่ายซับซ้อนมากขึ้น ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยีก็เป็นเครื่องมือให้ผู้กระทำความผิดนำมาเป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรมได้ง่ายขึ้น ปรากฏการณ์ของกลุ่มบุคคลใช้ช่องทางอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและเสถียรภาพทางด้านการเงิน การลงทุนของประเทศอย่างรุนแรงได้ อีกทั้งมีกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องบังคับใช้อำนาจมากเป็นอุปสรรคในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด การมีหน่วยงานที่มีอำนาจการสอบสวนอย่างตำรวจ อัยการ หรือตำรวจศุลกากรจึงไม่เพียงพอ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้กำหนดขึ้นเป็นหน่วยงาน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านนี้ขึ้นมาเป็นการเฉพาะ อันเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจการสอบสวนอื่นเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อำนาจการสอบสวน

ป.วิอาญา มาตรา ๑๒๐ บัญญัติ ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีโดยเด็ดขาด โดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน จึงทำบัญญัติดังกล่าวหมายความรวมถึงการสอบสวนโดยเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ก็ถือว่ายังไม่มีการสอบสวนมาตั้งแต่ต้นพนักงานอัยการก็ไม่มีอำนาจฟ้องเกี่ยวกับการสอบสวนซึ่งต้องกระทำโดยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจและภายในขอบเขตอำนาจการสอบสวนของตน

อำนาจการสอบสวน เป็นของพนักงานสอบสวนตามความใน ป.วิอาญา มาตรา ๒ (๑๐) ประกอบมาตรา ๒(๒๒) ซึ่ง ป.วิอาญา ให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒(๒๖) และหรือ ป.วิอาญา มาตรา ๒(๒๗) และต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๗ ส่วนมาตรา ๒๐ เป็นอำนาจของอธิบดีกรมตำรวจ การที่จะกำหนดว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดจะมีอำนาจสอบสวนและขอบเขตอำนาจเป็นประการใด ป.วิอาญา มาตรา ๑๖ ได้บัญญัติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบคำสั่ง ตร.ที่ ๗/๒๕๕ ลงวันที่ ๕ ก.ค. ๕๗ เรื่อง การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนออกข้อบังคับการในเป็นระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจน คำสั่ง ตร.ที่ ๒๒๑/๕๕ ลงวันที่ ๑ ก.ค. ๕๕ กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและการแบ่งงานการปฏิบัติให้หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนไว้แล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจการสอบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

๑. หน่วยงานที่มีอำนาจการสอบสวนอื่น เช่น สถานีตำรวจภูธรหรือสถานีตำรวจนครบาล กลุ่มงานสอบสวนในหน่วยงานที่มีอำนาจการสอบสวนในกองบังคับการ หรือกองปัญหาการจราจร

๒. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (บช.ศ.) สังกัด กองปัญหาการสอบสวนกลาง

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒๐๗) พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๕๖ กำหนดให้กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งแบ่งออกเป็นกองกำกับการต่างๆ และกลุ่มงานสอบสวน มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำความสงบเรียบร้อยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจทั่วราชอาณาจักร มีอำนาจสอบสวนความผิดทางด้านเศรษฐกิจและความผิดอาญาอื่นที่เกี่ยวเนื่องในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย กองกำกับการและกลุ่มงานที่มีอำนาจการสอบสวน มีดังนี้

๑. กองกำกับการ ๑ มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับกฎหมายการฉ้อฉลทางปัญญา และความผิดอื่นที่เกี่ยวเนื่องในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๒. กองกำกับการ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับกฎหมาย ภาษีศุลกากร และความผิดอื่นที่เกี่ยวเนื่องในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๓. กองกำกับการ ๓ มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับ กฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การซื้อขายล่วงหน้า บริษัทมหาชน ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม มูลนิธิ การปิดงบ สินทรัพย์ดิจิทัล การซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่และนอกตลาดหลักทรัพย์ ตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์หรือศูนย์สัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือการกระทำความผิดอาญาทางการเงินการธนาคารที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ ตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ตลาดซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล บริษัทออกหลักทรัพย์หรือเป็นตัวกลางในการเสนอขายแก่ประชาชน บริษัทผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหา และความผิดอื่นที่เกี่ยวเนื่องในพื้นที่รับผิดชอบ

๔. กองกำกับการ ๔ มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับกฎหมาย การเงิน การธนาคารอันมีลักษณะความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน (ยกเว้นการฉ้อโกงผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค) การกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน การประกันภัย การฉ้อโกงการนำเข้าและส่งออกกฎหมายควบคุม การประกอบธุรกิจประกันภัย กฎหมายสัมมนาคาร การสหกรณ์ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว การประกอบและการดำเนินการทางการเงิน เงินตรา ตราสาร และหนี้ ตั๋วแลกเงินตามที่เกี่ยวกับการเงิน หรือความผิดทางอาญาเกี่ยวกับกฎหมายตลาดทุนและความผิดอื่นที่เกี่ยวเนื่องในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๕. กองกำกับการ ๕ มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับกฎหมายการเงิน การธนาคารอันมีลักษณะความผิดเกี่ยวกับสถาบันการเงิน เงินตรา ระบบชำระเงิน บัตรอิเล็กทรอนิกส์ การทุจริตภายในหรือของสถาบันการเงิน การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน การประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อที่มีใช่สถาบันการเงิน การเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา การบริหารสินทรัพย์ หรือการกระทำความผิดอาญาทางการเงินและการธนาคาร ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสถาบันการเงินตามกฎหมายเป็นผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหา และความผิดอื่นที่เกี่ยวเนื่องในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๖. กลุ่มงานสอบสวน มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจหรือการกระทำความผิดทางอาญาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวเนื่องทั่วราชอาณาจักร

อำนาจฟ้องความเห็นในคดีของพนักงานสอบสวน ปปง.

หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวน ตามแนวปฏิบัติของคำสั่ง สตช. ๑๑๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑ ก.ค. ๕๖ กำหนดไว้ แล้วมีความเห็นทางคดีว่าจะส่งการสอบสวน ฟ้องหรือไม่ฟ้องให้เป็นไปตาม ป.วิอาญา ม.๑๑๐, ๑๑๑ และ ๑๑๒ แล้วแต่กรณี เช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป ในส่วนของการสรุปสำนวนการสอบสวนคดีผู้ปกครองปฏิบัติของพนักงานสอบสวน ปปง.ปอศ.นั้น ไม่ว่าพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะมีความเห็นทางคดีอย่างไรก็ตาม จะต้องส่งสำนวนการสอบสวนให้ สนง.ปอศ. พิจารณาสั่งคดี โดยไม่ส่งสรุปสำนวนดังกล่าวให้ต้นสังกัด ผ่านตัวหัวหน้างานสอบสวน, ผู้กำกับการหัวหน้าพนักงานสอบสวน, รองผู้บังคับการ (รับผิดชอบงานสอบสวน) เมื่อ สนง.ปอศ.พิจารณาสั่งคดีแล้ว ก็ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการที่รับผิดชอบพิจารณาสั่งคดีตามที่มีอำนาจพิจารณาคดี ตามอัยการใหญ่และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ทั้งนี้ ไม่ตัดอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนอื่น ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๒ ที่จะทำการสอบสวนคดีในลักษณะความผิดดังกล่าวเช่นกัน ส่วนมาตรา ๒๐ เป็นคดีที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรหรือบางส่วนเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคือยิ่งการสูงสุด แต่โดยปกติแล้วอัยการสูงสุดมักจะมอบหมายให้พนักงานสอบสวนท่านดำรงตำแหน่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

ดังนั้น พนักงานสอบสวนทุกหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน จึงควรมีองค์ความรู้ล่วงหน้าเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและการดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน การตั้งรูปคดีและรอบคอบเป็นต้น ตามเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมดังกล่าวและนำมาการไปใช้ในการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

อำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

คดีบางเรื่องที่เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก และมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นวงกว้าง พนักงานสอบสวนกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีอำนาจในการสอบสวน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของประกาศ กคพ. (ฉบับที่ ๑) พ.ศ.๒๕๕๒ เรื่องกำหนดลักษณะเฉพาะของลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา ๒๑ วรรค ๑ (๑) แห่ง พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.๒๕๕๒ ฉบับปรับปรุงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕ และปัญหาข้อประกาศ ดังต่อไป ตัวอย่างต่อไป

๑. กรณีความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ที่มีจำนวนผู้เสียหายตั้งแต่ ๒๐๐ คนขึ้นไป หรือมีจำนวนเงินที่ฉ้อโกงรวมกันตั้งแต่ ๒๐๐ ล้านบาท ให้เป็นอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ที่จะทำการสอบสวนทางอาญาคดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงเป็นคดีพิเศษ ตามเงื่อนไขที่ดังกล่าวแล้ว พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องส่งมอบสำนวนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ทำการสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ แต่หากอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ พิจารณาแล้วไม่ใช่เป็นคดีพิเศษ ก็จะมีการคืนสำนวนการสอบสวนคดีดังกล่าวกลับมาพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเดิม เพื่อให้ทำการสอบสวนต่อไปตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๑ หรือ ๑๒

๒. คดีความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงิน และกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ มีอำนาจทำการสอบสวนได้ หากเป็นไปตามเกณฑ์ของประกาศดังกล่าว โดยจะต้องเป็นคดีที่อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษมีคำสั่งให้ทำการสอบสวนเป็นคดีพิเศษ ตามเงื่อนไขที่ดังกล่าวแล้ว พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องส่งมอบสำนวนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ทำการสอบสวนคดีพิเศษตามอำนาจหน้าที่ และเป็นไปตามกฎหมายที่ระบุไว้ ดังนี้

๒.๑ คดีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงิน

คดีความคิดที่มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๑ และมาตรา ๗ ทวิ แห่ง พ.ร.บ.การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไข,เพิ่มเติม ที่มีข้อเท็จจริงว่าเกี่ยวกับการนำเงินตราต่างประเทศตั้งแต่ ๕๐ ดำลงมาขึ้นไป

๒.๒ คดีความคิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

คดีความคิดที่มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ มาตรา ๑๖๐ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๓ มาตรา ๑๖๔ มาตรา ๑๖๕ และมาตรา ๑๖๖ แห่ง พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดคดีที่เกี่ยวเนื่องกับความผิดฐานฟอกเงินว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ เม.ย. ๕๕)

สำหรับความคิดตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน จะต้องเป็นคดีที่มีความซับซ้อนจำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ หรือคดีที่มีหรือน่าจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ หรือคดีที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำของคณะบุคคลหรือคดีที่มีผู้การศึกษาที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือคดีที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมีใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าพนักงานคดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัย เมื่อมีหลักฐานอันควรสงสัยว่าจะทำความผิดฐานเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา จำเป็นต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

๓. ความคิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ บทกำหนดโทษมาตรา ๒๑๑ มีการกระทำผิดตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๑๑/๒ วรรคสอง มีการกระทำผิดตามมาตรา ๑๑๑/๑ มาตรา ๒๑๑ มีการกระทำผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๕๒ มาตรา ๒๑๑ มีการกระทำผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มีการกระทำผิดตามมาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มีการกระทำผิดตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑/๒ มาตรา ๒๑๑/๒ หรือมาตรา ๒๑๑/๒(๑) มาตรา ๒๑๑/๑ มีการกระทำผิดตามมาตรา ๒๑๑/๑(๒) มาตรา ๒๑๑/๑ มาตรา ๑๑๑ มีการกระทำผิดตามมาตรา ๒๑๑, มาตรา ๒๑๑, มาตรา ๑๑๒ - มาตรา ๑๑๕

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ อาจผ่อนผันยังคงมีการปรามปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อดำเนินคดีกับผู้ต้องหาให้ครบถ้วน

บทที่ ๒
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และฐานความผิดต่างๆ

๒.๑ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

เนื่องจากประเทศไทยต้องการยกระดับมาตรฐานสินค้าของไทยเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งได้มีการรวมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งการเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกได้นั้น ประเทศสมาชิกจะต้องร่วมลงนามข้อตกลง TRIPS ซึ่งเป็นการให้ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามกรอบที่ต้องต้องให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพในระดับเดียวกันกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ซึ่งถ้าหากประเทศไทยละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามกันอาจมีข้อกล่าว ก็จะทำให้เกิดมาตรการในการกีดกันทางการค้าในระหว่างประเทศคู่ค้าซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก นอกจากนี้ในการเจรจาทำข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ก็จะมีหัวข้อที่กำหนดให้ประเทศคู่สัญญาจะต้องกำหนดให้มีมาตรการในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (ซึ่งเกี่ยวกับกันอาจมีที่อยู่ในข้อตกลง TRIPS) ด้วยเช่นกัน และด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้รัฐบาลของไทยทุกยุคสมัยได้กำหนดให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลมาโดยตลอด

ผู้เสียหายในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ ผู้สร้างสรรค์ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทต่างๆ ผู้ที่ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า หรือได้จดทะเบียนสิทธิบัตร (และอนุสิทธิบัตร) ไว้แล้ว ในการฟ้องคดีก็รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลเหล่านั้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ.๒๕๕๐
๒. พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ.๒๕๓๔
๓. พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๓๗
๔. พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๓๕
๕. พ.ร.บ.คุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ.๒๕๓๖
๖. พ.ร.บ.ความลับทางการค้า พ.ศ.๒๕๓๕
๗. พ.ร.บ.คุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.๒๕๕๖
๘. พ.ร.บ.การแข่งขันทางการค้า พ.ศ.๒๕๕๒
๙. พ.ร.บ.การพนันและวิดีทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๖
๑๐. ป.อาญา (ลักษณะ ๔ ความผิดเกี่ยวกับการค้า)

ซึ่งจะเห็นว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ไม่สามารถนำมาอธิบายได้ในคู่มือฉบับนี้ได้ทั้งหมด แต่จะขอยกมาเป็นแนวทางการปฏิบัติให้กับพนักงานสอบสวนในเรื่องสำคัญ และที่พบมีการกระทำความผิดบ่อยครั้ง ดังจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

๒.๑.๑ ข้อหารือหรือฐานความคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์

ตารางข้อหารือหรือฐานความคิดและอัตราโทษ

ลำดับ	ข้อหารือหรือฐานความคิด	ข้อบทกฎหมาย	บทลงโทษ
๑.	- ละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยการทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยทำขึ้นเป็นเชิงการค้า หรือเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๗, ๒๘, ๒๙ วรรคหนึ่ง	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท
	- ทำเป็นการค้าเพื่อการค้า	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๙ วรรคสอง	จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๔ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๘๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒.	- ละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยการลักทำโดยทำซ้ำ ดัดแปลง ลิขสิทธิ์ดนตรีกรรม หรือบทเพลงดนตรีกรรม และภาพ ที่มีเนื้อเพลงหรือบทร้องประกอบ หรือบทพากย์และบทภาพที่ดัดแปลงจากเพลงหรือบทร้องประกอบ	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๗, ๒๘ วรรคหนึ่ง	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท
	- ทำเป็นการค้าเพื่อการค้า	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๙ วรรคสอง	จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๔ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๘๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓.	- ละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยการทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือโดยทำขึ้นเป็นเชิงการค้า งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๗, ๒๘ วรรคหนึ่ง	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท
	- ทำเป็นการค้าเพื่อการค้า	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๙ วรรคสอง	จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๔ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๘๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔.	- ละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยการเป็นเจ้าของสถานประกอบกิจการจัดให้มีการแสดงดนตรีกรรม และเพลงดนตรีกรรม ขาย ให้เช่า หรือขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ เสนอให้เช่าซื้อ, แพร่หลายต่อสาธารณชน, และการในที่การค้าหรือการค้าอื่นใดที่ทำความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์, นำเข้าซึ่งสิ่งที่ละเมิดลิขสิทธิ์	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๗, ๒๘ วรรคหนึ่ง	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท
	- ทำเป็นการค้าเพื่อการค้า	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ มาตรา ๒๙ วรรคสอง	จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๔ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๘๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับ	ข้อเท็จจริงและความผิด	ที่มาของกฎหมาย	บทลงโทษ
๕.	- สมคบกันเรียกเก็บเงินจากผู้ใช้บริการสิทธิ โดยอ้างว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการจูงใจให้เกิดการใช้งานและความรู้จักการใช้สิทธิ หรือสิทธิของตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเป็นการผิดต่อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๕๓/๑, ๑๐๐/๑ วรรคหนึ่ง (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๕)	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท
	- ดำเนินการฟ้องร้องทางศาล	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๑๐๐/๑ วรรคสอง	จำคุกตั้งแต่ ๑ เดือน ถึง ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๖.	- ผู้ใดกระทำการหรือดำเนินการใดๆ ที่ทำให้ผู้ใช้สิทธิที่ยื่นขอใช้การสมคบกันเรียกเก็บเงินจากผู้ใช้บริการสิทธิ ให้ต้องรับภาระเพิ่มขึ้นจากการใช้บริการสิทธิ ดังนี้ (๑) นำหรือส่งเข้าซึ่งบริการอาบน้ำร้อนหรือน้ำเย็น (๒) และบริการอื่นๆ ตามมาตรา ๕๓	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๕๓/๑, ๑๐๐/๑ วรรคหนึ่ง (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๕)	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท
	- ดำเนินการฟ้องร้องทางศาล	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๑๐๐/๑ วรรคสอง	จำคุกตั้งแต่ ๑ เดือน ถึง ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๗.	- ผู้ใดกระทำการหรือดำเนินการใดๆ ที่ทำให้ผู้ใช้สิทธิที่ยื่นขอใช้การสมคบกันเรียกเก็บเงินจากผู้ใช้บริการสิทธิ ให้ต้องรับภาระเพิ่มขึ้นจากการใช้บริการสิทธิ	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๕๓/๑, ๑๐๐/๑ วรรคหนึ่ง (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๕)	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท
	- ดำเนินการฟ้องร้องทางศาล	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๑๐๐/๑ วรรคสอง	จำคุกตั้งแต่ ๑ เดือน ถึง ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๘.	- ทำซ้ำ ไขมาการเป็นสำเนาเพื่อนำมาเผยแพร่ต่อสาธารณชนและการกระทำการขนส่งซึ่งสิทธิที่ยื่นขอใช้การสมคบกันเรียกเก็บเงินจากผู้ใช้บริการสิทธิ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิ ให้ต้องรับภาระเพิ่มขึ้นจากการใช้บริการสิทธิที่	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๑๐๐/๑, ๑๐๐/๒ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๕๕)	จำคุกตั้งแต่ ๑ เดือน ถึง ๑ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๙.	ความผิดฐานกระทำการใดๆ ที่เป็นความผิดฐานละเมิดความลับ	พ.ร.บ.สิทธิที่ มาตรา ๑๐๐	

๒.๑.๑๐ ข้อมูลหรือฐานความคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์และวิดีทัศน์

ตารางข้อมูลหรือฐานความคิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อมูลหรือฐานความคิด	ข้อบทกฎหมาย	บทลงโทษ
๑.	- วิดีทัศน์ที่ผู้ใดนำออกขาย ให้เช่า แจกแถม หรือนำออกโฆษณาเพื่อขาย ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวิดีทัศน์	- พ.ร.บ.ภาพยนตร์และวิดีทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๓๗, ๓๘	ปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท - ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒.	- ประกอบกิจการให้เช่า แจกแถม หรือนำออกวิดีทัศน์ที่ยังไม่ได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุญาตแล้วแต่ไม่ได้รับอนุญาต	- พ.ร.บ.ภาพยนตร์และวิดีทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๓๗, ๓๘	ปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท - ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓.	- เปิดเผยความประสงค์แห่งการฆ่า หรือโดยการฆ่าเพื่อการค้าเพื่อการแสดงความเห็นอย่างการทำเพื่อชีวิต ป่าเถื่อน หรือยั่วให้น่าทำในทางอนาจารหรือลามก หรือยั่วให้เสื่อมศีลธรรม ยกตัวอย่างเช่น ยกตัวอย่างเช่นการฆ่าคนในหรือยั่วให้ทำตาม หรือทำให้เห็นแพร่หลายโดยเจตนาร้าย ซึ่งอาจก่อ ภาพลี้ลับ ภาพลี้ลับ ภาพลี้ลับ ภาพลี้ลับ หรือภาพลี้ลับ ภาพลี้ลับ และเป็นที่ทำภาพหรือสิ่งอื่นใดซึ่งผิดศีลธรรม	- ป.อาญา มาตรา ๑๗๑	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๑.๓ ข้อหาหรือฐานความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

ตารางข้อหาหรือฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อหาหรือฐานความผิด	ข้อบทกฎหมาย	บทลงโทษ
๑.	ปลอมเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร	พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า - มาตรา ๑๐๑	จำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒.	เลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรจนเห็นได้โดยง่ายว่าเป็นเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นนั้น	พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า - มาตรา ๑๐๑	จำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓.	นำเข้าซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร เพื่อจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าปลอมเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ หรือเครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่น ตามมาตรา ๑๐๑ หรือที่เลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่น ตามมาตรา ๑๐๑	พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า - มาตรา ๑๑๐(๑)	ต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรานี้
๔.	ให้บริการที่เป็นการปลอมหรือเลียนเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร	พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า - มาตรา ๑๑๐(๒)	ต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรานี้
๕.	นำเข้า ส่งออก หรือผ่านแดนซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น เพื่อให้ปรากฏว่าเป็นสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการ หรือเป็นสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าเช่นนั้น	พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า - มาตรา ๑๑๐(๓)	จำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๖.	เอาชื่อ รูปรอยประดิษฐ์หรือข้อความใดๆ ในการประกอบการค้าของผู้อื่นมาใช้เพื่อทำให้เกิดความสับสนกับสินค้าของผู้อื่น ชื่อหรือที่อยู่ของผู้ผลิต เพื่อให้ปรากฏแก่สาธารณชนว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่นนั้น	- ประกาศ มาตรา ๑๑๑(๑) เรื่องการผิดเรื่องชื่อทางการค้า	จำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๗.	ปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรเพื่อนำมาใช้กับสินค้าของตนเอง	- ประกาศ มาตรา ๑๑๑(๒)	จำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๘.	เลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักรโดยจดทะเบียนมาใช้กับสินค้าของตนเอง	- ประกาศ มาตรา ๑๑๑(๓)	จำคุกไม่เกิน ๔ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๙.	นำเข้าซึ่งสินค้าที่มีชื่อ คำขวัญ หรือเครื่องหมายที่เป็นสินค้าซึ่งเป็นเท็จเกี่ยวกับชื่อ รูปรอยประดิษฐ์ หรือที่อยู่ของผู้ผลิต หรือซึ่งเป็นสินค้าซึ่งเป็นเท็จเกี่ยวกับการค้าของผู้อื่น	- ประกาศ มาตรา ๑๑๑(๔)	ต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรานี้

๒.๑.๒ ข้อหารือฐานความผิดเกี่ยวกับสิทธิบัตร

ตารางข้อหารือฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อหารือฐานความผิด	ข้อบทกฎหมาย	บทลงโทษ
๑.	ห้ามมิให้บุคคลดังต่อไปนี้กระทำการ ดังต่อไปนี้ (๑) ผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ ตามสิทธิบัตรโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิบัตร และ/หรือ (๒) ผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กระบวนการตามสิทธิบัตร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิบัตร	พ.ร.บ. สิทธิบัตร มาตรา ๖๐, ๖๑, ๑๐๕	จำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒.	ห้ามมิให้บุคคลดังต่อไปนี้กระทำการ ดังต่อไปนี้ (๑) ผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ ตามอนุสิทธิบัตร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงอนุสิทธิบัตร และ/หรือ (๒) ผลิต ใช้ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กระบวนการตามอนุสิทธิบัตร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงอนุสิทธิบัตร	พ.ร.บ. สิทธิบัตร มาตรา ๖๐, ๖๑ ทวิ, ๑๐๖	จำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓.	ห้ามมิให้บุคคลที่เป็นผู้ประกอบการประดิษฐ์ที่เป็นที่รู้จักดีในด้านสิทธิบัตรใช้ชื่อ ทำการโฆษณาการประดิษฐ์ในการใช้โดยการเสนอขายหรือขายซึ่งสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิบัตร ตามที่ตนได้ให้ความเห็นชอบตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	พ.ร.บ. สิทธิบัตร มาตรา ๖๐, ๖๑, ๑๐๕ ทวิ, ๑๑๐	จำคุกไม่เกิน ๑๐ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔.	ห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ตราสัญลักษณ์ หรือตราสัญลักษณ์ที่เป็นเครื่องหมายการค้า หรือตราสัญลักษณ์ที่ใช้ทำเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้ประกอบการประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิบัตร	พ.ร.บ. สิทธิบัตร มาตรา ๑๑๑ ทวิ, ๑๑๒	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๕.	ห้ามมิให้บุคคลใดใช้ถ้อยคำที่ทำให้เข้าใจว่าตนเป็นผู้ทรงสิทธิบัตร ดังต่อไปนี้ "สิทธิบัตรไทย" "อนุสิทธิบัตรไทย" หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน ให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดว่าตนเป็นผู้ทรงสิทธิบัตร หรือเป็นผู้ทรงอนุสิทธิบัตร หรือในการโฆษณาการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์	พ.ร.บ. สิทธิบัตร มาตรา ๑๑๓, ๑๑๔, ๑๑๕	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๒ ความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน

การประกอบธุรกิจการเงินนอกระบบ เป็นการระดมเงินจากประชาชนในรูปแบบต่างๆ ที่มีใช้เป็นการออมทรัพย์ ทั้งนี้ ดอกเบี้ย ราคาสูงขึ้น หรือการระดมเงินจากประชาชนประเภทบัญชีเงิน ที่มีกฎหมายควบคุมอยู่ การประกอบธุรกิจการเงินนอกระบบทั่วไปก็เป็นการดำเนินงานในลักษณะที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณชน การกู้ยืมเงินเป็นการสวนตัวหรือเป็นจำนวนเล็กน้อยให้สินเชื่อ ดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราตลาดเป็นการปกติเป็นอย่างมาก อันเป็นผลให้มีผู้มาขอกู้หรือรวมตัวกันเรียกว่า การกระทำในลักษณะที่ให้ผลตอบแทนสูงมากผิดปกติ ผู้ประกอบธุรกิจการเงินนอกระบบไม่สามารถให้คำตอบได้ว่านำเงินที่ได้นำไปลงทุนในกิจการใด หลักการดังกล่าวจึงส่งผลให้ประกอบธุรกิจเงินนอกระบบออกไปก็จะแพร่ขยายกว้างขวางออกไปทุกที จะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังเป็นภัยคุกคามธุรกิจโดยส่วนรวมอีกด้วย มีบุคคลรวมถึงนิติบุคคลเป็นจำนวนมากได้ดำเนินธุรกิจ การกู้ยืมเงินหรือการเงินในรูปแบบต่างๆ จากประชาชน ในลักษณะที่อาจจะเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินของประชาชนที่นำมาลงทุนหรือให้กู้ยืม เกรงมีการฉ้อฉลประโยชน์หรือตอบแทน ให้ผลตอบแทนสูงกว่าประโยชน์ที่ผู้ให้กู้ยืมหรือผู้ลงทุนในระดับทั่วไปจากการประกอบธุรกิจตามปกติ บุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวดำเนิน การขยายมาตรการประชาชนโดยให้ผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราสูงเป็นเครื่องล่อใจ การที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่สูงทำให้ที่เสียการนำเงินไปที่ได้จากการกู้ยืมเงินหรือรับมากเงิน ราคาต่ำ มาจายเป็นผลประโยชน์หรือตอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ยืม หรือผู้มากเงินรายอื่นๆ ในลักษณะที่ต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ หลักการดังกล่าวนี้ได้กระทำกันอย่างกว้างขวาง สูงประชาชนทุกระดับชั้นจนมากถึงว่าจะเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินของประชาชนโดยทั่วไปและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เกรงเป็นที่แน่นอนว่าในที่สุดจะต้องมีประชาชนเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถได้รับเงินคืนดังกล่าวคืน ผู้กู้ยืมเงินเอง หรือผู้รับมากเงินอันได้รับผลประโยชน์ตอบแทนมากจากเงินที่ตนได้รับมา เนื่องจากผู้ให้กู้ยืมหรือผู้มากเงินไม่สามารถบังคับหรือเรียกร้องให้มีการชำระหนี้ได้ การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานฉ้อโกง และเป็นการฉ้อโกงประชาชนตาม ป.อาญา มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๓๐๐ แต่ที่ผ่านมาไม่สามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ เนื่องจากขาดหลักฐานที่แน่ชัด การประกอบธุรกิจการเงินนอกระบบนี้แม้ว่าไม่มีเพียงพอเพราะขาดไปอย่างรวดเร็ว หากปล่อยให้มีการดำเนินการต่อไปก็จะก่อให้เกิดผลร้ายต่อประชาชนเป็นวงกว้าง รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้ พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๑๒๔ ลงวันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (สมยศ ตั้งวงศ์เลิศพาณิชย์ ปัญหาคดี บริษัท ปลิดทรัพย์ อินเตอร์ทรีด จำกัด, ๒๕๕๒, ๑๕)

แม้จะมีกฎหมายกำหนดให้อักษรย่อการกระทำความผิดพระราชกำหนด เป็นความผิด พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งประกาศใช้มาตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๕๑ แต่ก็มีผู้กระทำความผิดตลอดมา เนื่องจากมูลเหตุจูงใจจากการกระทำผิดคือเงิน หรือ ทรัพย์สิน ที่ผู้กระทำผิดได้รับไป รวมทั้งมีผู้เสียหายจำนวนมากยังหลงเชื่อเนื่องจากมีมูลเหตุจูงใจที่ตนจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนสูงกว่าการนำเงินไปฝากธนาคารเป็นการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันดอกเบี้ยเงินฝากต่ำ ผู้เสียหายต้องการลงทุนเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทน แต่กลับสูญเสียเงินทรัพย์สินเงินทอง เมื่อเกิดปัญหาแล้วการที่ผู้เสียหายจะมาแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ปรากฏว่าผู้กระทำผิดได้หลบหนีไปแล้ว หรือนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับไปจำนวนมาก ศิลปกรรมดังกล่าวจะมีผู้เสียหายจำนวนมากการสอบสวน ที่ดำเนินการที่ใช้เวลานาน ผู้เสียหายมักจะไม่ได้รับการชดใช้ หรือได้รับการชดใช้เพียงเล็กน้อย แม้ว่า พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ และฉบับแก้ไข พ.ศ.๒๕๕๒ จะมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนที่อาจได้รับความเสียหาย แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องหลายจุด และมีความไม่ชัดเจนบางประการจนต้องให้กฎหมายอาญาประเภทวิธีการ

ในการบังคับใช้มาตรการในการป้องกันผู้เสียหายในเบื้องต้น จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่ก็มีการกระทำผิดโดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการหลอกลวงประชาชนเรื่อยมา

จากข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาดังกล่าว พบว่า พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๑ บังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และล่าสุดมีการแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการชักชวนประชาชนให้มาลงทุน เพื่อเก็งกำไรจากความผันผวนในตลาดการเงิน เนื่องจากมีผู้ถูกให้ได้นำรูปแบบลักษณะ และวิธีการต่างๆ มาประยุกต์ดำเนินการร่วมกันหรือนำมาประยุกต์ให้เข้ากับเทคโนโลยีหรือสภาวการณ์ของประเทศ โดยจึงเป็นรูปแบบของแรงจูงใจ ซึ่งการกระทำแรงจูงใจประเภทต่างๆ ได้สร้างความเสียหายและความเดือดร้อนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีผู้จิตใจไม่ดีมีการแสวงหาประเภทนี้แตกออกไปเป็นอีกหลายๆ รูปแบบหรือหลายวิธี ดังนั้น จึงจำเป็นที่พนักงานสอบสวนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและรูปแบบของการกระทำความผิดเกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย และต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและหาข้อเท็จจริงและต้องสามารถวิเคราะห์ฐานเพื่อที่จะนำความผิดดังกล่าวให้ทราบถึงแรงจูงใจและวัตถุประสงค์ รวมทั้งทราบเหยื่อประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการตกเป็นผู้เสียหายหรือที่กำลังจะตกเป็นผู้เสียหายของอาชญากรรมดังนี้

๒.๒.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ก. พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

ข. ป.อาญา มาตรา ๑๑๑, ๑๑๒ และ ๑๑๓

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งและโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามหรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ

(๑) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ

(๒) อาศัยความเป็นญาติของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอทางจิตของผู้ถูกหลอกลวง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๑๑ ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ต้องด้วยลักษณะดังกล่าวในมาตรา ๑๑๒ อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ค. พ.ร.บ.ขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงและผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงดำเนินกิจการในลักษณะที่เป็นการชักชวนให้บุคคลเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการประกอบธุรกิจขายตรงหรือ

ในการประกอบธุรกิจหลายแบบครบวงจรใหญ่ตลอดจนการจำหน่ายให้แก่ประชาชนโดยนำสินค้าออกจากผู้ค้ารวมเครือข่าย ต้องคำนึงถึงจำนวนผู้ค้ารวมเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น

มาตรา ๒๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท

๒. พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.๒๕๒๕

มาตรา ๑๐ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด เว้นแต่การประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทที่นิติบุคคลสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของเป็นบุคคลธรรมดาก็ได้ และต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ ก.ล.ต.

ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๑๐ และประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแทนลูกค้าผู้ลงทุนและมีเงินทุนเป็นกรณีที่เป็นการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทที่จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่ผู้ลงทุนสถาบันที่เป็นกองทุนรวมตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. ตามวรรคหนึ่ง

การขออนุญาต การขอจดทะเบียน การออกใบอนุญาต และการรับจดทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

๓. พ.ร.บ.การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ.๒๕๔๐

มาตรา ๒๐ ผู้ใดจะประกอบธุรกิจเป็นผู้ค้าล่วงหน้า นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาการซื้อขายล่วงหน้า ตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า และผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.กำหนด ต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ

การขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.กำหนด

ในการออกใบอนุญาต และการกำหนดเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจให้ดังกล่าว ให้

มาตรา ๑๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดบอกกล่าวหรือแพร่ข้อความที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตร หรือการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรประเภทหรือชนิดอันเป็นเท็จหรือบอกกล่าวหรือแพร่ข้อความอันใด อาจก่อให้เกิดความสำคัญผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรประเภทหรือชนิดให้แก่ผู้อื่นโดยการกระทำดังกล่าวมาข้างต้นและทำให้ราคาสินค้าเกษตรนั้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาด หรือมาตลาดทำให้ผู้อื่นทำการซื้อขายล่วงหน้า

การกระทำตามวรรคหนึ่ง แม้ผู้บอกกล่าวหรือแพร่ข้อความจะมิได้กระทำโดยเจตนา แต่ข้อความอันเป็นเท็จหรือบกปิดความจริง แต่หากการทำโดยปราศจากความระมัดระวังความวิสัย หรือพฤติการณ์ที่ควรมีความสมควร หรือการทำโดยประมาทเลินเล่อที่จะรู้ว่าความเป็นจริงของข้อความนั้น ให้ผู้บอกกล่าวหรือแพร่ข้อความนั้นมีความผิดตามวรรคหนึ่งด้วย

๔. พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.๒๕๖๑

มาตรา ๑๗ ในการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน ผู้ออกโทเคนดิจิทัลที่ประสงค์จะเสนอขายโทเคนดิจิทัลดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. และให้กระทำได้เฉพาะนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด และต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและรายการเอกสารต่อสำนักงาน ก.ล.ต. โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับโทเคนดิจิทัลที่ผู้เสนอขายได้ออกไปแล้ว และมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอขายเป็นการทั่วไปต่อประชาชนด้วย

การขอและการให้ความเห็นชอบหรือการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสองนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๒ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตลอดจนเรื่องการขอเปลี่ยนการขออนุญาตและการอนุญาต ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข.ล.ก. การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำนิยามคำสำคัญที่ควรรู้

"กู้ยืมเงิน" หมายความว่า รับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้ การยืม การจำหน่ายบัตรเงินฝากหรือตั๋วเงินใด การรับเข้าเป็นสมาชิก การรับเข้าร่วมลงทุน การรับเข้าร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือในลักษณะอื่นใด โดยผู้กู้ยืมเงินหรือบุคคลอื่นจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนหรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการรับเพื่อตนเอง หรือรับในฐานะตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้กู้ยืมเงินหรือของผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือในฐานะอื่นใด และไม่ว่าการรับ หรือจ่ายเงินทรัพย์สิน ผลประโยชน์อื่นใด หรือผลประโยชน์ตอบแทนนั้น จะกระทำด้วยวิธีการใดๆ

กฎหมายฉบับนี้กำหนดความหมายของคำว่า "กู้ยืมเงิน" ไว้ค่อนข้างกว้างกว่าความหมายโดยทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความหมายมีความครอบคลุมลักษณะการกระทำความผิดต่างๆ ที่ผู้กระทำผิดมักมีการเบี่ยงเบนประพฤติปฏิบัติตามยุคสมัย หรือเกิดกระทำการใดๆ ไม่ให้เข้าลักษณะความผิด คำว่า กู้ยืมเงิน จึงมีลักษณะ ดังนี้

๑. รับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ในที่นี้หมายถึงว่า ได้มีการรับหรือส่งมอบให้กันแล้ว ไม่ว่าจะเป็นตัวเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด

๒. ไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้ การยืม การจำหน่ายบัตรหรือตั๋วเงินใด การรับเข้าเป็นสมาชิก การรับเข้าร่วมลงทุน การรับเข้าร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือในลักษณะอื่นใด

๓. โดยผู้กู้ยืมเงินหรือบุคคลอื่นจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนหรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน

๔. ไม่ว่าจะเป็นการรับเพื่อตนเอง หรือรับในฐานะตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้กู้ยืมเงินหรือของผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือในฐานะอื่นใด และ

๕. ไม่ว่าการรับ หรือจ่ายเงินทรัพย์สิน ผลประโยชน์อื่นใด หรือผลประโยชน์ตอบแทนนั้น จะกระทำด้วยวิธีการใดๆ (คู่มือหมวดงานสำหรับพิจารณา ข.ล.ก. การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๑ และ ข.ล.ก. การส่งเสริม พ.ศ. ๒๕๕๘, น.๒๕)

ตัวอย่าง บริษัท ก. มีการขายหุ้นหรือทำสัญญาจะซื้อจะขายบ้านและที่ดินให้บุคคลทั่วไป โดยการขายหุ้นเป็นการขายเพื่อนและให้กำไรเป็นเงินสองเท่า เป็นการซื้อหรือทำสัญญาที่จะขายที่ดินเพื่อต้องการกำไรเป็นสองเท่าโดยไม่ต้องร่วมในการลงทุน หากใช่เป็นการซื้อหุ้นเพื่อร่วมลงทุนในกิจการด้วยประสงค์จะแบ่งกำไรอันจะพึงได้นั้นเสมือนการที่ทำในรูปของเงินปันผล ซึ่งจะต้องร่วมในการลงทุนด้วย ดังบริษัททั่วไป หรือผู้ที่เข้ามาทำสัญญาซื้อหุ้นไม่ได้มีเจตนาที่จะได้บ้านและที่ดินจากบริษัท ก. ถือว่าการขายหุ้นและทำสัญญาจะซื้อจะขายบ้านและที่ดินดังกล่าว เป็นการรับเงินโดยผู้กู้ยืมจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนหรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ให้กู้ยืม (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๑๑/๒๕๕๔)

"ผลประโยชน์ตอบแทน" หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดที่ผู้กู้ยืมเงิน หรือบุคคลอื่นจ่ายหรือจะจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินเพื่อการกู้ยืมเงิน ไม่ว่าจะจ่ายในลักษณะดอกเบี้ยเงินปันผล หรือลักษณะอื่นใดในการกู้ยืมเงิน ผู้กระทำความผิดหรือผู้กู้หรือบุคคลอื่นจ่ายหรือตกลงว่าจะจ่าย

และประโยชน์ตอบแทนให้ผู้เสียภาษีหรือผู้ให้กู้ ไม่ว่าเป็นการจ่ายหรือจะจ่ายในรูปของเงิน ทรัพย์สิน หรือและประโยชน์อื่นใด ในรูปของดอกเบี้ย เงินปันผล หรือลักษณะอื่นใด แล้วแต่ผู้กู้จะเรียก คำว่า "ลักษณะอื่นใด" อาจจะเป็นการจ่ายหรือจะจ่ายในรูปแบบต่างๆ เช่น รายได้ ปันส่วนกำไร ปันส่วนที่ปรึกษา ดูแลรักษาการ เป็นต้น ซึ่งหมายความว่า จะต้องมีบุคคลอยู่ในตัวของตัวเอง สามารถนำไปแลกเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือให้ชำระค่าบริการต่างๆ แทนการจ่ายเป็นเงิน หรือทรัพย์สิน

"ผู้กู้ยืมเงิน" หมายความว่า บุคคลผู้ทำการกู้ยืมเงิน และในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินเป็นนิติบุคคล ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งลงนามในสัญญาหรือตราสารการกู้ยืมเงินในฐานะผู้แทนของนิติบุคคลนั้นด้วย

ผู้กู้ยืมเงิน ตามกฎหมายฉบับนี้ แบ่งเป็น

๑. บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้ทำการกู้ยืมเงิน

๒. นิติบุคคลที่เป็นผู้ทำการกู้ยืมเงิน โดยให้รวมถึง บุคคลซึ่งลงนามในสัญญาหรือตราสารการกู้ยืมเงินในฐานะผู้แทนของนิติบุคคล ซึ่งอาจเป็นคณะกรรมการบริษัทที่มีอำนาจจัดการแทนได้ รับมอบหมายให้ลงนามในสัญญาหรือตราสารที่เกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน รวมทั้งลูกจ้างที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายจากกรรมการผู้มีอำนาจให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว แต่หากเป็นกรณีที่บุคคลนั้นมีฐานะการเป็นตัวแทนประกอบให้กู้ยืมเงิน เช่นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท และมีได้ลงนามในสัญญาหรือตราสารการกู้ยืมเงินในฐานะผู้แทนของบริษัท ก็ถือว่าเป็นผู้กู้ยืมเงิน เช่นกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๗๑/๒๕๕๐)

"ผู้ให้กู้ยืมเงิน" หมายความรวมถึง บุคคลซึ่งให้กู้ยืมเงินรายใหญ่ให้เป็นบุคคลที่ได้รับค่าตอบแทนหรือและประโยชน์ตอบแทนจากผู้กู้ยืมเงินนอกจากตัวผู้ให้กู้ยืมเงินเองแล้ว ยังรวมถึงบุคคลที่ให้ให้กู้ยืมรายย่อยให้เป็นผู้ที่ได้รับเงินสนับสนุนหรือเงินทุน และและประโยชน์ตอบแทนกันเองด้วย

ความผิดฐาน กู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา ๔ ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศเป็นปรากฏต่อประชาชนหรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปว่า ในการกู้ยืมเงิน คนหรือบุคคลใดจะจ่ายหรือจะจ่ายและประโยชน์ตอบแทนให้ความยุติการณ์แห่งการกู้ยืมเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ถือกันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่คนผู้นั้นหรือควรรู้อยู่แล้วว่าคน หรือบุคคลนั้นจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้น หรือจากอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินหรือโดยที่คนผู้นั้นหรือควรรู้อยู่แล้วว่า คนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้และประโยชน์ตอบแทนของที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นได้ และในการนี้เป็นเหตุให้คนหรือบุคคลใดให้กู้ยืมเงินไปผู้นั้นกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

"การโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป"

- ประชาชน หมายความว่า บุคคลทั่วไป ไม่จำกัดตัวว่าเป็นผู้ใด ในเชิงจำนวนมากน้อยเป็นสำคัญ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๔๕/๒๕๒๗, ๗๑๒๗/๒๕๔๕) (จิตติ ติงศภัทิย์, ๒๕๔๕ น.๔๔๒)

- การเชิญชวนเป็นการชักชวนประชาชนแม้มิได้ปิดประกาศ แต่หากมีการชักชวนที่เป็นการทั่วไป มีเสียงเล่าลือกันกันไปทั่วเป็นที่เลื่องลือ หรือแต่งให้ผู้ใดทราบความแล้วไปชักชวนบุคคลอื่นต่อก็ถือว่าเป็นการฉ้อโกงประชาชน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๑๕/๒๕๒๑)

- การที่จำเลยชักชวนบุคคลตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไปว่า คนหรือบุคคลใดจะจ่ายและประโยชน์ตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ถือกันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้โดยที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่า คนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดยชอบด้วย

กฎหมายที่จะให้และรับไปจากบุคคลเพื่อที่จะนำมาจ่ายในอัตราดังนี้ การโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือการกระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่ ๑๐ คน ขึ้นไป อันจะทำให้เป็นความผิดสำเร็จฐานรู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชนนั้น เพียงแต่จำเลยมีเจตนาหรือความต้องการให้ปรากฏแก่ผู้เสียหายบางคนแล้วเป็นผลให้ประชาชนหลงเชื่อและนำเงินมาให้จำเลยทั้งสามรู้ยืม ก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานร่วมกันรู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชน ขะ.๒๐๑๑๑๑ มาตรา ๔ วรรคแรก ด้วย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๑๑๑/๒๕๕๑)

องค์ประกอบความผิดฐาน รู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชน

๑. ผู้ใด หมายถึง บุคคล คนหนึ่งคน หรือนิติบุคคลซึ่งกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ ผู้ใต้ บังคับ ผู้เป็น ทาส วณ หรือบุตรสามสิน หรือโดยอนาจารประการหนึ่งบุคคลใดไม่ให้กระทำความผิด หรือผู้ให้การช่วยเหลือ หรือผู้ให้ความสะดวก

๒. การโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชน หรือกระทำด้วยประการใดๆ ในการรู้ยืมเงินกระทำต่อบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ในการรู้ยืมเงิน ไม่ว่าจะเป็นการเล่นหรือแพร่ข่าวสาร การติดต่อ หรือจักรวาล เช่น โฆษณาใน หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือพิมพ์โปสเตอร์

๓. ผู้รู้ยืมเงินหรือบุคคลใดจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้ผู้ยืมตอบสถาบันการเงินจ่ายได้

- การโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือการกระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป อันจะทำให้เป็นความผิดสำเร็จฐานรู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชนนั้น ไม่จำเป็นต้องถึงกระทำการถึงผู้เสียหายแต่ละคนด้วยตนเองทุกครั้งเป็นคราว ๆ ไป เพียงแต่เจตนาต้องความต้องการให้ปรากฏแก่ผู้เสียหายแม้เพียงบางคน แล้วเป็นผลให้ประชาชนหลงเชื่อนำเงินมาให้ผู้ต้องหารู้ยืม ก็ถือว่าเป็นการกระทำความผิดแล้ว (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๑๑๑/๒๕๕๑)

การหลอกลวงประชาชนให้นำเงินเข้ามาร่วมลงทุนในธุรกิจซื้อขายเป็นตราสารประเภทหนี้เงินกำไร ให้ถือเป็นความผิดฐาน "รู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชน"

มาตรา ๔ วรรคสอง ผู้ใดไม่มีใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินตามประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดำเนินการ หรือให้พนักงานลูกจ้างหรือบุคคลใดดำเนินการโฆษณา ประกาศหรือชักชวนประชาชนให้ลงทุนใน

(๑) ซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศหรือตราสารประเภท หรือ

(๒) เก็งกำไรหรือยอมให้ได้รับผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานรู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชนด้วย

ปัจจุบัน ทางการไทยยังไม่มีการออกใบอนุญาตให้บุคคลใดหรือนิติบุคคลใดประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินตามประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอัตราการแลกเปลี่ยน ในลักษณะการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หากมีการชักชวนให้มีการร่วมลงทุนในการเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยที่ผู้ชักชวนดังกล่าวนั้น ไม่มีใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินตามประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน การกระทำดังกล่าวถือว่าเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดฐานรู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชน ตาม พ.ร.ก.การรู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชน พ.ศ.๒๐๑๑ วรรคสอง

ในการสอบสวนให้ตรวจสอบการออกใบอนุญาตให้บุคคลใดหรือนิติบุคคลใดประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินตามประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอัตราการแลกเปลี่ยน ในที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าได้มีการออกใบอนุญาตให้ผู้กระทำความผิดหรือไม่ เพื่อพิจารณาประกอบการสอบสวน และหากไม่ได้มีการออกใบอนุญาตก็จะเป็นความผิดฐาน รู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประชาชน

องค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๔

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในการกู้ยืม หรือเป็นผู้ยืมเงิน

(ก) มีการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป หรือโดยการแจ้งข่าวด้วยวิธีอื่นใด หรือ

(ข) ดำเนินการกู้ยืมเงินเป็นปกติธุระ หรือ

(ค) ยังให้มีผู้รับเป็นในการกู้ยืมเงินในนามของตน ๆ หรือ

(ง) ยังให้มีบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ในฐานะบุคคลธรรมดา ๆ เพื่อให้มีการให้กู้ยืมเงิน หรือ

(จ) ให้กู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินตั้งแต่สิบคน ซึ่งมีจำนวนเงินกู้ยืมรวมกัน ตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป อันมิใช่การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินตามกฎหมาย ว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน และ

(๒) ผู้นั้น

(ก) จ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แจ้งข่าว หรือกระทำการจ่าย ผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน จะพึงจ่ายได้ หรือ

(ข) ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๗ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือกิจการของผู้นั้นได้ฝ่าฝืนหรือจงใจกระทำนอกเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗ ในประการที่จะพิสูจน์ได้ว่า เป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนมากเกินควรที่จะนำจ่ายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินได้ตลอด

ผู้นั้น คือบรรดาบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการรับฝากเงินเป็นการเฉพาะ ประการใด ตามมาตรา ๔ ทั้งนี้ เว้นแต่ ผู้นั้นจะสามารถพิสูจน์ได้ว่า กิจการของตนหรือของบุคคลที่ตนอ้างถึงนั้นเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนมากเกินควรที่จะนำมาจ่ายตามที่ตนได้กล่าวอ้าง หรือมากกิจการดังกล่าว โดยอาจให้ผลประโยชน์ตอบแทนมากเกินควรที่จะพิสูจน์ได้ว่า กรณีดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้ หรือมีเหตุอันสมควรอย่างอื่น

ความผิดตามมาตรา ๔ แบ่งองค์ประกอบได้ ๓๑ ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ ๑ :

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือเป็นผู้ยืมเงิน

๒. มีการโฆษณา หรือประกาศ แก่บุคคลทั่วไป หรือโดยการแจ้งข่าวด้วยวิธีอื่นใด

๓. ผู้นั้นจ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แจ้งข่าว หรือกระทำการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้

ลักษณะที่ ๒ :

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือเป็นผู้ยืมเงิน

๒. ดำเนินกิจการกู้ยืมเงินเป็นปกติธุระ

๓. ผู้นั้นจ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แจ้งข่าว หรือกระทำการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้

ลักษณะที่ ๓ :

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงินหรือเป็นผู้ยืมเงิน

๒. จัดให้มีผู้รับเงินในการกู้ยืมเงินในแหล่งต่างๆ

๓. ผู้นั้นจ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แจ้งข่าว หรือกระทำการใดๆ ในลักษณะใดๆ ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจดทะเบียนได้

ลักษณะที่ ๔

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือขอกู้ยืมเงิน

๒. จัดให้มีบุคคลตั้งแต่สี่คนขึ้นไป ชักชวนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้มีการกู้ยืมเงิน

๓. ผู้นั้นจ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แจ้งข่าว หรือกระทำการใดๆ ในลักษณะใดๆ ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจดทะเบียนได้

ลักษณะที่ ๕

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือขอกู้ยืมเงิน

๒. ให้กู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินกันเป็นคน ซึ่งมีจำนวนเงินกู้ยืมรวมกันตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป อันมิใช่การกู้ยืมจากสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ของสถาบันการเงิน

๓. ผู้นั้นจ่าย หรือโฆษณา ประกาศ แจ้งข่าว หรือกระทำการใดๆ ในลักษณะใดๆ ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเงินของสถาบันการเงินจดทะเบียนได้

ลักษณะที่ ๖

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือขอกู้ยืมเงิน

๒. มีการโฆษณา หรือประกาศต่อบุคคลทั่วไป หรือแพร่ข่าวด้วยวิธีอื่นใด

๓. ผู้นั้นไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือกิจการของผู้นั้นตามที่ผู้นั้นได้แจ้งไว้หรือเพิกเฉยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓ ไม่ปรากฏหลักฐานของที่จะเชื่อได้ว่าเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามเงื่อนไขที่จะนำมาจายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

ลักษณะที่ ๗

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือขอกู้ยืมเงิน

๒. ดำเนินกิจการกู้ยืมเงินเป็นปกติธุระ

๓. ผู้นั้นไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือกิจการของผู้นั้น ตามที่ผู้นั้นได้แจ้งไว้หรือเพิกเฉยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓ ไม่ปรากฏหลักฐานของที่จะเชื่อได้ว่าเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามเงื่อนไขที่จะนำมาจายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

ลักษณะที่ ๘

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือขอกู้ยืมเงิน

๒. จัดให้มีผู้รับเงินในการกู้ยืมเงินในแหล่งต่าง ๆ

๓. ผู้นั้นไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือกิจการของผู้นั้น ตามที่ผู้นั้นได้แจ้งไว้หรือเพิกเฉยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓ ไม่ปรากฏหลักฐานของที่จะเชื่อได้ว่าเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามเงื่อนไขที่จะนำมาจายให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

ลักษณะที่ ๙

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือขอกู้ยืมเงิน

๒. จัดให้มีบุคคลตั้งแต่สี่คนขึ้นไป ไปชักชวนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้มีการกู้ยืมเงิน

๓. ผู้นั้นไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙(๒) (๒) หรือ (๓) หรือกิจการของผู้นั้น ตามที่ผู้นั้นได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ ไม่ปรากฏหลักฐานที่จะเชื่อได้ว่าเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่จะนำมาชำระให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

ลักษณะที่ ๑๐

๑. ผู้ใดกระทำการกู้ยืมเงิน หรือระดมเงิน

๒. ให้กู้ยืมเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินกี่สิบคน ซึ่งมีจำนวนเงินกู้ยืมรวมกันตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป อันมิใช่การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันเงินให้กู้ของสถาบันการเงิน

๓. ผู้นั้นไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือกิจการของผู้นั้น ตามที่ผู้นั้นได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙ ไม่ปรากฏหลักฐานที่จะเชื่อได้ว่าเป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่จะนำมาชำระให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินทั้งหลาย

หมายเหตุ ทั้ง ๑๐ ลักษณะ ข้อความส่วนใหญ่เหมือนกับลักษณะฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๔ วรรคแรก ผู้นั้น

๑. จะสามารถชี้ชวนให้ว่ากิจการของตนหรือของบุคคลที่ตนอ้างนั้น เป็นกิจการที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่จะนำมาชำระคืนให้ได้อย่างไร หรือ

๒. หากกิจการดังกล่าวไม่อาจให้ผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าว ก็จะต้องชี้ชวนให้ว่าการนี้ดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้ หรือ

๓. มีเหตุอันสมควรอย่างยิ่งเป็นเหตุที่ผู้กู้จะไปให้ผู้ใดกู้ยืมเงิน

- ลักษณะความผิดตามมาตรา ๔ ไม่ได้หมายความเป็นการหลอกลวงผู้เสียหาย แม้จะมีการกู้ยืมเงินเกิดขึ้นจริง แต่ต้องระดมเงินด้วย หากมีการขาย หรือโฆษณา ประกาศ แจกข่าว หรือกระจายข่าวต่อบุคคลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงคิดได้ เป็นต้นจะถือว่าได้ได้ความตามข้อความวรรคท้ายของมาตรา ๕ สำหรับความผิดตามมาตรา ๔ นั้น เป็นลักษณะของการหลอกลวงผู้เสียหายให้นำเงินมารวมลงทุน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๑๑๑/๒๕๕๔)

คำว่า "ปกติธุระ" หมายถึง กระทำเป็นธุรกิจหรือกระทำเป็นประจำการจัดให้มีผู้รับเงินในการกู้ยืมเงินในแหล่งต่าง ๆ โดยจำกัดวงระยะเวลาจากสถานที่ใด ๆ เช่น จัดตั้งสำนักงานสาขาที่ต่าง ๆ ในการรับเงิน จัดให้มีบุคคลตั้งแต่สี่คนขึ้นไป ไปชักชวนบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้มีการกู้ยืมเงิน อาจเป็นการให้หรือรับฝากจำนวนตั้งแต่สี่คนขึ้นไปชักชวนให้มีการรับฝากเงิน การกู้ การยืม การจำหน่ายไป

คำว่า "สถาบันการเงิน" ตาม พ.ร.บ.ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๓ หมายความว่า

- ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)
- สถาบันการเงินที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการเงิน
- บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์
- สถาบันการเงินอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของ ธปท. และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในปัจจุบันนี้ ธนาคาร ได้ออกประกาศกระทรวงการคลังกำหนดให้ "ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ และบริษัทประกันชีวิต เป็นสถาบันการเงิน" ด้วย

ส่วน "อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงคิดได้" นั้น หมายความว่า อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินจะพึงคิดได้ใน

การกู้ยืมเงิน หรือรับเงินจากประชาชน ซึ่งในบางคดีได้อัตราดอกเบี้ยสูงมาก (ในบางกรณีอาจเป็นการเงินตัวต่อตัว บริษัทเงินทุน หรือบริษัทนครลิสซิ่ง จำกัด มีอัตราดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้ยืม หรือผู้ฝากเงินในอัตราสูงสุด) ดังนั้น การสอบสวนจะต้องตรวจสอบจาก ธปท. หรือสำนักงานสถาบันการเงินต่างๆ อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินจะจ่ายได้ กำหนดไว้ประกาศ

การคำนวณอัตราผลประโยชน์ตอบแทนที่ไม่ใช่ตัวเงิน

มาตรา ๒ เกี่ยวประโยชน์ในการคำนวณอัตราผลประโยชน์ตอบแทนตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินได้จ่ายหรือรับผลประโยชน์ตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน ให้คำนวณมูลค่าผลผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวออกเป็นจำนวนเงิน

กรณีที่มีการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในลักษณะอื่นที่มิใช่รูปดอกเบี้ย เป็นเงินบางส่วนเป็นตัวเงิน และจ่ายในลักษณะอื่น เช่น บริการรถรับประจำ ให้ที่พัก หรืออาหารกลางวัน เป็นต้น ให้คำนวณผลตอบแทนดังกล่าวเป็นตัวเงิน เพื่อคำนวณให้ได้ว่าผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายจะพึงจ่ายได้

ตัวอย่าง วันที่ ๒๕ ก.ค. ๖๐ ผู้ต้องหาจักรวรรดิ์ให้ประชาชนให้ลงทุนเกี่ยวกับที่ดินโดยสามารถซื้อขายกันได้ โดยให้โอนเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับที่ดินซื้อขายกันไปกรุงสุขุมวิท ประเภทอิฐกรุจำนวน ๑ ที่นั่ง และ ๑ ที่นั่ง ราคา ๑๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็น ๕๐,๐๐๐ บาทต่อไป ต่อมาวันที่ ๒๕ ก.ย. ๖๐ ผู้เสียหายได้ตัวโดยสารคืนทางไปกรุงสุขุมวิท ประเภทอิฐกรุ มูลค่า ๕๐,๐๐๐ บาท หากเป็นที่ดินโดยสารราคาปกติจะมีมูลค่าอีก ๑๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นผลประโยชน์ตอบแทนได้ ๑๐,๐๐๐ บาท (๑๐ วัน เป็นเวลาทั้งหมด ๒๕ ก.ค. ๖๐ – ๒๕ ก.ย. ๖๐) จากเงินทุน ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นผลประโยชน์ตอบแทนได้อัตราร้อยละ ๑,๒๕๑.๕๖ ต่อปี (๑๐,๐๐๐/๑๕๕๐๐๐ หารด้วย ๕๐,๐๐๐/๕๕= ๑,๒๕๑.๕๖)

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน

ตารางข้อเท็จจริงฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อเท็จจริงฐานความผิด	มาตรา	โทษ
๑.	ผู้ใดโดยจงใจ และทุจริตเป็นเหตุการณ์ผลที่ความเป็นเท็จหรือบกพร่องแห่งความจริงแห่งความจริงที่ควรบอกให้ทราบ และไม่บอกความจริงดังกล่าวดังนี้ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำลงไป หรือทำการงดเว้นการใดๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นการฉ้อโกงประชาชน	ประมวลฯ มาตรา ๑๗๑	- จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒.	ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๗๑ ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปิดความจริงที่ควรบอกให้ทราบต่อประชาชน	ประมวลฯ มาตรา ๑๗๒	- จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓.	ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานฉ้อโกงประชาชน	พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๔ ประกอบ มาตรา ๑๗๑	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน
๔.	ผู้ใดโดยเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการประเมินความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินหรือเป็นเจ้าพนักงานของสถาบันการเงิน หรือให้คำปรึกษา ชี้แจง บุคคลใด ทำเป็นการรับรอง ประกาศหรือทำความประสงค์ให้ประชาชนเชื่อถือหรือยอมรับเป็นความจริงแท้ ผู้นั้นมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน	พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ฯ พ.ร.บ.ฟอกเงิน พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๔ วรรคสอง (๑) ประกอบ มาตรา ๑๗๑	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน
๕.	ผู้ใดโดยเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการประเมินความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินหรือเป็นเจ้าพนักงานของสถาบันการเงิน หรือให้คำปรึกษา ชี้แจง บุคคลใด ทำเป็นการรับรอง ประกาศหรือทำความประสงค์ให้ประชาชนเชื่อถือหรือยอมรับเป็นความจริงแท้ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานผู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน	พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ร.บ.ฟอกเงิน พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๔ วรรคสอง (๑) ประกอบ มาตรา ๑๗๑	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

ลำดับ	ชื่อเรื่อง/ฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๒.	ผู้ใดกระทำการในการชี้ชวนให้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการกุศลหรือประโยชน์สาธารณะ หรือในการขอทานหรือการใช้ให้เด็กขอทาน หรือในลักษณะ ประกาศ หรือการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่าตนเป็นผู้ชี้ชวนให้บริจาคเงินในนามของสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตหรือสถานพยาบาลที่ได้รับการยกเว้นการเป็นสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเอกชน จะต้องระวางโทษ ถ้าการชี้ชวนดังกล่าวเป็นการกระทำต่อผู้ป่วยหรือผู้ชี้ชวนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือทางการแพทย์ (ความมาตรา ๔)	๑๐ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ มาตรา ๔(๒) (ก) (ข) (ค) ประกอบ มาตรา ๑๑๒	- จำคุกไม่เกิน ๕-๑๐ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน เป็นผลผู้เป็นตลาดการที่จูงใจให้ว่า ที่การตอบแทนที่ตอบบุคคลที่ชนช่วยชี้ชวนเป็นที่การที่เกี่ยวข้องในระบบการแพทย์ และที่จะนำมาจากการช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยด้วย หรือมากกว่าการที่ตกลงไม่ตามใช้ระบบการแพทย์ ที่จะต้องที่จูงเป็นความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการชี้ชวนที่ผิดกฎหมายดังกล่าว หรือเป็นผู้เป็นตลาดการเสียง
๓.	ผู้ใดกระทำการในการชี้ชวนให้บริจาคเงินหรือทรัพย์สินเพื่อการกุศลหรือประโยชน์สาธารณะ หรือในการขอทานหรือการใช้ให้เด็กขอทาน หรือในลักษณะ ประกาศ หรือการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่าตนเป็นผู้ชี้ชวนให้บริจาคเงินในนามของสถานพยาบาลที่ได้รับอนุญาตหรือสถานพยาบาลที่ได้รับการยกเว้นการเป็นสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเอกชน จะต้องระวางโทษ ถ้าการชี้ชวนดังกล่าวเป็นการกระทำต่อผู้ป่วยหรือผู้ชี้ชวนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือทางการแพทย์ (ความมาตรา ๔)	๑๐ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ มาตรา ๔(๒) (ก) (ข) (ค) ประกอบ มาตรา ๑๑๒	- จำคุกไม่เกิน ๕-๑๐ ปี และปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน เป็นผลผู้เป็นตลาดการที่จูงใจให้ว่า ที่การตอบแทนที่ตอบบุคคลที่ชนช่วยชี้ชวนเป็นที่การที่เกี่ยวข้องในระบบการแพทย์ และที่จะนำมาจากการช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยด้วย หรือมากกว่าการที่ตกลงไม่ตามใช้ระบบการแพทย์ ที่จะต้องที่จูงเป็นความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการชี้ชวนที่ผิดกฎหมายดังกล่าว หรือเป็นผู้เป็นตลาดการเสียง

ลำดับ	ข้อหา/ฐานความผิด	มาตรา	รายการโทษ
๑๔.	ผู้ใดกระทำการในการชุมนุมเป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมในการชุมนุมในสถานที่สาธารณะ ถนน ทางเดิน ประตูน้ำ ท่าเรือ ท่าน้ำ ท่าจอดเรือ ท่าอากาศยาน ท่าจอดรถ ท่าจอดรถไฟ ตลาด ท่าเทียบ

ลำดับ	ชื่อเรื่อง/ฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑๐.	ผู้ใดกระทำการในการชุมนุมเป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกาย ให้ผู้ชุมนุมเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายตนเอง ซึ่งมีจำนวนเป็นผู้ชุมนุมตั้งแต่สี่คนขึ้นไป ซึ่งมีเหตุการณ์ชุมนุมเป็นอันตรายต่อเนื่องกันมาตั้งแต่สองวันขึ้นไปติดต่อกันมาก่อน และผู้นั้นรู้ว่าตนเป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายตนเองได้ ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายตนเองเป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายผู้อื่นด้วยแล้ว ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ด้วย ทั้งนี้ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะลงโทษตามกฎหมายอื่นด้วย	ข้อ ๑ การชุมนุมเป็นเหตุให้เป็นอันตราย มาตรา ๑๐ (๑/๑๐) (๑) บัญญัติว่า มาตรา ๑๐	- จำคุกตั้งแต่ ๒-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน เป็นแต่ผู้นั้นต้องรับโทษไม่ว่า ที่การชุมนุมเป็นอันตรายแก่ผู้ชุมนุมคนใดคนหนึ่ง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ทันได้คาดหมายมาก่อน ที่จะนำมาจำกัดความที่ตนได้กระทำขึ้น หรือเกิดจากเหตุอื่นใดนอกจากที่ตนได้กระทำขึ้นอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม ที่จะยื่นข้อเสนอเพื่อขอให้เกิดขึ้นเนื่องจากความการณ์ทั่วไปตามธรรมดาที่จะมีอยู่ในท้องที่นั้นอาจคาดหมายได้ หรือมีเหตุอื่นตามควรอย่างเดียว
๑๑.	ผู้ใดกระทำการในการชุมนุมเป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น ซึ่งการชุมนุมเป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมคนใดคนหนึ่ง หรือเป็นการชุมนุมเพื่อการใดการหนึ่งเป็นเหตุ และผู้นั้นมีเจตนาปฏิบัติการฝ่าฝืนหรือขัดขืนคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวเห็นว่าเป็นเหตุการณ์ที่ต้องการให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ ไม่ทันการ ถูกต้องตามที่ควรจะเป็นได้ ทั้งนี้ต้องเป็นเหตุการณ์ที่ต้องการให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ ในทันทีทันใดเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้ที่ชุมนุมในที่สาธารณะได้ ทั้งนี้ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมเป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายผู้อื่นด้วยแล้ว ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ด้วย	ข้อ ๑ การชุมนุมเป็นเหตุให้เป็นอันตราย มาตรา ๑๐ (๑) (๓) (๒) (๓) บัญญัติว่า มาตรา ๑๐	- จำคุกตั้งแต่ ๒-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน เป็นแต่ผู้นั้นต้องรับโทษไม่ว่า ที่การชุมนุมเป็นอันตรายแก่ผู้ชุมนุมคนใดคนหนึ่ง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ทันได้คาดหมายมาก่อน ที่จะนำมาจำกัดความที่ตนได้กระทำขึ้น หรือเกิดจากเหตุอื่นใดนอกจากที่ตนได้กระทำขึ้นอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม ที่จะยื่นข้อเสนอเพื่อขอให้เกิดขึ้นเนื่องจากความการณ์ทั่วไปตามธรรมดาที่จะมีอยู่ในท้องที่นั้นอาจคาดหมายได้ หรือมีเหตุอื่นตามควรอย่างเดียว

ลำดับ	ชื่อหน้า/ฐานความผิด	มาตรา	รายการโทษ
๑๔๒	ผู้ใดกระทำการในการปฏิบัติงานเพื่อตนหรือผู้อื่นในตำแหน่งการปฏิบัติงานในฐานะเป็นผู้จัดการและผู้บริหารของนิติบุคคลซึ่งมีหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือที่การกระทำของผู้บริหารผู้นี้ไม่ได้ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ ในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นที่การที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่กระทำการในฐานะผู้บริหารผู้นี้ หรือการที่ผู้บริหารผู้นี้ยินยอมให้บุคคลที่กระทำความผิดฐาน ปฏิบัติงานที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย (ความมาตรา ๑)	๑๑ ระวางการปฏิบัติงานที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย มาตรา ๒๒ (๑) (๒) (๓) ประกอบ มาตรา ๑๑	- จำคุกตั้งแต่ ๒-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน เป็นแต่ผู้บริหารสามารถพิสูจน์ได้ว่า ที่การกระทำของบุคคลที่กระทำผิดนั้น เป็นที่การที่เป็นประโยชน์ต่อนิติบุคคลนั้นเท่านั้น หรือการที่การที่ตนไม่ได้ทราบถึงการกระทำความผิดดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว ก็จะพ้นจากความรับผิดในฐานะเป็นผู้บริหารนิติบุคคลนั้นเสียได้
๑๔๓	ผู้ใดกระทำการในการปฏิบัติงานเพื่อตนหรือผู้อื่น ซึ่งไม่ใช่ผู้บริหารในการปฏิบัติงานในแผนกต่าง ๆ และผู้บริหารของนิติบุคคลซึ่งมีหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือที่การกระทำของผู้บริหารผู้นี้ไม่ได้ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ ในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นที่การที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่กระทำการในฐานะผู้บริหารผู้นี้ หรือการที่ผู้บริหารผู้นี้ยินยอมให้บุคคลที่กระทำความผิดฐาน ปฏิบัติงานที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย (ความมาตรา ๑)	๑๑ ระวางการปฏิบัติงานที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย มาตรา ๒๒(๑) (๒) (๓) ประกอบ มาตรา ๑๑	- จำคุกตั้งแต่ ๒-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกวันละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน เป็นแต่ผู้บริหารสามารถพิสูจน์ได้ว่า ที่การกระทำของบุคคลที่กระทำผิดนั้น เป็นที่การที่เป็นประโยชน์ต่อนิติบุคคลนั้นเท่านั้น หรือการที่การที่ตนไม่ได้ทราบถึงการกระทำความผิดดังกล่าวได้เกิดขึ้นเนื่องจากตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว ก็จะพ้นจากความรับผิดในฐานะเป็นผู้บริหารนิติบุคคลนั้นเสียได้

ลำดับ	ชื่อเรื่อง/ฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑๐๐	ผู้ใดกระทำการในการปฏิเสธไม่ยอมจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้รับจ้าง ทั้งที่ได้รับมอบสิ่งของหรือทำงานขึ้นไปทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อให้ได้ค่าจ้างที่ผู้รับจ้างและผู้รับจ้างช่วงปฏิบัติงานทำให้ตามสัญญาจ้างทำของที่กำหนดมาตรา ๑๐ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือให้การของผู้รับจ้างและผู้รับจ้างช่วงที่ได้ปฏิบัติงานตามสัญญาจ้างทำของที่กำหนดมาตรา ๑๐ ไม่ปรากฏหรือไม่ถึงมาตรฐานที่ตกลงกันไว้ เป็นเหตุให้ต้องเสียหายแก่ผู้ว่าจ้างและต้องนำมาคืนให้ผู้ว่าจ้างเพื่อทำการแก้ไขซ่อมแซมให้ ถือว่าผู้รับจ้างมีเจตนาจงใจทำผิดสัญญาจ้างทำของ ผู้รับจ้างที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน (ความมาตรา ๑)	๑๐.๑.๑ การปฏิเสธไม่ยอมจ่ายเงินค่าจ้างโดยไม่มีเหตุอันควร มาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๓) (๔) เปรียบเทียบ มาตรา ๑๑๑	- จำคุกตั้งแต่ ๑-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน เป็นแต่ผู้รับจ้างอาจอ้างได้ว่า ที่การของตนเกิดขึ้นจากบุคคลที่สามข้างต้นนั้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาของตนเองที่จะนำมาอ้างเป็นเหตุให้การชำระหนี้ล่าช้าไม่อาจเป็นไปตามสัญญาได้ตามเดิม ก็ย่อมถือได้ว่าเป็นการมีเหตุอันควรให้ผิดสัญญาเกิดขึ้นเนื่องจากสภาวการณ์ที่ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้ เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้
๑๐๑	ผู้ใดกระทำการในการปฏิเสธไม่ยอมจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างช่วงที่ได้ปฏิบัติงานตามสัญญาจ้างทำของที่ตนได้รับมาจากผู้รับจ้างไปแล้วทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งมีจำนวนเป็นผู้รับจ้างช่วงที่ทำงานทั้งสิ้น ซึ่งมีการปฏิเสธไม่ยอมจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างช่วงที่ได้ปฏิบัติงานตามสัญญาจ้างทำของที่กำหนดเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างช่วงต้องเสียหายในการเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับภูมิลำเนาของตนเอง และผู้รับจ้างไม่ยอมรับปฏิบัติงานสำรองของตนเองเข้าทำงานที่กำหนดมาตรา ๑๐ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือให้การของผู้รับจ้างและผู้รับจ้างช่วงที่ได้ปฏิบัติงานตามสัญญาจ้างทำของที่กำหนดมาตรา ๑๐ ไม่ปรากฏหรือไม่ถึงมาตรฐานที่ตกลงกันไว้ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาของตนเองที่จะนำมาอ้างเป็นเหตุให้การชำระหนี้ล่าช้าไม่อาจเป็นไปตามสัญญาได้ตามเดิม ก็ย่อมถือได้ว่าเป็นการมีเหตุอันควรให้ผิดสัญญาเกิดขึ้นเนื่องจากสภาวการณ์ที่ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้ เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้	๑๐.๑.๒ การปฏิเสธไม่ยอมจ่ายเงินค่าจ้างโดยไม่มีเหตุอันควร มาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๓) (๔) เปรียบเทียบ มาตรา ๑๑๑	- จำคุกตั้งแต่ ๑-๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน เป็นแต่ผู้รับจ้างอาจอ้างได้ว่า ที่การของตนเกิดขึ้นจากบุคคลที่สามข้างต้นนั้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาของตนเองที่จะนำมาอ้างเป็นเหตุให้การชำระหนี้ล่าช้าไม่อาจเป็นไปตามสัญญาได้ตามเดิม ก็ย่อมถือได้ว่าเป็นการมีเหตุอันควรให้ผิดสัญญาเกิดขึ้นเนื่องจากสภาวการณ์ที่ทางเศรษฐกิจที่ผิดปกติอันไม่อาจคาดหมายได้ เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้
๑๐๒	ผู้ใดฝ่าฝืนความ ในมาตรา ๑๐ (๑) หรือไม่ดำเนินการตามความที่ศาลมีคำพิพากษาให้ทำตามสัญญาจ้างทำของที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ (๑) หรือมาตรา ๑๐	๑๐.๑.๓ การปฏิเสธไม่ยอมจ่ายเงินค่าจ้างโดยไม่มีเหตุอันควร มาตรา ๑๐๒	- จำคุกตั้งแต่ ๑ ปี หรือไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับ	ข้อหา/ฐานความผิด	มาตรา	รายการโทษ
๓๓.	ผู้ใดไม่มีเหตุอันควร ไม่ยอมให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าพนักงานซึ่งกำลังปฏิบัติการตามกฎหมาย (๑) (๒) (๓) หรือไม่ยอมส่งมอบตัวผู้ต้องสงสัย	พ.ร.บ.การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มาตรา ๓๓	- จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๔.	ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.ก.นี้ เป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น	พ.ร.บ.การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มาตรา ๓๕ วรรคสอง (แก้ไขโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม บทบัญญัติเกี่ยวกับอายุความฟ้องคดีเกี่ยวกับความผิดในทางอาญาของผู้บริหารนิติบุคคล พ.ศ.๒๕๕๐)	ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น
๓๕.	ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.ก.นี้ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น	พ.ร.บ.การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ มาตรา ๓๕ วรรคสาม	ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น
๓๖.	ผู้ใดยื่นคำฟ้องหรือคำร้องใดๆ ต่อศาลโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ถือว่าเป็นการกระทำความผิดซ้ำซ้อนในระหว่างการสอบสวนหรือการไต่สวนมูลฟ้องคดีอาญา	พ.ร.บ.การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ต้องประกอบมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒ พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๒๕/๑	บทลงโทษตามกฎหมายที่ผู้ยื่นคำฟ้องหรือคำร้องนั้นฝ่าฝืน ๑ เท่าของโทษที่กำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง
๓๗.	ในการฟ้องคดีต่อศาลซึ่งคำฟ้องกล่าวถึงข้อความที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕	พ.ร.บ.การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ต้องประกอบมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.การสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒ พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๒๕/๑	ให้ผู้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลจะต้องนำข้อความที่ผู้ยื่นฟ้องคดีนั้นไปยื่นที่สำนักงานอัยการสูงสุดก่อน

ลำดับ	ชื่อเรื่อง/ฐานความคิด	มาตรา	ร่างโทษ
๒๔๒.	นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน	พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขใน พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๔ (๑)	- จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒๔๓.	บริหารธุรกิจธนาคารและผู้ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินในลักษณะเป็นการฝ่าฝืนมาตรการในการป้องกันการฟอกเงินหรือต่อต้านการประกอบธุรกิจการพนันผิดกฎหมายให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่นหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนทั่วไป	พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๑ ประกอบมาตรา ๓๐	- จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๔.๓ ความคิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุนจากประชาชนและเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ จากนั้นนำเงินที่ได้จากการระดมทุนไปซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลแต่ยังไม่มีกฎหมายที่กำกับดูแลการดำเนินการดังกล่าวในประเทศไทย ทำให้มีการประกอบธุรกิจหรือการดำเนินกิจการธนาคารและธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน ระบบเศรษฐกิจของประเทศและอาจเกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น เพื่อให้มีการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล และรองรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันความเสี่ยงจากการที่มีผู้ประกอบการนำเครื่องมือในการระดมทุนที่หลากหลาย ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจ เกิดความโปร่งใส และป้องกันมิให้มีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่มีมาตรฐานมาใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ กระทำการฉ้อฉลหลอกลวงประชาชนหรือประกอบอาชญากรรม ตลอดจนมีกลไกในการดูแลรักษาเสถียรภาพทางการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงได้มีการตราพ.ร.ก. การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ ("พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัล") ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลการระดมทุนต่อประชาชนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัล การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

๒.๓.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการระดมทุนต่อประชาชนผ่านการเสนอขายโทเคนดิจิทัล การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล ดังนี้

ประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัล

สินทรัพย์ดิจิทัล (digital asset) ที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชกำหนดนี้ ได้แก่ คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓)

(๑) "คริปโทเคอร์เรนซี" คือ หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์เพื่อให้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และหมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดเพิ่มเติม

(๒) "โทเคนดิจิทัล" คือ หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใด ๆ หรือกำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้า บริการ หรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ การกำหนดในข้อกำหนดจะต้องระบุชื่อและรู้ได้ และหมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้ออกประกาศกำหนดให้คริปโทเคอร์เรนซีที่ผู้ออกมีวัตถุประสงค์ในการระดมทุนจากประชาชนและมีการกำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจการใด ๆ หรือมีการกำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใด ๆ ถือเป็นโทเคนดิจิทัลด้วย

ข้อยกเว้นไม่ถือเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล

พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดว่า "สินทรัพย์ดิจิทัล" ตาม พ.ร.บ.สินทรัพย์ดิจิทัลและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีรูปของหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ถือเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลในประเภทคริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัลภายใต้การออกกำหนดนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและป้องกันความซ้ำซ้อนของกฎหมาย (มาตรา ๕)

การกำกับดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัล

พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัล ฯ กำหนดให้กิจกรรมที่ถูกกำกับดูแลภายใต้กฎหมายฉบับนี้ ได้แก่

(๑) การระดมทุนด้วยการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน (หมวด ๓) ซึ่งมิได้กำกับดูแล การเสนอขายคริปโทเคอร์เรนซี เว้นแต่คริปโทเคอร์เรนซีนั้นได้ถูกประกาศกำหนดให้ถือเป็นโทเคนดิจิทัล

(๒) การให้บริการเป็นตัวกลางในการซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล (หมวด ๔)

การป้องกันการนำสินทรัพย์ดิจิทัลไปสนับสนุนธุรกรรมที่ผิดกฎหมาย

พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัล ฯ กำหนดให้ผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัลที่จะรับคริปโทเคอร์เรนซีเป็นการตอบแทน หรือผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่จะรับคริปโทเคอร์เรนซีจากลูกค้าในการทำธุรกรรมให้รับได้เฉพาะคริปโทเคอร์เรนซีที่ได้จากการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือฝากไว้กับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลเท่านั้น (มาตรา ๗) ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการนำคริปโทเคอร์เรนซีที่ไม่มีแหล่งที่มาที่ชัดเจนมาใช้ในการทำธุรกรรม นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลและผู้ให้บริการระบบเสนอขายโทเคนดิจิทัล เป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (มาตรา ๗) ทั้งนี้ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบมิให้มีการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือสนับสนุนการก่ออาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย

การเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน (หมวด ๓)

การเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ออกใหม่ต่อประชาชน หรือโทเคนดิจิทัลที่ผู้เสนอขายได้ออกไว้แล้ว และมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอขายเป็นการทั่วไปต่อประชาชน จะกระทำได้เฉพาะนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด และต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. รวมทั้งต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและรายงานประจำปีต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ด้วย ทั้งนี้ โทเคนดิจิทัลต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด (มาตรา ๑๐)

การเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. แล้ว จะกระทำได้ต่อเมื่อแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและรายงานประจำปีต่อสำนักงาน ก.ล.ต. มีผลใช้บังคับแล้ว (มาตรา ๑๑)

ให้เชื่อมโยงข้อมูลของผู้ลงทุนกับการประกาศและการเปิดเผยข้อมูลไปที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด (มาตรา ๒๑) รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลกับผู้ให้บริการระบบเชื่อมโยงไปยังศูนย์ดิจิทัล (ICO portal) (ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้ "ผู้ให้บริการระบบเชื่อมโยงไปยังศูนย์ดิจิทัล" หมายความว่า ผู้ให้บริการระบบสื่อกลางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเชื่อมโยงไปยังศูนย์ดิจิทัลซึ่งออกใหม่/ ซึ่งทำหน้าที่เก็บรักษาข้อมูลของโครงการศูนย์ดิจิทัลซึ่งเชื่อมโยงกับศูนย์ดิจิทัลและรายงานเกี่ยวกับการเสนอขายโทเคนดิจิทัลซึ่งเชื่อมโยงกับศูนย์ดิจิทัลและรายงานเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขายโทเคนดิจิทัลซึ่งเชื่อมโยงกับศูนย์ดิจิทัลตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด (มาตรา ๒๑) ทั้งนี้ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของผู้ขออนุญาตเสนอขายโทเคนดิจิทัลและผู้ให้บริการระบบเชื่อมโยงไปยังศูนย์ดิจิทัลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดเช่นกัน (มาตรา ๒๑)

มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ขออนุญาตเสนอขาย ให้ต้องจัดทำและยื่นรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล และข้อมูลอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของผู้ขายโทเคนดิจิทัล หรือต่อการดำเนินโครงการ หรือต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหรือมูลค่าของโทเคนดิจิทัล ต่อสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชนและผู้ลงทุนต่อไป (มาตรา ๒๕)

ทั้งนี้ คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดให้การเสนอขายโทเคนดิจิทัลบางประเภทไม่อยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติของหมวด ๒ การเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน (มาตรา ๑๒) หรืออาจยกเว้นให้การเสนอขายโทเคนดิจิทัลบางประเภทหรือบางลักษณะ ไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายโทเคนดิจิทัลและรายงานเกี่ยวข้องต่อสำนักงาน ก.ล.ต. (มาตรา ๒๐) ได้ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้กับโทเคนดิจิทัลบางประเภทซึ่งเป็นการซื้อขายสินค้าหรือบริการในชีวิตประจำวัน หรือเป็นการเสนอขายต่อบุคคลในวงจำกัด ซึ่งมีลักษณะการเงินหรือประชาชนในวงกว้าง

การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล (หมวด ๔)

ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. สินทรัพย์ดิจิทัลต่าง ๆ ที่มีการประกอบธุรกิจตามประเภทดังต่อไปนี้

(๑) "ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล" หมายถึง ศูนย์กลางหรือเครือข่ายใด ๆ ที่จัดให้มีขึ้นเพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล โดยการจับคู่รายการคำสั่งซื้อขายให้ หรือการจัดระบบหรือดำเนินการใดที่ให้ผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งประสงค์จะซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถทำความตกลงหรือจับคู่กันได้โดยการทำเป็นทางค้าปกติ แต่ทั้งนี้ไม่รวมศูนย์กลางหรือเครือข่ายในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๒) "นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล" หมายถึง บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงตนต่อบุคคลทั่วไปว่าตนจะให้บริการเป็นนายหน้าหรือตัวแทน เพื่อซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลให้แก่บุคคลอื่นโดยการทำเป็นทางค้าปกติและได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการเป็นนายหน้าหรือตัวแทนในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๓) "ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล" หมายถึง บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงตนต่อบุคคลทั่วไปว่าตนจะให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลในนามของตนเองเป็นทางค้าปกติ โดยการทำธุรกรรมซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ไม่รวมถึงการให้บริการในลักษณะตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๔) กิจการอื่นที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

ผู้ที่จะสามารถประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลข้างต้นได้ จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. ซึ่งในการยื่นขออนุญาตและการพิจารณาอนุญาต เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข รวมถึงหลักการธรรมาภิบาลตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (มาตรา ๒๐)

ซึ่งในการพิจารณาอนุญาต รัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องปฏิบัติด้วยก็ได้ (มาตรา ๒๗) ทั้งนี้ ผู้ที่จะประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลเพียงประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทได้

ภายหลังจากได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ภายใต้ พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัลฯ และกฎเกณฑ์อื่นๆ ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือสำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนดโดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.ก.สินทรัพย์ฯ ด้วย ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

- การแต่งตั้งกรรมการหรือผู้บริหาร

กรรมการหรือผู้บริหารของผู้ประกอบธุรกิจฯ จะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด (มาตรา ๒๘) และผู้ประกอบธุรกิจฯ จะแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลใดเป็นกรรมการหรือผู้บริหารได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. แล้ว (มาตรา ๒๙)

ทั้งนี้ บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นกรรมการหรือผู้บริหารจะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ซึ่งหากปรากฏว่ามีลักษณะต้องห้ามระหว่างดำรงตำแหน่งหรือภายหลังจากได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. แล้ว สำนักงาน ก.ล.ต. สามารถเพิกถอนความเห็นชอบดังกล่าวได้ และในกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาเพิกถอนการให้ความเห็นชอบกรรมการหรือผู้บริหารรายใด ผู้ประกอบธุรกิจฯ มีหน้าที่ต้องแจ้งบุคคลดังกล่าวเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนความเห็นชอบ (มาตรา ๒๙)

- มาตรฐานและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

ในการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น ผู้ประกอบธุรกิจฯ จะต้องดำเนินการและจัดให้มีให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดไว้ด้วย (มาตรา ๓๐) เช่น การมีโครงสร้างการบริหารจัดการ ระบบงาน และบุคลากรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการประกอบธุรกิจ การมีเงินทุนที่เพียงพอต่อรองรับการประกอบการและความเสี่ยงในด้านต่างๆ การดูแลรักษาความปลอดภัยของระบบงานที่ใช้ในการให้บริการ การจัดทำและให้บริการลูกค้า การมีระบบบัญชีที่เหมาะสม การทำ KYC/CDD เป็นต้น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในรายละเอียดจะแตกต่างกันไปตามลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจฯ แต่ละประเภท

- การเก็บรักษาทรัพย์สินของลูกค้า

กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจฯ มีการเก็บรักษาทรัพย์สินของลูกค้า ผู้ประกอบธุรกิจฯ จะต้องจัดทำบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าแต่ละรายแยกออกจากกัน รวมทั้งต้องแยกทรัพย์สินของลูกค้าออกจากทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจฯ ด้วย โดยผู้ประกอบธุรกิจฯ ไม่สามารถนำทรัพย์สินของลูกค้าไปใช้เพื่อการอื่นให้ได้มาซึ่งรายได้จากการใช้เพื่อประโยชน์ของลูกค้า ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรักษาทรัพย์สินของลูกค้าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด (มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง)

ทั้งนี้ พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัลฯ ได้กำหนดให้ทรัพย์สินของลูกค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจฯ เก็บรักษาไว้ในบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจฯ ถือเป็นทรัพย์สินของลูกค้า (มาตรา ๓๑ วรรคสอง) และให้ความคุ้มครองทรัพย์สินของลูกค้า ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจฯ ตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือถูกพวกการเรียกหนี้ของตนที่มีหน้าที่กำกับดูแลตามกฎหมายอื่น รวมถึงการดำเนินคดีการบังคับชำระหนี้ของผู้ประกอบธุรกิจฯ ในทำนองเดียวกันที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.สินทรัพย์ดิจิทัลและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.๒๕๕๙ และ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.๒๕๕๑ อีกด้วย ซึ่งมีผลให้ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจฯ ตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ หรือถูกพวกการเรียกหนี้ดังกล่าว ทรัพย์สินของลูกค้าจะได้รับการคุ้มครองโดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การยึดหรืออายัด

ในศาลแพ่ง หรือเป็นทรัพย์สินที่อาจแปรเปลี่ยนเป็นเงินได้ยากลำบาก รวมทั้งไม่อยู่ภายใต้การห้ามจำหน่ายจ่ายโอนของหน่วยงานทางการเงิน โดยกำหนดให้ผู้ถูกดำเนินคดีมีสิทธิได้รับชดเชยทรัพย์สินของตนคืนและมีสิทธิขอรับชำระหนี้ในส่วนที่ยังขาดอยู่ได้อีกด้วย (มาตรา ๓๘ วรรคสาม)

การเลิกประกอบธุรกิจ การพิจารณาการอนุญาตประกอบธุรกิจ และการห้ามการทำธุรกรรม (หมวด ๕)

- การเลิกประกอบธุรกิจ

หากผู้ประกอบธุรกิจใดประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ได้รับอนุญาตไว้ สามารถทำเป็นหนังสือขอยื่นขออนุญาตเลิกประกอบธุรกิจต่อรัฐมนตรีผ่านทางคณะกรรมการ ก.ล.ท. ซึ่งในการอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจนั้น รัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วยก็ได้ (มาตรา ๓๙) ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องทำการซื้อขาย และกระทบยอดสินทรัพย์ดิจิทัล ชำระราคา ส่งมอบหลักฐานการซื้อขาย หรือดำเนินการใดๆ ตามหลักเกณฑ์ และภายในระยะเวลาที่สำนักงาน ก.ล.ท. ประกาศกำหนดเพื่อจัดการทรัพย์สินของลูกค้าและตนผู้ประกอบธุรกิจให้แล้วเสร็จด้วย (มาตรา ๓๙)

- การพิจารณาการอนุญาตประกอบธุรกิจ

รัฐมนตรีอาจมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ก.ล.ท. มีอำนาจพิจารณาการอนุญาตประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้ ในกรณีที่ปรากฏเหตุดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ก.ล.ท. กำหนด หรือหยุดประกอบธุรกิจเกินกว่าเวลาที่คณะกรรมการ ก.ล.ท. กำหนด (มาตรา ๓๙)

(๒) ปรากฏหลักฐานว่าผู้ประกอบธุรกิจฯ มีฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงภาระแก่ประชาชน หรือสถาบันการเงินหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดตาม พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัลฯ โดยผู้ประกอบธุรกิจฯ ดังกล่าวถูกคณะกรรมการ ก.ล.ท. สั่งให้ระงับการดำเนินงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวแล้ว เพื่อให้ไปดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง แต่ยังคงฝ่าฝืนไม่ดำเนินการ หรือกระทำความผิดซ้ำอีก (มาตรา ๓๕)

(๓) ปรากฏหลักฐานว่าผู้ประกอบธุรกิจฯ มีฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสี่ยงภาระอย่างร้ายแรงแก่ประโยชน์ของประชาชน และไม่สามารถแก้ไขฐานะทางการเงินหรือการดำเนินงานดังกล่าวได้ (มาตรา ๓๖)

ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจฯ ที่ถูกพิจารณาการอนุญาตดังกล่าว ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของลูกค้า

- การห้ามการทำธุรกรรม

ในกรณีที่การทำธุรกรรม การดำเนินกิจการ หรือการดำเนินการใดที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินหรือระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศห้ามผู้ประกอบธุรกิจฯ ทำธุรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดอันเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล หรือสั่งระงับการดำเนินกิจการหรือการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนได้ แม้การกระทำธุรกรรมดังกล่าวจะมีให้บริการใน พ.ร.ก.สินทรัพย์ดิจิทัลฯ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดหรือขยายผลกระทบจากการทำธุรกรรมนั้นๆ ต่อระบบการเงินหรือระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ (มาตรา ๓๘)

การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (หมวด ๖)

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามหมวด ๖ นี้ ให้บังคับกับสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนในศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลตาม พ.ร.ก.สินทรัพย์ฯ เท่านั้น (มาตรา ๓๗) โดยมีหลักเกณฑ์ในทำนองเดียวกับบทบัญญัติว่าด้วยการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลตาม พ.ร.บ.สินทรัพย์ดิจิทัลและธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.๒๕๕๙

ทั้งนี้ ได้กำหนดลักษณะของการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลไว้ดังต่อไปนี้

(๑) False dissemination : การห้ามประกาศข่าว แจ้งเวียน หรือให้คำรับรองข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความอันอาจก่อให้เกิดความสำคัญผิดในสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล โทเคนดิจิทัล หรือราคาซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งน่าจะทำให้มีผลกระทบต่อราคาหรือต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล (มาตรา ๒๐) รวมถึงการวิเคราะห์หรือคาดการณ์โดยนำข้อมูลที่รู้ว่าเป็นเท็จ หรือไม่ครบถ้วนอันอาจก่อให้เกิดความสำคัญผิดในสาระสำคัญมาใช้ หรือละเลยที่จะกำหนดมาตรการคุ้มครองข้อมูลหรือปิดเผยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์หรือคาดการณ์ และได้เปิดเผยความเห็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์หรือคาดการณ์นั้นต่อประชาชน ในประการที่น่าจะทำให้มีผลกระทบต่อราคาหรือต่อการตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล (มาตรา ๒๑)

(๒) Insider trading : การห้ามมิให้บุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับผู้เสนอขายโทเคนดิจิทัล หรือโทเคนดิจิทัล ซื้อขายหรือชำระกันด้วยสินทรัพย์ดิจิทัลซึ่งเกี่ยวข้องกับโทเคนดิจิทัลในนามของตนเองหรือบุคคลอื่น และห้ามเปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่น โดยรู้หรือควรรู้ว่าผู้รับข้อมูลอาจนำไปใช้ประโยชน์ในการซื้อขาย เว้นแต่จะเข้าข่ายเงื่อนไขที่กำหนดไว้ (มาตรา ๒๒) รวมทั้งได้กำหนดบทสันนิษฐานบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในไว้อีกด้วย (มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔)

(๓) Front running : การห้ามผู้ประกอบธุรกิจ ประเภทนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล รวมทั้งพนักงานหรือลูกจ้าง ซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลเกี่ยวกับการสั่งซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกค้า กระทำการซื้อขายตัดหน้าลูกค้า หรือเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งของลูกค้าให้แก่บุคคลอื่น โดยรู้หรือควรรู้ว่าบุคคลนั้นจะอาศัยข้อมูลดังกล่าวเพื่อซื้อขายตัดหน้าลูกค้า ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่นในประการที่น่าจะทำให้ลูกค้าการตัดสินใจเสียประโยชน์ (มาตรา ๒๕)

(๔) Market manipulation : การห้ามมิให้จงใจสั่งซื้อขาย หรือซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลอันทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดเกี่ยวกับราคาหรือปริมาณการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล รวมถึงการจงใจสั่งซื้อขายหรือซื้อขายในลักษณะที่กระเวียนกันไปมาหรือร่วมกันให้ราคา หรือปริมาณการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลผิดไปจากสภาพปกติของตลาด (มาตรา ๒๖) โดยประมวลหลักเป็นฐานการกระทำที่เข้าข่าย market manipulation และกำหนดไว้ด้วย (มาตรา ๒๗ และ ๒๘) นอกจากนี้ market manipulation รวมถึงการเผยแพร่หรือปกปิดคำสั่งซื้อขายเข้าไปในระบบซื้อขายของศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยรู้หรือควรรู้ว่าการกระทำดังกล่าวน่าจะทำให้ราคาหรือปริมาณการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลผิดไปจากสภาพปกติของตลาดและเป็นเหตุให้ระบบซื้อขายล่ม หรือขัดข้อง (มาตรา ๕๐)

อำนาจพนักงานเจ้าพนักงาน (หมวด ๗)

ในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ พ.ร.ก.สินทรัพย์ฯ นี้ ได้กำหนดอำนาจพนักงานเจ้าพนักงานไว้ทำนองเดียวกับ พ.ร.บ.สินทรัพย์ดิจิทัลและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.๒๕๕๙ และเพิ่มเติมอำนาจในการตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นการกระทำผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา ๕๑) เช่น อำนาจเข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจหรือสถานที่อื่นตามที่กำหนดไว้ รวมถึงอาจนำการเงินเพื่อตรวจสอบ เอกสาร หลักฐานหรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง อำนาจในการตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ อำนาจยึด หรืออายัดทรัพย์สิน เอกสาร หลักฐาน หรือระบบคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตาม พ.ร.ก.สินทรัพย์ฯ หรืออำนาจในการสั่งให้บุคคลตามที่กำหนดไว้มาให้ถ้อยคำ หรือนำส่งหลักฐาน ซึ่งรวมถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องด้วย เป็นต้น

นอกจากนี้ ในกรณีที่หน่วยงานกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัลของตนประสงค์ขอให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมหรือตรวจสอบข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ประกอบการพิจารณาการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายของประเทศผู้ร้องขอให้ภายในเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๕๒ ซึ่งเป็นหลักการตอบแทนซึ่งกันและกัน (reciprocity) ทั้งนี้ หรือนำหลักฐานที่ได้รับจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานประเทศกับสำนักงาน ก.ล.ต. สามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้ (มาตรา ๕๓) อีกทั้งข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสาร และหลักฐานต่างๆ ที่สำนักงาน ก.ล.ต. ส่งมอบในการกล่าวโทษผู้กระทำผิด พนักงานสอบสวนสามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนคดีอาญาได้ (มาตรา ๕๔) และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพ.ร.ก.สินทรัพย์ฯ นี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา ๕๖)

การดำเนินการทางอาญา (Criminal Actions) เป็นกระบวนการบังคับใช้กฎหมายกับบุคคลซึ่งกระทำการหรือละเว้นการกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่ ก.ล.ต. กำกับดูแล สามารถดำเนินการได้ ๒ ลักษณะ คือ (ก) การเปรียบเทียบความผิดอาญาโดยคณะกรรมการเปรียบเทียบ หรือ (ข) การดำเนินคดีอาญาตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้งนี้ กระบวนการทางอาญาเป็นกระบวนการที่ใช้กับข้อหาความผิดส่วนใหญ่ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน ก.ล.ต.

๑. การเปรียบเทียบความผิดอาญา

กฎหมายที่ ก.ล.ต. กำกับดูแล ทั้ง ๖ ฉบับ มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ความผิดบางลักษณะเป็นความผิดที่สามารถเปรียบเทียบและกำหนดค่าปรับโดยคณะกรรมการเปรียบเทียบที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายดังกล่าว และเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมชำระค่าปรับการเปรียบเทียบ และชำระค่าปรับตามคำสั่งคณะกรรมการเปรียบเทียบแล้ว สิทธิในการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ความผิดที่สามารถยุติด้วยการเปรียบเทียบความผิดได้ เป็นไปตามที่บัญญัติในมาตรา ๓๑๐ แห่ง พ.ร.บ.สินทรัพย์ดิจิทัลและธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๑๔๕ แห่ง พ.ร.บ.ตั๋วสัญญาใช้เงินและเช็ค มาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน มาตรา ๔๖ แห่ง พ.ร.บ.กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ มาตรา ๓๓ แห่ง พ.ร.ก.บริษัทมหาชนจำกัด และมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

องค์คณะของคณะกรรมการเปรียบเทียบประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่เป็นอิสระจากสำนักงาน ก.ล.ต. จำนวน ๓ ท่าน ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังนี้

(ก) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ข) ผู้แทนอัยการสูงสุดแห่งประเทศไทย และ

(ค) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

๒. การดำเนินคดีอาญาตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สำหรับความผิดอื่นๆ ที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้เป็นความผิดที่สามารถเปรียบเทียบได้ หรือในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมชำระค่าปรับการเปรียบเทียบ หรือไม่ชำระค่าปรับตามคำสั่งของคณะกรรมการเปรียบเทียบ หรือชำระไม่ครบถ้วน ก.ล.ต. จะส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือกรมสอบสวนคดีพิเศษ) เพื่อให้สอบสวนการกระทำความผิดของบุคคลดังกล่าว

ตาม ป.อาญา พนักงานสอบสวนจะทำหน้าที่สอบสวน รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน และสรุปความเห็นเกี่ยวกับคดีเบื้องต้นพนักงานอัยการ และพนักงานอัยการจะมีอำนาจพิจารณาความสมบูรณ์ครบถ้วนของสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ออกคำสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามสำนวนการสอบสวนดังกล่าว ทั้งนี้ ในคดีที่พนักงานอัยการให้ฟ้องเป็นจำเลยผู้ต้องหาเป็นจำเลยแล้ว การยุติธรรมจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินต่อไป

นอกจากนี้ ศาลที่พิจารณาคดีความผิดตามมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖/๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕๖/๒๐ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๖/๑ หรือมาตรา ๒๕๗ แห่ง พ.ร.บ.สินเชื่อเพื่อธุรกิจรายย่อย และความผิดตาม ๓๐ มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ แห่ง พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินเชื่อเพื่อรายย่อย มีอำนาจที่มาตรการเยียวยาผู้กระทำความผิดได้

(๑) ระงับเงินเพื่อการลงทุนในหลักทรัพย์ที่ได้รับหรือที่ได้รับจากการกระทำผิด

(๒) ห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนหรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นเวลาไม่เกิน ๕ ปี

(๓) ห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์จัดการเป็นเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี

(๔) ระงับข้อมูลข่าวสารในการตรวจสอบให้กับ ก.ล.ต.

บทกำหนดโทษทางอาญาและมาตรการลงโทษทางแพ่ง (หมวด ๘ และ ๙)

๑. กำหนดโทษแก่ผู้ใดแสดงความไม่เป็นจริงในสาระสำคัญหรือไม่ได้รับอนุญาต หรือแสดงความ โดยไม่การทำตามผู้ให้บริการรายงานแสดงความไม่เป็นจริงในสาระสำคัญ มีโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับ หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๕๗)

๒. กำหนดโทษแก่ผู้ใดแสดงความไม่เป็นจริงในสาระสำคัญหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด (มาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๐)

๓. กำหนดโทษแก่ผู้ใดแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายให้แก่นักลงทุนและรายงานนี้ยื่นต่อในการยื่นคำขอ (มาตรา ๕๙)

๔. กำหนดโทษแก่ผู้ใดเสนอขายหรือขายให้แก่นักลงทุนก่อประชาชนก่อนที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายให้แก่นักลงทุนและรายงานนี้ยื่นไว้กับสำนักงาน ก.ล.ต. มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๖๑)

๕. กำหนดโทษแก่ผู้ใดเสนอขายให้แก่นักลงทุนก่อประชาชนในระหว่างที่สำนักงาน ก.ล.ต. สั่งระงับ การมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายให้แก่นักลงทุนและรายงานนี้ยื่นต่อ (มาตรา ๖๒)

๖. กำหนดโทษแก่ผู้ใดประกอบธุรกิจสินเชื่อเพื่อรายย่อยโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่ (มาตรา ๖๔)

๗. กำหนดโทษแก่กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใด ทุจริต หลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากประชาชนผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท (มาตรา ๗๐)

๘. กำหนดโทษแก่ผู้ใดควรรู้ว่าการกระทำของบุคคลใดเนื่องจากการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดนี้หรือเนื่องจากการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดนี้ อันเป็นเหตุการณ์ที่ความเสียหายที่ได้รับจากการลงทุนไม่เป็นผล ก็จูงใจนำไปสู่ผลแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๑)

๙. กำหนดในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล อีกการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน

ของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการแต่ละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย (มาตรา ๒๕)

๒.๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบให้คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีจำนวนสามคน โดยอย่างน้อยต้องเป็นพนักงานอัยการ ตำรวจ ปลัดกระทรวง ฝ่ายละคน อย่างไรก็ดี เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบให้ทำการเปรียบเทียบแล้วผู้กระทำผิดชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกัน ตาม ปัญหา (มาตรา ๒๕)

มาตรการลงโทษทางแพ่ง

๑. การกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดนั้นได้ (มาตรา ๑๐) ๑ ๑) แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความอันควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญอันเป็นความผิดตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๖๕ ๒) กระทำการอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล อันเป็นความผิดตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ ๓) ยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล บัญชีธนาคาร บัญชีที่เปิดไว้กับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใดที่ใช้ชำระราคาซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือให้บัญชีซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล บัญชีธนาคาร บัญชีที่เปิดไว้กับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล หรือบัญชีอื่นใดของบุคคลอื่น อันเป็นความผิดตามมาตรา ๗๗

๒. กำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่ง ได้แก่ ค่าปรับทางแพ่งต้องไม่น้อยกว่าจำนวนที่ทำกำไรและประโยชน์ที่ได้รับหรือพึงได้รับจากการกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลในชุมชนซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือห้ามทำการสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินห้าปี ห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารของผู้ให้บริการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลหรือผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบปีและขอคืนใบอนุญาตของสำนักงาน ก.ล.ต. เนื่องจากการตรวจสอบการกระทำความผิดนั้นคืนให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต.

๓. กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยสินทรัพย์ดิจิทัล และตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่งตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา ๑๑๗)

บทเฉพาะกาลกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่ได้ประกอบธุรกิจอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับเป็นธุรกิจที่ต้องขออนุญาตตามพระราชกำหนดนี้ โดยมีหน้าที่ดำเนินกิจการต่อไปได้ยื่นคำขออนุญาตตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้ภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตแล้ว ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต (มาตรา ๑๑๑๐)

๒.๓.๒ ข้อพิจารณาหรือฐานความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

ตารางแสดงข้อพิจารณาหรือฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อพิจารณาหรือฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑.	นายทะเบียน ICO ไม่ยื่นคำขอรายชื่อผู้ดำเนินการจดทะเบียน ที่ ก.ล.ต. กำหนด ** Initial Coin Offering (ICO) คือการระดมทุนแบบดิจิทัลด้วยการเสนอขาย ดิจิทัลโทเคน (digital token) บำรุงระบบนิเวศเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ผู้ระดมทุนจะเป็นผู้ออก digital token มาแลกกับเงินดิจิทัล (cryptocurrency) สกุลหลัก เช่น Bitcoin หรือ Ether	พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๕๗	- มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑ เท่าของมูลค่า ICO ที่ระดมทุน ไม่ควรไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒.	การยื่นเสนอขายการเสนอขายโทเคนดิจิทัล (Filing) ด้วยข้อมูลเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อมูลที่ควรแจ้ง	พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๕๘	- มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และปรับไม่เกิน ๑ เท่าของมูลค่า ICO ที่ระดมทุน ไม่ควรไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓.	การระดมทุน ICO ก่อนที่ ก.ล.ต. จะอนุมัติ Filing ** Initial Coin Offering (ICO) คือการระดมทุนแบบดิจิทัลด้วยการเสนอขาย ดิจิทัลโทเคน (digital token) บำรุงระบบนิเวศเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ผู้ระดมทุนจะเป็นผู้ออก digital token มาแลกกับเงินดิจิทัล (cryptocurrency) สกุลหลัก เช่น Bitcoin หรือ Ether	พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๖๐	- มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑ เท่าของมูลค่า ICO ที่ระดมทุน ไม่ควรไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔.	การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลโดยไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๖๑	- มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปีถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
๕.	การให้บริการนายหน้า (Nominee) หรือให้ชื่อบัญชีสินทรัพย์ดิจิทัลแก่บุคคลอื่น	พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๖๒	- มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๖.	การชี้ชวน ไม่จำแนกความเสี่ยงสูง หรือไม่ชี้ข้อมูลเป็นเท็จต่อผู้ลงทุน	พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๖๓	- มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี และปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๗.	กรรมการ ผู้จัดการ หรือพนักงาน หรือลูกจ้างกระทำการ หรือละเว้นกระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งความเสี่ยงการลงทุนดิจิทัล	พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล มาตรา ๖๔	- มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๕ ปีถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒.๔ ความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

จากการที่ตลาดการเงินของประเทศไทยเชื่อมโยงกับตลาดการเงินของโลก ประกอบกับผู้ประกอบการหรือผู้ลงทุนสามารถใช้สัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง แต่ในส่วนของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้ายังไม่มีกฎหมายรองรับ ผู้ที่ทำสัญญาโดยสุจริตมีความเสี่ยงว่าสัญญาจะถูกยกขึ้นต่อสู้ให้เป็นโมฆะได้ ดังนั้น จึงได้มีการตรา พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.๒๕๕๐ ขึ้น เพื่อสร้างความชัดเจนทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า รองรับการดำเนินงานต่างๆ เช่น ศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และตัวกลางที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น รวมทั้งกำหนดให้ทำการเป็นผู้กำกับดูแลโดยชอบและตรวจสอบการทำธุรกรรมของตลาดทุนโดยรวม

๒.๔.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.๒๕๕๐

๑) การซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หมายถึงการจำนุกพันตามสัญญา ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๗)

(๑) สัญญาที่กำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งส่งมอบสินค้า ตราสารอิงหลักทรัพย์ของค่าเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ชำระราคา ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต เป็นจำนวนและราคาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา (physical delivery)

(๒) สัญญาที่กำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งให้รับชำระเงิน หรือต้องชำระเงินให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งตามจำนวนเงินที่คำนวณได้จากส่วนต่างระหว่างราคา หรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปร เช่น อัตราแลกเปลี่ยนเงิน อัตราดอกเบี้ย ดัชนีทางการเงินหรือดัชนีตลาดหลักทรัพย์ ที่กำหนดไว้ในสัญญากับราคา หรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปรที่เป็นอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง หรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคตตามที่กำหนดไว้ในสัญญา (cash settlement)

(๓) สัญญาที่กำหนดให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งที่จะเรียกให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งส่งมอบสินค้า หรือชำระราคาของสินค้า หรือชำระเงินที่คำนวณได้จากส่วนต่างระหว่างราคา หรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปรที่กำหนดไว้ในสัญญากับราคา หรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปรที่เป็นอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง หรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคตตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือเรียกให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทำสัญญาตาม(๑) หรือ (๒) (contract for difference)

ทั้งนี้ การซื้อขายสัญญาดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของ พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (มาตรา ๘)

(๑) สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่กำหนดให้มีการชำระเงิน ที่คำนวณจากอัตราแลกเปลี่ยนเงิน หรืออัตราดอกเบี้ย และการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าวนอกศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(๒) สัญญาซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีชื่อตกลงว่าจะส่งมอบหรือซื้อคืนซึ่งหลักทรัพย์ดังกล่าว

(๓) สัญญาหรือการซื้อขายใดๆ ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด เช่น สัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ ของค่า หรือน้ำมันดิบ ที่กำหนดให้คู่สัญญาส่งมอบสินค้าให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งได้ทำสัญญาดังกล่าวนอกศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือไม่มีชื่อกำหนดชื่อบุคคลให้คู่สัญญาฝ่ายที่มีหน้าที่ส่งมอบสินค้าสามารถชำระเงินหรือส่วนต่างของราคาสินค้า (settle by cash) หรือทำการหักกลบลบหนี้กับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (set-off) แทนการส่งมอบสินค้าได้ และจรรยาบรรณปฏิบัติในการทำสัญญาดังกล่าวไม่เปิดช่องให้คู่สัญญาฝ่ายที่มีหน้าที่ส่งมอบสินค้าหลุดพ้นจากหน้าที่ตามสัญญาดังกล่าวด้วยการทำสัญญาขึ้นใหม่ที่มีผลในทางตรงกันข้าม (close-out) กับสัญญาเดิม เป็นต้น

๒) การประกอบธุรกิจของผู้ประกอบสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ("ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ") ได้แก่ การให้บริการดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓)

(๑) การเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า : บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงตนบุคคลทั่วไปว่าหรือยอมให้บริการเป็นตัวแทนในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบุคคลอื่น โดยการทำเป็นทางค้าปกติ

(๒) การเป็นผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า : บุคคลซึ่งแสดงตนบุคคลทั่วไปว่าหรือยอมให้เป็นคู่สัญญาซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ให้แก่ผู้ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยการสมอบทำหรือตั้งเป็นคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยการทำเป็นทางค้าปกติ แต่ไม่รวมถึงบุคคลซึ่งแสดงซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อตนเองในฐานะซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(๓) การเป็นที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า : บุคคลซึ่งให้คำแนะนำหรือแสดงตนบุคคลทั่วไปว่าหรือยอมให้คำแนะนำ ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมแก่บุคคลอื่นเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือความเหมาะสม ในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยการทำเป็นทางค้าปกติ แต่ไม่รวมถึงบุคคลซึ่งให้คำแนะนำที่เป็นส่วนหนึ่งหรือเกี่ยวเนื่องกับการเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(๔) การเป็นผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า : บุคคลซึ่งดำเนินการเงินทุนหรือแสดงตนบุคคลทั่วไปว่าหรือยอมจะรับจัดการเงินทุนให้แก่บุคคลอื่น เพื่อแสวงหาประโยชน์จากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยการทำเป็นทางค้าปกติ

(๕) กิจการอื่นที่เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด : ปัจจุบันยังไม่มีประกาศกำหนด

๓) การกำกับดูแลสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (มาตรา ๙–๑๔)

หน้าที่ในการกำกับดูแลสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของคณะกรรมการ ก.ล.ต. และสำนักงาน สรุปได้ดังนี้

(๑) คณะกรรมการ ก.ล.ต.

- วางนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ออกข้อกำกับดูแลเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า สำนักหักบัญชี สัญญาซื้อขายล่วงหน้า สมาคมกำกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ และการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

- การดำเนินการอื่น เช่น การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง การกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการขออนุญาตและการขออกหนังสือ การกำหนดลักษณะที่เพื่อให้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้บังคับกฎหมาย (มาตรา ๗) เป็นต้น รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมให้ผู้ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลปฏิบัติได้ ในกรณีที่มีความจำเป็น (มาตรา ๑๐)

- มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่มอบหมายได้ โดยมีการกำหนดกรอบที่เกี่ยวกับการประชุมคณะอนุกรรมการและประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓)

(๒) สำนักงาน ก.ล.ต.

- ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์คณะกรรมการ ก.ล.ต. และบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ ซึ่งรวมถึงการรับคำขอรับใบอนุญาตและการรวบรวมเงินที่เรียกเก็บ และการจัดเก็บประกาศหรือคำสั่งของ ก.ล.ต. (มาตรา ๑๔)

- มีหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ ศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า สำนักหักบัญชีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า สมาคม กำกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่ได้รับเนื่องจากการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด (มาตรา ๒๕)

๒) ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

การกำกับควบคุมธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (มาตรา ๒๖-๒๐)

ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ

	จัดตั้งในรูปแบบ นิติบุคคล ไทยตามกฎหมาย ก.ล.ต.	ขอรับใบอนุญาต เป็นสำนักงาน
การขอประกอบธุรกิจ	คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดหลักเกณฑ์	
	- ต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด (ยกเว้นกรณีของสถาบันซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ)	- ต้องเป็นนิติบุคคลประเภทสหกรณ์ (บริษัทจำกัด) (บริษัทเป็นหุ้นส่วนจำกัดและหุ้นส่วนสามัญ หรือบริษัทมหาชนจำกัด) ตามกฎหมาย ก.ล.ต. ประกาศกำหนด - มีการประกอบธุรกิจกับผู้ลงทุนสถาบันอยู่ก่อนแล้ว (ยกเว้นกรณีของผู้จัดการในกองทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ประกอบธุรกิจให้แก่ผู้ลงทุนสถาบันที่เป็นการทั่วไป ซึ่งไม่ใช่กองทุน)
	- คณะกรรมการกำกับตลาดทุนมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ - ปฏิบัติ เพื่อคุ้มครองผู้ลงทุน ให้มีความมั่นคงของระบบการเงิน และควบคุมความเสี่ยงที่เกิดจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้า	
การกำกับการประกอบธุรกิจ	- สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ ยื่นรายงาน หรือเอกสารอื่นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ตามระยะเวลาตามที่กำหนด	
การเลิกประกอบธุรกิจ	- ให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ ยื่นคำขออนุญาตเลิกประกอบธุรกิจต่อสำนักงาน ก.ล.ต. (กรณีจัดตั้งเป็นนิติบุคคลไทย) หรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. (กรณีขอรับใบอนุญาต)	

หลักเกณฑ์สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาต (มาตรา ๒๒-๒๐)

ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ ที่ได้รับใบอนุญาต จะมีกฎเกณฑ์ที่เพิ่มเติมที่ต้องปฏิบัติตาม เช่น เรื่อง

- การประกอบธุรกิจอื่นต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.
- ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ ที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด
- กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาฯ เป็นนิติบุคคล : ผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (ทั้งกรณีที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ซึ่งถือหุ้นทางตรงหรือรับประโยชน์จากหุ้นเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของ

จำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด) ของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ต้องไม่มีลักษณะเป็นการดำเนินงานที่กำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน

- การจัดทำบัญชีแสดงผลการดำเนินงาน การจัดทำงบการเงินและรายงานการเงิน (ไม่รวมถึงที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า) ให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต. รวมถึงการเปิดเผยงบการเงินต่อประชาชน โดยงบการเงินต้องผ่านการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สำนักงานให้ความเห็นชอบ

การปฏิบัติต่อทรัพย์สินของลูกค้าและการคุ้มครองทรัพย์สินลูกค้า (มาตรา ๓๘-๔๖) ปัญหาปัญหาในส่วนนี้ยังคงกับผู้ให้รับใบอนุญาตประเภทต่างๆ ซึ่งรายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (ในกรณีที่สมควร คณะกรรมการกำกับตลาดทุนกำหนดให้เป็นปัญหาปัญหานี้ยังคงใช้กับธุรกิจประเภทอื่นได้) ได้

(๑) มาตรา ๓๘-๓๙ ของ พ.ร.บ.กำหนดปัญหาปัญหาในการปฏิบัติต่อทรัพย์สินของลูกค้า เพื่อให้มั่นใจได้ว่าทรัพย์สินของลูกค้าที่อยู่ในความดูแลของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา มีความปลอดภัย และครบถ้วนอยู่ในลักษณะที่สามารถชี้แจงได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกค้าโดยผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ต้อง

– จัดเก็บทรัพย์สินของลูกค้าแยกออกจากทรัพย์สินของตน

– จัดทำบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าแสดงรายละเอียดออกจากบัญชีทรัพย์สินของตนและเก็บรักษาบัญชี

– ห้ามนำทรัพย์สินของลูกค้าไปใช้ ขึ้นและเป็นการณ์ที่ได้รับการยกเว้น และในกรณีที่ทรัพย์สินเป็นเงิน การที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา นำไปแสวงหาผลประโยชน์ก็จะต้องได้รับความยินยอมจากลูกค้าและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนกำหนด ในกรณีทรัพย์สินของลูกค้าเป็นหลักทรัพย์ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา อาจโอนหลักทรัพย์ของลูกค้าไว้ในชื่อของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาเพื่อประโยชน์ของลูกค้าได้ และหากมีกรณีที่ลูกค้าผิดนัดชำระหนี้จากการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา แจ้งไว้ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา อาจนำหลักทรัพย์ที่โอนไว้ในชื่อของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ขึ้นขายได้

(๒) มาตรา ๓๓-๔๐-๔๑ พ.ร.บ.กำหนดปัญหาปัญหาในกรณีที่ศาลสั่งคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการของลูกค้าหรือมีคำสั่งให้ชำระบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าในคดีล้มละลาย รวมถึงขบวนการปัญหาปัญหาแก้ พ.ร.บ.ล้มละลายด้วย

พ.ร.บ.มีการกำหนดสิทธิให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ดำเนินการได้ เช่น ถ้าฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าที่คงค้างอยู่ เป็นต้น ซึ่งหากมีทรัพย์สินเหลืออยู่ ให้มีการสงวนทรัพย์สินของลูกค้าให้กับบุคคลที่มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย แต่หากทรัพย์สินของลูกค้ามีไม่เพียงพอต้องนำที่ลูกค้าเป็นผู้ประกอบธุรกิจสัญญา พ.ร.บ.ฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ในการขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการหรือในคดีล้มละลายของลูกค้า

(๓) มาตรา ๔๑-๔๓ ของ พ.ร.บ.กำหนดปัญหาปัญหาคุ้มครองทรัพย์สินของลูกค้าในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ถูกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถูกการยึดทรัพย์ตามหมายบังคับ ทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นของลูกค้าจะได้รับการคุ้มครอง โดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การยึด หรือถูกยึดในคดีแพ่ง หรือเป็นทรัพย์สินที่ถูกแบ่งแยกเจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย โดยเจ้าพนักงานบังคับทรัพย์และเจ้าพนักงาน ก.ล.ต. จะเป็นผู้มีอำนาจแยกแยะถึงการทรัพย์สินของลูกค้า และในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ถูกทางการสั่งระงับการดำเนินกิจการ ทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นของลูกค้าก็ได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ พ.ร.บ. มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการกับทรัพย์สินของลูกค้า สิทธิของลูกค้าที่ได้รับชดเชยทรัพย์สินคืนก่อน สิทธิของลูกค้าในการขอรับชำระหนี้จากลูกค้าได้รับทรัพย์สินคืนไม่ครบจำนวนด้วย

การรอรับชื่อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ (มาตรา ๒๗ และ ๒๘)

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองลูกค้าและเพื่อให้การรอรับชื่อพิพาทเป็นไปโดยรวดเร็วและเป็นธรรม ลูกค้าอาจขอให้มีการรอรับชื่อพิพาทเพื่อเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยอนุญาโตตุลาการที่สำนักงาน ก.ล.ต. จัดให้มีขึ้นได้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับกับการรอรับชื่อพิพาทนี้โดยอนุโลม

มาตรการคุ้มครองทรัพย์สินของลูกค้าและระบบการชำระราคาตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (มาตรา ๒๙-๓๑)

มาตรการที่สำคัญคือ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ต้องดำรงฐานะทางการเงินให้ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด ซึ่งหากผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ไม่สามารถดำรงฐานะทางการเงินหรือมีการดำเนินการอันอาจก่อความเสียหาย สำนักงานมีอำนาจสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา (๑) งดการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เว้นแต่การซื้อขายเพื่อล้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (๒) โอนฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและทรัพย์สินของลูกค้าไปให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา รายอื่นดำเนินการแทน (๓) ล้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้า ในกรณีที่ไม่สามารถโอนให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา รายอื่นได้ (๔) ล้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา มีไว้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือ (๕) กระทำการหรืองดเว้นการกระทำการใดๆ ตามที่เห็นสมควรได้

เมื่อผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งระงับการดำเนินการกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา และมีอำนาจดำเนินการ หรือมอบหมายให้สำนักงานบัญชีสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นผู้ดำเนินการตาม (๑) (๓) หรือ (๔) แทนได้ โดยเสมือนผู้ประกอบธุรกิจสัญญา เป็นผู้ดำเนินการเอง และมีผลผูกพันตามกฎหมาย

๔) สมาคมกำกับผู้ประกอบธุรกิจสัญญา (มาตรา ๗๐ และ ๗๑)

สมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. และอยู่ภายใต้เกณฑ์ที่กำหนด เช่น หลักเกณฑ์ในการเลือกกรรมการ การมีระบบจัดการที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับข้อร้องเรียนจากลูกค้าของสมาชิกหรือระงับข้อพิพาท มีมาตรการกำกับดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามเกณฑ์ของสมาคมและจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในกรณีที่สมาคมมีคำสั่งลงโทษทางวินัยสมาชิก ให้สมาคมแจ้งและส่งเอกสารเรื่องการลงโทษให้แก่สำนักงาน ก.ล.ต. รวมทั้งในกรณีที่สมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สมาคมกำหนด และเป็นการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนหรือสำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด ในเรื่องเดียวกัน และสมาคมได้ดำเนินการลงโทษทางวินัยสมาชิกแล้ว คณะกรรมการกำกับตลาดทุนหรือสำนักงาน ก.ล.ต. จะไม่ลงโทษทางปกครองสมาชิกซ้ำอีกก็ได้ หากเห็นว่าได้รับโทษอย่างเหมาะสมแล้ว

นอกจากนี้ ให้สมาคมเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า สมาชิกของสมาคม หรือข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการคุ้มครองผู้ลงทุนด้วย

๕) การกำกับและควบคุม (มาตรา ๑๐๑ และ ๑๐๒)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการกำกับและควบคุม โดยให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. และสำนักงานขึ้นตรง และรายงานเห็นหรือทำรายงานในเรื่องที่กำกับดูแลอยู่ภายใต้ ก.ล.ต. ได้

๖) บทกำหนดโทษและอายุความ (มาตรา ๑๑๑ และ ๑๑๒)

โทษตาม ก.ล.ต. สัญญาซื้อขายล่วงหน้ามี ๒ ประเภท ได้แก่ โทษทางปกครอง และโทษอาญา

โทษอาญา (โทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แล้วแต่กรณี)

- ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยไม่ได้รับอนุญาต/ไม่ได้จดทะเบียน (มาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๑๑๕)
- ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ที่ได้รับอนุญาตไม่ได้เลิกประกอบธุรกิจและยังคงไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการยื่นคำขออนุญาตเลิกประกอบธุรกิจ (มาตรา ๑๐ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๑๒)
- กรณีที่เป็นนิติบุคคล และการกระทำผิดเกิดจากการสั่งการ/การกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลซึ่งกฎหมายให้หน้าที่ต้องสั่งการ/กระทำการแทนองค์กรในฐานะเป็นผู้ให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด (มาตรา ๑๑๑๐ ประกอบมาตรา ๑๑๑๕)
- ผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ที่ไม่ได้จัดทำบัญชี และงบการดำเนินงานและฐานะการเงินตามจริง หรือไม่ได้จัดทำและส่งงบการเงินต่อสำนักงาน ก.ล.ต. รวมทั้งไม่ได้เปิดเผยงบการเงิน (มาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๑ ประกอบมาตรา ๑๑๑๑)
- ผู้ใดกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้ต้องระวางโทษ (มาตรา ๑๑๑๑)
  - ขัดขืนการตรวจค้นตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (มาตรา ๑๑๑)
  - ขัดขืนการกักกัน ยึดเอกสาร หรือควบคุมสินค้าของสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (มาตรา ๑๑๑)
  - ขัดขืนการแจกจ่าย แจกข้อความ หรือให้คำรับรองเท็จหรือกล่าวเท็จที่ความสำคัญผิดในสาระสำคัญ (มาตรา ๑๑๑)
  - ขัดขืนทำการ ตามการเปิดเผยเปิดเผยข้อเท็จจริง หรือนำข้อมูลที่รู้ว่า เป็นเท็จมาใช้ตามการณ์ (มาตรา ๑๑๑)
  - ขัดขืนการแจกจ่ายความเพื่อสร้างราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (มาตรา ๑๑๑)
- ผู้ใดกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้ต้องระวางโทษ (มาตรา ๑๑๑๑)
  - ขัดขืนบุคคลภายในที่รู้ข้อมูลภายใน ให้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา ๑๑๑)
  - ขัดขืนบุคคลที่รู้ข้อมูลภายในจากการเปิดเผยตามมาตรา ๑๑๑ ให้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น (มาตรา ๑๑๑๑)
  - กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ที่ยังไม่ยื่นรายงานต่อสำนักงานโดยทุจริต หรือทำเท็จหน้าที่ (มาตรา ๑๑๑๑)
  - ขัดขืนการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา ที่ยังไม่ยื่นรายงานโดยทุจริตหรือทำเท็จหน้าที่ (มาตรา ๑๑๑๑)
  - กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ที่ทำให้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นทราบ (มาตรา ๑๑๑๑)
  - กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจสัญญา ที่กระทำหรือยินยอมให้กระทำเท็จเกี่ยวกับปัญหาหรือแสดงความเห็นอวดอ้างให้ลูกค้าทราบประโยชน์อันควรได้ (มาตรา ๑๑๑๑)
  - ผู้ที่เปิดเผยข้อมูลความลับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑๑๑)
- อายุความสำหรับความผิดที่มีโทษทางปกครองหรือที่มีโทษปรับเท่านั้นคือ ๑ ปี นับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยการกระทำผิด หรือ ๕ ปี นับแต่วันที่มีการกระทำผิด (มาตรา ๑๑๑๑)

๒.๔.๒ ข้อพิจารณาฐานความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
ตารางแสดงฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อกล่าวหาฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
๑.	ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยไม่ได้รับอนุญาต/ไม่ได้จดทะเบียน	พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรา ๑๐, ๑๑๕	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
๒.	ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจแล้วยังไม่ปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติการยื่นคำขออนุญาตเลิกประกอบธุรกิจ	พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรา ๑๐, ๑๑๕	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
๓.	ผู้ใดกระทำการใดๆ ที่ทำให้ผู้ลงทุนเข้าใจผิดเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือไม่ได้จดทะเบียน	พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรา ๑๐, ๑๑๕	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
๔.	ผู้ใดกระทำการใดๆ ที่ทำให้ผู้ลงทุนเข้าใจผิดว่าตนเป็นนิติบุคคลที่ได้รับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือไม่ได้จดทะเบียน	พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรา ๑๐, ๑๑๕	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
๕.	ผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ดำเนินการเป็นผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าภายในกำหนดเวลาที่ฝ่าฝืนความเห็นชอบสำคัญในการตรวจสอบหรือการสำเนินการ	พ.ร.บ. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรา ๑๑๖	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๖.	ขัดขวางการพบหรือความเห็นของสำนักงานสัญญาซื้อขายล่วงหน้า	พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรา ๑๑๗, ๑๑๗๑	จำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่บุคคลนั้นๆ ได้รับหรือพึงได้รับเนื่องจากการฝ่าฝืนดังกล่าว
๗.	ขัดขวางบุคคลภายนอก ที่รู้ข้อมูลภายในให้ส่งมอบข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้อื่น	พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า มาตรา ๑๑๗, ๑๑๗๑	จำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่บุคคลนั้นๆ ได้รับหรือพึงได้รับเนื่องจากการฝ่าฝืนดังกล่าว

๒.๕ ความผิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร

อาชญากรรมเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร นับว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นอาชญากรรมต่อระบบการเงิน การคลัง การค้าธุรกิจ และเศรษฐกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบถึงขั้นนำความเป็นไปได้ว่าประเทศไทยจะต้องประสบปัญหาทางการเงินเป็นอย่างมาก เช่น ค่าเงินบาทตกลงมาก ธนาคารล้มละลาย ธุรกิจล้มเหลว) หรือถึงขั้นเป็นต้น นอกจากนี้แล้ว คดีความผิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร มักมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย (วิรัชนรา ชุมใจภาค, ๒๕๕๗, น.๒๑๑) โดยเฉพาะการดำเนินคดีกับผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินส่วนใหญ่จะดำเนินคดีได้ยากเช่นเดียวกับที่ระดับล่าง เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงนี้ เป็นผู้ที่มีฐานะทางสังคมเป็นที่เคารพยกย่อง มีความน่าเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจ อีกทั้งมีทรัพย์สินเป็นจำนวนมากมาย จนสามารถสร้างเครือข่ายที่เป็นการคุ้มกันและปกป้องในการต่อสู้คดีและคุ้มครองผลประโยชน์ของตนและบุคคลใกล้ชิดไม่ให้ถูกดำเนินคดีจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ดังนั้น หน้าที่ของผู้ตรวจสอบต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายทางการเงินการธนาคารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวทางในการตรวจสอบหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินคดีกับอาชญากรรมนี้ให้สัมฤทธิ์ผล สมกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและของชาติ

๒.๕.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ก. พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข. พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ค. พ.ร.บ.เงินตรา พ.ศ.๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ง. พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.๒๔๙๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตรา เงินตราต่างประเทศ และตราสารแปลงเงิน ออกโดยอาศัยอำนาจในประเทศ พ.ศ.๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ ธ.ค. ๕๐

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๐๗) ออกตามความใน พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.๒๔๙๕ ลงวันที่ ๑ ธ.ค. ๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จ. พ.ร.บ.ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๖๐

- ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๑ เม.ย. ๖๑ เรื่อง การกำหนดการประกาศการชำระเงินภายใต้กำกับ (ออกตามความในมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ.ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๖๐

- ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๑๑ เม.ย. ๖๑ เรื่อง การกำหนดการประกาศการชำระเงินภายใต้กำกับ (ออกตามความในมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ.ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๖๐)

ฉ. พ.ร.บ.ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๔

- กรอบการกำกับดูแลการให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑ และ ๗

ช. พ.ร.บ.บริการสินทรัพย์ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ซ. ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๑ ลงวันที่ ๑๑ ม.ค. ๕๕

- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๑ (เรื่อง ธุรกิจนิติกรรมการเงิน) ลงวันที่ ๑๑ ก.พ. ๕๕

- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๑ (เรื่อง สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ ๑๑ ก.พ. ๕๕

- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๑ (เรื่อง สินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ ๑๑ ก.พ. ๕๕

- ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่อง ธุรกิจระบบบัตรเครดิตหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์สำหรับธุรกรรมเงินเชื่อระหว่างบุคคลกับบุคคล) ลงวันที่ ๑๐ ก.ค. ๒๐๐

๒. พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเงินอัตรา พ.ศ.๒๕๖๐

ตัวอย่างลักษณะความผิดเกี่ยวกับคดีการเงินการธนาคาร

การกระทำความผิดเกี่ยวกับหนี้นอกระบบ

๑. ลักษณะและรูปแบบของการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลไทยของตัวอย่างกฎหมาย

๑.๑ การประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับที่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๑ ม.ค. ๒๕ กำหนดให้กิจการธนาคาร หรือการจัดหาเงินหรือเงินทุนแล้วให้ผู้อื่นกู้เงิน หรือกิจการซื้อขายตั๋วเงิน ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ข้อ ๕) หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ข้อ ๖) และให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกระทำกระทรวงการคลังมีอำนาจมอบหมายให้ (ข้อ ๑๕)

กระทรวงการคลังได้กำหนดคำนิยามของการประกอบธุรกิจส่วนบุคคลภายใต้กำกับ ดังนี้

"สินเชื่อส่วนบุคคล" หมายความว่า การให้กู้ยืมเงิน การรับซื้อ ซื้อลด หรือรับซื้อซื้อลดตั๋วเงิน หรือการอาวัลหรือค้ำประกันให้แก่บุคคลธรรมดาใดซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการและให้รวมถึงสินเชื่อที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพ (ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่องสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ ๑๐ ก.ค. ๒๕ ข้อ ๑

"สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ" หมายความว่า สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้ที่มีหรือจำนำสินเป็นหลักประกัน และเงื่อนไขตามประกาศฉบับนี้ ให้รวมถึงสินเชื่อดังต่อไปนี้

(๑) สินเชื่อที่เกิดจากการให้บัตรเครดิตและการให้ความช่วยเหลือในสินค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจมีให้จำหน่ายเป็นทางการค้าปกติ ยกเว้นในสินค้าประเภทรถ เครื่องจักร และทรัพย์สินใด ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศหรือกำหนดเพิ่มเติม

(๒) สินเชื่อที่มีทรัพย์เป็นหลักประกัน

ทั้งนี้ไม่รวมถึง สินเชื่อเพื่อการศึกษา สินเชื่อเพื่อการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ สินเชื่อเพื่อรักษาพยาบาล สินเชื่อเพื่อวัตถุประสงค์การทำงาน และสินเชื่อตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด (ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่องสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ ๑๐ ก.ค. ๒๕ ข้อ ๒)

อย่างไรก็ตามการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับไม่ใช่บังคับแก่สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการที่ให้สินเชื่อส่วนบุคคลแก่ผู้บริโภคเพื่อซื้อขายสินค้า การบริการ หรือค่าธรรมเนิยมอันเป็นธุรกิจของตนเอง (ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่องสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๑ ธ.ค. ๒๕ ข้อ ๒)

กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท, บริษัทมหาชนจำกัด, ห้างหุ้นส่วนจำกัด, ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ที่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕

แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ (เรื่องสินเชื่อรายบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ ๑๑ ก.พ. ๒๕ ข้อ ๒) บัญญัติความว่า ผู้ที่จะประกอบธุรกิจสินเชื่อรายบุคคลภายใต้การกำกับจะต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน ดังนั้น และต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แม้จะเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน แต่ไม่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ ก็ไม่ประกอบธุรกิจดังกล่าวย่อมเป็นการผิดกฎ

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า กฎหมายไม่ได้ระบุให้บุคคลธรรมดา สามารถประกอบธุรกิจสินเชื่อรายบุคคลภายใต้การกำกับได้ เช่นนี้แล้ว ทางการจึงไม่อาจอนุญาตให้บุคคลธรรมดาประกอบธุรกิจดังกล่าวได้ เนื่องมีการประกอบธุรกิจจึงต้องการปฏิบัติตามกฎหมาย

๑.๒ สินเชื่อรายย่อยระดับจิ๋วภายใต้การกำกับ (Pico Finance)

"สินเชื่อรายย่อยระดับจิ๋วภายใต้การกำกับ" หมายความว่า

"ผู้ประกอบธุรกิจ" หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อรายย่อยระดับจิ๋วภายใต้การกำกับเป็นทางการค้าปกติ การให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลธรรมดา ที่มีหรือไม่มีหลักประกันเป็นหลักประกันและมีภูมิลำเนาหรือตั้งอยู่ในจังหวัดที่สำนักงานใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจตั้งอยู่ โดยมีอัตราดอกเบี้ยสูงสุดของดอกเบี้ย อัตรากำไรจากการให้สินเชื่อ ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมอื่นใดรวมกันแล้วเกินกว่าอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสินเชื่อเพื่อการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ สินเชื่อเพื่อวัตถุประสงค์การพนักงาน ที่หน่วยงานต้นสังกัดได้มีการทำสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจ และสินเชื่ออื่นตามที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังประกาศกำหนด

"สำนักงานสาขา" หมายความว่า สำนักงานใดๆ ซึ่งแยกออกจากสำนักงานใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจ และตั้งอยู่ในจังหวัดเดียวกันกับสำนักงานใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยระดับจิ๋วภายใต้การกำกับในเรื่องของกระบวนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ การจัดเก็บข้อมูลลูกค้า และการรับชำระเงินจากลูกค้า อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมด โดยมีระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของลูกค้าที่เก็บไว้ ณ สำนักงานใหญ่หรือที่ทำการอื่นหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ สำนักงานสาขาไม่รวมถึง

(๑) จุดบริการประชาสัมพันธ์เพื่อหาลูกค้าใหม่ อีกทั้งการแสดงเอกสารแนะนำบริการหรือรับ และตรวจสอบข้อมูลโดยมีการจากประชาชนทั่วไป โดยมิได้มีกระบวนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลของลูกค้า และไม่มีการรับชำระเงินจากลูกค้า

(๒) สถานที่ของตัวแทนที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่งตั้งเพื่อรับชำระเงิน หรือทำการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งทำการแจกเอกสาร แนะนำบริการหรือรับและตรวจสอบข้อมูลโดยมีการจากประชาชนแทนผู้ประกอบธุรกิจ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์ หรือจุดรับชำระเงินอื่นที่ไม่ใช่ของผู้ประกอบธุรกิจ

(๓) การเปิดจุดบริการในงานนิทรรศการต่างๆ เป็นการชั่วคราว (Booth)

(๔) สำนักงาน หรือจุดบริการ หรือสถานที่อื่นๆ ตามที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังประกาศกำหนด

ลักษณะของสินเชื่อที่ไม่ใช่แบบจำ

๑. มีหลักประกัน เช่น จำนองที่ดิน บุคคลค้ำประกัน หรือหลักประกันทางธุรกิจ

๒. ไม่มีหลักประกัน เช่น การออกใบแจ้งหนี้ การจำนำทะเบียนรถ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้

ผู้ประกอบธุรกิจ ให้บริการได้เฉพาะในจังหวัดที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ และสาขาที่ให้บริการสินเชื่อที่ไม่ใช่แบบจำที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเดียวกับสำนักงานใหญ่

ลูกหนี้ ต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในจังหวัดที่สำนักงานใหญ่ของผู้ประกอบธุรกิจตั้งอยู่

ในการประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยรายย่อยดังกล่าวจึงควรให้การกำกับเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ไม่ให้ปล่อยแก่ สถาบันการเงิน หรือผู้ให้กู้ยืมเงินแก่ผู้บริโภคเพื่อการชำระสินค้า ค่าบริการ หรือค่าสินไหมทดแทนในธุรกิจของตนเอง (ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่อง สินเชื่อรายย่อยรายย่อยดังกล่าวให้การกำกับ) ลงวันที่ ๒๗ มี.ค. ๒๕ (ข้อ ๒))

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อรายย่อยรายย่อยดังกล่าวต้องเป็นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่อง สินเชื่อรายย่อยรายย่อยดังกล่าวให้การกำกับ) ลงวันที่ ๒๗ มี.ค. ๒๕ (ข้อ ๓))

สินเชื่อพิโก กำหนดวงเงินสินเชื่อไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาทต่อราย และคิดดอกเบี้ย (อัตรากำไรจากการให้สินเชื่อ) ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมอื่นใด รวมกันไม่เกิน ๒๐๐% ต่อปี (ลดต้นลดดอก)

สินเชื่อพิโกพลัส กำหนดวงเงินสินเชื่อไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อราย และคิดดอกเบี้ย (อัตรากำไรจากการให้สินเชื่อ) ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมอื่นใด ดังนี้

- วงเงินสินเชื่อส่วนที่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท เรียกดอกเบี้ยได้ไม่เกิน ๒๐๐% ต่อปี (ลดต้นลดดอก)
- วงเงินสินเชื่อส่วนที่เกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท เรียกดอกเบี้ยได้ไม่เกิน ๑๐๐% ต่อปี (ลดต้นลดดอก)

ตามประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับดังกล่าวข้อ ๔ กำหนดให้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ประสงค์จะให้กู้ยืมเงินตามาตรา๑๑ให้ลูกหนี้ทราบราย ดังนี้

๑. ให้กู้ยืมเงินโดยวงเงินรวมสินเชื่อไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาทต่อลูกหนี้แต่ละราย ต้องมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วหรือเงินลงทุนไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (Pico Finance)

๒. ให้กู้ยืมเงินโดยมีวงเงินรวมสินเชื่อไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อลูกหนี้แต่ละราย ต้องมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วหรือเงินลงทุนไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (Pico Plus)

๑.๓ ธุรกิจสินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน

แต่สินเชื่อที่มีรถเป็นประกันดังไม่มีความชัดเจนทางกฎหมาย ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคโดยเฉพาะเรื่องปัญหาดอกเบี้ย หรือค่าธรรมเนียม ทำให้กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย จึงได้มีการออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่องสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒

"สินเชื่อที่มีทะเบียนรถเป็นประกัน" หมายความว่า การให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในรถ โดยผู้ประกอบธุรกิจมีการรับมอบคู่มือจดทะเบียนรถไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ หรือจัดให้มีสัญญา เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใด เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจสามารถนำรถที่เป็นกรรมสิทธิ์ของลูกหนี้ไปขายหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อการชำระหนี้นั้น ทั้งนี้ ลูกหนี้ยังคงสามารถครอบครองและใช้ประโยชน์ในฐานะเจ้าของรถได้ตามปกติ

"รถ" หมายความว่า รถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายว่าด้วยขนส่งทางบก

การกำหนด ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมใดๆ และค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้จะไปขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคู่สัญญาเท่านั้น ซึ่งเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับประเภทสินเชื่อที่มีทะเบียนรถ

เป็นประกัน ให้ผู้ประกอบธุรกิจอาจเรียกได้ เมื่อคำนวณรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ ๒๔ ต่อปี และห้ามเรียกดอกเบี้ยทบต้นไม่ว่าจะเป็นทั้งจำนวนหรือบางส่วน (ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนช.๒/๒๕๖๒ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ สำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ลงวันที่ ๓ ม.ค. ๖๒)

๒. ความผิดฐาน ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับโดยไม่ได้รับอนุญาต

บริษัทบุคคลหรือบุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๐ ม.ค. ๑๕ ว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าเงินกระทบถึงความปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเรื่องประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ ข้อ ๑๐, ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ (เรื่องสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ลงวันที่ ๓๐ ก.ค. ๖๓ กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓. ความผิดเกี่ยวกับการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา

นอกจากความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วผู้กระทำความผิดยังมีการเรียกดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ จนอาจความเดือดร้อนให้ผู้บริโภคที่ตกเป็นลูกหนี้อย่างเห็นได้ชัดเจนว่า การให้ยืมเงินโดยเรียกอัตราดอกเบี้ยสูงเกินควรนั้น ย่อมเป็นการเสื่อมประโยชน์แก่บ้านเมือง จึงได้มีการตรา พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๔๗๕ เพื่อป้องกันประชาชนมิให้ต้องเสียดอกเบี้ยเกินอัตราดอกเบี้ยที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับการให้ยืมเงินที่มีการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราหรือการเรียกผลประโยชน์อย่างอื่น นอกจากดอกเบี้ยขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงได้มีการตรา พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๕๖๐ ขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๕๖๐ กำหนดฐานความผิดไว้ดังนี้

๑. บุคคลใดให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินหรือกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการอำพรางการให้กู้ยืมเงิน โดยเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ (มาตรา ๔ (๑))

๒. บุคคลใดให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินหรือกระทำการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการอำพรางการให้กู้ยืมเงิน โดยกำหนดข้อความอันเป็นเท็จในเรื่องจำนวนเงินกู้หรือเรื่องอื่นๆ ให้เป็นหลักฐานการกู้ยืมหรือตราสารซึ่งมีผลเช่นเดียวกับการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด (มาตรา ๔ (๒))

๓. บุคคลใดให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินหรือกระทำการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการอำพรางการให้กู้ยืมเงินโดยกำหนดจะเอาทรัพย์สินอย่างอื่นนอกจากดอกเบี้ย มาจากผู้ยืมเงินหรือสิ่งของหรือโดยวิธีการใดๆ จนเป็นให้เห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากเกินสามสิบสี่ของการคำนวณดอกเบี้ยการกู้ยืมเงิน (มาตรา ๔ (๓))

ผู้ใดกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๔ วรรคแรก)

นอกจากกำหนดความผิดในเรื่องดังกล่าวแล้ว ยังกำหนดให้ บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิเรียกร้องจากบุคคลอื่นโดยรู้ว่าเป็นสิทธิที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๔ และได้สิทธินั้นหรือพยายามเรียกเอาประโยชน์แห่งสิทธินั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับมาตรา ๔ (มาตรา ๕)

๒. การทำการพวงหนี้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เนื่องจากเกิดการพวงหนี้ขึ้นมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อลูกหนี้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ข้อความที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างรุนแรง การดูหมิ่น ใส่ร้ายป้ายสี การใช้กำลังประทุษร้าย หรือการทำให้เสียชื่อเสียง รวมถึงการให้ข้อมูลเท็จและการสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่บุคคลอื่น จึงได้มีการตรา พ.ร.บ.การพวงหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘

กำหนดให้ผู้ที่จะประกอบธุรกิจพวงหนี้ ต้องขอขึ้นทะเบียนการประกอบธุรกิจพวงหนี้ต่อนายทะเบียน (มาตรา ๕)

การกำหนดความผิด มาตรา ๑๑ ห้ามผู้พวงหนี้กระทำการพวงหนี้ในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) การขู่ การใช้ความรุนแรง หรือการกระทำอื่นใดที่ทำให้เกิดความเสียหาย มารบกวน ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้อื่น

(๒) การใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่นลูกหนี้หรือผู้อื่น

(๓) การเปิดเผยหรือเกี่ยวกับความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพวงหนี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑)

(๔) การติดตามลูกหนี้โดยไปรบกวนที่บ้าน สถานที่ทำงาน โทรศัพท์ หรือสิ่งอื่นใดที่ชี้ให้เห็นว่า เป็นการพวงหนี้อย่างชัดเจน เว้นแต่กรณีการบอกกล่าวบังคับจำนองด้วยวิธีการประกาศหนังสือพิมพ์ ซึ่งเจ้าหนี้ไม่สามารถติดตามลูกหนี้โดยวิธีการอื่น หรือกรณีอื่นใดตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๕) การใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือชื่อการธุรกิจของผู้พวงหนี้บนซองจดหมาย ในการติดตามลูกหนี้ที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการติดตามเพื่อการพวงหนี้ เว้นแต่ชื่อการธุรกิจของผู้พวงหนี้ ไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าเป็นผู้ประกอบธุรกิจพวงหนี้

(๖) การพวงหนี้ที่ไม่เหมาะสมในลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

กำหนดโทษ ผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๑(๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๑)

ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑(๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๑)

การกำหนดความผิด มาตรา ๑๒ ห้ามผู้พวงหนี้กระทำการพวงหนี้ในลักษณะที่เป็นเท็จ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดดังต่อไปนี้

(๑) การแสดงหรือการใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือเครื่องแบบที่ทำให้เข้าใจว่า เป็นการกระทำของศาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ

(๒) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการพวงหนี้เป็นการกระทำโดยพนักงานทนายความ สำนักงานทนายความ หรือสำนักงานกฎหมาย

(๓) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าจดหมายเป็นคำสั่ง หรือจดหมายเรียกชำระหนี้ หรือเป็นเช่นนี้

(๔) การติดต่อหรือการแสดงตนให้เชื่อว่าผู้พวงหนี้เป็นการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต หรือรับจ้างบริษัทข้อมูลเครดิต

ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา กำหนดโทษ ผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒(๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๑)

ผู้ใดกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งในมาตรา ๑๗๕(๑) (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๗)

๒.๕.๑ ข้อหาหรือฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน

การกำหนดข้อหาหรือฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อหาหรือฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
๑.	ผู้กระทำการ กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบวิชาชีพ ทำ จัดการ หรือดำเนินการใดๆ เปิดเผยข้อมูลซึ่งเป็นความลับของผู้ใดไปยังบุคคลใด หรือโดยประการใดๆ ให้ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นเหตุ	พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒.	ผู้กระทำการ กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบวิชาชีพ ทำการหรือดำเนินการใดๆ ให้ตนเองหรือบุคคลอื่นได้ประโยชน์ หรือโดยประการใดๆ ให้ตนเองหรือบุคคลอื่นได้ใช้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น	พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๑	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓.	ผู้กระทำการ กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบวิชาชีพ หรือของผู้ใดซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ใดเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงสำคัญ ซึ่งควรจะทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันควรได้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ	พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๒	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐-๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔.	ผู้กระทำการ กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบวิชาชีพ ทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในหน้าที่ โดยเจตนาทุจริตหรือโดยประการใดๆ ให้ตนเองได้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย	พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๓	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐-๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๕.	ผู้กระทำการ กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบวิชาชีพ ทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในหน้าที่โดยทุจริตหรือโดยประการใดๆ ให้ตนเองได้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ใดได้รับความเสียหายในทางใดทางหนึ่ง	พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๔	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐-๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๖.	ผู้กระทำการ กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบวิชาชีพ ทำ จัดการ หรือดำเนินการใดๆ ให้ตนเองได้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย	พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๐๕	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐-๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับที่	ข้อกำหนดฐานความผิด	มาตรา	โทษทางอาญา
๔๔	ผู้ใดกระทำการ กระทำการ หน้าที่งาน เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ของบริษัทที่ตนเป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการ เพื่อจะได้มาซึ่งสัญญาจากการที่ตนมีส่วนได้เสียด้วยประการใดๆ	พ.ร.บ.ป.อาญาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๖	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔๕	ผู้ใดกระทำการ กระทำการ หน้าที่งาน เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ของบริษัทที่ตนเป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ หรือเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ	พ.ร.บ.ป.อาญาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๗	- จำคุก ๑-๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔๖	ผู้ใดกระทำการ กระทำการ หน้าที่งาน เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ความผิดฐานนี้ต้องเป็นกรณีที่ผู้ใดกระทำการ ตามมาตรา ๑๑๑ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ด้วยเจตนาที่จะให้ได้มาซึ่งสัญญาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	พ.ร.บ.ป.อาญาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๘	- จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔๗	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลใดๆ ของกิจการของนิติบุคคลใดๆ ซึ่งมีส่วนได้เสียกับการที่ตนเข้าไปเป็นกรรมการ หรือผู้จัดการ ซึ่งตนมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นหุ้นส่วน และในการของกิจการของนิติบุคคลที่ตนเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ ทำ สอบ หรือทำสัญญาของกิจการ	พ.ร.บ.ป.อาญาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๙	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔๘	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลใดๆ ซึ่งมีส่วนได้เสียในการที่ตนเข้าไปเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ ของนิติบุคคลใดๆ ซึ่งมีส่วนได้เสียในการที่ตนเข้าไปเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ ของนิติบุคคลใดๆ ซึ่งมีส่วนได้เสียในการที่ตนเข้าไปเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ	พ.ร.บ.ป.อาญาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๙	- จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๔๙	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลใดๆ เช่น เป็นเจ้าของ ทำการ ดำเนิน ดำเนินกิจการ ดำเนินธุรกิจ ดำเนินการ

ลำดับ	ข้อกล่าวหาฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑๑๒.	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน กระทำการย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนทรัพย์สินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการเงิน โดยรู้ว่าตนเป็นหรือเป็นกรรมการในสถาบันการเงินหรือเป็นเจ้าพนักงานของสถาบันการเงิน ซึ่งจะใช้สิทธิของตนในฐานะเป็นเจ้าหนี้ของสถาบันการเงินนั้นกระทำการดังกล่าวจากสถาบันการเงิน หรือให้เกิดหรือมีเจตนาจะให้เกิดสิทธิเรียกร้องแก่เจ้าหนี้ดังกล่าว หรือมีเจตนาที่ให้เป็นเจ้าหนี้ดังกล่าวเพิ่มขึ้นมากกว่าความเป็นจริง	พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๒(๑)	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑๓.	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน กระทำการแสดงข้อมูลที่เป็นเท็จหรือกระทำการอื่นใดซึ่งทำให้ปรากฏว่าสถาบันการเงินเป็นหนี้ซึ่งไม่เป็นความจริง โดยรู้ว่าตนเป็นหรือเป็นกรรมการในหรือเป็นเจ้าพนักงานของสถาบันการเงินนั้นกระทำการดังกล่าวจากสถาบันการเงิน หรือให้เกิดหรือมีเจตนาจะให้เกิดสิทธิเรียกร้องแก่เจ้าหนี้ดังกล่าว หรือมีเจตนาที่ให้เป็นเจ้าหนี้ดังกล่าวเพิ่มขึ้นมากกว่าความเป็นจริง	พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๒(๒)	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑๔.	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน กระทำการทำลายหรือปกปิดเอกสารใดๆ ที่มีหรือควรมีไว้ในครอบครองซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องจัดทำขึ้นหรือผู้อื่นซึ่งเป็นการเสียหายแก่สถาบันการเงิน	พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๒	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑๕.	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน กระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ซ่อนเร้น หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำดังกล่าวซึ่งทรัพย์สินของสถาบันการเงินหรือที่เกี่ยวกับสถาบันการเงิน	พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๒(๓)	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑๖.	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน กระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ อาศัยความเป็นหรือไม่อาศัยความสำคัญผิดในบัญชี หรือเอกสารของสถาบันการเงิน	พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๒(๔)	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๑๗.	เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน กระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ ทำบัญชีหรือเอกสารด้วยไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่แสดงฐานะความเป็นจริง	พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๒(๕)	- จำคุกตั้งแต่ ๕-๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ลำดับที่	ข้อกระทำความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
๑๑๔	การรู้การทำความผิดตามมาตรา ๑๑๑, ๑๑๒, ๑๑๓, ๑๑๔, ๑๑๕, ๑๑๗ และ ๑๑๑ เป็นพนักงานของหรือการในการเงิน	พ.ร.บ.รัฐกิจของการเงินการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๑	- จะการให้พนักงานที่ปฏิบัติให้ทำหรือความผิดนี้
๑๑๕	กระทำการรบกวน รู้ที่การ หรือผู้มีอำนาจหน้าที่การของพนักงานในการเงินเพื่อรู้ตำแหน่งการเผยแพร่ของพนักงานในการเงิน กระทำความผิดความผิดปฏิบัติที่ในมาตรา ๑๑๑๐ มาตรา ๑๑๑๑ มาตรา ๑๑๑๒ มาตรา ๑๑๑๓ มาตรา ๑๑๑๔ มาตรา ๑๑๑๕ มาตรา ๑๑๑๖ หรือมาตรา ๑๑๑๗ ในวาทีของการให้ส่ง ดูเป็นรู้ ด้าน หรือทำขวาใช้ยินยัก	พ.ร.บ.รัฐกิจของการเงินการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๑๑	- จะการให้พนักงานที่ปฏิบัติให้ทำหรือความผิดนี้
๑๑๖	กระทำการที่ขวนขวายการใดๆ อันเป็นการขวนขวายที่เป็นความลับของการในการที่กระทำการรู้ที่การ รู้ที่ตำแหน่งในการที่การของพนักงานในการเงิน รู้ตอบปฏิบัติ หรือรู้ตำแหน่งการเผยแพร่ของพนักงานในการเงิน กระทำความผิดความผิดปฏิบัติที่ในมาตรา ๑๑๑๐ มาตรา ๑๑๑๑ มาตรา ๑๑๑๒ มาตรา ๑๑๑๓ มาตรา ๑๑๑๔ มาตรา ๑๑๑๕ มาตรา ๑๑๑๖ หรือมาตรา ๑๑๑๗ ในวาทีของการให้ความผิด	พ.ร.บ.รัฐกิจของการเงินการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑๑๑ และ ๑๑๑๒	- จะการให้พนักงานที่ปฏิบัติให้ทำหรือความผิดนี้
๑๑๗	ด้านมีใช้ผู้ใดทำ ด้านนาง ใช้บริการของให้ใช้ใช้ผู้ใดหรือหรือหรือหรือหรือ และผู้ใดทราบ	พ.ร.บ.ปีพุทธ พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๑๑๑	- ต้องจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๘	ตรวจหรือนำเข้าในตราหรือในตราความประเทศที่เป็นของปลอมหรือเป็นการปลอมแปลงเปลี่ยนแปลงข้อมูลตราของเป็นเป็นตำแหน่งที่ใช้ในเพื่อที่ทดแทนใช้ตราของตนที่ในการที่ตำแหน่งในประเทศ ให้ใช้ในเพื่อตราของการเรียกเป็นเป็นตรา เป็นตราตำแหน่งประเทศหรือตราของการเรียกเป็น ตามแบบที่ใช้ในประเทศที่กำหนดของตำแหน่งหน้าที่ใช้ตราการในประเทศ บางใช้ตราการ หรือตำแหน่งในประเทศตราของคนที่ทำเป็น ตามกรรมวิธี หรือของตราที่เป็นที่ยังไม่ได้เป็นตรา ออกในประเทศหรือตำแหน่งในประเทศ ตราของที่ใช้ในประเทศ	พ.ร.บ.ศุลกากรของการเงินการเงิน พ.ศ.๒๕๕๕ มาตรา ๑๑ ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพ.ร.บ.ศุลกากรของการเงินการเงิน ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ๑๑	- ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๙	ปลอมหรือนำเข้าหรือส่งออกในตราประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ.ศุลกากรของการเงินการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๑ ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพ.ร.บ.ศุลกากรของการเงินการเงิน ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ๑๑	- ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับ	ข้อกล่าวหาฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
[illegible]	ทำการฉ้อฉลให้ผู้อื่นมอบทรัพย์สินหรือยอมให้ผู้ทำการฉ้อฉลนำทรัพย์สินออกไปจากที่ใดๆ ไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. [illegible] มาตรา [illegible] ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ [illegible] (พ.ศ. [illegible]) ออกตามความใน พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. [illegible] ลงวันที่ [illegible] ตั้งวาง [illegible] หรือ [illegible]	- ปรับไม่เกิน [illegible],000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน [illegible] ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
[illegible]	รับมอบเงินตราต่างประเทศ ผู้ใดมีเงินตราต่างประเทศ หรือเอกสารที่เกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศไว้ในไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. [illegible] มาตรา [illegible] ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ [illegible] (พ.ศ. [illegible]) ออกตามความใน พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. [illegible] ลงวันที่ [illegible] ตั้งวาง [illegible] และที่แก้ไขเพิ่มเติม [illegible] หรือ [illegible]	- ปรับไม่เกิน [illegible],000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน [illegible] ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
[illegible]	ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเงินตราไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. [illegible] มาตรา [illegible] ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ [illegible] (พ.ศ. [illegible]) ออกตามความใน พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. [illegible] ลงวันที่ [illegible] ตั้งวาง [illegible] และที่แก้ไขเพิ่มเติม [illegible] หรือ [illegible]	- ปรับไม่เกิน [illegible],000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน [illegible] ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
[illegible]	เป็นการกระทำการหรือผู้ใดจำนวนมากการจัดการกระทำจะใช้พนักงานที่มาทำงาน กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ให้แก่ตนหรือบุคคลอื่นหรือหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่ทรัพย์สินหรือการงานที่ตน	พ.ร.ก. ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ พ.ศ. [illegible] และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา [illegible]	- จำคุกตั้งแต่ [illegible]-[illegible] ปี หรือปรับไม่เกิน [illegible],000 - [illegible],000,000 บาท
[illegible]	ที่ทราบหรือไม่ว่าผู้ใดกระทำหรือกระทำด้วยประการใดๆ ด้วยเจตนาที่จะให้ผู้ใดเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงสำคัญ	พ.ร.ก. ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ พ.ศ. [illegible] และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา [illegible]	- จำคุกไม่เกิน [illegible] ปี หรือปรับไม่เกิน [illegible],000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
[illegible]	ไม่ดำเนินการตามคำสั่งศาลที่ให้ส่งมอบทรัพย์สินที่ผู้ใดเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงสำคัญ	พ.ร.ก. ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการ พ.ศ. [illegible] และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา [illegible]	- จำคุกไม่เกิน [illegible] เดือน หรือปรับไม่เกิน [illegible],000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
[illegible]	ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินผ่านการใช้การชำระเงินโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตาม [illegible]	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ. [illegible] มาตรา [illegible] วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา [illegible]	- จำคุกไม่เกิน [illegible] ปี หรือปรับไม่เกิน [illegible],000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับที่	ชื่อรายงานที่ต้องรายงาน	มาตรา	โทษทางอาญา
๑๑๐	ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินด้านให้การสำรองไฟฟ้าที่ไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๑๐	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๕	- จำคุกตั้งแต่ ๑๐-๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๑	ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินด้านให้การสำรองไฟฟ้าที่ไม่ได้รับใบอนุญาต ตามมาตรา ๑๑๑	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๕	- จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๒	ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินด้านให้การสำรองไฟฟ้าที่ไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๑๒	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๔๕	- จำคุกตั้งแต่ ๑๐-๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๓	ประกอบธุรกิจเป็นนิติบุคคลต่างด้าว นิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับต่างด้าว ไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง, ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๕ และมีข้อกำหนดกระทรวงกำหนดให้ การชำระเงินด้วยการหักบัญชีการชำระเงินด้านให้การสำรองไฟฟ้า ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๖	- จำคุกตั้งแต่ ๑๐-๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๔	ประกอบธุรกิจการเป็นนิติบุคคลเพื่อการให้เช่าซื้อทรัพย์สินไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง, ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ และมีข้อกำหนดกระทรวงกำหนดให้ การชำระเงินด้วยการหักบัญชีการชำระเงินด้านให้การสำรองไฟฟ้า ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๖	- จำคุกตั้งแต่ ๑๐-๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๕	ประกอบธุรกิจการเป็นนิติบุคคลเพื่อให้บริการเช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อทรัพย์สินต่อผู้ประกอบวิชาชีพ ไม่ได้รับอนุญาต หรือผู้ประกอบวิชาชีพ ให้เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อทรัพย์สินไม่ได้รับอนุญาต และยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง, ๑๑๕ และมาตรา ๑๑๕ และมีข้อกำหนดกระทรวงกำหนดให้ การชำระเงินด้วยการหักบัญชีการชำระเงินด้านให้การสำรองไฟฟ้า ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๖	- จำคุกตั้งแต่ ๑๐-๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๑๖	ประกอบธุรกิจการเป็นนิติบุคคลเพื่อแปลงสินทรัพย์ด้วยวิธีการทางการเงินด้วยการออกตั๋ว ไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๑๑๖ วรรคหนึ่ง, ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๕ และมีข้อกำหนดกระทรวงกำหนดให้ การชำระเงินด้วยการหักบัญชีการชำระเงินด้านให้การสำรองไฟฟ้า ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๖	- จำคุกตั้งแต่ ๑๐-๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับ	ข้อกล่าวหาฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑๗๔.	ประกอบธุรกิจการให้บริการการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๐ (๑), ๑๐/๑ และมาตรา ๑๗	- จำคุกตั้งแต่ ๑๐ ถึง ๑๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๗๕.	จัดให้บริการหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ดำเนินการตามคำสั่งของผู้ตรวจการ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๕	- จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๗๖.	ยอม ทำให้เกิดเหตุ ทำลาย หรือทำให้ปรากฏในลักษณะที่ผิดจากที่แท้จริงซึ่งข้อความในเอกสารที่ผู้ตรวจการให้บริการหรือตามที่ได้รับแจ้ง ในการปฏิบัติการตามหน้าที่	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๕	- จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๗๗.	ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายซึ่งใช้ในการปฏิบัติงานหรือเอกสารใดๆ ซึ่งผู้ตรวจการให้ยึด อายัด ห้ามมิให้ทำลายหรือสั่งให้ส่งหรือนำมาแสดงต่อตนหรือเพื่อป้องกันมิให้ถูกเปลี่ยนแปลงสภาพ ไม่ว่าผู้ตรวจการจะสั่งการดังกล่าวเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ตาม หรือสั่งให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นมาให้ถ้อยคำประกอบก็ตาม	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๕	- จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๗๘.	ขวางหรือกีดขวางผู้ประกอบธุรกิจเมื่อตนกำลังปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในกฎหมาย หรือเมื่อตนกำลังปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ซึ่งปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในกฎหมายดังกล่าว ยินยอมให้การสืบสวนหรือไต่สวนไม่ปรากฏผล ทำให้เกิดหนอนหรือสูญหายไป	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๕	- จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๗๙.	ขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่ผู้ประกอบธุรกิจในขณะที่อยู่ในสถานที่ ผู้ใดมีอำนาจหน้าที่ตามหมายค้น หรือคำสั่งของผู้ประกอบธุรกิจ และเป็นเหตุให้ความสืบสวนนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ หรือเกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือประชาชน	พ.ร.บ. ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๕	- จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๘๐.	ประกอบธุรกิจบริการเงินบาทกับผู้ประกอบการธุรกิจบริการการชำระเงินข้ามพรมแดนซึ่งไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง	พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกิจการชำระเงินข้ามพรมแดน พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง และ ๑๗	- จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๘๑.	ประกอบธุรกิจบริการเงินบาทกับผู้ประกอบการธุรกิจบริการการชำระเงินข้ามพรมแดนซึ่งไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๐ และ ๑๗	พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกิจการชำระเงินข้ามพรมแดน พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๐ และ ๑๗	- จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับที่	ข้อความฐานความผิด	มาตรา	โทษทางอาญา
๒๒๑	ประกอบธุรกิจโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจัดนิทรรศการ ซึ่งเป็นสำคัญที่ระบุชื่อการแสดงและอาคารสถานที่ดำเนินการให้ปรากฏชัดเจนในใบอนุญาตจัดนิทรรศการ ตามความที่ปรากฏในใบอนุญาตจัดนิทรรศการ ตามที่ได้รับใบอนุญาตจัดนิทรรศการ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตจัดนิทรรศการ ตามที่ได้รับใบอนุญาตจัดนิทรรศการ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมนิทรรศการ ตามที่ได้รับใบอนุญาตจัดนิทรรศการ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมนิทรรศการ ตามที่ได้รับใบอนุญาตจัดนิทรรศการ	พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกิจการจัดนิทรรศการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๑, ๑๑๑ และ ๑๑๒ ซึ่งเป็นเงื่อนไข พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกิจการจัดนิทรรศการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑, ๑๑๑ และ ๑๑๒ ประกอบ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการควบคุมนิทรรศการ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดนิทรรศการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑ และ ๑	- ต้องโทษไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒๒๒	ประกอบธุรกิจอื่นเพื่อความบันเทิงโดยไม่ได้รับใบอนุญาต	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ ข้อ ๒ และข้อ ๑๑, ประกาศกรมพระกลาโหม เรื่อง กิจการที่ต้องขอใบอนุญาตจัดตั้ง ๑ แห่ง ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๖ (เรื่องเกี่ยวกับการควบคุมการใช้การทำลิ้น) ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ข้อ ๑ ข้อ ๒	- ต้องโทษไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒๒๓	ให้บุคคลอื่นดูแลในนามหรือกระทำการแทนซึ่งเป็นสิทธิของตนในการจัดการการให้ดูแลในโดยเรียกเอาเงินเป็นการตอบแทนที่กฎหมายกำหนด	พ.ร.บ. ห้ามเรียกเก็บเงินเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๑	- ต้องโทษไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒๒๔	ให้บุคคลอื่นดูแลในนามหรือกระทำการแทน ซึ่งเป็นสิทธิของตนในการจัดการ โดยกำหนดค่าตอบแทนที่ไม่เป็นไปตามที่ตนเองกำหนดให้ดูแลในหรือเรียกเอาเงินเป็นการตอบแทนที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด	พ.ร.บ. ห้ามเรียกเก็บเงินเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๑	- ต้องโทษไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒๒๕	ให้บุคคลอื่นดูแลในนามหรือกระทำการแทน ซึ่งเป็นสิทธิของตนในการจัดการ โดยกำหนดค่าตอบแทนหรือรับเอาที่ตนจะได้รับจากการดูแลในมาจากเงินใน หรือสิทธิของ หรือในรูปวิธีการใดๆ ซึ่งเป็นค่าตอบแทนในลักษณะที่เป็นเงินหรือทรัพย์สินตามที่ตนได้รับจากการดูแลในใน	พ.ร.บ. ห้ามเรียกเก็บเงินเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๑	- ต้องโทษไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๒๒๖	บุคคลที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อเรียกเก็บเงินจากบุคคลอื่นในฐานะเป็นสิทธิของตนจากการดูแลในตามที่ตนได้รับมาตรา ๑๑ และได้ใช้หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเอกสารใดๆ ที่เป็นเท็จ	พ.ร.บ. ห้ามเรียกเก็บเงินเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๑	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ปีหนึ่งถึงสามปี ตามมาตรา ๑๑

๒.๖ ความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อว่าตลาดหุ้นกรุงเทพฯ ไม่ประสบความสำเร็จ แต่แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ที่มีระบบระเบียบและได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการนั้นได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๐๑ - ๒๕๐๕) จึงได้เสนอแผนการจัดตั้งตลาดหุ้นดังกล่าวขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้มีเครื่องมือสำหรับความสะดวกและมาตรการสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เหมาะสม ต่อมาปี พ.ศ.๒๕๑๐ ได้มีการประกาศใช้ พ.ร.บ.ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๑๐ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์และการระดมเงินทุนในประเทศ ต่อมาได้มีการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้สามารถนำเงินออมมาลงทุนในตลาดหุ้นได้ในปี พ.ศ.๒๕๑๑ จนมีบทกฎหมายต่างๆ ได้รับการปรับแก้ขึ้นอีกหลายครั้ง และในวันที่ ๒๖ เม.ย. ๒๕๒ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ชื่อภาษาอังกฤษในขณะนั้นคือ The Securities Exchange of Thailand) ได้เปิดทำการซื้อขายขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรกและได้ทำการเปลี่ยนชื่อภาษาอังกฤษเป็น "The Stock Exchange of Thailand (SET)" เมื่อวันที่ ๒ ม.ค. ๒๕

โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน

พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๒๕ กำหนดให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.) และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ

ตลาดแรก

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ทำหน้าที่กำกับและดูแลตลาดแรก โดยบริษัทใดที่ต้องการออกหลักทรัพย์เพื่อเสนอขายรายใหม่ต่อประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering) หรือเสนอขายหลักทรัพย์อื่นๆ แก่ประชาชน ต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะต้องตรวจสอบความเหมาะสมและการดำเนินงานของบริษัทนั้นก่อนที่จะอนุมัติให้บริษัททำการออกหลักทรัพย์ขายแก่ประชาชนได้

ตลาดรอง

หลังจากการเสนอขายรายใหม่ต่อประชาชนครั้งแรก หลักทรัพย์จะสามารถทำการซื้อขายในตลาดรองได้ ก็ต่อเมื่อผู้ออกหลักทรัพย์นั้นได้ยื่นคำขอและได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว

บทบาทตลาดหลักทรัพย์

ตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๒๕ ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

๑. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ตลาดรองโดย และพัฒนาระบบต่างๆ ที่จำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์

๒. ดำเนินธุรกิจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี (Clearing House) ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. การดำเนินธุรกิจอื่นๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ลักษณะการดำเนินงาน

- เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๒๕
- ทำหน้าที่ส่งเสริมการออมและการระดมเงินทุนระยะยาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์และให้บริการที่เกี่ยวข้อง โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกัน

- สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจและสร้างการลงทุนในประเทศ
- เริ่มเปิดทำการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕
- ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕

- การดำเนินงานหลัก ได้แก่ การรับหลักทรัพย์จดทะเบียนและดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน การซื้อขายหลักทรัพย์และการกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์ การกำกับดูแลบริษัทสมาชิก ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และสนับสนุนการให้ข้อมูลและการสร้างความรู้ให้แก่ผู้ลงทุน

องค์กรกำกับดูแล

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

คณะกรรมการกำกับตลาดทุน

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

การกำกับดูแลการออกหลักทรัพย์

ประเภทหลักทรัพย์

- ตั๋วเงินคลัง
- พันธบัตร
- ตั๋วเงิน(ตามที่ประกาศกำหนด)
- หุ้น
- หุ้นกู้

หน่วยลงทุน

- ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อ หรือหุ้นกู้ หรือหน่วยลงทุน
- สัญญาที่ประกาศกำหนดเป็นเงิน ได้แก่ ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ ใบแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นหรือหน่วยลงทุนที่ออกสิทธิใหม่ ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง และใบทรัสต์ประเภทกิจการที่ออกหลักทรัพย์

- บริษัทจำกัด, บริษัทมหาชนจำกัด (ทั้งไทย-ต่างประเทศ)
- หน่วยงานภาครัฐ (ทั้งไทย/ต่างประเทศ)
- นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ (ทั้งไทย/ต่างประเทศ)
- องค์การระหว่างประเทศ
- องค์กรปกครองท้องถิ่น (เฉพาะตามที่กำหนด)

ประเภทธุรกิจหลักทรัพย์กำหนดโดย มาตรา ๔

๑. นายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ หมายความว่า การเป็นนายหน้าหรือตัวแทน เพื่อซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ให้แก่บุคคลอื่นทางค้าปกติ โดยได้รับค่านายหน้า ค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น

๒. การค้าหลักทรัพย์ หมายความว่า การซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเองทางค้าปกติโดยการกระทำนอกตลาดหลักทรัพย์ หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

๓. เป็นที่ปรึกษาการลงทุน หมายความว่า การให้คำแนะนำแก่ประชาชน ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์ หรือความเหมาะสมในการลงทุนที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น หรือเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ใดๆ เป็นทางค้าปกติ ทั้งนี้โดยได้รับค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทนอื่น และไม่รวมถึงการให้คำแนะนำแก่ประชาชนในลักษณะที่คณะกรรมการ กระทรวงประกาศกำหนด

๔. การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ หมายความว่าการรับหลักทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนจากบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ไปเสนอขายต่อประชาชน โดยได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ก็ตาม

๔. การจัดการกองทุนรวม หมายความว่า การจัดการกองทุนตามโครงการจัดการกองทุนรวมโดยการออกหน่วยของทุนของแต่ละโครงการจำหน่ายแก่ประชาชน เพื่อนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายหน่วยของทุนนั้นไปลงทุนหรือแสวงหาประโยชน์จากหลักทรัพย์ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทรัพย์สินอื่น หรือไปหาดอกผล หรือแสวงหาประโยชน์โดยวิธีอื่น

๕. การจัดการกองทุนส่วนบุคคล หมายความว่า การจัดการเงินของบุคคล หรือคณะบุคคลที่ได้มอบหมายให้จัดการลงทุนหรือแสวงหาผลประโยชน์จากหลักทรัพย์ ไม่ว่าจะมีการลงทุนในหลักทรัพย์อื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการจัดทำเป็นทางค้าปกติโดยได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการจัดการกองทุนตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.ประกาศกำหนด

๗. หลักทรัพย์จดทะเบียน หมายความว่า หลักทรัพย์ที่ได้รับการจดทะเบียนหรือได้รับการอนุญาตให้ทำการซื้อขายได้ในตลาดหลักทรัพย์

๘. พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยปัญญาสัญญาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๙. สำนักงาน หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๑๐. เลขาธิการ หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๑๑. รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยปัญญาสัญญา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง)

๒.๖.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕

๒. ป.อาญา

การกระทำผิดฐานมีกฎหมายบังคับดังนี้

มาตรา ๒๘๘ ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทหรือตลาดหลักทรัพย์กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ซื้อหรือขายหลักทรัพย์หรือเข้าทำกับตนซึ่งสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น เว้นแต่

(ก) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายคำสั่งศาล หรือคำสั่งของหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย

(ข) เป็นการปฏิบัติตามการผูกพันในการสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ทำขึ้นก่อนที่ตนจะรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทหรือตลาดหลักทรัพย์

(ค) เป็นการกระทำโดยตนมิได้เป็นผู้รู้เห็นหรือตัดสินใจแต่ได้มอบหมายให้ผู้ได้รับอนุญาตหรือจดทะเบียนตามกฎหมายให้จัดการเงินทุนหรือการลงทุนตัดสินใจในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์หรือเข้าทำกับตนซึ่งสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์นั้น หรือ

(ง) เป็นการกระทำในลักษณะที่มิได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นหรือในลักษณะตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๒) เปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมและไม่ว่าด้วยวิธีใด โดยรู้หรือควรรู้ว่าข้อมูลดังกล่าวข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์หรือเข้าทำกับตนซึ่งสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการกระทำในลักษณะที่มิได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นหรือในลักษณะตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔๐ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลดังต่อไปนี้เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือควรรู้ข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒

(๑) กรรมการผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์

(๒) พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับทราบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายใน

(๓) บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางการเงิน ที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน หรือบุคคลอื่นใด ที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน และให้รวมถึงพนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ร่วมงานของบุคคลดังกล่าว ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในนั้น

(๔) กรรมการ อนุกรรมการ ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน สถาบันหลักทรัพย์ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) นิติบุคคลซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มีอำนาจควบคุมกิจการ

มาตรา ๒๔๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓/๑ มาตรา ๒๔๓/๒ หรือมาตรา ๒๔๓/๓ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๒๔๐ หรือมาตรา ๒๔๑ เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔๗ ผู้ใดยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์หรือบัญชีธนาคารที่ใช้ชำระค่าซื้อขายหลักทรัพย์หรือยกบัตรตัวแทนของบุคคลที่ใช้บัญชีดังกล่าวในประการที่บุคคลนั้นอาจนำบัญชีไปใช้ในการกระทำ อันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามส่วนที่ ๑ การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ของหมวด ๑ การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์และการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ครอบงำกิจการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์หรือบัญชีธนาคารของบุคคลอื่นเพื่อดำเนินการอันไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

ตัวอย่าง สำนักงาน ก.ล.ต. กล่าวโทษ "บริษัท ลิ้นจี่ จำกัด มหาชน" บริษัทหลักทรัพย์นายหน้าซื้อขายหน่วยลงทุน "ลอยเลิศ จำกัด" นาย A กรรมการผู้จัดการของทั้ง ๒ บริษัท กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔๐ การเปิดประกอบธุรกิจหลักทรัพย์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้รับข้อมูลจากผู้ที่ทราบและ และตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องพบว่า บริษัท B และนาย Z มีพฤติกรรมร่วมกันประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์และการเป็นที่ปรึกษาการลงทุนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต โดยการให้คำแนะนำลูกค้า เกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ การสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า รายการซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า บัญชีรายชื่อและข้อมูลลูกค้าที่อยู่ในประเทศไทย เอกสารการนัดพบลูกค้า บัญชีรายชื่อหลักทรัพย์ และรายการคำสั่งซื้อการลงทุน

โดยพบว่า บริษัท ลอยเลิศ จำกัด เป็นผู้สนับสนุนโดยการยินยอมให้ใช้ชื่อและยินยอมให้บริษัทในการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ดังกล่าว การกระทำของบุคคล ๒ ราย ถือว่าเป็นการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๐ ซึ่งมีโทษตามมาตรา ๒๔๐ แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑ แสนบาทถึง ๕ แสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่ ก.ล.ต.จึงกล่าวโทษบุคคลดังกล่าว

อนึ่ง การกลั่นกรองของ สำนักงาน ก.ล.ต. เป็นขั้นตอนเริ่มต้นของกระบวนการบังคับใช้กฎหมายทางอาญาเท่านั้น ภายใต้กระบวนการนี้ การพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายเป็นขั้นตอนในอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวน การดำเนินการที่ของพนักงานอัยการ ตลอดจนศุลกากรนิติธรรมศาลยุติธรรม สำนักงาน ก.ล.ต. จะให้ผู้ที่สนใจของทุนในตลาดหลักทรัพย์ ควรดำเนินการแจ้งให้ทราบ และสงวนสิทธิ์ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจอย่างถูกต้อง ไม่สามารถตรวจสอบรายชื่อผู้ที่ทำการซื้อขายหุ้นว่าได้รับอนุญาตให้ทำการในตลาดทุนหรือไม่ ได้ที่เว็บไซต์ ก.ล.ต. ภายใต้หัวข้อ SEC Check First และสืบค้นรายชื่อในช่อง SEC Help Center ไทย, eleon หรือ complaint@sec.or.th เพื่อการตรวจสอบต่อไป

การกระทำผิดดังกล่าวมีกฎหมายบังคับดังนี้

มาตรา ๑๐ การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์จะกระทำได้ต่อเมื่อได้จัดตั้งในรูปบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดหรือเป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ โดยได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดประกอบธุรกิจหลักทรัพย์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๐ หรือฝ่าฝืน มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๒๐๐ มาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๐ หรือ มาตรา ๒๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

๒.๖.๒ ข้อหาหรือฐานความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์
การวางแผนฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อหาฐานความผิด	มาตรา	รายการโทษ
๑.	"หลักทรัพย์" หมายความว่า (๑) ตั๋วเงินคลัง (๒) ตั๋วสัญญา (๓) ตั๋วเงิน (๔) หุ้น (๕) หุ้นกู้ (๖) หน่วยลงทุนซึ่งให้นิยามความหมายเพิ่มเติมในกรณีที่เป็นของกองทุนรวม (๗) ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น (๘) ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ (๙) ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุน (๑๐) หลักทรัพย์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา ๔	
๒.	ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ ยกเว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากสำนักงานตามมาตรา ๑๕ การขอใบอนุญาตดังกล่าวนี้ จะการทำให้ผู้ลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ที่ตนเชื่อว่าได้ผลตอบแทนที่ดีจากบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ที่ตนสนใจ ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา ๑๕, มาตรา ๒๑๐	จำคุกไม่เกินหกปี หรือปรับเงินไม่เกินหกแสนบาท ราคาของหลักทรัพย์ที่ตนเชื่อว่าได้ผลตอบแทนที่ดี เป็นความจริงก็จะไม่มีระวางโทษ ฝ่าฝืนเพียงเท่านั้น

ลำดับที่	ข้อความที่ถูกยกเลิก	มาตรา	เหตุผลโดยสังเขป
๓.	ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ และได้ดำเนินการตามกระบวนการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นการกระทำของบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๐๙ (๒) ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๑๕ หรือ (๓) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยไม่ได้รับคำขอจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จัดซื้อจัดจ้าง	พ.ร.บ.ฉบับที่ ๑ มาตรา ๓๓, มาตรา ๒๐๐๑	ข้าพเจ้าไม่ได้ยกเลิกเป็นเรื่องไม่ได้ไม่ได้ยกเลิกการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ที่หน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างแต่ประการใด เป็นการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป
๔.	การแก้ไขเพิ่มเติมรายชื่อผู้ที่จะได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีการเพิ่มรายชื่อผู้ที่จะได้รับเชิญหรือผู้ที่จะได้รับเชิญซึ่งได้ยื่นข้อเสนอไปแล้วก็ดี เป็นเหตุให้ต้องเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขหรือรายละเอียดของการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสาระสำคัญ และวิธีการที่กรมการจัดหาภาครัฐกำหนดเพิ่มเติม	พ.ร.บ.ฉบับที่ ๑ มาตรา ๓๓, มาตรา ๒๐๐๑	ข้าพเจ้าไม่ได้ยกเลิกเป็นเรื่องไม่ได้ไม่ได้ยกเลิกการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ที่หน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างแต่ประการใด เป็นการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป
๕.	ผู้ยื่นข้อเสนอที่จัดซื้อจัดจ้างซึ่งมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไม่ต้องนำหลักประกันซองไปวางเพื่อเข้าร่วมการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์	พ.ร.บ.ฉบับที่ ๑ มาตรา ๓๓	
๖.	ในการของบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๓๓ เพื่อจัดซื้อจัดจ้างผู้ยื่นข้อเสนอซึ่งจะต้องมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย (๑) แสดงรายละเอียดการวางหลักประกันซองการยื่นข้อเสนอของผู้ที่จะได้รับเชิญ (๒) แสดงรายชื่อผู้ที่จะได้รับเชิญ (๓) ชี้แจงความเป็นมาของบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติอาจได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมการประกวดราคาและเชิญให้เข้าร่วมการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (๔) กำหนดการเปิดเผยรายชื่อผู้ที่จะได้รับเชิญ ในกรณีที่จะได้มีการเพิ่มเติมรายชื่อผู้ที่จะได้รับเชิญที่ยื่นข้อเสนอไปแล้วตามมาตรา ๓๓ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างดำเนินการตามวรรคหนึ่งก่อนการเพิ่มรายชื่อผู้ที่จะได้รับเชิญด้วย [คำว่า "คณะกรรมการจัดการประกวด" แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓๒ แห่ง พ.ร.บ. ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๕ (มาตรา ๓๓) พ.ศ. ๒๕๕๕]	พ.ร.บ.ฉบับที่ ๑ มาตรา ๓๓, มาตรา ๒๐๐๑	เพิ่มเติมขึ้นใหม่

ลำดับ	ข้อกำหนดมาตรฐานความมั่นคง	มาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
๑๐	ให้กำหนดขั้นตอนปฏิบัติที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อบริหารการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศและระบบเครือข่ายให้เป็นไปตามข้อกำหนดด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ ดังต่อไปนี้ (๑) การกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้งานเครือข่าย (๒) การกำหนดขั้นตอนปฏิบัติเพื่อการอนุญาตให้ใช้งานเครือข่ายและแอพพลิเคชั่นที่จำเป็น (๓) การพิสูจน์ตัวตน (๔) การควบคุมเส้นทางข้อมูลสารสนเทศบนเครือข่ายให้สอดคล้องกับข้อกำหนดด้านการควบคุมการเข้าถึงและการบริหารการใช้งาน การกำหนดขั้นตอนปฏิบัติ ให้พิจารณาถึงวิธีการที่ใช้ในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเส้นทางข้อมูลให้ทำนิยามระดับของการเข้าถึงและการควบคุมการใช้งานเครือข่ายให้เหมาะสมกับระดับของผู้ใช้งานและประเภทของข้อมูลที่ใช้งานเครือข่าย ขั้นตอนการดำเนินการควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกันมิให้ผู้ใช้งานเข้าถึงเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอันตรายต่อระบบเครือข่ายได้	พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๕, มาตรา ๑๗(๒)	ปรับปรุงให้เหมาะสมกับการใช้งานและเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานเครือข่าย
๑๑	การบันทึกข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ ต้องจัดให้มีระบบบันทึกข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ที่สามารถระบุตัวบุคคลที่เข้าใช้งานระบบได้ ตามที่กฎหมายกำหนด และต้องเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์	พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๕, มาตรา ๑๗(๒)	ดำเนินการปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกข้อมูลจราจร
๑๒	ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน ตามมาตรา ๑๕ ผู้มอบอำนาจต้องจัดให้มีการบันทึกข้อมูลให้สามารถระบุตัวบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนได้ ตามมาตรา ๑๕ (ในกรณีที่ผู้รับมอบอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และต้องมีการเก็บรักษาข้อมูลการมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนไว้ตามมาตรา ๑๕ ที่ต้องเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ ซึ่งจะต้องมีการบันทึกข้อมูลการมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนไว้ด้วยเช่นกัน	พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๕, มาตรา ๑๗(๒)	ปรับปรุงให้เหมาะสมกับการใช้งานและเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานเครือข่าย
๑๓	"บริการ" หมายความว่า (๑) บริการเผยแพร่ข้อมูลที่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปผ่านระบบเครือข่าย เช่น บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ให้บริการผ่านเครือข่ายสารสนเทศของหน่วยงานที่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไป (๒) บริการเผยแพร่ข้อมูลที่ใช้งานเพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลผ่านเครือข่ายสารสนเทศ เช่น บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๕(๑)	

ลำดับ	ข้อความมาตรฐานการเงิน	มาตรา	หมายเหตุ
	"บริษัทย่อย" หมายความว่า (๑) บริษัทซึ่งกิจการใดมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทนั้น อำนาจควบคุมกิจการ (๒) บริษัทซึ่งกิจการใดมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทย่อยตาม (๑) มีอำนาจควบคุมกิจการ (๓) บริษัทซึ่งกิจการใดมีอำนาจควบคุมกิจการในบริษัทซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมกิจการของบริษัทอื่นนอกจาก ในกรณีที่มีการจัดตั้งกิจการใดขึ้นเพื่อการลงทุนในบริษัทซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมกิจการของบริษัทย่อยตาม (๑) "คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัท "กรรมการ" หมายความว่า กรรมการของบริษัท "ผู้บริหาร" หมายความว่า ผู้จัดการหรือบุคคลซึ่งรับมอบหมายให้มีหน้าที่ในการบริหารงานของบริษัทในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเช่นเดียวกับผู้จัดการ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนดเพิ่มเติมตามประกาศ "บุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง" หมายความว่า บุคคลที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะดังต่อไปนี้ (๑) บุคคลซึ่งมีอำนาจควบคุมกิจการบริษัท และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นนิติบุคคล ให้หมายความรวมถึงกรรมการของนิติบุคคลนั้นด้วย (๒) คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลตาม (๑) (๓) นิติบุคคลที่บุคคลตาม (๑) หรือ (๒) มีอำนาจควบคุมกิจการ (๔) บุคคลซึ่งมีสิทธิหรือมีส่วนได้เสียในการที่คณะกรรมการกำหนดเพิ่มเติมตามประกาศ นิยามบุคคลในกรณีที่การที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าว อาจก่อให้เกิดการแทรกแซงในการดำเนินกิจการในส่วนที่เกี่ยวกับ กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) อย่างไรก็ดี ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นนิติบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสำหรับการดำเนินการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสำหรับการดำเนินการดังกล่าวเป็น "อำนาจควบคุมกิจการ" หมายความว่า (๑) การมีอำนาจในการกำหนดนโยบายในนิติบุคคลหรือในการจัดการนิติบุคคลนั้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนดเพิ่มเติมตามประกาศ (๒) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในนิติบุคคลซึ่งรวมถึงนิติบุคคลที่ไม่มีหุ้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือไม่ว่าเพียงชั่วคราวหรือไม่ (๓) การมีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการที่มีส่วนได้เสียในการบริหารงานส่วนใหญ่ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม		

ลำดับ	ข้อเท็จจริงและความเห็น	มาตรฐาน	ข้อสังเกตอื่น
[illegible]	กรรมการและผู้บริหารมีหน้าที่ในการใช้ดุลยพินิจอย่างรอบคอบในการทำงานที่ตนมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทและมีความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันการฉ้อโกงที่มีผลกระทบต่อผู้ถือหุ้น ลูกค้า และประชาชนทั่วไป	พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา [illegible]	
[illegible]	ในการดำเนินกิจการของบริษัท กรรมการและผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท และมติของกรรมการและผู้ถือหุ้น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีความประพฤติไม่ซื่อสัตย์ในทุจริต ย่อมถือว่าไม่เหมาะสม มาตรา [illegible]	พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา [illegible], มาตรา [illegible]	เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทที่ต้องมีเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง ซึ่งเป็นสำคัญในการทำงานของกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัท ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานความซื่อสัตย์ที่ดีที่ควรจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ดีของบริษัทจดทะเบียน
[illegible]	ในการปฏิบัติงานที่ต้องมีความรับผิดชอบและความระมัดระวัง กรรมการและผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายและผู้ประสานงานที่ชัดเจนเพื่อการทำงานไม่ซ้ำซ้อนกันและมีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างกัน การแต่งตั้งกรรมการหรือผู้บริหารที่ดูแลเรื่อง ณ เวลาที่ดำเนินการเรื่องดังกล่าว การตั้งคำถามเพื่อให้ทราบถึงเหตุผลและข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารที่ดูแลเรื่องนั้นๆ ให้ชัดเจนด้วยความซื่อสัตย์ระมัดระวังในการตรวจสอบเรื่อง (a) การตั้งคำถามไม่ได้กระทำในด้วยความเชื่อในตัวผู้ถือหุ้นและคนกลุ่มเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นสำคัญ (b) การตั้งคำถามไม่ได้กระทำบนพื้นฐานข้อมูลที่เชื่อได้ถูกต้องตามที่ควร และ (c) การตั้งคำถามไม่ได้กระทำในลักษณะที่ไม่ตรงประเด็นหรือวางไม่ตรงตามที่ควรจะเป็นในเรื่องที่ตั้งคำถามนั้น	พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา [illegible]	
[illegible]	ในการพิจารณาว่ากรรมการและผู้บริหารของบริษัทปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและความระมัดระวังหรือไม่ ให้พิจารณาจากข้อมูลดังต่อไปนี้ด้วย (a) ตำแหน่งและวิธีการที่บุคคลดังกล่าวทำการดูแล กลั่นกรอง (b) ระบบและความรับผิดชอบของตำแหน่งในการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวและที่ทำงานในลักษณะการเฝ้าติดตามและมีการตรวจสอบการดำเนินงาน และ (c) ทุนและวิธี ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ของบุคคลที่ดูแลและตัดสินใจในเรื่องดังกล่าว	พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา [illegible]	

ลำดับที่	ข้อความมูลฐานความผิด	มาตรา	หมายเหตุ
๑๑๕.	เหตุการณ์ที่ใช้เพื่อบังคับให้ทำการนอกเวลา ๑๑๗/๑๑๕ ด้วยความรับผิดชอบ ความรอบคอบ และความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งเพื่อบังคับให้ยื่นเอกสารหรือหลักฐานใดๆ ที่ถูกต้องตามที่ใช้อยู่ เพื่อตอบคำถามการ ตลอดจนเพื่อให้ประชาชนผู้เสียหาย และให้นำความในมาตรา ๑๑๗/๑๑ วรรคสอง มาตรา ๑๑๗/๑๑๐ มาตรา ๑๑๗/๑๑๑ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๑๗/๑๑๒ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยประมาท ก็ต้องลงโทษจำคุก ตามมาตรา ๑๑๗/๑๑	พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดิน มาตรา ๑๑๗/๑๑๐, มาตรา ๑๑๗/๑๑	ที่ต้องลงโทษจำคุกในกรณีนี้ด้วยนั้น ก็เพราะมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิรูปที่ดินทั้งหลายต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ตามที่ได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายที่ดินทั้งปวง ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาการทุจริตต่อหน้าที่ขึ้นได้ ดังนั้นจึงต้องลงโทษจำคุกในกรณีที่ผู้กระทำความผิดกระทำโดยประมาท ตามที่กล่าวข้างต้นด้วย
๑๑๖.	ในการปฏิบัติงานที่กำหนดตามกฎหมายของเจ้าพนักงานที่ดินและผู้ช่วยเจ้าพนักงานที่ดินหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดใช้บังคับ ให้นำความในมาตรา ๑๑๗/๑๑ มาตรา ๑๑๗/๑๑ มาตรา ๑๑๗/๑๑ และมาตรา ๑๑๗/๑๑๐ รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับโทษมาใช้บังคับ โดยอนุโลม ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับบุคคลตามมาตรา ๑๑๗/๑๑๑ (๑) และ (๒) ซึ่งกระทำผิดโดยอนุโลม	พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดิน มาตรา ๑๑๗/๑๑๑	
๑๑๗.	การประกอบอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษให้เกิดขึ้นในชุมชนใดๆ ด้วยการใช้งานเครื่องจักรที่ก่อเสียงดังเกินกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕	พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดิน มาตรา ๑๑๐, มาตรา ๑๑๑	ที่ต้องลงโทษจำคุกนี้ด้วยนั้น ก็เพราะมีความมุ่งหมายที่จะป้องกันมิให้เกิดปัญหาการทุจริตต่อหน้าที่ขึ้นได้ และเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วย
๑๑๘.	บริษัทปฏิรูปที่ดินต้องใช้ชื่อนิติบุคคลว่า "บริษัทปฏิรูปที่ดิน" นำหน้าด้วยคำว่า "จำกัด" อยู่ด้วย	พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดิน มาตรา ๑๑๘, มาตรา ๑๑๑๑	เป็นไปเพื่อความสะดวกในการแสดงเป็นที่ทราบแก่บุคคลทั่วไปว่าเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการด้วยความรับผิดชอบจำกัดเท่านั้น
๑๑๙.	ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากบริษัทปฏิรูปที่ดินใช้คำว่าบริษัทปฏิรูปที่ดินหรือคำแสดงถึงในลักษณะว่า "บริษัทปฏิรูปที่ดิน" หรือคำอื่นใดที่มีความหมายคล้ายกันด้วย	พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดิน มาตรา ๑๑๘, มาตรา ๑๑๑๑	ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากบริษัทปฏิรูปที่ดินใช้ชื่อดังกล่าวนี้ และเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาการสับสนแก่บุคคลทั่วไปว่าเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการด้วยความรับผิดชอบจำกัดเท่านั้น
๑๒๐.	ในการดำเนินงานของบริษัทปฏิรูปที่ดิน บริษัทปฏิรูปที่ดินต้องทำรายงานเป็นหนังสือส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นทราบเป็นประจำทุกปีภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ในมาตรา ๑๑๑๑ ตลอดจนงบดุลที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วด้วย ทั้งนี้ ให้ปิดงบดุลดังกล่าวไว้ที่สำนักงานบริษัทเพื่อให้ผู้ถือหุ้นตรวจดูได้ด้วย [คำว่า "คณะกรรมการกำกับตลาดทุน" แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ.กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕]	พ.ร.บ.ปฏิรูปที่ดิน มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๑	เป็นไปเพื่อความสะดวกในการแสดงเป็นที่ทราบแก่บุคคลทั่วไปว่าเป็นบริษัทที่ดำเนินกิจการด้วยความรับผิดชอบจำกัดเท่านั้น

ลำดับ	ข้อกำหนดมาตรฐานความเสี่ยง	มาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ
๑๑๗.	***ในการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดทำเป็นการตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๑	บริษัทไม่ปฏิบัติตามแนวทางและไม่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งอาจถูกลงโทษ
๑๑๘.	ในการจัดการหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดทำเป็นการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด [คำว่า "คณะกรรมการกำกับตลาดทุน" แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑๑ แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕]	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๑	บริษัทไม่ปฏิบัติตามแนวทางและไม่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งอาจถูกลงโทษ
๑๑๙.	ในการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน บริษัทหลักทรัพย์จัดทำเป็นการตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด และคณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนดการจัดเป็นรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่จัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนกำหนด [คำว่า "คณะกรรมการกำกับตลาดทุน" แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑๑ แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕]	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๑	บริษัทไม่ปฏิบัติตามแนวทางและไม่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งอาจถูกลงโทษ
๑๑๑.	ในการจัดทำหนังสือชี้ชวน บริษัทหลักทรัพย์จัดทำเป็นการตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด และคณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนดการจัดเป็นรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่จัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนกำหนด [คำว่า "คณะกรรมการกำกับตลาดทุน" แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑๑ แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕]	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๑	บริษัทไม่ปฏิบัติตามแนวทางและไม่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งอาจถูกลงโทษ
๑๑๒.	ในการจัดการกองทุนรวม บริษัทหลักทรัพย์จัดตั้งและจัดการกองทุนรวมได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด [คำว่า "คณะกรรมการกำกับตลาดทุน" แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๑๑ แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕]	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๑	บริษัทไม่ปฏิบัติตามแนวทางและไม่ปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งอาจถูกลงโทษ

ลำดับที่	ข้อความมาตรฐานความเป็นธรรม	มาตรา	หมายเหตุ
๑๐๐.	ในการจัดการตรวจสุขภาพบุคคล ให้นายจ้างหรือผู้จัดการตรวจสุขภาพบุคคลที่ตนจะจัดให้ตรวจสุขภาพบุคคลดังกล่าว ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเป็นผู้จัดการตรวจสุขภาพบุคคล และให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว ให้นายจ้างหรือผู้จัดการตรวจสุขภาพบุคคลจัดให้มีบุคคลซึ่งมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมไปด้วยการตรวจสุขภาพบุคคล และให้ดำเนินการจัดการตรวจสุขภาพบุคคลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดโดยคำนึงถึงสุขอนามัยและความเป็นส่วนตัวของลูกจ้างในการนี้ ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายการตรวจสุขภาพบุคคลขั้นต่ำสำหรับลูกจ้างแต่ละประเภทงานด้วย [คำว่า "คณะกรรมการกำหนด" แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑]	พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา ๑๑๑, มาตรา ๑๑๑/๑ วรรคสี่	ประเด็นเป็นความผิดปกติ และประเด็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพ ตามที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมกำหนด หรือต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของลูกจ้าง หรือต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ หรือเป็นไปตามความเหมาะสม
๑๐๑.	ในการจัดการตรวจสุขภาพบุคคล ให้นายจ้างหรือผู้จัดการตรวจสุขภาพบุคคลให้ความเป็นธรรมแก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดโดยคำนึงถึงสุขอนามัย ในการนี้ให้นายจ้างหรือผู้จัดการตรวจสุขภาพบุคคลให้ข้อมูลแก่ลูกจ้าง ตามที่ คณะกรรมการกำหนดไว้ด้วย ให้ผู้จัดการตรวจสุขภาพบุคคลดำเนินการจัดการตรวจสุขภาพบุคคลตามหลักเกณฑ์	พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา ๑๑๑/๑ วรรคสี่, มาตรา ๑๑๑/๑๑	ต้องไม่เป็นเหตุ หรือเป็นไปตามความเหมาะสม หรือต้องไม่ก่อให้เกิดอุปสรรค หรือต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ หรือเป็นไปตามความเหมาะสม หรือที่กำหนดไว้
๑๐๒.	ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการจ้างงานที่ต้องมีในสถานประกอบกิจการตามกฎหมาย ก.ค.ร. ซึ่งต้องมีข้อความหรือข้อกำหนดเพื่อให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ดูแลเรื่องความปลอดภัยในการทำงานด้วยนั้น	พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา ๑๑๑/๒	
๑๐๓.	การจัดตั้ง การดำเนินงาน การดำรงอยู่ และความมุ่งหมายของคณะกรรมการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการแรงงาน	พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา ๑๑๑/๓	
๑๐๔.	ห้ามมิให้นายจ้างกระทำการใดๆ อันเป็นการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานที่ไม่ใช่เป็นไปตามกฎหมาย ก.ค.ร. ห้ามมิให้นายจ้าง หมายความว่า ตลอดถึงผู้ซึ่งมีอำนาจบังคับบัญชาการให้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการจ้างงานและการจ่ายค่าตอบแทนแก่ลูกจ้างด้วยวิธีการใดๆ รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขด้วย	พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา ๑๑๑/๔, มาตรา ๑๑๑/๕	ต้องมีเหตุผลที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามความเหมาะสม และเป็นสิทธิในเรื่องของการเลือกปฏิบัติตามความสามารถ ที่ชอบด้วยกฎหมาย
๑๐๕.	ห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการเป็นนายหน้าหางานเพื่อการจ้างงานที่เป็นการขัดต่อกฎหมาย ก.ค.ร. ตัวแทนหางานจ้างงาน หมายความว่า ตลอดถึงผู้ซึ่งมีอำนาจบังคับบัญชาการให้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการจ้างงานและการจ่ายค่าตอบแทนแก่ลูกจ้างด้วยวิธีการใดๆ รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขด้วยในการจ้างงาน	พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน มาตรา ๑๑๑/๖, มาตรา ๑๑๑/๗	ต้องมีเหตุผลที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามความเหมาะสม และเป็นสิทธิในเรื่องของการเลือกปฏิบัติตามความสามารถ ที่ชอบด้วยกฎหมาย

ลำดับ	ข้อกำหนดมาตรฐานความเพียงพอ	มาตรฐาน	ระดับการพิจารณา
๑๕๒.	๑๕๒. ในกรณีที่ปัญหาผลให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติการตรวจสอบที่เป็นผลจากได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ก.ต.ช.	พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๒	ข้าราชการตำรวจซึ่งมีอัตราเงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไปตามบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ
๑๕๓.	๑๕๓. ในการประกอบการเป็นสำนักงานกำกับดูแล ศูนย์รับแจ้งการทุจริต หรือการฝ่าฝืนระเบียบวินัยการทุจริต ๑๕๓ ต้องกำหนดการประกอบการ ด้านการจัดทำแผนการตรวจสอบ ปีงบประมาณ และวิธีการที่ต้องมีการตรวจสอบการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่	พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ มาตรา ๑๑๑๑, มาตรา ๑๑๑๒	ข้าราชการตำรวจทั่วไป หรือเป็นไปตามความเหมาะสมและจำเป็นที่ต้องมีการปรับปรุงแผนการตรวจสอบ ปีงบประมาณ ตามที่ได้รับอนุมัติ
๑๕๔.	๑๕๔. ในกรณีที่ต้องการเพิ่มการตรวจสอบการเป็นสำนักงานกำกับดูแล ศูนย์รับแจ้งการทุจริต หรือการฝ่าฝืนระเบียบวินัยการทุจริต ให้ต้องมีการปรับปรุงแผนการตรวจสอบ ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ก.ต.ช. ทั้งนี้ ให้ต้องมีการตรวจสอบการตรวจสอบการดำเนินงาน ปีงบประมาณ และวิธีการที่ต้องมีการตรวจสอบการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ๑๕๔	พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ มาตรา ๑๑๑๒	
๑๕๕.	๑๕๕. ในการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ให้ผู้บริหารทรัพยากรบุคคลพิจารณาถึงปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่ต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการทรัพยากรบุคคล และวิธีการที่ต้องมีการตรวจสอบการดำเนินงาน ๑๕๕ ตามที่ได้รับอนุมัติ ๑๕๕ ๑๕๕ ๑๕๕

ลำดับ	ข้อความมูลฐานความผิด	มาตรา	หมายเหตุ
	ในกรณีที่ผู้ต้องสงสัยหรือจำเลยเป็นบุคคลที่ไม่มีความรู้ความสามารถพอที่จะเข้าใจถึงการกระทำของตนได้ ด้วยเหตุที่ป่วยเป็นโรคจิตหรือโรคประสาทเรื้อรังอันมีลักษณะเป็นที่น่าสงสัยว่าไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือควบคุมตนได้ ตามมาตรา ๑๘๐ และ ๑๘๑ หรือด้วยเหตุที่ผู้ต้องสงสัยหรือจำเลยเป็นผู้ที่มีปัญญาอ่อนจนไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือควบคุมตนได้ ตามมาตรา ๑๘๒ ศาลมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องสงสัยหรือจำเลยไปตรวจวินิจฉัยที่โรงพยาบาลของรัฐเพื่อทำการตรวจวินิจฉัยโรคได้		
๑๗๐	บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับการพิจารณาคดีอาญาของเด็กและเยาวชนที่ไม่มีการฟ้องคดีต่อศาลในชั้นต้นด้วยโดยอนุโลม	พ.ร.บ. เด็กและเยาวชน มาตรา ๑๑๐๗	
๑๗๑	"ผู้ปกครอง" หมายความว่า ผู้ปกครองตามมาตรา ๑๑๐๗ และ "อำนาจควบคุมดูแล" หมายความว่า อำนาจควบคุมดูแลตามมาตรา ๑๑๐๗ และ "สิทธิบุคคลต่อครอบครัว" หมายความว่า สิทธิบุคคลต่อครอบครัวตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยสิทธิบุคคลต่อครอบครัว "ข้อมูลความลับ" หมายความว่า ข้อมูลที่ยังไม่เปิดเผยต่อสาธารณะซึ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดและการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาของเด็กและเยาวชน "บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง" หมายความว่า บุคคลที่ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ ศาล ตำรวจ หรือเป็นการสนองความต้องการของเด็กและเยาวชน	พ.ร.บ. เด็กและเยาวชน มาตรา ๑๑๐๘	
๑๗๒	ห้ามมิให้บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ผู้ปกครอง หรือผู้ดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเปิดเผยข้อมูลความลับของเด็กและเยาวชนที่ตนรู้เห็นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑๐๙ และการดำเนินงานตามกฎหมายเด็กและเยาวชน หรือข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีอาญาในชั้นศาลหรือชั้นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายเด็กและเยาวชน	พ.ร.บ. เด็กและเยาวชน มาตรา ๑๑๑๐, มาตรา ๑๑๑๑	ดำรงตำแหน่งใดๆ หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง
๑๗๓	ห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลความลับของเด็กและเยาวชนที่ตนรู้เห็นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑๐๙ และการดำเนินงานตามกฎหมายเด็กและเยาวชน หรือข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีอาญาในชั้นศาลหรือชั้นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายเด็กและเยาวชน โดยนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น หรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีอาญาในชั้นศาลหรือชั้นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยตรงหรือโดยอ้อม ไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือด้วยวิธีการใดๆ ทั้งสิ้น	พ.ร.บ. เด็กและเยาวชน มาตรา ๑๑๑๐, มาตรา ๑๑๑๑	ดำรงตำแหน่งใดๆ หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง หรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง

๒๐.	***ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการใดที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่ต้องห้ามตามวรรคหนึ่งนี้ (๑) ซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือชักชวนให้บุคคลอื่นซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในนามของตนเองหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ (ก) เป็นการซื้อขายตามคำสั่ง คำชี้แจง หรือคำสั่งของหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย (ข) เป็นการซื้อขายเพื่อการลงทุนตามปกติของตนเองหรือครอบครัวของตนเองซึ่งมิใช่เป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ตนเองหรือบุคคลที่ตนมีส่วนได้เสียเป็นผู้ออกหลักทรัพย์ (ค) เป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เป็นผู้ถือหุ้นที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (ง) บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะเป็นผู้ถือหุ้นที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๐ (๑) ซึ่งมิได้เป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ หรือชักชวนให้บุคคลอื่นซื้อหรือขายหลักทรัพย์ เว้นแต่เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประมวลรัษฎากร กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (๒) เปิดเผยข้อมูลภายในบุคคลอื่นมาใช้ประโยชน์ หรือชักชวนให้บุคคลอื่นซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ในฐานะที่ตนเองหรือบุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประมวลรัษฎากร กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๐, มาตรา ๑๐๑/๑	ดำเนินการไม่ได้ หรือเป็นอื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่เห็นสมควรเป็นอื่น
๒๑.	ให้ถือเป็นข้อห้ามมิให้บุคคลดังต่อไปนี้ ซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๐ (๑) ซึ่งมีการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าวอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือควรรู้ว่าเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (ก) รู้ถึงข้อมูลที่ทราบหรือควรทราบว่าเป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้เปิดเผยต่อประชาชนทั่วไปซึ่งอาจมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ที่ตนซื้อหรือขายหรือที่ตนมีส่วนได้เสียด้วยไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง หรือมีผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุนทั่วไป (๒) กรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมหรือการดำเนินงานหรือลูกจ้างการงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ที่ตนรู้ว่าเป็นข้อมูลภายในหรือข้อมูลที่ตนมีส่วนได้เสียด้วยไม่ได้ (๓) บุคคลที่ผู้บริหารหรือผู้ควบคุมการงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (ค) ที่มีอิทธิพลเหนือการดำเนินงาน หรือที่มีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของบุคคลตามมาตรา ๑๐๐ (๑) (ง) ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละห้าขึ้นไปของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามมาตรา ๑๐๐ (๑) หรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒)	พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๐, มาตรา ๑๐๑/๑	ดำเนินการไม่ได้ หรือเป็นอื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่เห็นสมควรเป็นอื่น หรือดำเนินการตามที่ศาลมีคำสั่งให้ดำเนินการ หรือเป็นอื่นตามที่ศาลมีคำสั่ง

ลำดับ	ข้อความรู้และความเข้าใจ	มาตรา	หมายเหตุ
	ที่ความไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (๒) หมายความว่า บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วมของบริษัทที่จดทะเบียนที่ตั้งอยู่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด		
๑๕๐	"หลักทรัพย์" หมายความว่า หุ้น ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น หรือหลักทรัพย์อื่นที่คล้ายคลึงกับหุ้นหรือใบสำคัญดังกล่าว "ซื้อขาย" หมายความว่า บริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ บริษัทที่มีหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่มีลักษณะการดำเนินกิจการและการบริหารงานตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๐๒	
๑๕๑	บุคคลใดกระทำการในลักษณะเป็นการฉ้อฉลต่อบุคคลอื่นในตลาดหลักทรัพย์ หรือกระทำการใดๆ ที่ทำให้ราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ผิดไปจากที่ควรเป็นไปตามกลไกตลาดหลักทรัพย์ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะเป็นผลให้เกิดผลประโยชน์แก่บุคคลใดหรือไม่ ย่อมถือว่าเป็นการกระทำผิดต่อตลาดหลักทรัพย์ในทุกประเภทการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด การกระทำผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ลงทุนที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าวได้ ในกรณีที่ผู้ลงทุนรายใดไม่ยื่นคำร้องขอรับค่าเสียหายภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด ให้ถือว่าผู้ลงทุนรายดังกล่าวสละสิทธิที่จะได้รับค่าเสียหายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดในกฎกระทรวง	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๐๒, มาตรา ๑๑๐๓	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าที่ระบุไว้ในเรื่องที่ว่าด้วยการกระทำผิดต่อตลาดหลักทรัพย์ และบริษัทไม่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นการตรวจสอบภายในที่ถูกต้อง หรือที่ควรจะเป็น
๑๕๒	บุคคลใดกระทำการในลักษณะเป็นการฉ้อฉลต่อบุคคลอื่นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลอื่นเกิดความเสียหาย หรือบุคคลอื่นเป็นผู้ถือหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ที่ถูกกระทำการฉ้อฉลดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดต่อตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดในกฎกระทรวง ในกรณีที่ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ลงทุนที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าวได้ ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวแก่ผู้ลงทุนที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าวด้วย ในกรณีที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดให้ชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวแล้ว ค่าเสียหายที่ชดใช้ดังกล่าวย่อมเป็นอันระงับไป ค่าเสียหายที่ชดใช้ดังกล่าวย่อมไม่ตัดสิทธิผู้ลงทุนที่ได้รับความเสียหายที่จะฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเพิ่มเติมจากค่าเสียหายที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดในกฎกระทรวงได้	พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา ๑๑๐๒, มาตรา ๑๑๐๓	ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าที่ระบุไว้ในเรื่องที่ว่าด้วยการกระทำผิดต่อตลาดหลักทรัพย์ และบริษัทไม่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นการตรวจสอบภายในที่ถูกต้อง หรือที่ควรจะเป็น

ลำดับ	ข้อเท็จจริงและความผิด	มาตรา	ระดับความเสี่ยง
๑๕	ในกรณีผู้ใดกระทำ ให้ถือว่ากระทำผิดฐานฟอกเงินด้วย (๑) เข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งตนรู้หรือควรรู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน ยอมเป็นทรัพย์สิน ยกเว้นทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพ ทรัพย์สินที่ใช้ในการดำรงชีพ ทรัพย์สินที่ใช้ในการศึกษา ทรัพย์สินที่ใช้ในการรักษาพยาบาล ทรัพย์สินที่ใช้ในการนับถือศาสนา ทรัพย์สินที่ใช้ในการทำบุญตามประเพณีวัฒนธรรม ทรัพย์สินที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติสาธารณะ ทรัพย์สินที่ใช้ในการเลี้ยงดูบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ทรัพย์สินที่ใช้ในการเลี้ยงดูบิดามารดาหรือคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมาย ทรัพย์สินที่ใช้ในการชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ทรัพย์สินที่ใช้ในการชำระหนี้ตามสัญญาประกันชีวิต ทรัพย์สินที่ใช้ในการชำระหนี้ตามสัญญาประกันภัยทรัพย์สินที่ใช้ในการชำระหนี้ตามสัญญาประกันวินาศภัย ทรัพย์สินที่ใช้ในการชำระหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ ทรัพย์สินที่ใช้ในการชำระหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อซึ่งเป็นสัญญาเช่าซื้อที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

ลำดับ	ข้อความฐานความผิด	มาตรา	หมายเหตุ
	(ฉ) สิ่งเป็นพิษต่อร่างกาย ที่ใช้ผสมหรือปนเปื้อนกับเครื่องดื่มหรืออาหารที่จำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป หรือที่ถูกนำมาใช้ในการผลิตเครื่องดื่มหรืออาหารที่จำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป เอกสาร และหลักฐานเกี่ยวกับการซื้อขายหรือการเสพสิ่งเสพติด (ช) สิ่งเป็นพิษต่อร่างกาย ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย หรือของเจ้าพนักงานตำรวจ และเอกสารคดีปัญหา เอกสาร หลักฐาน หรือวัตถุใดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (ซ) ตำรับยาตลอดจนสูตรและวิธีการดำเนินงานในการผลิตและบรรจุสิ่งเสพติดให้โทษประเภทที่ห้า ในระหว่างเวลาตามวรรคหนึ่งถึงวรรคสี่ หรือในเวลาทำการของพนักงานศุลกากร ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร เมื่อได้ดำเนินการตามวิธีการตามวรรคหนึ่ง (ก) (ข) (ค) หรือ (ง) แล้ว ถ้าปรากฏว่าเป็นการฝ่าฝืน ให้ถือว่าเป็นเวลากลางวันหรือเวลาทำการของพนักงานศุลกากร การใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (ข) (ค) และ (ง) จะต้องมีเหตุการณ์ที่ต้องสงสัยว่าบุคคลใดใช้ยานพาหนะ หรือสิ่งของเป็นการลักลอบ และต้องมีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าเป็นการกระทำผิด และในกรณีตาม (ข) และ (ง) หรือการเข้าตรวจค้นที่มีอยู่ในการครอบครองของบุคคลใดนั้นต้องมีหมายศาลอนุญาตให้ค้นด้วย		
๑๑๐	ให้ยกเลิกวรรคสาม	พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๐ วรรคสาม	
๑๑๑	การแจ้ง ผู้ใดทราบ หรือบุคคลใดที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินงานของบุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่ต้องสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สอง ประเภทที่สาม ประเภทที่สี่	พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๑	ตำหนิติเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้น และปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับปัจจุบันสมัย
๑๑๒	การแจ้ง ผู้ใดทราบ หรือบุคคลใดที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินงานของบุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่ต้องสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภทที่ห้า โดยทุกข์ร้อนเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลความเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ	พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๒	ตำหนิติเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้น และปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับปัจจุบันสมัย

ลำดับ	ข้อเท็จจริงแห่งความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
[illegible]	กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำการใดซึ่งเป็นการของนิติบุคคลดังกล่าว หรือซึ่งนิติบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของความผิดฐานใด เป็นต้นว่าฐานใดฐานหนึ่งหรือบุคคลใดฐานใดฐานหนึ่ง	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา [illegible]	ต้องถูกลงโทษปรับไม่เกินปีและจำคุกตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท
[illegible]	กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ งดเว้นไม่ทำหรือไม่สั่งให้ทำ ทำลาย ทำให้เสียหาย หรือทำให้ปิดเรื่องไม่ทำซึ่งหลักฐานซึ่งนิติบุคคลดังกล่าวมีหรือครอบครองอยู่ในความครอบครองของนิติบุคคลนั้น ถ้าได้กระทำหรือได้ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดหรือประชาชน	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา [illegible]	ต้องถูกลงโทษจำคุกไม่เกินปีและปรับไม่เกินห้าแสนบาท
[illegible]	กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ รู้เห็นเป็นใจของนิติบุคคลดังกล่าว หรือสำนึกในฐานะของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในการที่นิติบุคคลนั้นปฏิบัติการฝ่าฝืนมาตรา [illegible] ใช้หรือยินยอมให้ใช้ประโยชน์จากการกระทำดังกล่าวนี้ (๑) ยักย้ายไป ซ่อนเร้น หรือโอนไปเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลอื่น หรือ (๒) แสร้งให้มีนิติบุคคลขึ้นเป็นเจ้าของโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าได้กระทำหรือมีเจตนาที่ให้เป็นประโยชน์ที่ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา [illegible]	ต้องถูกลงโทษปรับไม่เกินปีและจำคุกตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท
[illegible]	กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำการหรือไม่กระทำการหรือยินยอมให้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของนิติบุคคลดังกล่าว	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา [illegible]	ต้องถูกลงโทษปรับไม่เกินปีและจำคุกตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท
[illegible]	กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้ (๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ดัดแปลง หรือปลอมแปลงเอกสาร หรือเอกสารของนิติบุคคลดังกล่าว หรือที่เกี่ยวกับนิติบุคคลดังกล่าว (๒) ลงรายการเท็จหรือไม่ครบถ้วนสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของนิติบุคคลหรือที่เกี่ยวกับนิติบุคคลนั้น หรือ (๓) ทำบัญชีไม่ตรงกับความจริง ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบันหรือไม่แสดงฐานะเป็นจริง ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำหรือความรู้เห็นเป็นใจให้นิติบุคคลดังกล่าวหรือผู้อื่นซึ่งรู้เห็นเกี่ยวข้องในนิติบุคคลนั้น หรือบุคคลใดๆ	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรา [illegible]	ต้องถูกลงโทษปรับไม่เกินปีและจำคุกตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ลำดับ	ชื่อความผิดฐานความผิด	มาตรา	หมายเหตุ
๒๔.	การแจ้ง ให้ข้อมูล หรือจดทะเบียนเพื่อรับเงินสนับสนุนในการดำเนินงานของพรรคการเมืองที่มีบุคคลที่มีอำนาจกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมืองซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่พรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ หรือมาตรา ๑๐๐	พ.ร.บ.พรรคการเมือง มาตรา ๑๐๐	ดำเนินการตั้งเป็นเรื่องขึ้นเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นการกระทำของสาขาพรรคการเมืองที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่พรรคการเมืองในมาตราเป็นๆ แล้วแต่กรณีนั้นๆ ตามที่ปรากฏ ตามรายงานผลการตรวจสอบ
๒๕.	ผู้ใดกระทำผิดฐานฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐/๑ มาตรา ๑๐๐/๑ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ หรือมาตรา ๑๐๐ ในฐานะที่เป็นผู้จัดการ ผู้ดูแลกิจการ หรือเจ้าหน้าที่	พ.ร.บ.พรรคการเมือง มาตรา ๑๐๐	ดำเนินการไต่สวนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง
๒๖.	ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนประกาศใดๆ อันเป็นการกระทบต่อหรือเป็นอุปสรรคต่อการที่ผู้ใดกระทำฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐/๑ มาตรา ๑๐๐/๑ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๐ หรือมาตรา ๑๐๐ ไม่ว่าจะมีเจตนาเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือไม่ก็ตาม เป็นผู้ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้	พ.ร.บ.พรรคการเมือง มาตรา ๑๐๐	ดำเนินการไต่สวนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง
๒๗.	ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้ (๑) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๒) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อซ้ำกับพรรคการเมืองอื่นที่จดทะเบียนไว้แล้ว (๓) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๔) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๕) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๖) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๗) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๘) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๙) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๐) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๑) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๒) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๓) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๔) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๕) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๖) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๗) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๘) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๑๙) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (๒๐) การยื่นคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองที่มีชื่อไม่ถูกต้องตามกฎหมาย	พ.ร.บ.พรรคการเมือง มาตรา ๑๐๐	ดำเนินการ ๑ ปี หรือระยะไม่เกินกึ่งหนึ่งของปี หรือเพิ่มเติม

ลำดับ	ข้อกำหนดมาตรฐานความเสี่ยง	มาตรฐาน	ข้อสังเกตเพิ่มเติม
[illegible]	ให้การตรวจสอบความเสี่ยงด้านเงินทุนเป็นการตรวจสอบความเสี่ยงที่สามารถประเมินผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนได้ ดังนี้ (ก) การทำการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งเป็นความเสี่ยงตามมาตรฐาน [illegible] หรือมาตรฐาน [illegible] (ข) มีการป้องกันความเสี่ยงในเรื่องอัตราดอกเบี้ยและการป้องกันความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งเป็นความเสี่ยงตามมาตรฐาน [illegible] หรือมาตรฐาน [illegible] (ค) ในกรณีที่เป็นการใช้เครื่องมือทางการเงินอื่นๆ ซึ่งเป็นความเสี่ยงตามมาตรฐาน [illegible] ซึ่งเป็นความเสี่ยงตามมาตรฐาน [illegible] ตามลำดับ	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรฐาน [illegible]	
[illegible]	ในกรณีที่มีการจัดหาบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าดำเนินการตรวจสอบภายในเพื่อทำการตรวจสอบความเสี่ยงตามมาตรฐาน [illegible] ให้คณะกรรมการตรวจสอบจัดทำรายงานการตรวจสอบภายในเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องมีข้อมูลที่เพียงพอต่อการพิจารณาของผู้ถือหุ้นในการตัดสินใจ และในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าการเปิดเผยรายงานดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทได้ ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจัดทำรายงานการตรวจสอบภายในเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรฐาน [illegible]	
[illegible]	ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณาการตรวจสอบภายในเพื่อความเสี่ยง" ประกอบด้วย ซึ่งการดำรงตำแหน่ง เป็นไปตามวาระการประชุมคณะกรรมการ ซึ่งมีการประชุมตามที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการตรวจสอบภายในกำหนด และอาจมีการเป็นกรรมการ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีเนื้อหาดังนี้ การวางแผนการตรวจสอบ และให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ให้ดำเนินการตามมาตรฐาน [illegible] และมาตรฐาน [illegible] ว่าด้วยเรื่องการตรวจสอบภายในเพื่อความเสี่ยงด้านการเงินและการดำเนินงานของสำนักงาน ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการตรวจสอบภายในเพื่อความเสี่ยงให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ชอบและเห็นสมควรให้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรฐาน [illegible]	
[illegible]	มาตรการเพื่อความเป็นอิสระ ได้แก่ (ก) ตามที่กำหนดในมาตรฐาน [illegible] (ข) ระดับที่เป็นผู้บริหารที่ต้องรายงานตรงต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายในตามมาตรฐาน [illegible] (ค) ห้ามมิให้ผู้ตรวจสอบภายในที่ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเพื่อความเสี่ยงด้านการเงินและการดำเนินงานของสำนักงานดังกล่าวเป็นผู้ตรวจสอบภายในที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสำนักงานด้วย (ง) ห้ามมิให้กรรมการหรือผู้บริหารที่รับผิดชอบในฝ่ายที่ถูกตรวจสอบภายในเพื่อความเสี่ยงเข้าร่วมในการตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสำนักงานด้วย (จ) ห้ามมิให้นำผลของการตรวจสอบภายในเพื่อความเสี่ยงด้านการเงินและการดำเนินงานของสำนักงานไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง	พ.ร.บ.หลักทรัพย์ มาตรฐาน [illegible]	

ลำดับ	ข้อความมาตรฐานความเห็น	มาตรา	หมายเหตุ
๒๒.	ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) กรณีการลงมาตรา ๑๑๐/๑ (๑) หรือ (๒) ให้ปรับเงินเป็นเงินไม่เกินหนึ่งพันบาทต่อห้องชุดที่ถูกละเมิดในแต่ละครั้งที่ฝ่าฝืนให้ปรับเฉพาะเจ้าของห้องชุดที่ถูกละเมิด เพื่อเป็นค่าเสียหายแทนการฟ้องร้องในกรณีที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่ละเมิดได้ ให้ปรับเป็นเงินสำหรับแต่ละครั้งที่ฝ่าฝืนมาตรา (๒) กรณีการลงมาตรา ๑๑๐/๑ (๓) หรือ (๔) ให้ปรับเป็นเงินสำหรับแต่ละครั้งที่ฝ่าฝืนมาตรา	พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๐/๒	
๒๓.	ในการยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ผู้ถูกละเมิดมีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดตามมาตรา ๑๑๐/๑ ให้ (๑) การสั่งให้ผู้ถูกละเมิดมีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดให้สั่งได้ทันทีหรือให้กำหนดระยะเวลาที่ผู้ถูกละเมิดต้องนำหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดมาแสดงต่อศาลไม่ได้ (๒) การสั่งให้ผู้ถูกละเมิดมีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดมาแสดงต่อศาลไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกละเมิดชดใช้ค่าเสียหายแทนการฟ้องร้องได้ด้วย	พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๐/๓	
๒๔.	เมื่อศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกละเมิดมีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดตามมาตรา ๑๑๐/๑ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกละเมิดชดใช้ค่าเสียหายแทนการฟ้องร้องได้ด้วย และผู้ถูกละเมิดจะฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเพิ่มเติมอีกไม่ได้ ในกรณีที่ผู้ถูกละเมิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลภายในกำหนดเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งปรับเป็นรายวันได้อีกวันละไม่เกินสี่พันบาท	พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๐/๔	
๒๕.	ในกรณีที่ผู้ถูกละเมิดมีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดตามมาตรา ๑๑๐/๑ ให้ศาลมีอำนาจสั่งผู้ถูกละเมิดชดใช้ค่าเสียหายแทนการฟ้องร้องให้แก่ผู้ถูกละเมิดเป็นรายวันได้ ในกรณีที่ศาลสั่งให้ผู้ถูกละเมิดชดใช้ค่าเสียหายตามมาตรา ๑๑๐/๑ (๑) หรือ (๒) ให้ศาลกำหนดค่าเสียหายเป็นรายวันด้วย เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายแทนการฟ้องร้องให้แก่ผู้ถูกละเมิดแล้ว ให้ศาลมีอำนาจสั่งปรับเป็นรายวันได้	พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๐/๕	
๒๖.	เมื่อศาลมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายตามมาตรา ๑๑๐/๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๑๐/๑ และ ๑๑๐/๒ ผู้ความผิดจะฟ้องร้องคดีเพื่อให้ชดใช้ค่าเสียหายซ้ำอีกไม่ได้ ค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องคดีให้เป็นพับไป	พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๑๐/๖	

ลำดับ	ข้อกำหนดมาตรฐานความผิด	มาตรา	ระดับความเสี่ยง
๑๑๑.	เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรกำหนดให้พนักงานฟ้องคดีต่อศาลแทนผู้เสียหายตามมาตรา ๑๑๑/๑๑๑ (๑) หรือ (๒) ให้ดำเนินการแจ้งไปยังผู้เสียหาย เพื่อให้ผู้เสียหายรู้เรื่องและมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้พนักงานฟ้องคดีแทนตนต่อศาลภายในกำหนดเวลาสี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วผู้เสียหายมิได้ยื่นคำร้องขอให้พนักงานฟ้องคดีแทนตนต่อศาล ให้ถือว่าผู้เสียหายไม่ประสงค์ที่จะฟ้องคดีเป็นคดีอาญาเพื่อตนเอง	พ.ร.บ.ฟอกเงิน มาตรา ๑๑๑/๑๑๑	
๑๑๑.	ถ้าบุคคลภายนอกสุจริตได้รับความเสียหายเพราะการกระทำตามมาตรา ๑๑๑/๑ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีเหตุอันควรเชื่อว่าทรัพย์สินที่ตนได้รับมาเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ก็ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับความเสียหายตามมาตรา ๑๑๑/๑๑๑ (๑) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา ๑๑๑/๑ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลเกิดขึ้นเพราะนิติบุคคลมีคำสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่จะต้องกระทำตามกฎหมาย ผู้สั่งการ หรือบุคคลใดซึ่งมีอำนาจในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น (นิติบุคคลทุกคำนิยามการกระทำความผิดฟอกเงินตามมาตรา ๑๑๑/๑ ไม่ต้องรับผิดชอบในฐานะที่เป็นนิติบุคคลนั้น	พ.ร.บ.ฟอกเงิน มาตรา ๑๑๑/๑๑๑	
๑๑๑.	เป็นที่ผู้กระทำความผิดได้ทำการฟอกเงินตามมาตรา ๑๑๑/๑ เพื่อให้พ้นจากการลงโทษตามมาตรา ๑๑๑/๑ (๑) ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดนั้นได้รับประโยชน์	พ.ร.บ.ฟอกเงิน มาตรา ๑๑๑/๑๑๑	
๑๑๑.	ให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและรู้ทันการฟอกเงิน เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันการฟอกเงินและการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินตามมาตรา ๑๑๑/๑	พ.ร.บ.ฟอกเงิน มาตรา ๑๑๑/๑๑๑	
๑๑๑.	การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้คำนึงถึงความเหมาะสมและให้นำระเบียบวิธีปฏิบัติการตรวจสอบความเสี่ยงมาใช้ประกอบการพิจารณา การตีความ และการปฏิบัติตามที่ก่อให้เกิดผลกระทบ	พ.ร.บ.ฟอกเงิน มาตรา ๑๑๑/๑๑๑	

๒.๗ ความผิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด

บริษัทมหาชนจำกัด ถูกกำหนดขึ้นโดย พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีวัตถุประสงค์ให้บริษัทที่ดำเนินธุรกิจอยู่แล้ว สามารถนำหุ้นจำนวนหนึ่งของบริษัทออกจำหน่ายให้ประชาชนทั่วไปได้ และประชาชนผู้ซื้อหุ้นก็เป็นเจ้าของกิจการในส่วนสัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่ และหุ้นนี้สามารถขายให้ผู้อื่นได้ตามราคาหุ้นในตลาดซึ่งผู้ที่ดำเนินการขายและซื้อหุ้นของบริษัทจำกัด (มหาชน) คือ ตลาดหลักทรัพย์ กฎและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการขายหุ้นต่อประชาชนของผู้ถูกกำหนดตาม พ.ร.บ.ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ของกำกับดูแล โดยในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Public Limited Company แล้วย่อให้เป็น Plc หรือ PLC (Public Limited Company) เพื่อแสดงว่าเป็นบริษัทจำกัดประเภทมหาชน และการแปลการบริษัทประเภท private ก็จะย่อว่า Pcl หรือ PCL (Private Company Limited) ซึ่งนอกเหนือนั้น บริษัทมหาชนถูกกำหนดให้ต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย ๓๐๐ คน และต้องมีผู้ถือหุ้นรายย่อยถือหุ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๑๕ ของทุนชำระแล้ว แต่หลังจากประกาศใช้ พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว เงื่อนไขของการมีผู้ถือหุ้นส่วนกลางได้ถูกยกเลิกไป และกำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดจะมีผู้ถือหุ้นกี่คนก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๓๕ คนเท่านั้น

๒.๗.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ.บริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ.๒๕๓๕

ก. ความรับผิดอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ทั่วๆ ไปที่กฎหมายกำหนด

ความรับผิดประเภทบัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดโทษให้กับคณะกรรมการเท่านั้น โดยบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๕, ๑๑๐, ๑๑๑, ๑๑๑๑ และมาตรา ๑๑๑๑

มาตรา ๑๑๑๕ บัญญัติว่า "คณะกรรมการบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๑ วรรคสอง มาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ วรรคสอง มาตรา ๑๑๖ วรรคสาม มาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๑๐ มาตรา ๑๑๑๑ มาตรา ๑๑๑๕ วรรคสาม มาตรา ๑๑๑๑ มาตรา ๑๑๑๑ มาตรา ๑๑๑๕ วรรคสี่ มาตรา ๑๑๑๗ หรือมาตรา ๑๑๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท"

มาตรา ๑๑๑๖ บัญญัติว่า "คณะกรรมการบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑๐ มาตรา ๑๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท"

มาตรา ๑๑๑๗ บัญญัติว่า "คณะกรรมการบริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๑๑๑๑ บัญญัติว่า "บรรดาคณะกรรมการบริษัทหรือผู้ใดจับฉลากหาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท"

มาตรา ๑๑๑๑ บัญญัติว่า "คณะกรรมการบริษัทใดแสดงรายการตามมาตรา ๑๑๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) ไม่ครบถ้วน หรือไม่ตรงกับความเป็นจริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท"

หากการบริหารบริษัทมหาชนกระทำโดยฝ่าฝืนกฎหมายบัญญัติบริษัทมหาชน ในมาตรา ๑๑๑๕, ๑๑๑๑, ๑๑๑๑ และมาตรา ๑๑๑๑ (เป็นมาตรา ๑๑๑๑) กรรมการบริษัทมหาชนจำกัดสามารถดำเนินคดีปรับเป็นอัตราอย่างสูงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนศาลตัดสินได้ เมื่อดำเนินการปรับแล้วจะมีผลให้ถือว่าคดีเลิกกันตาม ปวิอาญา มาตรา ๑๑๑ และสิทธิฟ้องคดีอาญาเท่านั้นย่อมระงับไปตาม ปวิอาญา มาตรา ๑๑๑

ในกรณีที่กรรมการบริษัทจำกัดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๑๑๑ กล่าวคือ คณะกรรมการบริษัทได้ปฏิบัติหน้าที่ในมาตรา ๑๑๑ กล่าวคือนำเงินการจองหุ้นไปใช้จ่ายก่อนที่จดทะเบียนบริษัท โดยไม่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมจัดตั้งบริษัท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๑๑๑ คณะกรรมการที่กระทำความผิดย่อมไม่สามารถดำเนินคดีปรับในอัตราสูงได้ เพราะเหตุว่าความผิดในมาตรา ๑๑๑๑ เป็นความผิดที่มีโทษจำคุก

ซึ่งไม่สามารถดำเนินคดีกับบริษัทได้ ดังนั้น ป.วิอาญา มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการซึ่งต้องถูกดำเนินคดีเสียเองด้วย และให้ถือเป็นผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกับคณะกรรมการในกรณีดังกล่าว มาตรา ๒๓ นั้นมาตราดังกล่าว ๒๓ นั้น เป็นเรื่องสำคัญ และน่าจะเป็นแนวทางที่ต่อต้านอาชญากรรมของคณะกรรมการ

ข. ความรับผิดอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อป้องกันผลประโยชน์ที่ขัดกัน

พ.ร.บ.บริษัทมหาชน จำกัด ได้บัญญัติหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อป้องกันผลประโยชน์ที่ขัดกันของกรรมการกับบริษัทมหาชนไว้ในมาตรา ๑๑, ๑๑/, ๑๑, ๑๑, ๑๐ ถ้ากรรมการฝ่าฝืนมาตราดังกล่าวก็จะต้องมีความรับผิดทางแพ่งและอาญา และการฝ่าฝืนบางมาตรา ก็จะต้องได้รับโทษทางอาญา

พ.ร.บ.บริษัทมหาชน จำกัด ได้กำหนดโทษทางอาญากับกรรมการที่ฝ่าฝืนหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อป้องกันผลประโยชน์ขัดกัน เช่น ๒ มาตรา คือ มาตรา ๒๐ ได้กำหนดโทษสำหรับกรรมการที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ และในมาตรา ๒๐๒ ได้กำหนดโทษสำหรับกรรมการที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๒๐๑ กรรมการบริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ หรือปฏิบัติตามไม่ครบถ้วนหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๒ กรรมการ กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทผู้ใดกระทำการใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือสองเท่าของจำนวนเงินที่ได้ไปนี้ แล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่ากัน

ค. ความรับผิดทางอาญาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

มาตรา ๒๐๓ กรรมการหรือผู้จัดการของบริษัทใด โดยทุจริต และจงใจทำความเท็จหรือปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นในเรื่องฐานะการเงินของบริษัทนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๒๐๔ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทใดกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่บริษัทนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ง. ความรับผิดของกรรมการร่วมกันบริษัท

มาตรา ๒๐๕ ในกรณีที่บริษัทเป็นผู้กระทำความผิดและถูกลงโทษตามมาตราดังกล่าวนี้ กรรมการซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือซึ่งมิได้จัดการตามควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

๒.๑๑.๑๑ ข้อเท็จจริงฐานความผิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด

ตารางข้อเท็จจริงฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อเท็จจริงฐานความผิด	มาตรา	กำหนดโทษ
๑.	- บริษัทไม่แจ้งรายการตามมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๑ มาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓๓ หรือมาตรา ๑๓๔	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๑	ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
๒.	- ผู้ใดไม่จัดทำบัญชีพบให้ไม่แจ้งรายการตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม มาตรา ๑๑๑ หรือ มาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๒	ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
๓.	- ผู้ใดไม่จัดทำบัญชีพบให้ทำขึ้นตามมาตรา ๑๑๐	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๓	โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔.	- ผู้ใดไม่จัดทำบัญชีพบให้ไม่แจ้งรายการตามมาตรา ๑๑๑	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๔	ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท
๕.	- คณะกรรมการบริษัทไม่แจ้งรายการตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๖ วรรคสาม มาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ วรรคสาม มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๑๒๖ หรือมาตรา ๑๒๗	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๕	ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
๖.	- คณะกรรมการบริษัทไม่แจ้งรายการตามมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑๐ มาตรา ๑๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๑๒	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๖	ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท
๗.	- คณะกรรมการบริษัทไม่ทำบัญชีตามมาตรา ๑๑๐	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๗	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๘.	- ผู้ใดทำบัญชีตามมาตรา ๑๑๒ วรรคสอง	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๘	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท
๙.	- ผู้ใดไม่จัดทำบัญชีพบไม่ทำบัญชีตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสอง	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๙	ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือของเท่าของมูลค่าหุ้นที่ขาย ถูกแต่จำนวนไม่ต่ำกว่ามาตรา
๑๐.	- บริษัทไม่แจ้งรายการตามมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๐	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
๑๑.	- บริษัทไม่ทำบัญชีตามมาตรา ๑๑๐	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๑	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือของเท่าของมูลค่าหุ้นที่ขายหรือที่ขายต่ำกว่าให้ถูกแต่จำนวนไม่ต่ำกว่ามาตรา

ลำดับ	ข้อหาฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑๕๒	- ปิดบังทรัพย์สินหรือรายได้ที่เป็นผลประโยชน์ที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๑	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
๑๕๓	- การกระทำการใดๆ ให้บุคคลใดกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๕๑ หรือกระทำความผิดฐานฟอกเงินตามที่ได้รับมอบหมายหรือร่วมกระทำความผิด	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
๑๕๔	- การสมคบ การสมคบกันเพื่อกระทำการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล กระทำการใดๆ อันเป็นการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๕๑	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี ดูรายละเอียดในตารางท้าย
๑๕๕	- ปกปิดให้ผู้อื่นรู้ถึงการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๑๑๑/๑	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหกแสนบาท และปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนคำสั่งศาล
๑๕๖	- ปกปิดให้ผู้อื่นรู้ถึงการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๑๑๑/๑ มาตรา ๑๑๑/๑ หรือมาตรา ๑๑๑/๑	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหกแสนบาท
๑๕๗	- ทำลายทรัพย์สินหรือให้ทรัพย์สินพ้นจากการยึดตามมาตรา ๑๑๑/๑ (๑) (๒) หรือ (๓) ไม่ครบถ้วน หรือไม่ครบถ้วนตามจริง	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหกแสนบาท
๑๕๘	- ปกปิดข้อมูลที่เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของศาลเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑๑/๑(๑)	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท
๑๕๙	- ผู้ทำการยึดทรัพย์ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๑/๑(๑) หรือมาตรา ๑๑๑/๑	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
๑๖๐	- ผู้ทำการยึดทรัพย์ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๑/๑ มาตรา ๑๑๑/๑ มาตรา ๑๑๑/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑๑/๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง มาตรา ๑๑๑/๑ มาตรา ๑๑๑/๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งของศาลเกี่ยวกับการมาตรา ๑๑๑/๑ วรรคสาม	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหกแสนบาท
๑๖๑	- ผู้ทำการยึดทรัพย์ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑๑/๑	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท
๑๖๒	- ผู้ที่ทำการ หรือไม่ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๑๑๑/๑ หรือคำสั่งตามมาตรา ๑๑๑/๑	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ต้องรับโทษปรับหรือจำคุก หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๖๓	- ผู้ใดทำให้ปรากฏต่อบุคคลใดซึ่งมีอำนาจว่า "เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ" "เป็นเจ้าพนักงาน" หรือ "ข้าราชการ (เจ้าพนักงาน)" หรือ "เจ้าพนักงาน" หรือทำเครื่องหมายหรือเครื่องแต่งกายหรือเครื่องแบบของเจ้าพนักงาน ประกาศ ในหนังสือ ในเอกสาร ในสิ่งพิมพ์ หรือแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานรัฐ หรือเจ้าพนักงานใดๆ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม เป็นเหตุให้เกิดการใช้ในทางการของเจ้าพนักงานเพื่อการกระทำที่ตนมิชอบ หรือในลักษณะอาการที่ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าตนเป็นเจ้าพนักงาน หรือในลักษณะที่ตนมีสิทธิที่จะกระทำได้	พ.ร.บ. ป.วิ.อ. มาตรา ๑๑๑/๑	ปรับไม่เกินหกแสนบาท และยังต้องรับโทษตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยอีกด้วย ดูรายละเอียดในตาราง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง/ฐานความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑๔๔	- การขอความช่วยเหลือผู้ชำระบัญชีของบริษัทใด โดยมุ่งจะให้แสดงออกซึ่งความเห็นหรือกระทำความใดซึ่งความเห็นดังกล่าวนี้ปรากฏว่าเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงในเรื่องฐานะการเงินของบริษัทนั้น	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๔	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
๑๔๕	- บุคคลใดซึ่งเป็นเจ้าพนักงานในการดำเนินงานของบริษัทใดกระทำการหรือไม่กระทำการ เพื่อผลประโยชน์ที่ตนได้รับหรือบุคคลอื่นได้รับหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการเสียหายแก่บริษัทนั้น	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๕	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
๑๔๖	- บุคคลซึ่งเป็นเจ้าพนักงานในการดำเนินงานของบริษัทใดกระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้ (๑) ทำให้เสื่อมราคา ทำลาย ปิดซ่อนเร้น ซ้ำหาย หรือเบียดบังไป เอกสาร หรือทรัพย์สินของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือ (๒) ตกแต่งความเท็จ หรือไม่ตกแต่งความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำหรือสมคบให้กระทำเพื่อประโยชน์ตนหรือผู้อื่น	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๖	จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๔๗	- ผู้ใดแสดงตนเองหรือบุคคลอื่นว่าเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัทที่เป็นผู้ชำระบัญชีโดยไม่มีอำนาจ (๑) ตกแต่งเอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับการชำระบัญชี เพื่อให้ปรากฏว่าเป็นเอกสารหรือหนังสือที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือ (๒) ขวนขวายให้ตนได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัทนั้น หรือ (๓) รู้ว่าบุคคลใดมิชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัทใด ยังขืนขอให้ตนเป็นผู้ชำระบัญชีของบริษัทนั้น	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๗	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๔๘	- ผู้ใดทำการไม่ยินยอมให้ผู้ชำระบัญชีของบริษัทใดเข้าไปในที่ทำการของบริษัทนั้น หรือขัดขวางมิให้ผู้ชำระบัญชีเข้าไปในที่ทำการของบริษัทนั้น หรือผู้ใดซึ่งอยู่ในที่ทำการของบริษัทนั้น ยังขืนอยู่ต่อไป - ผู้ใดทำให้ขุดทรัพย์ของบริษัทกระจายทั่วความผิดในวรรคหนึ่ง โดยการขนย้ายซ่อนเร้นซ้ำหายหรือเบียดบังไปซึ่งทรัพย์สินของบริษัทนั้น หรือการทำให้เสียหายแก่ทรัพย์สินของบริษัทนั้น	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๘	ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
๑๔๙	- ผู้ใดไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ชำระบัญชีซึ่งสั่งให้ปฏิบัติเป็นการรักษาทรัพย์สินของบริษัท	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๙	ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ถ้าความผิดฐานนี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของบริษัท
๑๕๐	ผู้ใดไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ชำระบัญชีซึ่งสั่งให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นเหตุการที่ตามมาตรา ๑๑๑ ของบริษัทจะต้องเลิกไม่ได้ถูกต้อง ถ้าผู้นั้นมิใช่ผู้ชำระบัญชี บทลงโทษตามอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับในมาตราของบริษัทที่ถูกการเลิกกิจการ	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๑๑๑๐	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับ	ข้อพิจารณาความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๓๗.	ในกรณีที่มีบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและผู้กระทำให้การกระทำความผิดของนิติบุคคลนี้ ผู้แทนนิติบุคคลซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้นหรือซึ่งมีหน้าที่ต้องกระทำการตามคำสั่งที่ให้กระทำความผิดนั้น	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๒๐๐	ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย
๓๘.	ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและผู้กระทำให้การกระทำความผิดของนิติบุคคลนี้ กรรมการซึ่งรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำความผิดนั้น หรือซึ่งมีหน้าที่ต้องกระทำการตามคำสั่งที่ให้กระทำความผิดนั้น	พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา ๒๐๐	ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

๒.๔ ความผิดเกี่ยวกับ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ

เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายปัญญาประดิษฐ์ในปัจจุบัน คือ ในส่วนที่ความผิดอันเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายอาญา ร.ศ.๑๒๗ จะให้ถูกยกเลิกไปใช้ พ.ร.บ. ให้ใช้ ประมวล ร.ศ.๑๒๗ และในส่วน ประมวลใหม่ก็ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดในเรื่องนี้ไว้ อีกประการหนึ่ง ในกฎหมายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ได้ความความผิดอันเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิไว้ด้วยเช่นกัน ประมวลฉะนั้น จึงสมควรที่จะบัญญัติความผิดดังกล่าวนี้ขึ้นไว้เป็นการเฉพาะบัญญัติไว้ในบัญญัติต่างหากจากกฎหมาย

๒.๔.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๒
- พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓
- พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๔

สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

พ.ร.บ. กำหนดความผิด กำหนดมาตรการป้องและไทยของการกระทำความผิดอันเกิดจากการดำเนินการของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ ดังนี้

นิยามที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของห้างหุ้นส่วน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แบ่งห้างหุ้นส่วนออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ห้างหุ้นส่วนสามัญ

๒. ห้างหุ้นส่วนจำกัด

ห้างหุ้นส่วนสามัญ

คือ ห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกเดียว โดยผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดร่วมกันในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนสามัญ จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นห้างหุ้นส่วนสามัญจึงแยกออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มิได้จดทะเบียน ซึ่งไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

๒. ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ซึ่งมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายและมีชื่อเรียกโดยเฉพาะว่า "ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล"

โครงสร้างห้างหุ้นส่วนสามัญ

๑. มีผู้เป็นหุ้นส่วนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป

๒. มีผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกเดียว คือ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ โดยผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้สินทั้งปวง ของห้างหุ้นส่วนไม่จำกัดจำนวน

๓. ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนล้วนเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการได้

๔. จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ได้ ถ้าจดทะเบียนเรียกว่า "ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล"

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

คือห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วน ๒ จำพวก ดังนี้คือ

๑. หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด ได้แก่ ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคน ซึ่งรับผิดจำกัดเพียงจำนวนเงินที่ตนรับว่าจะลงทุนในห้างหุ้นส่วนเท่านั้น

๒. หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด ได้แก่ หุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งรับผิดในบรรดาหนี้สินทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัดจำนวน

โครงสร้างห้างหุ้นส่วนจำกัด

๑. มีผู้เป็นหุ้นส่วนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป

๒. ผู้เป็นหุ้นส่วนมี ๒ จำพวก คือ

๒.๑ หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบ รับผิดเพียงจำนวนเงินที่รับว่าจะลงทุนในห้างหุ้นส่วน

๒.๒ หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความผิดชอบ รับผิดในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัดจำนวน

๓. ผู้เป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดพวกนี้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ

๔. ต้องจดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การดำเนินการจัดตั้งห้างหุ้นส่วน

เมื่อบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตกลงใจที่จะนำจำนวนเงินทุนประกอบกิจการเป็นห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลประเภทใดประเภทหนึ่งดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากบรรดาผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนจะต้องเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วนนั้นต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่ห้างนั้นมีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่

กรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด กฎหมายกำหนดให้ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จะเป็นได้เฉพาะแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดเท่านั้น

การดำเนินการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมหรือเลิกและชำระบัญชีห้างหุ้นส่วน

ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนนั้นได้ตกลงที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรายการใดๆ ที่ได้จดทะเบียนไว้เป็นอย่างอื่น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนประสงค์จะเลิกกิจการ ก็จะต้องไปดำเนินการขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม

รายการนั้นๆ หรือจดทะเบียนเลิกและเลิกการชำระบัญชี ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทที่จังหวัดนั้น มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่

การจดทะเบียนจัดตั้งและเลิกนิติบุคคลนี้จะต้องดำเนินการตามวิธีและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายและระเบียบของทางราชการได้กำหนดไว้

บริษัทจำกัด (Limited Company) คือ องค์การธุรกิจ ซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้น มีมูลค่าเท่า กัน ผู้ถือหุ้นทางรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงิน ตามที่ตนมีหรือถือหุ้นที่ตนถือ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๕๕ บัญญัติว่า "บริษัทจำกัด คือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าหุ้นเท่า กัน ใหญ่ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังค้างชำระในมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ"

สมาคม คือ การรวมตัวของกลุ่มบุคคลเป็นองค์กร เพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างต่อเนื่องโดยสมาคม จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- เป็นการรวมตัวของกลุ่มบุคคล
- เพื่อกระทำการใดๆ เป็นการต่อเนื่อง มีเจตนาร่วมกันเพื่อวัตถุประสงค์ร่วมกันไม่
- การกระทำนั้นจะต้องไม่มีเป็นการหากำไร หรือการจะได้แบ่งปันกัน
- ต้องมีข้อบังคับเป็นแนวทางปฏิบัติ
- ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- ไม่ขุดเกี่ยวกับการเมือง

มูลนิธิ ได้แก่ ทรัพย์สินที่จัดสรรไว้โดยเฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น โดยมิได้มุ่งหาผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน และเป็นนิติบุคคลเมื่อได้จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

งบดุล (Balance Sheet) หมายถึง งบแสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่ง ตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งจะแสดงให้ทราบว่ามีสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของจำนวนเท่าใด รายละเอียดการแสดงสินทรัพย์เป็นรายการของเรื่องตามสภาพคล่อง โดยเงินสดจะมีสภาพคล่องสูงที่สุดเพราะสามารถจ่ายชำระหนี้ได้ทันทีทันใดสินทรัพย์อื่น

กฎหมายบังคับว่าจะต้องจัดทำงบดุลขึ้นมาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เมื่อสิ้นสุดปีการเงิน (ปีการเงินของแต่ละกิจการอาจไม่ตรงกับปีปฏิทินก็ได้ เช่น ปีการเงินอาจเริ่มตั้งแต่ ๑ มีนาคม สิ้นสุด ๒๘ กุมภาพันธ์ ในขณะที่ปีปฏิทินเริ่มตั้งแต่ ๑ มกราคม สิ้นสุด ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี) ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานรัฐบาลสามารถประเมินและจัดเก็บภาษีได้ อย่างไรก็ตาม ปีการบานชีของธุรกิจที่จะทำงบดุลเพื่อแสดงฐานะการเงินทุกวันสิ้นเดือนก็ได้ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ที่รายงานของกิจการนั้นๆ

งบดุลของกิจการจึงจะแสดงถึงฐานะทางการเงินของกิจการนั้น ไม่เกี่ยวกับฐานะทางการเงินของผู้เป็นเจ้าของ ซึ่งผู้เป็นเจ้าของอาจจะมีสินทรัพย์ส่วนตัว เช่น เงินฝากธนาคาร บ้าน รถยนต์ หรือสินทรัพย์อื่นๆ และสินทรัพย์ดังกล่าวถือเป็นสินทรัพย์ส่วนตัว อันนี้เป็นหลักของแนวคิดของการจัดทำงานที่ถือว่า กิจการแยกต่างหากจากผู้เป็นเจ้าของ (The business entity)

ผู้ถือหุ้น (shareholder หรือ stockholder) คือบุคคลหรือคณะบุคคล (รวมถึงบริษัท นิติบุคคล) ที่ถือครองหุ้นในทางกฎหมาย จำนวนหนึ่งหุ้น หรือมากกว่านั้น ในบริษัทมหาชนหรือบริษัทเอกชน ผู้ถือหุ้นอาจหมายถึงสมาชิกในบริษัท โดยทางกฎหมายแล้ว บุคคลจะไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้นจนกว่าจะอยู่ในรายชื่อและมีรายละเอียดชื่นชื่อในทะเบียนของบริษัทในฐานะผู้ถือหุ้นหรือเป็นสมาชิกบริษัท ถึงกลุ่มของผู้ถือหุ้นในธุรกิจจะพิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้น

๒.๑.๒ ข้อห้ามหรือฐานความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ

ตารางข้อห้ามหรือฐานความผิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อห้ามฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ
๑.	บริษัทจำกัด (๑) ไม่จัดทำบัญชีงบดุลตามมาตรา ๑๑๑๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (๒) ไม่จัดให้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบงบดุล ไม่นำบัญชีงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนไปใช้ ไม่ส่งงบดุลหรือไม่มีงบดุล ตามมาตรา ๑๑๑๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ (๓) ไม่จัดทำงบดุลตามที่ผู้ประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๑๑๐ วรรคหนึ่ง และบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	๑๑๑๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน มาตรา ๑๑๑๐	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
๒.	การจดทะเบียนบริษัทจำกัด (๑) ไม่ส่งงบดุลตามมาตรา ๑๑๑๐ วรรคสอง และบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์; (๒) ไม่จัดให้มีบัญชีงบดุลตามมาตรา ๑๑๑๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ (๓) ไม่จัดให้จดทะเบียน หรือไม่จดทะเบียนความตามมาตรา ๑๑๑๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	๑๑๑๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน มาตรา ๑๑๑๐	ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
๓.	ผู้ใดกระทำการแทนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด รับรองงบดุลหรือบัญชีอันใดอันหนึ่งดังกล่าว หรือทำรายงานเท็จ	๑๑๑๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน มาตรา ๑๑๑๐	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔.	บุคคลใดกระทำการในฐานะเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด กระทำการหรือไม่กระทำการหรือแสดงความคิดเห็นใดๆ ซึ่งเป็นการเสียหายแก่ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท หรือผู้ถือหุ้นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับของห้างดังกล่าว	๑๑๑๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน มาตรา ๑๑๑๐	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่เดือน
๕.	บุคคลใดกระทำการในฐานะเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด กระทำหรือยินยอมไม่กระทำการดังต่อไปนี้ (๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ซ่อนเร้น หรือปลอม บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือ (๒) ตกไปซึ่งความเป็น หรือไม่ตกไปซึ่งความเป็นผู้ถือหุ้นในบัญชีหรือเอกสารของห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท หรือที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท *ทำการฝ่าฝืนหรือยินยอมไม่กระทำการฝ่าฝืนเพื่อความได้ห้างหุ้นส่วน บริษัท ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นทางใดทางหนึ่งมาตรงได้	๑๑๑๐ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน มาตรา ๑๑๑๐	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลำดับ	ข้อเท็จจริงและความผิด	มาตรา	ระวางโทษ
๒	ผู้ใดทำปลอม หรือเปลี่ยนแปลงเอกสารบัญชี หรือเอกสารใดๆ ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของธนาคาร ในเจตนาที่จะฉ้อโกงธนาคาร หรือผู้อื่น หรือเพื่อให้ธนาคารได้รับความเสียหายหรือเสื่อมเสียประโยชน์	พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของธนาคาร มาตรา ๔๗	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓	ผู้ใดทำปลอม หรือเปลี่ยนแปลงเอกสารบัญชี ในเจตนาที่จะฉ้อโกงธนาคาร หรือผู้อื่น หรือเพื่อให้ธนาคารได้รับความเสียหายหรือเสื่อมเสียประโยชน์	พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของธนาคาร มาตรา ๔๘	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๔	ผู้ใดทำการใดๆ ของธนาคาร ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับฐานะของธนาคาร และการดำเนินกิจการเป็นเหตุให้ธนาคารต้องสิ้นสภาพการดำรงประกาศ หรือมีเจตนาที่จะให้ความไม่ครบถ้วนเกิดขึ้น	พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของธนาคาร มาตรา ๔๙	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๕	ผู้ใดดำเนินกิจการของธนาคาร ซึ่งมิได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๑๑๐๑๕ และมาตรา ๑๑๐๑๖ และมีเจตนาฉ้อโกงผู้ฝากเงินหรือเป็นเหตุให้ดำเนินการสืบสวนจากธนาคารแห่งประเทศไทย	พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของธนาคาร มาตรา ๕๐	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๐	บุคคลใดที่ได้รับมีหน้าที่ในการดำเนินกิจการของบุคคลที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับธุรกิจของสถาบันการเงินที่ต้องขึ้นทะเบียนกับบุคคลที่ดำเนินกิจการเป็นการเสียหายแก่บุคคลใดๆ หรือสาธารณชน	พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของธนาคาร มาตรา ๑๐๑	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.๔ ความผิดเกี่ยวกับการบัญชี

พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ทุกการประกอบการทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่ไม่ใช่บุคคลธรรมดา ต้องมีการจัดทำบัญชี ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงให้เห็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกิจการหรือธุรกิจนั้นๆ การทำบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในประเภทต่างๆ ตามกฎกระทรวง ๑๐ จะได้รับการช่วยเหลือจากสำนักงานบัญชีที่ต้องยื่นการจัดทำบัญชีและปิดงบการเงินเป็นรายปี เพื่อลดภาระทางด้านธุรกิจการค้า เนื่องจากขาดความรู้ความชำนาญทางด้านการบัญชี ตาม พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๐ และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำนักงานบัญชีในฐานะที่เป็นผู้ทำบัญชีจึงมีบทบาทเกี่ยวข้องให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้การจัดทำบัญชีถูกต้องตามควร มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน และมีข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจได้

๒.๔.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ใน พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๐ ได้บัญญัติถึงหน้าที่ของผู้ทำบัญชีและความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชี ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๑ ก. ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ มาตรา ๕ ประกอบและบทเฉพาะกาล พ.ร.บ.การบัญชี มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับข้อกำหนดในการจัดทำบัญชี และการลงรายการบัญชี ธุรกิจที่เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติผู้ทำบัญชี ผู้มีอำนาจในการตรวจสอบบัญชี และบทกำหนดโทษ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี การจัดตั้งธุรกิจในประเทศไทยสามารถแบ่งได้หลายประเภท ตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง โดย ป.ร.ป.การบัญชี ๒๕๕๓ ได้จัดแบ่งกลุ่มธุรกิจดังกล่าวให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำงบการเงินประจำปีดังต่อไปนี้

๑.๑ ห้างหุ้นส่วนสามัญ

๑.๒ บริษัทจำกัด

๑.๓ บริษัทมหาชนจำกัด

๑.๔ นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาตั้งสำนักงานสาขาในประเทศไทย

๑.๕ กิจการร่วมค้า

๑.๖ สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำซึ่งหมายถึงสถานประกอบการที่แยกออกไปจากสำนักงานใหญ่ โดยมีพนักงานประจำ และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการที่จะก่อให้เกิดรายได้ กล่าวคือมีการขายสินค้าหรือให้บริการ

๑.๗ บุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ กรมที่ดินจะประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ซึ่งในขณะนี้ได้มีประกาศให้บุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีเจ้าพนักงานที่ประกอบธุรกิจเป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้มีไว้เพื่อจำหน่าย ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าประเภทแอลกอฮอล์ ยาสูบ ไพ่ และเบียร์ เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

๒. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ตาม ป.ร.ป.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ ได้มีการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไว้ ดังนี้

๒.๑ จัดให้มีการทำบัญชีบันทึกรายวันเป็นทำบัญชี โดยต้องทำบัญชีให้ครบถ้วน และถูกต้องตามรายละเอียด หลักเกณฑ์และวิธีการตามประกาศกระทรวงเงินการค้า เรื่องกำหนดหมวดบัญชีที่ต้องจัดทำขึ้นความ และรายการที่ต้องมีในบัญชี ของเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี พ.ศ.๒๕๕๔

๒.๒ ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ถูกต้อง และตรงตามความจริง

๒.๓ จัดทำเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ได้แก่ บันทึก หนังสือ หรือเอกสารใดๆ ที่เป็นหลักฐานในการลงบัญชี สามารถแบ่งได้ ดังนี้

๒.๓.๑ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำโดยบุคคลภายนอก

๒.๓.๒ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก

๒.๓.๓ เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่จัดทำโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อใช้ในกิจการ

๒.๔ ส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบส่งของ ใบสำคัญรับ ใบสำคัญจ่าย เป็นต้น แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี

๒.๕ การปิดบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีทุกรอบ ๑๒ เดือน โดยสามารถปิดบัญชีโดยเลือกปฏิบัติตามข้อ ๑๒ เดือนได้ ในการดังต่อไปนี้

๒.๕.๑ รอบบัญชีแรก

๒.๕.๒ รอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตเปลี่ยนวันสิ้นสุดบัญชีต่อสรรพากรใหญ่บัญชี หรือสรรพากรบัญชี

๒.๖ จัดทำงบการเงิน โดยมีรายการต่อไปนี้ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

๒.๓ ต้องมีใบรับการเงินให้รับการตรวจสอบ และแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ยกเว้นบริการเงินของห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีทุนไม่เกิน ๕ ล้านบาท สินทรัพย์รวมไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท ไม่ต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบงบการเงินได้ แต่ต้องให้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีการค้าอาชีพ (Professional)

๒.๔ ต้องเก็บรักษาบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานประกอบธุรกิจ ได้แก่

๒.๔.๑ สถานที่ทำการ

๒.๔.๒ สถานที่เก็บสินค้าเป็นประจำ

๒.๔.๓ สถานที่เก็บสินค้าเป็นประจำ

ต้องเก็บรักษาบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันปิดบัญชี

๓. ผู้ทำบัญชี ตามที่ พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ ให้อำนาจอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตามมาตรา ๗(๒) กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ และเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้ทำบัญชีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงได้จัดทำคำชี้แจงเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี ดังนี้

๓.๑ ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยอาจจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้แก่บุคคลดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ ผู้อำนวยการสำนักบัญชี สมุห์บัญชี หัวหน้าแผนกบัญชี หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการทำบัญชีกรณีที่เป็นพนักงานของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

๓.๑.๒ หัวหน้าสำนักงาน กรณีที่เป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่มิได้จัดตั้งในรูปคณะบุคคล

๓.๑.๓ ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี กรณีที่เป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่จัดตั้งในรูปคณะบุคคล

๓.๑.๔ กรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี กรณีที่เป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชีที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคล

๓.๑.๕ บุคคลธรรมดา กรณีที่เป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ

๓.๑.๖ ผู้ช่วยผู้ทำบัญชีตามที่กำหนดในข้อ ๑(๒) ของประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ และเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓

๓.๑.๗ บุคคลอื่นนอกจากที่ระบุตาม ๑ ถึง ๖ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

๓.๒ คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

๓.๒.๑ มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

๓.๒.๒ มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้

๓.๒.๓ ไม่เคยต้องโทษ โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เป็นเหตุให้ต้องระวางโทษจำคุกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

๓.๒.๒ มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๓.๒.๒.๑ ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียนไม่เกิน ๕ ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท ต้องมีคุณสมบัติในด้านการอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งกระทรวงการอาชีพและการจัดการการศึกษาเอกชน (กศช.) หรือกรมพัฒนาวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

๓.๒.๒.๒ ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่งกระทรวงการอาชีพ หรือคณะกรรมการอำนวยการการศึกษาเอกชน (กศช.) หรือกรมพัฒนาวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

๑) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวม หรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ใน (ก)

๒) บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

๓) นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

๔) กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

๕) ผู้ประกอบธุรกิจธนาคารเงินทุน หลักทรัพย์ เครดิตฟองซิเอร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย

๖) ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

๓.๒.๒.๓ ในกรณีที่เป็นการสิ้นทำบัญชีรอบปีบัญชีแรกของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้พิจารณา โดยใช้เกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ใน ๓.๒.๒.๑ และ ๓.๒.๒.๒ แล้วแต่กรณี

๓.๓ ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนี้

๓.๓.๑ ต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ของผู้ทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนบัญชี ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีนั้น อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดข้อยกเว้นให้ผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

๓.๓.๒ ในการลงรายการในบัญชี ผู้ทำบัญชีต้องลงรายการเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศ ให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสที่เป็นภาษาไทยไว้ด้วยเช่นกัน ด้วยหมึก ดินสอดำ ดินสอสี หรือใช้ตัวอักษรในทำนองเดียวกัน

สรุป พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๐๓ มีสาระสำคัญของกฎหมาย ดังนี้

๑. แก้ไขหลักการจากเดิมที่กำหนดให้ธุรกิจทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจตามประมวลรัษฎากรกำหนดต้องจัดทำบัญชีเป็นกำหนดให้ต้องมีนิติบุคคลทั้งที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยและต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยและกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ส่วนบุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนที่ไม่ได้จดทะเบียนจะต้องจัดทำบัญชีต่อเมื่อรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

๒. กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องดำเนินการปฏิบัติตามหน้าที่ในการจัดทำบัญชีของธุรกิจให้เป็นไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชีและผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีให้ชัดเจน กล่าวคือ

๒.๑ กำหนดความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ในการจัดให้มีการทำบัญชีและการเก็บให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และมีหน้าที่ต้องจัดส่งเอกสารประกอบการลงบัญชีให้ผู้ทำบัญชีเพื่อจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชีและยื่นงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบและให้ความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว รวมทั้งจัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าประกาศกำหนด

๒.๒ ผู้ทำบัญชี (หมายถึงผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในการจดบันทึกรายการทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ ถึงให้นายทะเบียนบัญชีของบริษัทหรือผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระหรือสำนักงานรับทำบัญชี) ต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามความจริงตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนรายการให้ถูกต้องครบถ้วน

๓. กำหนดให้ต้องมีอำนาจกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี รวมทั้งกำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หรือผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

๔. กำหนดขอบเขตให้ต้องการเป็นของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทที่มีทุนเป็นหลักพันบาทขึ้นไปเท่านั้นที่กำหนดในกฎกระทรวงเท่านั้นที่จะต้องได้รับการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี

๕. ลดภาระของธุรกิจในการจัดเก็บบัญชีและเอกสารประกอบการลงบัญชีจาก ๑๐ ปี เหลือ ๕ ปี และในกรณีจำเป็น อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี อาจกระทรวงจัดเก็บได้นานกว่าไม่เกิน ๑ ปี

๖. ปรับปรุงข้อกำหนดต่างๆ ให้สอดคล้องกับระบบการจัดทำบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ เช่น การเก็บรักษาบัญชีการลงรายการในบัญชี เป็นต้น

๗. ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสม ครอบคลุมถึงผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี และผู้ที่เกี่ยวข้องและให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ สำหรับความผิดที่มีโทษปรับเท่านั้นอย่างเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน เพื่อลดขั้นตอนปฏิบัติและลดภาระผู้ประกอบธุรกิจ กำหนดบทบัญญัติการลงโทษ มาตรา ๑๐๑ ให้ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นผู้ทำบัญชีอยู่ก่อนแล้ว แต่ไม่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๕ ปี ใหญ่ให้แจ้งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า หรือสมาคมวิชาชีพบัญชีที่ได้รับอนุญาตเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปได้อีก ๑ ปี นับตั้งแต่ พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ

บทบัญญัติที่ควรยกเลิกได้จาก พ.ร.บ.การบัญชี ๒๕๐๓ ทำให้คุณภาพของการจัดทำบัญชีของภาคธุรกิจมีมาตรฐานสูงขึ้น มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการธุรกิจการค้าของประเทศโดยรวมและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องใช้งบการเงิน

๘. เป็นการยกมาตรฐานของนักบัญชีและให้นักบัญชีมีอำนาจมีความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง

๙. เป็นการลดภาระของภาคเอกชน และสอดคล้องกับระบบการจัดทำบัญชีของภาคธุรกิจที่พัฒนาไปตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

โดยที่ พ.ร.บ.การบัญชี ๒๕๐๓ มีบทบัญญัติให้มอบอำนาจให้รัฐมนตรีหรืออธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ไปออกกฎกระทรวงหรือประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติในเรื่องต่างๆ อาทิ มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๐ เป็นต้น ในทางปฏิบัติการกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีดังกล่าว กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีการรวบรวมกัน

กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันวิชาชีพบัญชีโดยแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นพิจารณาดำเนินการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผู้แทนจากสถาบันวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบัญชีจากสถาบันการศึกษา เป็นต้น จึงเป็นหลักประกันได้ว่าข้อกำหนดต่างๆ จะเป็นไปโดยรอบคอบ และสอดคล้องกับวิธีปฏิบัติของวิชาชีพ

พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๗

เป็นกฎหมายใหม่ที่ประกาศใช้ทดแทน พ.ร.บ.ผู้สอบบัญชี พ.ศ.๒๕๐๒ มีทั้งหมด ๙๔ มาตรา จัดแบ่งเป็น ๗ หมวด และบทเฉพาะกาล สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. คำนิยามของ "วิชาชีพบัญชี"

"วิชาชีพบัญชี" หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและทดสอบวิชาการบัญชี ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการกระทำเกี่ยวกับการบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านใดที่มีความสำคัญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาจออกกฎกระทรวงกำหนดบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านนั้นเพิ่มเติมขึ้นในคำนิยามวิชาชีพบัญชีก็ได้ เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

๒. สภาวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัยเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี

(๒) ส่งเสริมความสามัคคีและคุ้มครองเกียรติของสมาชิก จัดสวัสดิการและการช่วยเหลือสมาชิก

(๓) กำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี

(๔) กำหนดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

(๕) รับขึ้นทะเบียนการประกอบวิชาชีพบัญชี ออกใบอนุญาต ถอนใบ หรือเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

(๖) รับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก

(๗) รับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพบัญชี

(๘) รับรองหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการและการศึกษาต่อเนื่องในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

(๙) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของสมาชิกและผู้ขึ้นทะเบียนอันเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี

(๑๐) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่และให้บริการวิชาการแก่ประชาชนเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี

(๑๑) ออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี

(๑๒) เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

(๑๓) ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาของวิชาชีพบัญชี

(๑๔) ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพบัญชีตาม พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๗

๓. โครงสร้างองค์กรตาม พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑

พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการต่างๆ เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ การประเมินการควบคุมภายในการบริหารงานงบประมาณ และความครบถ้วนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งคณะกรรมการต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบบัญชี คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีในต่างประเทศ และคณะกรรมการอื่นๆ ซึ่งมีแผนภาพโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการแสดงดังนี้

แผนภาพที่ ๑ โครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการตาม พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑

๒. สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

แบ่ง ๒ ประเภท คือ

- สมาชิกสามัญ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางการบัญชี หรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพกำหนด

- สมาชิกวิสามัญ

(๑) กรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทย ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทางบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือสาขาอื่นที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี

(๒) กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย ต้องเป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้ผู้มีสัญชาติไทยประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศนั้นได้ อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

- สมาชิกสมทบ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี และสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี และไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

- สมาชิกกิตติมศักดิ์ คือ บุคคลคุณวุฒิซึ่งได้รับเชิญเป็นสมาชิกตามข้อกำหนดของคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญมีดังต่อไปนี้

(๑) แสดงความคิดเห็นในการประชุมใหญ่

(๒) ออกเสียงลงคะแนนในการประชุมใหญ่

(๓) เลือกตั้งรับเลือกตั้ง หรือรับแต่งตั้ง เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นเกี่ยวกับกิจการของสภาวิชาชีพบัญชี

(๔) สมาชิกสามัญไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเข้าชื่อเสนอวาระต่อประธานสภาวิชาชีพบัญชีให้เรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้

(๕) ชำระค่าบำรุงสมาชิกหรือค่าธรรมเนียม

(๖) ยกขึ้นชี้แจงข้อซักถามเพื่อวิชาชีพบัญชีและปฏิบัติตามความเห็นของผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ตามวิชาชีพบัญชี ตามวิสัยทัศน์

(๗) สิทธิและหน้าที่อื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด สมาชิกวิสามัญ สมาชิกสมทบ และสมาชิกกิตติมศักดิ์ มีสิทธิและหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) และ (๗)

๓. มาตรฐานการบัญชี

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบัญชีมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๗ คน แต่ไม่เกิน ๒๑ คน และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก ๒ หน่วยงานทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานการบัญชี

แนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการมีดังนี้

(๑) มาตรฐานการบัญชีต้องจัดทำเป็นภาษาไทย

(๒) มาตรฐานการบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีกำหนดและปรับปรุง จะใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

(๓) หากคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ได้รับแจ้งจากผู้ทำบัญชี ผู้ใช้งบการเงิน ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน หรือหน่วยงานอื่นใด ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่

กำหนดไว้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีด้วยกัน ทำให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการ คณะกรรมการจึงต้องดำเนินการตรวจสอบและรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนด ปรับปรุง หรือพัฒนามาตรฐานการบัญชีให้เป็นปัจจุบัน

๒. วิชาชีพบัญชีควบคุม

ในปีงบประมาณ วิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดให้มีการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชี ๒ ด้านด้วย คือ ด้านการสอบบัญชีและด้านการทำบัญชี แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นอาจมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบวิชาชีพด้านอื่นๆ ต้องมีการควบคุมเพิ่มขึ้นได้

(๑) วิชาชีพด้านการสอบบัญชี

ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพสอบบัญชี จะต้องเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพบัญชีและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด และต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี ใบอนุญาตผู้สอบบัญชีไม่มีอายุและต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นรายปี ปีละ ๑,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ใบอนุญาตผู้สอบบัญชีอาจสิ้นผลได้ในกรณีต่างๆ เช่น ขาดจากสมาชิกภาพ ขาดคุณสมบัติ ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ไม่ชำระค่าธรรมเนียมไม่เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่สภากำหนด เป็นต้น

(๒) วิชาชีพด้านการทำบัญชี

ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชีจะต้องเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี หรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีอย่างใดอย่างหนึ่งก่อน จึงจะสามารถประกอบวิชาชีพได้ และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนผู้ทำบัญชีปีละ ๕๐๐ หรือ ๓๐๐ บาท แล้วแต่คุณวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการเป็นสมาชิก สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีคุณวุฒิด้านบัญชีโดยตรงและเป็นผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ ที่แจ้งการทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งจะสามารถทำบัญชีให้แก่ธุรกิจได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ ก็ต้องไปขอขึ้นทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชี และกรณีผู้ทำบัญชีกลุ่มนี้มีคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกวิสามัญได้ก็สามารถเลือกการเป็นสมาชิกแทนการขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีก็ได้ แต่หากไม่ศึกษาต่อเพื่อให้มีคุณวุฒิทางบัญชีโดยตรง ไม่ควรจะเป็นสมาชิกวิสามัญหรือขึ้นทะเบียนก็จะทำบัญชีได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ เท่านั้น ทั้งนี้ ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามทั้ง พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ และ พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ โดยเมื่อจะเริ่มทำบัญชีต้องไปเป็นสมาชิกหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีก่อน แล้วภายใน ๑๐ วันนับแต่วันเริ่มทำบัญชีต้องไปแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการทำบัญชีที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งจะได้รับหมายเลขผู้ทำบัญชีต่อไป

๓. จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

๓.๑ ข้อกำหนดในเรื่องจรรยาบรรณ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในจรรยาบัญญัตินี้

(๒) สภาวิชาชีพบัญชี เป็นผู้จัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นภาษาไทย และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อกำหนดในเรื่อง

- ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต
- ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
- การรักษาความลับ
- ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

• ความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

• ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

(๒) การกระทำดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณ

• ไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

• ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องที่กำหนดตามกฎระเบียบบัญชีนี้

• ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตรายงานผลการสอบบัญชีโดยระบุข้อความใดอันแสดงว่าตนไม่รับผิดชอบในผลการตรวจสอบ หรือแสดงความไม่เห็นชอบในผลการตรวจสอบงบการเงินทุกชิ้นที่ตนมิได้ปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนที่ถือว่าเพียงพอหรือโดยครบถ้วนตามมาตรฐานการสอบบัญชี

๗.๒ โทษของการประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้กำหนดตามลำดับขั้นจากโทษเบาถึงโทษหนักดังต่อไปนี้

(๑) ตักเตือนเป็นหนังสือ

(๒) ภาคทัณฑ์

(๓) ตักเตือนในอนุญาต ตักการขึ้นทะเบียน หรือห้ามการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านที่ประพฤติผิดจรรยาบรรณโดยมีกำหนดเวลานานไม่เกิน ๓ ปี

(๔) เพิกถอนใบอนุญาต เพิกถอนการขึ้นทะเบียนหรือสั่งให้พ้นจากการเป็นสมาชิก

๗.๓ การพิจารณาและการลงโทษ เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีประพฤติผิดจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณจะดำเนินการตอบข้อซักถามโดยเร็ว หากผลการสอบสวนปรากฏว่าผู้นั้นประพฤติผิดจรรยาบรรณ คณะกรรมการจรรยาบรรณจะมีคำสั่งลงโทษตามข้อ ๗.๒ ทั้งนี้การออกคำสั่งลงโทษหรือออกคำสั่งยกคำกล่าวหาต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้กล่าวหาทราบเป็นหนังสือโดยเร็วด้วย

๗.๔ ผู้กล่าวหาหรือผู้ซึ่งถูกคณะกรรมการจรรยาบรรณสั่งลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีภายในกำหนดเวลาตุรกิจการค้าได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีกำหนด และการอุทธรณ์คำสั่งไม่เป็นการหยุดการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษ เว้นแต่คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีจะสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีให้ถือเป็นที่สุด

๘. การกำกับดูแลโดยภาครัฐ

ถึงแม้ว่ากฎระเบียบบัญชีจะกำหนดให้มีสภาวิชาชีพบัญชีเป็นศูนย์รวมในการกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแล้ว แต่ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีภาครัฐเข้าไปกำกับดูแลองค์กรวิชาชีพอีกชั้นหนึ่ง เพื่อรักษาความเป็นธรรมให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีทำหน้าที่กำกับดูแลในระดับชาติ จำนวน ๑๔ คน ประกอบด้วยหน่วยงานฝ่ายภาครัฐและเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัญชีและกฎหมาย ทำหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของสภาวิชาชีพบัญชีในเรื่องที่สำคัญและมีผลกระทบต่อสาธารณชน โดยเรื่องที่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีคือ

(๑) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับเกี่ยวกับ ค่าธรรมเนียม/ค่าบำรุงสมาชิก, หลักเกณฑ์การฝึกอบรม, คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของนายทะเบียนสภา, กรรมการสภา เป็นต้น

(๒) พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณสั่งลงโทษ

(๒) พิจารณาคำขออนุญาตจดทะเบียนสภาวิชาชีพบัญชีและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอ

(๓) ให้ความเห็นชอบมาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชี

๗. นิติบุคคลที่ประกอบกิจการให้บริการด้านวิชาชีพควบคุม

นิติบุคคลที่ประกอบกิจการให้บริการด้านการสอบบัญชีหรือด้านการทำบัญชีต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นิติบุคคลต้องจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีตามเงื่อนไข ดังนี้

- นิติบุคคลที่ให้บริการการสอบบัญชีหรือการทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่ พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ ใช้บังคับ ให้ยื่นจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชี ภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่กรอบวิชาชีพบัญชีนี้ใช้บังคับ คือ ภายในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และหากให้บริการภายหลังจากวันที่กรอบวิชาชีพบัญชีนี้ใช้บังคับให้ยื่นขอจดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีภายใน ๓๐ วัน หลังจากการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลที่กระทรวงพาณิชย์หรือกรมการค้าภายในแล้วเสร็จ โดยสภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดค่าจดทะเบียนนิติบุคคลไว้ราคาละ ๒,๐๐๐ บาท และต้องยื่นขอต่ออายุทุก ๑ ปี นับจากวันจดทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี โดยดำเนินการต่ออายุภายใน ๓ เดือนก่อนใบจดทะเบียนหมดอายุ

- นิติบุคคลนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันเพื่อประกันความรับผิดต่อบุคคลที่สามตามประเภท จำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

- ในกรณีนิติบุคคลนั้นประกอบกิจการให้บริการสอบบัญชี บุคคลซึ่งมีอำนาจควบคุมถูกต้องนิติบุคคลในการให้บริการสอบบัญชีต้องเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ทั้งนี้ ในกรณีที่นิติบุคคลนั้นให้บริการการสอบบัญชีหรือการทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ นอกจากกำหนดให้จดทะเบียนต่อสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว

- นิติบุคคลนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันเพื่อประกันความรับผิดต่อบุคคลที่สามให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องไม่เกินกว่าสามปี

- กรณีที่เป็นนิติบุคคลที่ให้บริการสอบบัญชี ก็ต้องดำเนินการให้บุคคลซึ่งมีอำนาจควบคุมถูกต้องนิติบุคคลในการให้บริการสอบบัญชีต้องเป็นผู้สอบบัญชีภายในสามปีนับแต่วันที่กรอบวิชาชีพบัญชีนี้ใช้บังคับนั้น ก็คือภายในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ นั่นเอง

(๒) ในกรณีผู้สอบบัญชีต้องรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม นิติบุคคลซึ่งผู้สอบบัญชีนั้นสังกัดอยู่ต้องร่วมรับผิดด้วยอย่างลูกหนี้ร่วม และหากยังไม่สามารถชำระค่าเสียหายให้ครบจำนวนให้หุ้นส่วนหรือกรรมการผู้มีอำนาจควบคุมถูกต้องนิติบุคคลนั้น ต้องร่วมรับผิดชดใช้ครบจำนวนเงินค่าเสียหายให้ว่างานไม่ได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำผิดที่ต้องรับผิด

๘๐. บทกำหนดโทษ

บทกำหนดโทษตาม พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ นี้ มีทั้งโทษฐานประกอบวิชาชีพกระทำการประพฤติตนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังในข้อ ๗ และโทษทางอาญาซึ่งมีทั้งโทษปรับและจำคุก

สภาวิชาชีพบัญชีในฐานะองค์กรวิชาชีพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙(๒)(๓)(๑๑) มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ แห่ง พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ อันเป็นกรอบวิชาชีพบัญชีที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สภาวิชาชีพบัญชีจึงออกข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ ๑๑) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.๒๕๕๗ ขึ้น ซึ่งนี้ก็เพื่อใช้ในการควบคุมจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ

ปัญหาให้มีการปฏิบัติงานและผลของการปฏิบัติงานที่ปราศจากการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ซึ่งมีข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติในเรื่อง

(๑) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

(๒) ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(๓) การรักษาความลับ

(๔) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

(๕) ความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมงาน ผู้เป็นหุ้นส่วนบุคคลหรือนิติบุคคล ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ และ

(๖) ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ความโปร่งใส

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส

ความเป็นอิสระ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระตามที่กรอบวิชาชีพบัญชี

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานที่ขาดความเป็นอิสระตามที่กรอบวิชาชีพบัญชี

ความเที่ยงธรรม

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพ และต้องไม่มีส่วนได้เสียในงานที่ตนประกอบวิชาชีพ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบวิชาชีพนั้น

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจบนหลักฐานที่เชื่อถือได้โดยปราศจากความเอนเอียงและความลำเอียง

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือสถานการณ์ใดๆ ที่อาจทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่สามารถปฏิบัติงานได้โดยปราศจากความเป็นอิสระ และซื่อสัตย์สุจริต

ความซื่อสัตย์สุจริต

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงาน อย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตรงตามหลักฐานที่เป็นจริง

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานใดๆ ที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานจริง

ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ความรู้ ความสามารถ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถตามวิชาชีพวิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ และรอบคอบ

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ โดยมีความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพ ด้วยความรุ่มร่วมและเป็นหนึ่งเดียว

(๔) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประกอบวิชาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

การรักษาความลับ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัด ไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กร เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กรที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานวิชาชีพ และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับขององค์กรที่ตนสังกัด ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ

ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพบัญชีต่อผู้รับบริการ

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์กับผู้รับบริการ

ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติงานให้

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามจริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรที่ตนสังกัด

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ปราศจากอคติ และเป็นธรรมขององค์กรที่ตนสังกัด

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องตั้งมั่น และจริยธรรมขององค์กรที่ตนสังกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลที่สามทั้งทางตรงและทางอ้อม

(๔) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ต่อองค์กร อย่างใด ๆ ซึ่งอาจมีการขัดหรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อป้องกันการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

(๕) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องไม่กระทำการใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรม และการดำเนินการขององค์กรที่ตนสังกัด

(๖) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงานทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กรที่ตนสังกัด รวมถึงนายจ้าง (ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน เจ้าของ) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

(๑) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่แย่งงานวิชาชีพบัญชีจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น

(๒) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชีเกินกว่าที่รับมอบหมายจากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรายอื่น

(๓) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริง ไม่เปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่น หรือองค์กรที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านเดียวกันรายอื่นสังกัดอยู่

(ฉ) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ให้หรือรับการจูงใจด้วยสินบนหรือประโยชน์ใดๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานวิชาชีพบัญชีมาให้ตน

(ช) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่เรียกหรือรับหรือสินบนหรือประโยชน์จากบุคคลใดเพื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของบริษัทนั้น

(ซ) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนในการให้บริการวิชาชีพบัญชีใดซึ่งมีผลทำลายหลักเกณฑ์ ความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงานที่ตนให้บริการหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาชีพบัญชี

(ฌ) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่และในฐานะที่ตนในลักษณะอันทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.๒๕๕๕ (ร่าง : สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์)

ภายใต้หลักการที่ว่าการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชีนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการได้จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า มีนิติบุคคลจำนวนมากที่เข้ารับบริการสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีและงบการเงินกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้พิจารณาแล้วว่าสำนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ธุรกิจจัดทำงบการเงินอย่างครบถ้วน ถูกต้อง สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจมาก ทั้งงบการเงินในด้านการตัดสินใจการลงทุนซึ่งจะเป็นผลดีต่อภาพรวมของเศรษฐกิจของประเทศที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สำนักงานบัญชีปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนและมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน โดยอ้างอิงจากมาตรฐานสากล กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้ผลักดันให้มีโครงการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีขึ้นมา เพื่อให้เกิดสำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพเป็นตัวอย่างสำนักงานบัญชีที่ดีอันควรยึดถือและปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างทางเลือกให้ธุรกิจได้มีโอกาสได้รับบริการสำนักงานบัญชีที่มีคุณภาพ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้ออกให้สำนักงานบัญชีที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการได้รับมาตรฐานที่ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.๒๕๕๕ และข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี มีผลบังคับใช้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

"สำนักงานบัญชี" หมายถึง สำนักงานที่มีการให้บริการด้านการทำบัญชี ไม่ว่าจะจัดตั้งในรูปของนิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคลธรรมดา

"ผู้ทำบัญชี" หมายถึง ผู้ทำบัญชีตาม พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ ที่สังกัดในสำนักงานบัญชี

"ผู้ช่วยผู้ทำบัญชี" หมายถึง ผู้ช่วยของผู้ทำบัญชีที่สังกัดในสำนักงานบัญชี

"ข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี" หมายถึง ข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีที่แนบท้ายประกาศนี้และที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

"หนังสือรับรอง" หมายถึง หนังสือรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าออกให้แก่สำนักงานบัญชีที่ผ่านการตรวจประเมินตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี

"กรม" หมายถึง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

"อธิบดี" หมายถึง อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ข้อ ๒ สำนักงานบัญชีที่จะยื่นคำขอรับหนังสือรับรองต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย

(๒) หัวหน้าสำนักงานต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี ปฏิบัติงานเต็มเวลา มีประสบการณ์ด้านการทำบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี และต้องผ่านการเป็นผู้ทำบัญชีมาแล้ว

(๓) มีผู้ร่วมผู้ทำบัญชีที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีและปฏิบัติงานเต็มเวลาอย่างน้อย ๑ คน

(๔) มีสถานประกอบกิจการที่มั่นคงถาวร

(๕) ประกอบธุรกิจสำนักงานบัญชีมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(๖) ไม่เคยถูกเพิกถอนหนังสือรับรองเป็นเวลาย้อนหลังไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๗) ไม่เคยกำเนินเรื่องใดที่กำหนดใน ข้อ ๑ (๖) และ (๗) เป็นเวลาย้อนหลังไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(๘) หัวหน้าสำนักงานต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๙) ในกรณีที่สำนักงานบัญชีจัดตั้งในรูปคณะบุคคลหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการ แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านการเงินที่จะขอรับทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตาม (๒) และ (๓) ด้วย

ข้อ ๓ การยื่นคำขอรับหนังสือรับรองให้ใช้แบบ ร.สบ.๑ ท้ายประกาศฉบับนี้ พร้อมกับแนบเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบ ร.สบ.๑ และยื่นต่อสำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ข้อ ๔ ในกรณีสำนักงานบัญชีมีสำนักงานกระจายแห่งอยู่ต่างพื้นที่กัน ให้แยกคำขอต่อแต่ละสำนักงานที่ประสงค์จะขอหนังสือรับรอง โดยสำนักงานแต่ละแห่งที่ยื่นคำขอจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดใน ข้อ ๒ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๘)

ข้อ ๕ สำนักงานบัญชีที่ยื่นคำขอรับหนังสือรับรองต้องรับการตรวจประเมินคุณภาพจากหน่วยงานที่กรมกำหนด ดังนี้

(๑) สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สรอ.) หรือ

(๒) สถาบันหรือหน่วยงานอื่นที่ยื่นขึ้นให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ สำนักงานบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมินคุณภาพจากหน่วยงานผู้ตรวจประเมินเรียกเก็บ

ข้อ ๖ สำนักงานบัญชีที่ผ่านการตรวจประเมินตามข้อกำหนด การรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีแล้วจะได้รับหนังสือรับรอง และการแจ้งผลของหน่วยงานดังกล่าวทั้งของสำนักงานบัญชีดังกล่าวให้สำนักงานทราบ

ข้อ ๗ หนังสือรับรองมีกำหนดอายุ ๓ ปี นับแต่วันที่ออกหนังสือรับรอง

สำนักงานบัญชีที่จะขอต่ออายุหนังสือรับรองต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดใน ข้อ ๒ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) (๗) และ (๘)

การยื่นคำขอต่ออายุหนังสือรับรองให้ใช้แบบ ร.สบ.๒ ท้ายประกาศฉบับนี้ พร้อมกับแนบเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบ ร.สบ.๒ และยื่นต่อสำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ภายใน ๑๐ วัน ก่อนวันที่หนังสือรับรองสิ้นอายุ

ข้อ ๘ สำนักงานบัญชีที่ได้รับหนังสือรับรอง มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีตลอดระยะเวลาที่ได้รับการรับรอง ซึ่งรวมถึงในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในภายหลังด้วย

(๒) ต้องรับการตรวจประเมินคุณภาพปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งอาจเป็นการตรวจประเมินใหม่ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนตามความเหมาะสม

(๓) ต้องไม่นำหนังสือรับรองไปใช้ในการที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อกรม หรือนำไปใช้อ้างอิงกับบุคคลอื่นในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

(๔) ให้ความร่วมมือกับผู้ตรวจประเมินทุกครั้ง และยินยอมให้หน่วยงานอื่นที่กรมเห็นสมควรให้เข้าร่วมสังเกตการณ์การตรวจประเมินได้ รวมทั้งต้องส่งมอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองคุณภาพที่เป็นปัจจุบันให้แก่กรมและผู้ตรวจประเมิน เมื่อได้รับการร้องขอ

(๕) ในกรณีที่ประสงค์จะยกเลิกการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีหรือเลิกประกอบกิจการด้านการทำบัญชี ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้กรมทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน โดยใช้แบบ ร.ลบ.๓ ที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้พร้อมกับแนบเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบ ร.ลบ.๓

(๖) ในกรณีที่ถูกเพิกถอนหนังสือรับรองหรือมีการแจ้งขอยกเลิกการรับรอง หรือเลิกประกอบกิจการด้านการทำบัญชีจะต้องส่งคืนหนังสือรับรองให้แก่กรมภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งหรือวันยกเลิกการรับรองหรือวันเลิกประกอบกิจการ แล้วแต่กรณี

(๗) ในกรณีที่ถูกพักใช้ หรือเพิกถอนหนังสือรับรอง หรือมีการแจ้งขอยกเลิกการรับรองหรือเลิกประกอบกิจการด้านการทำบัญชี ต้องยุติการใช้สัญลักษณ์ หรือโฆษณา ที่มีการอ้างอิงถึงการได้รับการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี

(๘) ต้องจัดทำและเก็บรักษาบันทึกข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดการรับรองคุณภาพ สำนักงานบัญชีรวมทั้งผลการดำเนินการกับข้อร้องเรียนทั้งหมด และต้องส่งมอบเอกสารดังกล่าวให้แก่กรมหรือผู้ตรวจประเมินเมื่อได้รับการร้องขอ

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีการย้ายที่ตั้งสำนักงาน หรือมีการเปลี่ยนแปลงในสำนักงาน ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น การโอนกิจการ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูง เป็นต้น สำนักงานบัญชีที่ได้รับหนังสือรับรองจะต้องแจ้งการย้ายหรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้กรมทราบภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ย้ายหรือวันที่มีการเปลี่ยนแปลงแล้วแต่กรณี โดยใช้แบบ ร.ลบ.๓ ที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้พร้อมกับแนบเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบ ร.ลบ.๓ และในกรณีดังกล่าวสำนักงานบัญชีจะต้องรับการตรวจประเมินคุณภาพใหม่ซึ่งอาจตรวจประเมินเพียงบางส่วนตามความเหมาะสม ซึ่งเมื่อผ่านการตรวจประเมินแล้ว กรมจะออกหนังสือรับรองฉบับใหม่ให้โดยหนังสือรับรองฉบับใหม่มีอายุเท่ากับหนังสือรับรองฉบับเดิม

ข้อ ๑๐ กรมอาจกำหนดให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติมหรือตรวจประเมินใหม่ทั้งหมดโดยไม่แจ้งให้สำนักงานบัญชีที่ได้รับหนังสือรับรองทราบล่วงหน้าได้ เมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุที่น่าเชื่อว่าคุณภาพของสำนักงานบัญชีต่ำลง ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี

(๒) มีการเปลี่ยนแปลงในสำนักงานที่เป็นสาระสำคัญและมีผลต่อการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีที่ได้รับหนังสือรับรอง

(๓) มีการร้องเรียนว่า สำนักงานบัญชีที่ได้รับหนังสือรับรองปฏิบัติไม่เป็นไปตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี และกรมพิจารณาเห็นว่าข้อร้องเรียนนั้นมีมูล

ข้อ ๑๑ กรมอาจมีคำสั่งให้พักใช้หรือเพิกถอนหนังสือรับรองได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ห้างหุ้นส่วนสำนักงานหรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือกรรมการ แล้วแต่กรณี เป็นบุคคลล้มละลายถูกศาลประกาศปิดบัญชีหรือถูกเพิกถอนสมาชิกภาพจากสภาวิชาชีพบัญชี

(๒) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขที่กำหนดใน ข้อ ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕)

(๓) กรณีอื่นๆ ซึ่งกรมบัญชีกลางเห็นว่าสำนักงานบัญชีอาจกระทำให้เกิดความเสื่อมเสียหรือเป็นการขาดการรักษาคุณภาพสำนักงานบัญชี

ข้อ ๑๑ การขึ้นทะเบียนหรือรับรองครั้งหนึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐๐ วัน และไม่เกิน ๑๑๐๐ วัน

ข้อ ๑๒ สำนักงานบัญชีที่ขึ้นทะเบียนหรือรับรองแล้วไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑ ซึ่งอาจถูกตัดทะเบียนหรือถอนทะเบียนหรือรับรองตามข้อ ๑๑ ซึ่งอีก ภายในกำหนดระยะเวลา ๑ ปี นับแต่วันถูกตัดทะเบียนหรือรับรองครั้งแรก กรมบัญชีกลางถอนทะเบียนหรือรับรอง

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ทะเบียนหรือรับรองสูญหาย หรือถูกทำลาย หรือมีการเปลี่ยนชื่อสำนักงานบัญชี สำนักงานบัญชีอาจยื่นคำขอให้กรมบัญชีกลางออกใบแทนทะเบียนหรือรับรองให้ได้

๑.๓.๑ ข้อมาตรฐานความคิดเกี่ยวกับการบัญชี

ตารางข้อมาตรฐานความคิดและกำหนดโทษ

ลำดับ	ข้อมาตรฐานความคิด	มาตรา	ระวางโทษ
๑	ไม่ปฏิบัติ ไม่จัดทำ หรือทำบัญชีที่ต้องจัดทำ ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี รายละเอียดในการบัญชี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการบัญชี และนำบัญชีในฐานะผู้ทำบัญชี ไม่ปฏิบัติตามระบบ และเงื่อนไขที่กำหนด	กรมบัญชีกลาง มาตรา ๑๑๑	ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละ ๕๐๐ บาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
๒	ไม่จัดให้มีการตั้งทำบัญชี สำหรับการประกอบธุรกิจของตน ภายในกำหนดเวลา	กรมบัญชีกลาง มาตรา ๑๑๑	ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละ ๕,๐๐๐ บาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง
๓	ไม่นำบัญชีที่จัดทำขึ้นเกินกว่า ๑๒๐ เดือน, ไม่จดแจ้งเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้นายทะเบียนทราบ, ไม่จัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติความรู้ตามที่กำหนด (กรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ)	กรมบัญชีกลาง มาตรา ๑๑๑	ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๔	ไม่จัดทำงบการเงินและรับรองงบการเงิน ภายในระยะเวลาที่กำหนด	กรมบัญชีกลาง มาตรา ๑๑๑	ปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
๕	ไม่จัดทำงบการเงินตามรูปแบบรายการขั้นต่ำ, ไม่จัดเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานประกอบการ, ไม่จัดเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ตามระยะเวลาที่กำหนด(ต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า ๕ ปี), ปฏิบัติต่อเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายและเสียหาย ไม่แจ้งต่อสรรพากรพื้นที่ในกรณีที่ต้องการเลิกบัญชีการเป็นผู้ทำบัญชีประกอบธุรกิจ มีเหตุการทำลายบัญชีไม่ครบถ้วนบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้เสียหายไม่ชัดเจนหรือทำลายบัญชีหรือเอกสารก่อนเวลาที่กำหนด (ภายใน ๑๐ วัน นับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ)	กรมบัญชีกลาง มาตรา ๑๑๑	ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

ลำดับ	ชื่อความผิดฐานความผิด	มาตรา	โทษที่ได้รับ
๒.	การมีการนัดหยุดงานอันผิดกฎหมายที่ได้กระทำตามการลงมติของผู้ลูกจ้างและนายจ้าง เป็นเหตุให้การจ้างงานอันเกี่ยวกับการจ้างงานนั้นต้องหยุดชะงัก	พ.ร.บ.การอันผิดมาตรา ๓๗	จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๓.	ผู้ทำอันผิด ผู้บำอันผิด ไม่เลิกทำอันผิดที่ถูกสั่ง ตามคำวินิจฉัยความสามารถเป็นจริง	พ.ร.บ.การอันผิดมาตรา ๓๘	ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท
๔.	การฝ่าฝืนความระงับยับยั้งชั่วคราวในการจ้างงานอันเกี่ยวกับการจ้างงานนั้น ในกรณีที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งศาลแรงงานอันเกี่ยวกับการจ้างงานนั้น ๑๕ วันนับแต่วันที่ศาลแรงงานมีคำสั่ง	พ.ร.บ.การอันผิดมาตรา ๓๙	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๕.	การทำให้เสียทรัพย์ ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้ใช้งานไม่ได้ หรือทำให้เสื่อมสิ้นประโยชน์ ซึ่งปัจจัยหรือเอกสารที่เกี่ยวกับประกอบการงานอันผิด	พ.ร.บ.การอันผิดมาตรา ๓๙	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิด เป็นผู้เป็นนายจ้างที่จัดทำอันผิด จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๖.	การกระทำการอันผิด ผิดวิธี ละเมิดการกระทำอันผิดหรือมาตรา ๓๖ ผิดเกี่ยวกับการงานอันผิดที่ได้ประกอบการงานอันผิดที่ได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัย	พ.ร.บ.การอันผิดมาตรา ๓๙	จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิด เป็นผู้เป็นนายจ้างที่จัดทำอันผิด จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๗.	ในกรณีที่ผู้กระทำอันผิดเป็นนิติบุคคล ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในนิติบุคคล หรือผู้ดูแลในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคล	พ.ร.บ.การอันผิดมาตรา ๔๐	

บทที่ ๓
แนวทางการปฏิบัติและประเด็นการสอบสวน

๓.๑ ความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์

๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์

๑. เจ้าของลิขสิทธิ์ จะต้องนำเรื่องร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนก่อนทุกกรณี และหากเจ้าของลิขสิทธิ์ยื่นฟ้องร้องทุกข์ด้วยตนเอง จะต้องมีหนังสือมอบอำนาจ (ในกรณีที่เป็นการร้องทุกข์ครั้งแรก จะต้องเป็นต้นฉบับจริง) ให้แจ้งความร้องทุกข์แทน (พร้อมด้วยหลักฐานของผู้มอบฯ และผู้รับมอบอำนาจฯ) และในกรณีเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลต่างประเทศ เอกสารที่เกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจจะต้องทำการรับรองความถูกต้อง โดยวิธีการตามกฎหมายของประเทศนั้นจะต้องให้ในการรับรองลิขสิทธิ์ หรือแจ้งเกี่ยวกับ รับรอง) แล้วให้ตามทูตไทย หรือตามกงสุลไทยรับรองอีกชั้นหนึ่ง

๒. เอกสารอื่นๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ จะต้องแปลเป็นภาษาไทยและมีการรับรองคำแปลถูกต้องด้วย

๓. เจ้าของหรือผู้รับมอบอำนาจฯ จะต้องนำหนังสือรับรองลิขสิทธิ์หรือหนังสือยืนยันลิขสิทธิ์ พร้อมด้วยหลักฐานการแสดงตนหรือบริษัทหรือนิติบุคคลอันมีลิขสิทธิ์นั้น มาแสดงต่อพนักงานสอบสวนด้วย

๔. เจ้าของหรือผู้รับมอบอำนาจฯ จะต้องนำตัวอย่างสิ่งของ (หรือภาพถ่าย) หรือสินค้า (หรือภาพถ่าย) ที่กล่าวอ้างว่าละเมิดลิขสิทธิ์ มาส่งมอบให้พนักงานสอบสวนด้วย

๕. เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานตาม ข้อ ๑ - ๔ ครบถ้วนแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ไว้สำนวนสอบสวน

๖. กรณีที่มีความจำเป็นต้องจับกุมผู้กระทำความผิด ให้พนักงานตำรวจปฏิบัติตามประกาศฯ ฉบับ ๑๑ และ ฉบับ ๑๒ โดยเคร่งครัด และจะต้องประกอบพฤติการณ์และพยานหลักฐานว่าเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าอย่างชัดแจ้ง

๗. การดำเนินการในคดีความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ เจ้าพนักงานตำรวจผู้ปฏิบัติจะต้องดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบ รอบคอบ และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

๓.๑.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีละเมิดลิขสิทธิ์

๑. ความเป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์

๑.๑ ให้ทำการสอบสวนให้ชัดเจนว่า ใครเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์มาอย่างไร หรือมีหลักฐานเป็นที่ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ เพราะผู้ให้รับมอบอำนาจหรือผู้ให้รับมอบมูลให้มีสิทธิ์ในประเด็นเสียหายตามประมวลกฎหมายอาญา

๑.๒ ในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ต่างประเทศ ส่วนมากมีบุคคลต่างประเทศผู้ใช้ มักจะปรากฏจากบุคคลที่อ้างว่าเป็นผู้เสียหาย เป็นเป็นผู้ทรงลิขสิทธิ์ที่เรียกว่า Promotion and Marchandising ฯ ฯ พนักงานสอบสวนจึงควรสอบให้ได้ความชัดเจนว่า บุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หรือไม่ อย่างไร

๒. การมอบอำนาจ

๒.๑ กรณีเจ้าของลิขสิทธิ์มอบอำนาจให้ทำการสอบปากคำของลิขสิทธิ์เป็นมอบอำนาจให้ในคดีทั้งหมดหรือไม่ หากไม่มอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจการร้องทุกข์ไว้ พนักงานสอบสวนจะต้องสอบให้ชัดเจนว่าผู้รับมอบอำนาจนั้นมาร้องทุกข์ในฐานะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือไม่ร้องทุกข์ในฐานะลิขสิทธิ์ของผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์

๒.๒ การมอบอำนาจต้องระบุให้ชัดเจนว่าให้ตัวแทนการไต่สวนผู้เสียหายให้ปากคำ เจรจาแจ้งความร้องทุกข์ ประนีประนอมยอมความ หรือถอนคำร้องทุกข์ เป็นต้น

๒.๓ กรณีเจ้าของสิทธิเป็นชาวต่างประเทศ ต้องมีหนังสือมอบอำนาจเป็นภาษาไทย โดยผ่านการรับรองความถูกต้องของเอกสารที่กรมการกงสุลไทย (สถานทูตไทย) หรือให้หน่วยงานในการกับสิทธิ หรือเจ้าของ หรือบุคคลอื่นซึ่งกฎหมายแม่บทกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจจัดการมอบอำนาจและต้องมีใบคำขอรับรองจากประเทศที่เกี่ยวข้องและต่างบุคคลนี้มีอำนาจกระทำการได้

๒.๔ ตรวจสอบระยะเวลาการมอบอำนาจว่า ยังคงมีอยู่หรือไม่ ยังมีอำนาจหรือไม่ และถ้ามีการมอบอำนาจช่วง การมอบอำนาจช่วงก็ต้องอยู่ภายในระยะเวลาที่ผู้รับมอบอำนาจทำการมอบอำนาจช่วงได้

๓. งานที่ถูกละเมิดได้ปรากฏขึ้นเมื่อใด และงานนั้นได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายหรือไม่ โดยให้ตรวจหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ ประกอบด้วยเลขเอ็ม วัน เดือน ปี และสถานที่ออกโดยเฉพาะแรกครั้งแรก

๔. หลักฐานการโอนหรือรับโอนลิขสิทธิ์เป็นหนังสือหากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับโอนลิขสิทธิ์จากผู้สร้างสรรค์ต้องมีหลักฐานการโอนลิขสิทธิ์เป็นลายลักษณ์อักษรมาแสดงด้วย

๕. ข้อเท็จจริงที่ต้องสอบสวนในคดีละเมิดลิขสิทธิ์

๕.๑ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำละเมิดของผู้ต้องหาโดยละเอียด

๕.๒ ผู้เสียหายหรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายยืนยันว่าได้ตรวจสอบของกลางแล้วว่าละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย

๕.๓ ของกลางที่ยึดมาละเมิดแตกต่างจากงานอันมีลิขสิทธิ์อย่างไร

๕.๔ กรณีพบว่าการละเมิดงานวรรณกรรม สิ่งบันทึกเสียงหรือโสตทัศนวัสดุให้สอบสวนข้อเท็จจริงให้ได้ความว่าละเมิดจับกุมขบวนการละเมิดหรือไม่ ในงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายการละเมิดทำด้วยวิธีใด ของกลางที่ยึดได้มีงานเกี่ยวข้องกับการละเมิดอย่างไร แผ่นบันทึกงานดนตรีกรรมที่ปั๊มละเมิดเป็นประเภทใด (ซีดี วีซีดี ดีวีดี ฯลฯ) และเป็นแผ่นลิขสิทธิ์ของแท้ของผู้เสียหาย หรือเป็นแผ่นที่ละเมิดลิขสิทธิ์ (เพราะลิขสิทธิ์ในการนำออกแจกจ่ายที่ละเมิดมาให้แก่ผู้บริโภค ลิขสิทธิ์ของนักแสดงต่างกัน)

๕.๕ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้เสียหายหรือผู้รับมอบอำนาจจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับรายชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์ ชื่องานอันมีลิขสิทธิ์ ผู้สร้างสรรค์ วัน เดือน ปี และประเภทที่ละเมิดครั้งแรก จำนวนของกลางที่ละเมิดเพื่อได้เป็นเอกสารสำคัญ

๕.๖ กรณีละเมิดงานวรรณกรรม ให้สอบสวนให้ได้ความว่า ได้สร้างสรรค์งานนั้นอย่างไร มีการลอกเลียนหรือแปลงมาจากงานใดบ้างหรือไม่ และถ้าเป็นงานแปลต้องสอบสวนให้ได้ความว่าเจ้าของงานดั้งเดิมนั้นได้ยินยอมให้นำมาแปลหรือไม่ หรือแอบลอกลวงประกอบ และต้องระบุให้ชัดเจนว่าละเมิดทั้งหมดหรือบางส่วน ละเมิดตรงส่วนใด โดยให้ผู้เสียหายทำการวงเวียนเปรียบเทียบงานที่ละเมิดให้ชัดเจน

๕.๗ กรณีของกลางเป็นภาพยนตร์ วีดีทัศน์ ให้ทำการสอบปากคำผู้เป็นนาย (สำนักงานวิเคราะห์) ถึงการได้รับมอบอำนาจให้ประกอบกิจการซื้อขาย ให้เช่าภาพยนตร์ วีดีทัศน์หรือไม่ด้วย

ขั้นตอนการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์

สอบปากคำและจดบันทึก ปจว.ยืนคำร้องทุกข์ของเจ้าของ และ/หรือ ผู้รับมอบอำนาจ ที่แสดงหลักฐานยืนยันการเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สอบถามให้ ทรส. รวมไว้ในสำนวน

⇩

๑. สอบปากคำผู้ต้องหา (กรณีที่ผู้ต้องหาถูกจับกุมตัว)
๒. หรือออกหมายเรียก (กรณี ปว.ถูกฟ้อง) ให้มาพบ ทรส.เพื่อรับทราบข้อกล่าวหา
๓. หากผู้ถูกกล่าวหามาพบ ทรส.ตามข้อ ๒ ก็ให้ยื่นคำร้องขอออกหมายจับต่อศาล
๔. สอบปากคำ จนท.ตร ผู้ทำการจับกุมเป็นพยานในคดี (ถ้ามีกรณี)

⇩

๑. หากมีการเจรจาประนีประนอมยอมความ และผู้กล่าวหาไม่ติดใจฟ้องได้ ทรส.ดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาอีกต่อไป ก็ให้สอบปากคำผู้กล่าวหา และจดบันทึก ปจว.ถอนคำร้องทุกข์ไว้เป็นหลักฐาน และสรุปสำนวนการสอบสวน โดยมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง
๒. หากผู้กล่าวหายืนยันให้ดำเนินคดีถึงที่สุด โดยไม่มีการเจรจาประนีประนอมยอมความ ก็ให้สรุปสำนวนการสอบสวน โดยมีความเห็นไปตามรูปคดี

⇩

ส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมความเห็นทางคดีให้พนักงานอัยการ พิจารณาสั่งคดีตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

กรณีการตรวจค้นจับกุมตามความผิดตาม พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ พ.ศ.๒๕๓๐

(กรณีตรวจค้นจับกุมผู้ต้องสงสัย)

๑. การเตรียมตัวก่อนปฏิบัติงาน

๑.๑ ผู้เสียหายต้องแจ้งความร้องทุกข์มอบหมายให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ

๑.๒ เมื่อดำเนินการตาม ๑.๑ เรียบร้อยแล้ว ให้ชุดปฏิบัติการประสานกับผู้เสียหายเพื่อดำเนินการดังนี้

๑.๒.๑ ตรวจสอบหลักฐานการร้องทุกข์/จัดเตรียมดำเนินการยึดหลักฐานการร้องทุกข์

๑.๒.๒ ตรวจสอบรายละเอียดของสินค้าของผู้เสียหายให้ชัดเจนอย่างน้อย ๑ ชนิด ประเภทสินค้า, รูปแบบการละเมิด

๑.๓ ศึกษาสภาพพื้นที่เส้นทางคมนาคม และสถานการณ์ การละเมิดในพื้นที่ที่จะปฏิบัติการ

๑.๔ จัดกำลังชุดปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ตาม ข้อ ๑.๓ โดยแต่ละชุดให้จัดกำลังดังนี้

๑.๔.๑ ผู้เสียหายอย่างน้อย ๑ คน กับ ๑ ชุด พร้อมหลักฐานการมอบอำนาจและการร้องทุกข์ (กรณีมีผู้เสียหายมากกว่า ๑ ราย ก็จะมีผู้เสียหายอย่างน้อยรายละ ๑ คนร่วมปฏิบัติ)

๑.๔.๒ กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ แยกเป็น ๒ ส่วน

- ส่วนที่ ๑ ชุดตัวผู้ถูกจับ อย่างน้อย ๑ นาย กับผู้ถูกจับ ๑ คน มีหน้าที่ควบคุมผู้ถูกจับ/ซักถาม/เก็บหลักฐานเกี่ยวกับผู้ถูกจับ

- ส่วนที่ ๒ ตรวจยึดของกลางอย่างน้อย ๑ นาย มีหน้าที่ยึดของกลาง/ถ่ายรูป ทั้งนี้การจัดกำลังจะต้องให้พิจารณาศักยภาพของชุดปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๕ ประชุมวางแผนร่วมกับผู้เสียหาย ให้กำลังพลที่จะปฏิบัติการล่วงหน้าในการกำหนดวันเวลาสถานที่ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับการจัดกำลังตามข้อ ๑.๔

๑.๖ จัดเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการ ดังนี้

๑.๖.๑ ด้านกำลังพล ได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกายจิตใจ/ความรู้ความเข้าใจในการกิจ

๑.๖.๒ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ แบบฟอร์มบันทึก/สำเนาเอกสาร/ป้ายกากบาท/กุญแจมือ/ไฟฉาย/วิทยุสื่อสาร

๑.๖.๓ อื่นๆ ได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์บุคคล/หมวดงานที่เกี่ยวข้อง หากมีการเปลี่ยนแปลงต้องประสานงาน

๒. การดำเนินการของชุดปฏิบัติการ

๒.๑ ชุดปฏิบัติการตามข้อ ๑.๔ (ผู้เสียหาย+เจ้าหน้าที่ตำรวจ) เดินทางไปพื้นที่เป้าหมาย

๒.๒ การปฏิบัติเมื่อถึงพื้นที่เป้าหมาย

๒.๒.๑ เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนที่ ๒ พร้อมผู้เสียหาย (บางกรณี) และตัวแทนตรวจสอบสินค้า/ควบคุมผู้ถูกจับ/ซักถาม

๒.๒.๒ ผู้เสียหายตรวจสอบสินค้าและแยกสินค้าที่ปลอม - เลียนแบบ/ลิขสิทธิ์ (เฉพาะกรณีข้อ ๑.๑)

๒.๒.๓ กรณีพบการกระทำผิด แจ้งข้อกล่าวหา/จับกุมตัว/ยึดของกลาง/ถ่ายภาพ

๒.๓ จัดทำบันทึกการจับกุม/บัญชีของกลาง/ควบคุมผู้ถูกจับพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวน (การจัดทำบันทึกการจับและบัญชีของกลาง อาจทำ ณ ที่ทำการก็ได้) เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนหนึ่งในบันทึกจับกุม

๒.๔ รายงานการปฏิบัติงานรายวันให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นระยะ

๒.๕ ในส่วนของกลางให้รวมกับผู้เสียหาย (บางกรณี) แยกและจัดทำบัญชีของกลาง/เอกสารเครื่องหมายการค้า และที่มีความหมายอื่นอย่างชัดเจน

๒.๖ จัดทำบันทึกการจับ/ตรวจค้น ยึดอายัด หรือมีให้ผู้ถูกจับ ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ลงลายมือชื่อ

๒.๗ นำบันทึกการจับ/ตรวจค้น พร้อมผู้ถูกจับและของกลางส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี

๓. การดำเนินการหลังจากปฏิบัติการ

๓.๑ ในส่วนผู้ถูกจับ ให้จัดทำประวัติ ตำแหน่ง เพื่อประมวลผลรู้ร่วมของการกระทำความผิด

๓.๒ แยกสำนวนบันทึกให้ผู้ถูกจับ ๑ ชุด

๓.๓ รายงานผลการปฏิบัติให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามระเบียบ

๔. ข้อเสนอแนะ/เทคนิคในปฏิบัติการ

๔.๑ ความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ฯ เป็นความผิดอันยอมความได้ จึงการตรวจสอบหนังสือมอบอำนาจให้ถูกต้อง มีข้อสังเกต ดังนี้

๔.๑.๑ ผู้เสียหายที่ร่วมปฏิบัติการ ต้องเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ที่ให้รับมอบอำนาจหรือรับมอบอำนาจช่วง ในหนังสือมอบอำนาจหรือหนังสือรับมอบอำนาจช่วง

๔.๑.๒ หนังสือมอบอำนาจยังไม่หมดอายุ ในวันเวลาที่ปฏิบัติการ

๔.๑.๓ ต้องเป็นหนังสือมอบอำนาจฉบับจริง กรณีการ ป้องกันมิให้ผู้เสียหายนำหนังสือไปเวียนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

๔.๒ ของกลางตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ฯ ต้องเป็นสินค้าของผู้เสียหายที่มาร้องทุกข์เท่านั้น หากพบว่าสินค้าที่มีความผิดตามกฎหมายอื่น ให้แยกรายการของกลางให้ชัดเจน นอกจากนี้ต้องคืนให้ผู้ถูกจับ

๔.๓ หากพบสินค้าของผู้เสียหายอื่นที่ยังมิได้ร้องทุกข์ไว้ อาจประสานการปฏิบัติกับผู้เสียหายอื่นนั้น มาแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

๔.๔ การตรวจภาพลวงตาที่จำหน่ายนั้น ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๔.๔.๑ กรณีเป็นลวงตาที่จำหน่าย

- ให้ตรวจภาพเปรียบเทียบหน้าให้เห็นลักษณะของลวงตาที่ให้ชัดเจน
- ให้ตรวจภาพให้เห็นกระบวนการผลิตและกำลังการทำความผิด (รวมจำหน่ายสินค้า)
- ให้ตรวจภาพของเจ้าหน้าที่งานกำลังตรวจสอบ/ตรวจยึดของกลางและขอรวมทำการจับกุม

๔.๔.๒ กรณีเป็นลวงตาที่เก็บไว้เพื่อสินค้า

- ให้ตรวจภาพเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะของลวงตาที่กระทำความผิดให้ชัดเจน
- ขอเข้าทำการตรวจค้น-จับกุม ให้ตรวจภาพขณะทำการตรวจสอบ/ตรวจยึดของกลางและขอเข้าทำการจับกุม

๔.๔.๓ กรณีเป็นลวงตาที่ผลิต

- ให้ตรวจภาพเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะของลวงตา
- ขอเข้าทำการตรวจค้น - จับกุม ให้ตรวจภาพบรรยากาศภายในสถานที่ให้เห็นเครื่องจักร - วัตถุดิบ กระบวนการผลิตและขอรวมตรวจสอบ/ตรวจยึดของกลางและทำการจับกุม

๔.๕ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่ควรนำไปมุ่งเกี่ยวกับการมอบอำนาจผู้เสียหาย เพื่อประโยชน์ของตนเอง (ในศาลอนิติศิลปิ์) เนื่องจากเป็นเรื่องของผู้เสียหายกับผู้ถูกจับ

ขั้นตอนการปฏิบัติการสืบสวนสอบสวน (กรณีกระทำผิดในลักษณะเป็นเครือข่าย)

การสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดฐานฉ้อโกงรับเงินทางปัญญาในลักษณะที่เป็นเครือข่าย เป็นการสืบสวนเพื่อจับกุมผู้กระทำผิดนอกจากผู้ค้ารายย่อย เช่น แผงหนังสือ/ร้านขายสินค้า (Stock), แผงลอย หรือบานพาหนะที่ดัดแปลง นำเข้า เป็นต้น ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในการสืบสวนในกรณีนี้ ได้แก่ การเฝ้าจุด การสอบถามรอย และการติดตามลับ

การสืบสวน กรณีเป็นเครือข่าย จำเป็นต้องใช้เวลาในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้รู้ถึงเครือข่ายทั้งบุคคล ยานพาหนะ และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

การปฏิบัติในการสืบสวน แบ่งออกได้เป็น ๓ ขั้นตอน

๑. ก่อนปฏิบัติ

๑.๑ กำหนดเป้าหมายหลัก

รวบรวมรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง (เท่าที่มีอยู่) เพื่อสร้างความเชื่อมโยงของบุคคล ข้อมูล (ชื่อ-ชื่อสกุล, ที่อยู่, รถยนต์) ทั้งนี้ให้รวมถึงญาติ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย (จัดทำข้อมูลในรูปแบบของแผนผังเชื่อมโยงการสอบ)

๑.๒ จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

กล้องถ่ายรูป, กล้องบันทึกภาพเคลื่อนไหว, สมุด, ปากกา, อุปกรณ์สื่อสาร

๑.๓ กำหนดเป้าหมายในแต่ละวัน

(เป้าหมาย = สิ่งที่จะหาหรือไปทำให้ทราบหลักฐานต่างๆ จากความเชื่อมโยงจากกัน) เพื่อกำหนดทิศทางในการสืบสวน

๑.๔ ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการสืบสวนตรวจค้นจับกุม

๒. ขณะปฏิบัติ

๒.๑ เก็บรายละเอียดการณ์

เก็บรายละเอียดการณ์เพื่อดูความเคลื่อนไหวของเป้าหมาย เพื่อทำรายงานการสอบสวนตามสถานที่ต่างๆ เช่น บ้าน ร้านค้า อาคาร โรงงานผิดกฎ

๒.๒ การสอบถามรอยเพื่อติดตามเรื่องราวภาพเคลื่อนไหวทำในลับ

สิ่งที่จำเป็นต้องรู้ ในการสอบถามรอยเพื่อติดตาม คือ ต้องศึกษาเส้นทาง อาคาร สถานที่ที่จะเข้าไปทำการสอบถามรอย เพื่อจะได้สามารถวางกำลังไปได้ครอบคลุมพื้นที่ที่จะทำการสอบถามรอย

๒.๒.๑ สอบถามรอยโดยรถยนต์ ควรจะต้องมีที่จอดรถที่แสดงรถจักรยานยนต์ อุปกรณ์สื่อสารจะต้องทำการตรวจสอบให้ครบถ้วน ว่าสามารถใช้ได้หรือไม่

๒.๒.๒ สอบถามรอยเดินเท้า ควรเตรียมอุปกรณ์สื่อสาร เครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับโอกาส และสถานที่ใดผู้สืบสวนต้องเรียนรู้ และใช้เทคนิคในการเข้าจุดสังเกตการณ์และการสอบถามรอยอย่างครบครัน

๒.๒.๓ นำข้อมูลที่ได้จากการเข้าสังเกต และหรือการสอบถามรอยติดตาม มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายก่อนการเข้าตรวจค้น จับกุม (กรณีสถานที่ตรวจค้นจับกุมเป็นที่ใหญ่ต้องทำเป็นการซ้อมมายืนยันจากการซ้อมเข้าทำการตรวจค้น กรณีมีระดับที่ประสานกับผู้เสียหายทำการร้องทุกข์ก่อน)

๒.๓ ตรวจค้น/จับกุม (นำแนวทางในการตรวจค้น-จับกุมผู้กระทำผิดรายย่อยมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์)

๓. หลังการปฏิบัติ

๓.๑ ในส่วนผู้ถูกจับ ให้จัดทำประวัติ/จัดการเพื่อขยายผลผู้ร่วมขบวนการเครือข่ายทุน

๓.๒ มอบสำนวนพร้อมให้ผู้ถูกจับ ๑ ชุด

๓.๓ รายงานผลการปฏิบัติให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ

ในการปฏิบัติการสืบสวนนั้น ควรมีการประชุมในทุก ๆ ครั้งที่ปฏิบัติการเสร็จสิ้นแล้วของแต่ละวัน เพื่อจะได้ตรวจสอบข้อบกพร่องรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อกำหนดการอบรมสัมมนาในการสืบสวนครั้งต่อไป

๓.๒ ความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

๑. บุคคลหรือนิติบุคคลผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า จะต้องนำหลักฐานเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนมา จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือสำนักงานจังหวัดรับรองความถูกต้องจากนายทะเบียนมาแสดงเป็นหลักฐานว่า เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าโดยชอบด้วยกฎหมาย หากไม่มีหลักฐานการยื่นคำขอ โดยที่นายทะเบียน ยังไม่ได้จดทะเบียน หรือยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคำขอ ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นผู้มีสิทธิในเครื่องหมายการค้าโดยชอบด้วยกฎหมาย ตาม พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา

๒. ในกรณีที่เจ้าของเครื่องหมายการค้า มีเจ้าของร่วมกันหลาย จะต้องมีหนังสือมอบอำนาจให้เจ้าของร่วมคนใดคนหนึ่ง (พร้อมด้วยหลักฐานของผู้มอบ และผู้รับมอบอำนาจ) และหากเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลต่างประเทศ เอกสารที่เกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจจะต้องทำการรับรองความถูกต้อง โดยวิธีการตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ (ต้องมีพิมพ์ลายนิ้วมือหรือแม่พิมพ์ตราบริษัท รับรอง) แล้วให้ตรานกุงไทย หรือตรานกยูงไทยรับรองอีกชั้นหนึ่ง

๓. เอกสารอื่น ๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ จะต้องแปลเป็นภาษาไทยและมีการรับรองคำแปลถูกต้องด้วย

๔. เจ้าของหรือผู้รับมอบอำนาจจะต้องนำตัวอย่างสินค้าที่ปรากฏเครื่องหมายการค้ามาแสดงให้พนักงานสอบสวนด้วย โดยให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบตัวอย่างสินค้าดังกล่าว เป็นสินค้าจำพวกเดียวกันกับประเภทสินค้าที่ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้หรือไม่ อย่างไร

๕. เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานตามข้อ ๑ - ๔ ครบถ้วนแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ไว้ดำเนินคดี และให้รับนำตัวอย่างสินค้า ตามข้อ ๔ ไปทำการตรวจพิสูจน์กับนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

๖. ห้ามมิให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินการตั้งทนายอื่น ๆ จนกว่าจะได้ทำการตรวจพิสูจน์กับนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าเสร็จสิ้นแล้ว โดยจะต้องได้รับการยืนยันจากนายทะเบียนว่า เครื่องหมายการค้านั้น ๆ ได้รับความคุ้มครองตาม พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และตัวอย่างสินค้านั้นมีเครื่องหมายการค้าเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว

๗. กรณีที่มีความจำเป็นต้องจับกุมผู้กระทำความผิด ให้เจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติตามประกาศ ฉ.๑๑๑, ฉ.๑๑๐ และ ฉ.๑๑๑ โดยเคร่งครัด และจะต้องปรากฏพยานหลักฐานว่าเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าอย่างชัดแจ้ง

๓.๒.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีละเมิดเครื่องหมายการค้า

๑. ผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าจะต้องนำหลักฐานนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือสำนักงานที่รับรองความถูกต้องโดยนายทะเบียนเครื่องหมายการค้ามาแสดงต่อพนักงานสอบสวน หากเป็นเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้นอกราชอาณาจักร จะต้องนำหลักฐานเครื่องหมายการค้าหรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าซึ่งได้รับการรับรองโดยในการจับปลิดหรือคำแปลเป็นภาษาไทย และต้องมีการรับรองคำแปลถูกต้องมาเป็นหลักฐานด้วย

๒. ให้ตรวจสอบเปรียบเทียบเครื่องหมายการค้าเป็นหลักว่า ผู้เสียหายได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้หรือไม่ ในรายการสินค้าจำพวกใด ประเภทใด และในช่วงเวลาที่เกิดเหตุจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ายังมีผลใช้บังคับให้ความคุ้มครองหรือไม่ (ต้องยังไม่หมดอายุความคุ้มครอง หรือต้องมีการต่ออายุแล้ว) และให้พนักงานสอบสวนนำตัวอย่างสินค้าของกลาง (ที่ละเมิดเครื่องหมายการค้า) ไปให้นายทะเบียนการตรวจสอบเปรียบเทียบเครื่องหมายการค้าที่ปรากฏอยู่ที่ของกลางว่ามีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายที่จดทะเบียนไว้หรือไม่ หรือมีแบบคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียนรับรองความถูกต้องด้วย

๓. หากข้อเท็จจริงได้ความว่าสินค้าของกลางเป็นเครื่องหมายการค้าเหมือนกันหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหายที่จดทะเบียนไว้ แต่ของกลางไม่มีในรายการสินค้าที่ผู้เสียหายจดทะเบียนไว้ ให้พนักงานสอบสวนเจ้าของเอกสาร รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ในการประกอบการค้าของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑๕ หรือข้อความใดๆ ดังกล่าวตามมาตรา ๒๑๖(๑) แล้วแต่กรณี (แต่จะต้องให้ผู้เสียหายร้องทุกข์ในความผิดฐานนี้ก่อน)

๔. ถึงแม้ว่าการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า เป็นคดีที่ผู้เสียหายต้องมีหน้าที่ดำเนินการเอง โดยใช้ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และการใช้ดุลยพินิจการตรวจสอบสินค้าของ ในการเปรียบเทียบสินค้าของ/เลียนเครื่องหมายการค้า กับสินค้าของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงได้ตาม แต่หากในกรณีสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของใดมีความซับซ้อน หากไม่มีความชำนาญเพียงพอที่อาจจะทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ดี จึงควรที่จะนำผู้เสียหายหรือเจ้าของสิทธิในเครื่องหมายการค้านั้นๆ ไปร่วมดำเนินการด้วย เพื่อช่วยในการตัดสินและตรวจสอบสินค้าของ/เลียนเครื่องหมายการค้านั้นๆ และร่วมชี้ชี้ขาดเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหาย

ขั้นตอนการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า

๑. กรณีที่ผู้เสียหายร้องทุกข์ ให้สอบปากคำและลงบันทึก ประจำรับคำร้องทุกข์ของตำรวจ และ/หรือ ผู้รับมอบอำนาจ พร้อมหลักฐานยืนยันการเป็นเจ้าของสิทธิ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ส่งมอบให้ กมค.ตรวจให้เป็นอำนาจ

๒. กรณี จนท.กร.ทำการจับกุมตัวผู้ต้องหามาส่งให้ กมค. (โดยไม่มีผู้เสียหายยืนยัน) ให้จับกุม ให้สอบปากคำ จนท.กร.เป็นผู้กล่าวหา

⇩

๑. สอบปากคำผู้ต้องหา (กรณีที่ผู้ต้องหาถูกจับกุมตัว)

๒. หรือออกหมายเรียก (กรณี ป.วิอาญา) ให้มาพบ ตาม ป.วิอาญา

๓. หากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบ ตามข้อ ๒ ก็ให้ยื่นคำร้องขอออกหมายจับต่อศาล

๔. สอบปากคำ จนท.กร.ผู้ทำการจับกุมเป็นพยานในคดี

⇩

นำตัวอย่างของกลางที่ผู้กล่าวหาอ้างว่า เป็นสินค้าที่ปลอม หรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้เสียหาย ไปสอบปากคำนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า เป็นพยานในคดี

⇩

ส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมความเห็นทางคดีให้พนักงานอัยการพิจารณาสั่งคดีตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

การได้มาซึ่งพยานหลักฐานและของกลางคดีอาญา
กรณีการตรวจค้นจับกุมตามความผิดตาม พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ.๒๕๓๔

กรณีตรวจค้นจับกุมผู้ค้ารายย่อย

๑. การเตรียมตัวก่อนปฏิบัติงาน

๑.๑ ชุดปฏิบัติการ ตรวจสอบพบเบาะแสเครื่องหมายการค้าจากฐานข้อมูลหรือการแจ้งเบาะแสจากบุคคลหรือผู้รับมอบอำนาจในเครื่องหมายการค้านั้น ให้เป็นปัจจุบัน-ศึกษาให้เข้าใจในรูปแบบ และประเภทสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้า นั้น

๑.๒ กรณีเครื่องหมายการค้า ที่ยังไม่จดแจ้งในการที่จะนำไปสู่การปลอมหรือเลียนหรือไม่ควรให้ตัวแทนผู้เสียหายเจ้าของทรัพย์ร่วมปฏิบัติงานด้วย เพื่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและมีความเห็นในเครื่องหมายการค้า นั้น อย่างชัดเจน ก่อนปฏิบัติการ

๑.๓ ศึกษาสภาพพื้นที่ เส้นทางคมนาคม และสถานการณ์ในพื้นที่ก่อนปฏิบัติการ

๑.๔ จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เหมาะสมกับสถานการณ์ตามข้อ ๑.๑ โดยแบ่งชุดให้จัดกำลังแบ่งเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ ๑ ชุดตัวผู้จับกุมอย่างน้อย ๑ นาย ต่อผู้ถูกจับ ๑ คน มีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหา/จักรยานยนต์ที่ใช้ในการลักลอบเคลื่อนย้ายผู้ต้องหา

- ส่วนที่ ๒ ชุดของกลางอย่างน้อย ๑ นาย มีหน้าที่ยึดของกลาง/ถ่ายรูป ทั้งนี้การจัดกำลังพลให้พิจารณาตามความประสงค์ของปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสถานการณ์คดีนั้นเป็นสำคัญ

๑.๕ กรณีผู้เสียหายร่วมปฏิบัติการด้วยให้ดำเนินการดังนี้

๑.๕.๑ กรณีเครื่องหมายการค้า ตามข้อ ๑.๒ ต้องมีผู้เสียหายร่วมปฏิบัติการอย่างน้อยชุดละ ๑ คน

๑.๕.๒ กรณีเครื่องหมายการค้า ทั่วไป ผู้เสียหายจะร่วมปฏิบัติการหรือไม่ก็ได้ จัดกำลังตามเหมาะสม

๑.๖ บรรยุความผ่านร่วมกับผู้เสียหาย (บางกรณี) ให้กำลังพลที่จะปฏิบัติการเข้าใจ ในภารกิจและกำหนดวันเวลาสถานที่ในการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับการจัดกำลังตามข้อ ๑.๔

๑.๗ จัดเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการ ดังนี้

๑.๗.๑ ด้านกำลังพล ได้แก่ ความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ/ความรู้ความเข้าใจในภารกิจ

๑.๗.๒ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ แบบหมายจับ/ค้น/ยึดของกลาง/ถ่ายภาพ/กล้องดิจิตอล/ไฟฉาย/วิทยุสื่อสาร

๑.๗.๓ อื่นๆ ได้แก่ หมวกแสงไฟฉายติดหัว/ชุดคลุม/หมวกสวมหัวป้องกันแดด/ฝน/ยาแก้ปวดท้อง/ประสานงาน

๒. การดำเนินการตอบปฏิบัติงาน

๒.๑ ชุดปฏิบัติการตามข้อ ๑.๑ เดินทางไปพื้นที่เป้าหมาย

๒.๒ การปฏิบัติเมื่อถึงพื้นที่เป้าหมาย

๒.๒.๑ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดที่ ๑ จะเรียกผู้เสียหาย (บางกรณี) และตัวแทนตรวจสอบสินค้า/ควบคุมผู้ถูกจับ/จักรยาน

๒.๒.๒ ผู้เสียหาย ตรวจสอบสินค้าและแยกสินค้าที่ปลอม – เลียนเครื่องหมายการค้าของตน (ตามกรณีข้อ ๑.๒)

๒.๒.๓ กรณีพบการกระทำผิด แจ้งข้อกล่าวหาบันทึกจับกุม/ยึดของกลาง/ถ่ายภาพ

๒.๓ จัดทำบันทึกการจับกุม/ปัญหาของกลาง/ควบคุมผู้ถูกจับพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวน (การจัดทำบันทึกการจับและปัญหาของกลาง อาจทำ ณ ที่ทำการก็ได้) เจ้าพนักงานตำรวจลงนามในบันทึกจับกุม

๒.๔ รายงานการปฏิบัติงานราชการให้ผู้บังคับบัญชาทราบเบื้องต้น

๒.๕ ในส่วนของกลาง ให้รวบรวมผู้เสียหาย (บางกรณี) ตัวแทนและจัดทำบัญชีของที่ปลอม/เลียนเครื่องหมายการค้า และที่มีกฎหมายยึดอย่างชัดเจน

๒.๖ จัดทำบันทึกการจับ/ตรวจค้น อธิบาย พร้อมให้ผู้ถูกจับ/ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ตำรวจลงนามในบันทึก ตำแหน่งที่

๒.๗ นำบันทึกการจับ/ตรวจค้น พร้อมผู้ถูกจับและของกลางส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี

๓. การดำเนินการหลังจากปฏิบัติงาน

๓.๑ ในส่วนผู้ถูกจับ ให้จัดทำประวัติ ตำแหน่ง เกี่ยวข้องและผู้ร่วมขบวนการจัดอาชญากรรม

๓.๒ สรุปสำนวนบันทึกการจับกุมให้ผู้ถูกจับ ๑ ชุด

๓.๓ รายงานผลการปฏิบัติให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ

๔. ข้อเสนอแนะ/เทคนิคในปฏิบัติการ

๔.๑ ความคิดถึง ระบบเครื่องหมายการค้า เป็นความคิดของรัฐ เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถตรวจค้น/จับกุมได้ ตามอำนาจหน้าที่ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้เสียหายร้องทุกข์ก่อน เพราะกรณีเครื่องหมายการค้า ที่ยังไม่ได้จดทะเบียน ๔.๒ ควรให้ผู้เสียหายรวมเป็นผู้ชี้ยืนยันและให้ความเห็น ไม่ควรดำเนินการตามลำพัง

๔.๓ กรณีการยึดสามารถยึดไปตรวจปฏิบัติการได้ว่าเป็นสินค้าปลอม/เลียนเครื่องหมายการค้า หรือไม่อาจตรวจยึดหรืออายัดส่งพนักงานสอบสวนเกี่ยวข้องกับผู้เสียหายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาตรวจสอบและมีความเห็นในสินค้านั้น แต่ต้องคำนึงถึงว่าการตรวจยึดหรืออายัดนั้นได้มีวิจารณญาณเพียงพอแล้วว่าสินค้านั้นน่าจะผิดกฎหมาย จึงต้องตรวจสอบ กรณีตรวจสอบแล้ว หากพบว่าเป็นสินค้าที่ถูกกฎหมายให้จัดการส่งคืนโดยเร็วและจัดทำบันทึกการส่งมอบคืนไว้เป็นหลักฐาน หากพบว่าเป็นสินค้าที่ผิดกฎหมายให้ออกหมายเรียกผู้เกี่ยวข้องมาแจ้งข้อกล่าวหา

๔.๔ ควรอาศัยภาพในขณะปฏิบัติหน้าที่วิ่งทุกขั้นตอนเพื่อป้องกันผู้ถูกจับต่อสู้ภายหลังในประเด็นว่าของกลางมีใช่สินค้าของตน, คนมีไว้ขาย หรือเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ตรวจยึด

๔.๕ ก่อนปฏิบัติหน้าที่ ให้ศึกษาการตรวจสอบเทียบเครื่องหมายการค้า ถูกต้องให้ชัดเจน ด้านขวาตรงกับเทียบ ถือว่าปลอม, ด้านตรงกลางในรายละเอียดบางส่วนถือว่าเลียนแบบ

๓.๓ ความผิดเกี่ยวกับสิทธิบัตร

๓.๓.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับสิทธิบัตร

๑. เจ้าของสิทธิบัตรหรือผู้รับสิทธิบัตร จะต้องนำแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนกรณีมีผู้ละเมิดสิทธิบัตรหรือผู้รับสิทธิบัตร มีให้แจ้งความร้องทุกข์ด้วยตนเอง จะต้องมีหนังสือมอบอำนาจให้แจ้งความร้องทุกข์แทน (พร้อมด้วยหลักฐานของผู้มอบฯ และผู้รับมอบอำนาจฯ) และในกรณีเจ้าของสิทธิบัตรหรือผู้รับสิทธิบัตรเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลต่างประเทศ เอกสารที่เกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจจะต้องทำการรับรองความถูกต้องโดยวิธีการตามกฎหมายของประเทศนั้นๆ (จะต้องมีในการรับปิดหรือแจ้งสิทธิบัตร รับรอง) แล้วให้ติดอากรแสตมป์ หรือสถานกงสุลไทยรับรองอีกชั้นหนึ่ง

๒. เอกสารอื่น ๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ จะต้องแปลเป็นภาษาไทยและมีการรับรองคำแปลถูกต้องด้วย

๓. เจ้าของหรือผู้ครอบครอง จะต้องนำตัวบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร มาให้พนักงานสอบสวนด้วย

๔. เจ้าของหรือผู้ครอบครอง จะต้องนำตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ขอรับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรของตนมา (หรือภาพถ่าย) และตัวอย่างสิ่งประดิษฐ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ทดลองใช้สิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร มาให้พนักงานสอบสวนด้วย โดยให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบในเบื้องต้นว่ามีลักษณะการละเมิดสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรตามที่ระบุไว้ในคำร้องหรือไม่ อย่างไร

๕. เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานตามข้อ ๑ - ๔ ครบถ้วนแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการทุกวิถีทางโดยเร็ว

๖. ห้ามมิให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินการตั้งพยานขึ้น จนกว่าจะได้ทำการสอบปากคำพยานเป็นสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร จนเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าเป็นการละเมิดสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว

๗. การดำเนินการในคดีความผิดเกี่ยวกับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร เจ้าพนักงานตำรวจผู้ปฏิบัติจะต้องดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบ จนมีหลักฐานแน่ชัดให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

๓.๓.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีละเมิดสิทธิบัตร

๑. ให้สอบสวนนายทะเบียนสิทธิบัตรหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีความเกี่ยวข้องในการตรวจสอบสิทธิบัตร เป็นพยานว่าตัวอย่างของกลางในคดี คือการละเมิดสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรของผู้เสียหายหรือไม่ มีข้อเรียกร้องอย่างไร และของกลางในคดีนั้น มีสาระสำคัญตรงตามข้อเรียกร้องสิทธิบัตรหรือไม่ อย่างไร พร้อมแนบหลักฐานการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรและรายละเอียดที่ระบุไว้ในข้อเรียกร้องของผู้เสียหายที่นายทะเบียนรับรองความถูกต้องด้วย

๒. ในกรณีที่ผู้ต้องหาต่อสู้เรื่องความสมบูรณ์ของสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร ควรขอให้ตรวจสอบความเห็นของนายทะเบียนสิทธิบัตรหรือผู้เชี่ยวชาญพร้อมแนบความเห็นของบุคคลดังกล่าวที่ได้ให้ความเห็นวินิจฉัยไว้ก่อนของสิทธิบัตรนั้น ๆ

๓. ในบางคดี จะมีข้อเรียกร้องสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตร เป็นลักษณะการออกแบบวงจรอิเล็กทรอนิกส์ หรือการเชื่อมต่อวงจรอิเล็กทรอนิกส์ หรือการประดิษฐ์ทางวิศวกรรมขั้นสูง หรือเป็นส่วนผสมทางเคมี ซึ่งนายทะเบียนสิทธิบัตรไม่สามารถให้ความเห็นในทางเทคนิคได้ จนพนักงานสอบสวนจะต้องติดต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางสาขาวิชาการนั้น ๆ ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศาล เพื่อให้เป็นผู้ทำการตรวจสอบ

ขั้นตอนการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ฯ

สอบปากคำผู้ร้องทุกข์ ปจว.สืบค้นข้อเท็จจริงจากผู้ร้องทุกข์ และ/หรือ ผู้ร้องสอบถามจาก พร้อมหลักฐานยืนยันการเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ฯ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปให้ทราบความไว้ในสำนวน

↓

๑. สอบปากคำผู้ต้องหา (กรณีที่ผู้ต้องหาถูกจับกุมตัว)
๒. หรือออกหมายเรียก (ตาม ป.วิอาญา) ให้ผู้ถูกกล่าวหามาพบ พงส. เพื่อรับทราบข้อกล่าวหา
๓. หากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาพบ พงส.ตามข้อ ๒ ก็ให้ยื่นคำร้องขอออกหมายจับต่อศาล
๔. สอบปากคำ จนท.กรมฯ ผู้ทำการจับกุมเป็นพยานในคดี (ถ้ามีกรณี)

↓

นำตัวอย่างของกลางที่ถูกกล่าวหา ยึดไว้ เป็นสินค้า หรือเครื่องมือที่ใช้ละเมิดลิขสิทธิ์ฯ ไปตรวจปากคำนายทะเบียนลิขสิทธิ์ฯ เป็นพยานในคดี

↓

สรุปสำนวนการสอบสวน พร้อมความเห็นทางคดีให้พนักงานอัยการ พิจารณาสั่งคดี การดำเนินการต่อไป

๓.๔ ความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน

๓.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน

พนักงานสอบสวนควรรวบรวมพยานหลักฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสถาบันการเงิน

ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ร่วมลงทุนได้รับความเสียหายเพิ่มขึ้นไปอีก ซึ่งส่วนใหญ่ผู้กระทำความผิดมักให้ผู้ลงทุนหรือโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารที่ผู้กระทำผิด หรือผู้ร่วมกระทำผิด ได้เปิดบัญชีไว้กับสถาบันการเงิน ดังนั้น จึงต้องตรวจสอบสถาบันการเงินที่ผู้กระทำความผิดได้เปิดบัญชีไว้ว่า ตามที่ผู้กล่าวหากล่าวอ้างว่ามีการโอนเงินไปตามคำชักชวนตามหมายเลขบัญชีนั้นหรือไม่ หมายเลขบัญชีดังกล่าว ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจเปิดบัญชีและได้มาเปิดบัญชีเมื่อใด มีที่อยู่อย่างไร พร้อมขอสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอเปิดบัญชี ทั้งขอรายการเดินบัญชีที่เกี่ยวข้องตามห้วงเวลาที่เกิดเหตุ มีการโอนเงินออกไปอย่างไร เพื่อจะได้ทราบเส้นทางการเงินว่าจะไปเกี่ยวข้องกับผู้ใดที่อาจร่วมกระทำความผิดบ้างหรือไม่ ทั้งสอบถามสถานภาพทางบัญชีปัจจุบันว่าอยู่ในสภาพมีการโอนเงินหรือไม่ และอาจให้ขอคืนการโอนด้วยจะปรากฏลายมือชื่อผู้โอนและอัตราประจำตัวประชาชนที่สถาบันการเงินได้จัดทำและเก็บไว้

ให้ขอหมายเรียกเอกสารไปที่ธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับบัญชีที่ผู้เสียหายโอนเงินลงทุนไปเพื่อขอรับสำเนาคำขอเปิดบัญชี รายการทางบัญชีช่วงเกิดเหตุ พร้อมขอติดต่อบุคลากรการเงินบัญชีผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปด้วยดี (เอกสารแสดงแผนผังฯ) และสอบปากคำพนักงานธนาคาร ประกอบเอกสารที่ได้รับตามรูปคดี

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรณีผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล ต้องดำเนินการตรวจสอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่านิติบุคคลดังกล่าวมาจดตั้งไว้ตั้งแต่เมื่อใด ใครเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลบ้าง มีที่อยู่ในการติดต่อหรือยกเลิกนิติบุคคลเป็นอย่างไร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด สถานะนิติบุคคลปัจจุบันเป็นอย่างไร เพื่อจะได้สอบปากคำบุคคล และสถานที่ที่เกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าวเพื่อที่จะยืนยันว่าผู้ใดเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลดังกล่าว หรือบุคคลใดเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นเท็จบ้าง เพราะมีหลายกรณีนิติบุคคลที่มีอำนาจสอบสวนถูกเป็นนิติบุคคล ได้อ้างอ้างว่านิติบุคคลของตนไม่มี

๓. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน ส่วนป้องกันปราบปรามการเงินนอกระบบ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

เพื่อทราบถึงอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงคิดได้ ตามช่วงวันและเกิดเหตุว่ามีอัตราสูงสุดร้อยละเท่าใดต่อปี และตามพฤติการณ์ของผู้กระทำผิดดังกล่าว เข้าข่ายที่เป็นความผิดตาม พ.ร.ก.ผู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ หรือไม่ อย่างไร มีอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมในอัตราเท่าใด สูงกว่าสถาบันการเงินจะพึงคิดได้หรือไม่ ในช่วงเวลาดังกล่าว

ให้ทำหนังสือตรวจสอบอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายจะพึงคิดไปที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เพื่อขอสอบปากคำเจ้าหน้าที่ว่าในช่วงเกิดเหตุมีสถาบันการเงินใดประกาศให้อัตราดอกเบี้ยสูงสุดแก่ผู้ใดให้กู้ยืม และการลงทุนดังกล่าวเข้าลักษณะกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนหรือไม่ และคำนวณผลตอบแทนที่ได้รับเป็นอัตราร้อยละเท่าใด พร้อมขอรับเอกสารประกอบ (ตามประเด็นสอบปากคำเจ้าหน้าที่ สศค.)

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากธนาคารแห่งประเทศไทย

กรณีเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการโอนเงิน หรือประกาศหรือข้อกำหนดให้ประชาชนนำเงินไปลงทุนซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศหรือทองคำ หรือเก็งกำไรหรือขาดทุนได้รับผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงิน โดยไม่มีใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินตามประมวลกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เพื่อสอบปากคำผู้ต้องหาที่ได้รับอนุญาตให้ซื้อขายเป็นเงินตรา หรือเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนเงิน หรือเป็นธุรกิจประเภทใดอย่างไร (กรณีเป็นความผิดตามมาตรา ๔ วรรคสอง และ ๖ ธ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

๓. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

กรณีเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการชักชวนให้ประชาชนลงทุนในตลาดทุน การลงทุนที่ญาติซื้อขายสินค้าล่วงหน้า การลงทุนการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล พนักงานสอบสวนจะต้องทำหนังสือประสานงานสอบถามไปยัง ก.ล.ต. เพื่อสอบถามว่าผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัยได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวหรือไม่ เนื่องจาก ก.ล.ต.เป็นหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจเหล่านี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประกอบการสอบสวน

๔. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

กรณีเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการชักชวนประชาชนให้ลงทุนในธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง พนักงานสอบสวนจะต้องทำหนังสือประสานงานสอบถามไปยัง สคบ. เพื่อสอบถามว่าผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัยได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรงหรือไม่ เนื่องจาก สคบ.เป็นหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประกอบการสอบสวน

๕. การรวบรวมพยานหลักฐานจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (DEA)

กรณีมีการชักชวนประชาชนผ่านทางสื่อออนไลน์ต่างๆ พนักงานสอบสวนควรทำหนังสือประสานงานสอบถามไปยังกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้บริการ ผู้ใช้บริการ และเส้น หรือระเบียนอื่นที่เกี่ยวข้องจากผู้ให้บริการต่างๆ เช่น เฟซบุ๊ก (facebook) ไลน์ (Line) อีเมล์ (email) เป็นต้น

๖. รายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๘

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน และความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน เป็นความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา ๓(๒) ที่ต้องรายงานให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๖ พ.ศ.๒๕๕๙ ข้อ ๘ อีกทั้ง ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการสืบทรัพย์ที่ได้จากการกระทำความผิด นอกจากนี้ ให้ขอความร่วมมือจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในการที่จุดรวมพวกการเงินของพวกผู้ต้องหา เพื่อขอให้ยึดทรัพย์ตามระบบการเงินที่ผู้ต้องหาโอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือได้มาครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มา ครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับ

การกระทำความผิด ซึ่งอาจนำไปสู่การตีความเป็นคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๗. การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดตามพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผิด

๗.๑ การรักษาทางสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งอาจมีการเข้าข่ายเป็นการโฆษณาอันเป็นเป็นการฉ้อโกงประชาชนหรือไม่ ต้องมีการประสานงานกับ ปปง. เพื่อตรวจพิสูจน์หลักฐานทางสื่อโซเชียลต่างๆ โดยอาจพบปัญหาในการตรวจสอบทำให้ไม่สามารถยืนยันตัวผู้กระทำผิดได้ ส่วนทางโซเชียลคนส่วนใหญ่อยู่ต่างประเทศ ไม่สามารถจะเรียกมาให้ปากคำได้

๗.๒ การประสานงานกับ สายวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงิน กองข่าวกรอง ทางการเงิน ปปง. เพื่อให้ช่วยวิเคราะห์เส้นทางการเงินของผู้กระทำความผิด ว่ามีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงไปยังผู้ใดบ้าง เพื่อวิเคราะห์พิจารณาว่ามีผู้ร่วมกระทำความผิดหรือไม่ โดยพิจารณาตามข้อกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๔, ๘๕, ๘๖

๗.๓ กรณีที่อาจมีความผิดตามกฎหมายฉบับอื่นๆ ให้พิจารณาด้วย เช่น พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ พ.ร.บ.ว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล พ.ศ.๒๕๕๕

๓.๔.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการชู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน การตั้งประเด็นคำถาม

๑. ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหาย

๑.๑ กรณีผู้เสียหายหรือผู้ให้กู้หรือผู้ลงทุนมาแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ในการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงในการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดนั้น การรวบรวมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของการกระทำความผิด โดยสอบสวนให้ครอบคลุมถึงพฤติการณ์ในการกระทำผิด ว่ามีพฤติการณ์ชี้ชวนเท็จจริงเป็นอย่างไร โดยมีรายละเอียดของเวลา สิ่งของ บุคคล และสถานที่ที่เป็นปัญหาการกระทำความผิดนั้นๆ ด้วย ดังนี้

- สอบประวัติส่วนตัวของผู้กล่าวหา ว่ามีภูมิลำเนา ทำงานที่ไหน จบการศึกษาจากที่ไหน เมื่อไร มีชีวิตปัจจุบันประกอบอาชีพไหน อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร มีฐานะการเงินเป็นอย่างไร มีบุตรกี่คน สูญเสียประกอบอาชีพไหน โดยจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามได้ในภายหลัง หากต้องมีการเบิกความในชั้นพิจารณาคดีของศาล

- ทราบหรือรู้จักผู้ชู้ยืมเงิน (ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหา) ได้อย่างไร เมื่อไร บุคคลที่กล่าวประกอบอาชีพอะไร

- พบผู้ชู้ยืมเงิน (ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหา) เมื่อไร ที่ไหน

- ผู้ชู้ยืมเงิน (ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหา) มีการประกาศโฆษณาประชาชน หรือกระทำด้วยประการใดๆ หรือใช้วิธีอุบายหลอกลวงด้วยการแสดงชื่อความอันเป็นเท็จ และปกปิดซ่อนความจริงอันควรบอกให้แจ้งอย่างไรบ้าง เช่น การแจ้งหรือแพร่ข่าวสาร การติดต่อ หรือการชักชวน ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ สื่อมวลชน สื่อออนไลน์ แผ่นป้ายพิมพ์ แผ่นกับ ใบปลิว นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หรือประจาน เป็นต้น (กรณีความผิดตามมาตรา ๕ วรรคสอง มีการให้พนักงาน ลูกจ้าง หรือบุคคลใดดำเนินการโฆษณาประกาศหรือชักชวนให้ลงทุน) และทราบหรือรู้จักผู้ชู้ยืมหรือผู้ลงทุนรายอื่นหรือไม่ พวกผู้ต้องหามีการชักชวนท่านและผู้ชู้ยืมหรือผู้ลงทุนรายอื่นประมาณกี่คน (องค์ประกอบความผิดเรื่องมีการโฆษณาหรือประกาศชักชวน หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ให้ประชาชนทั่วไปตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป)

- มีการชักชวนให้นำเงินหรือทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด ไปลงทุนในเรื่องใด แผนการลงทุนเป็นอย่างไร มีกี่แผนการลงทุนหรือแต่ละแผนเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง (อธิบายให้ครบ) กำหนดเงินให้กู้หรือเงินลงทุนขั้นต่ำเท่าไร ภาระค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนในอัตราเท่าไร ระยะเวลาการคืนเงินต้นและดอกเบี้ยและผลตอบแทน และเหตุใดจึงทดลองเชื่อให้ผู้ชื่นเงินหรือลงทุน (กรณีความผิดตามมาตรา ๔ วรรคสอง เป็นการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ หรือเป็นการเป็นตัวแทนหรือนายหน้าให้ได้รับผลประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อย่างไร) มีหลักฐานหรือไม่ (หากมีให้ระบุประกอบคำให้การ)

- มีการลงทุนกี่ครั้ง และครั้งเป็นเงินเท่าไร มีการจ่ายเงินให้กับใคร จากโอนเงินจำนวนกี่ครั้ง ได้โอนเงินจากบัญชีธนาคารและสาขาใด และที่บัญชีใด ใครเป็นเจ้าของ ไปยังบัญชีธนาคารและสาขาใด และที่บัญชีใด ใครเป็นเจ้าของบัญชี (หากผู้รับโอนเงินไม่ใช่ผู้กู้หรือผู้ต้องหาแล้ว บุคคลนี้เกี่ยวข้องกับพวกผู้ต้องหาอย่างไร) ผู้กู้หรือผู้ลงทุนมีการทำธุรกรรมโอนเงินทางธนาคารหรือทรัพย์สินใด มีหลักฐานหรือไม่ (หากมีให้ระบุประกอบคำให้การ) หรือหากจ่ายหรือมอบเป็นเงินสด มีการกระทำที่ไหน และมีพยานรู้เห็นหรือไม่ อย่างไร (สถานที่และวันเวลาเกิดเหตุ)

- เคยมีการคืนเงินต้นและ หรือจ่ายผลตอบแทนโดยวิธีการใด จ่ายโดยวิธีอย่างไร หากเป็นการโอนเข้าบัญชีแล้ว มีการโอนเงินมาจากบัญชีใด ใครเป็นผู้โอน และเข้าบัญชีใด ของใคร มีการจ่ายเงินต้นและหรือผลตอบแทนแทนกี่ครั้ง และครั้งเป็นเงินเท่าไร

- เหตุที่มาแห่งความเสียหายที่ตรวจนักงานสอบสวน ปัญหาเริ่มเกิดขึ้นเมื่อใด (กรณีจุดเริ่มต้นเก็บ, ปิดเว็บไซต์, ไม่สามารถติดต่อผู้กู้ยืมเงินหรือผู้ชักชวนได้) ผู้กู้เงินหรือผู้ต้องหาหรือผู้ชักชวนมีการแก้ไขปัญหา หรืออ้างเหตุผลใด

- ได้รับความเสียหายเท่าไร (ให้ทำแผนผังผลตอบแทนที่เคยได้รับแล้ว โดยแสดงผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้เมื่อนานาย) หรือมีทำบัญชีทรัพย์สินของผู้ถูกประสบภัย, บัญชีทรัพย์สินของผู้ถูกประสบภัยที่คืนและบัญชีทรัพย์สินของผู้ถูกประสบภัยที่ยังไม่ได้คืน

- มีการจัดการบริหารการชักชวนหรือชักชวนที่ไหน เมื่อใด ท่านเคยชักชวนหรือไม่ กี่ครั้ง และครั้งใดเป็นผู้บริหารและมีการตั้งผู้ใดเป็นนายหน้าบ้าง ท่านเคยถูกจับตัวมาหรือไม่ อย่างไร

- ท่านเคยชักชวนผู้ใดยื่นเงินหรือลงทุนผู้ต้องหาหรือไม่ หากท่านเคยมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างไร หรือแต่ละคนมีหน้าที่หรือบทบาทใดบ้าง

- ท่านทราบหรือรู้จักแอดมิน (Admin) เว็บไซต์หรือไม่ ใครเป็นเจ้าของ และส่งมาจากที่ใด (กรณีมีการชักชวนผ่าน Social media หรือ หรือลงทุนในเว็บไซต์)

- ผู้ให้กู้หรือผู้เสียหายนำเงินฝากเข้าบัญชีใดบ้างให้ผู้ยื่นเงินหรือลงทุน มีการใช้ชื่อบุคคลอื่นลงทุนหรือไม่ เกี่ยวข้องกันในฐานะใด

- เคยชักชวนผู้อื่นมาลงทุนด้วยหรือไม่ หากเคยแล้วเกี่ยวข้องกันในฐานะใดกับผู้กู้หรือผู้ลงทุน เคยได้รับค่าแนะนำหรือไม่ เป็นเงินเท่าไร หากสามารถแนะนำผู้ลงทุนรายอื่นมาร่วมลงทุนเพิ่มเติมได้ ผู้ต้องหาต้องจ่ายค่าแนะนำอีกเท่าไร จ่ายโดยวิธีใด หากเป็นการโอนเข้าบัญชีแล้ว มีการโอนเงินมาจากบัญชีใด และเข้าบัญชีใด และเคยชักชวนผู้ใดบ้าง

- ประสงค์จะดำเนินคดีกับบุคคลใดบ้าง และหากเป็นนิติบุคคลแล้ว มีใครเป็นกรรมการผู้มีอำนาจ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนนิติบุคคล หรือพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในนามนิติบุคคล (ตรวจเป็นพนักงานที่ได้ละไปจากการที่ตนเองไปชักชวนผู้อื่น หรือเข้าหน้าที่ทางการเงิน) และชื่อเท่าใด

- ชื่อตรวจสอบ ตำแหน่งวิชาชีพ ที่อยู่ของผู้ต้องหา (กรณีผู้ต้องหาหลบหนี)

- เคยแจ้งความร้องทุกข์หรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยวาจาหรือไม่

๑.๒ การมีอิทธิพลที่ก้าวล่วงหรือแข็งข้อต่อรัฐ เป็นผู้ก่อการร้าย

- รับจ้างการอยู่ที่ใด มีตำแหน่งหน้าที่ใด อย่างไร
- เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร (เชื่อมโยงหรือการเป็นผู้กระทำในคดี)
- เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับผลประโยชน์เมื่อใด จากใคร หรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาเมื่อใด อย่างไร

- เริ่มทำการสืบสวนหรือตรวจสอบเรื่องที่จริงเมื่อใด และผลการดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง (มีการประชุมหารือประชาชน หรือการทำข้อประการใดๆ หรือได้กลุ่มบุคคลด้วยการแสดงเรื่องความอินเป็นเพื่อ และบุกปิดเรื่องความจริงอันควรบอกให้ทันต่อเวลาอย่างไรบ้าง เช่น การแจ้งหรือแจ้งข่าวสาร การสืบสวน หรือการจับกุม ไม่ว่าจะเป็นการใช้ผลผลิตในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ สื่อมวลชน สื่ออื่นใดก็ แผ่นพับ ใบปลิว นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หรือประการ เป็นต้น (หากเป็นความผิดความผิดกรา ๔ ประการ ต้อง มีการให้ทำงาน ลูกจ้าง หรือบุคคลใดดำเนินการจัดผลผลิตประการหรือจับกุมรวมให้ต้องทุน และให้มีการตรวจสอบไปที่ผลการรวมแจ้งประชาชนหรือไม่) และมีการจับกุมให้นำเงินหรือทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด ไปลงทุนในเรื่องใด แผนการลงทุนเป็นอย่างไร มีกิจกรรมอย่างไรบ้าง กำหนดเงินให้ผู้หรือเงินลงทุนนั้นกำหนดไว้ ตรวจสอบผลตอบแทนในอัตราเท่าไร ระยะเวลาการคืนเงินต้นและผลตอบแทน และมีการจ่ายค่าแนะนำหรือไม่ อย่างไร)

- ทบทวนทุกการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดหรือไม่ อย่างไร หากเขาแล้วเป็นความผิดฐานใดเรื่องใดบ้าง

- สามารถคำนวณอัตราผลกำไรเป็นเท่าใดต่อเดือนไรต่อปี
- มีบุคคลใดบ้างที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์หรือทราบเรื่องที่จริง
- มีผู้เสียหายเบื้องต้นกี่ราย
- ได้มีการรายงานเรื่องที่จริงที่ได้กระทำผู้บังคับบัญชาเมื่อใด และเป็นประการใด
- ได้มีการตรวจค้นสำนักงานหรือบ้านของผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร
- เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด
- ประสงค์จะดำเนินคดีกับบุคคลใดบ้าง และหากเป็นนิติบุคคลแล้ว มีใครเป็นกรรมการผู้มีอำนาจ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนนิติบุคคล หรือพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในนามนิติบุคคล (การเป็นพนักงานที่ได้รับโดยชอบจากการที่ตนเองไปยักความผิด หรือเจ้าหน้าที่ทางการเงิน) และชื่อหาใด

- ควรรู้จักหรือมีเรื่องใกล้ชิดเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใดในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

๒. ประเด็นการสอบสวนผู้ต้องหา

เป็นต้นว่าความผิดฐานใด และเป็นเรื่องที่จริง ชื่อกลางหา (แก๊งคดี)

- ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ
- ผู้ต้องหารู้จักผู้ใดผู้หรือผู้เสียหายให้อย่างไร เป็นเวลานานเท่าไร
- ได้มีการชักชวนผู้เสียหายมาลงทุนหรือไม่ เหตุใดจึงชักชวน ทราบได้ผลประโยชน์ตอบแทนอย่างไร

- ผู้ต้องหาได้บอกผู้เสียหายว่าอย่างไร เป็นแผนการลงทุนที่แน่ และแผนเป็นอย่างไรบ้าง ตลอดจนชื่อความที่ผลกระทบด้วยการแสดงชื่อความอันเป็นเท็จหรือบกปิดความจริงซึ่งควรบอกแจ้งชัดเมื่อวันเวลาใด นอกจากผู้ต้องหาแล้วมีบุคคลอื่นใดที่ร่วมกระทำความผิดอีกหรือไม่ หากมีส่วนตลอดตนมีหน้าที่อย่างไรบ้าง

- ผู้ต้องหาเอาทรัพย์สินใดไปจากผู้เสียหายบ้าง จำนวนเท่าใด จนเท่าใด เมื่อวันเวลาใด ที่ใด

- ผู้เสียหายมอบเงินสดหรือโอนเงินผ่านบัญชีของผู้ต้องหา หากตั้งบัญชีแล้วเงินบัญชีโดยนายใด และสาขาใด หรือจากผู้เสียหายโอนเงินให้แล้ว ได้มีการถอนเงินหรือโอนเงินออกจากบัญชีหรือไม่ มีการมอบเงินให้ผู้ใดบ้าง โดยวิธีการใด

- การลงทุนสิ้นสุดเมื่อใด เกิดจากปัญหาใด มีการแก้ไขหรือไม่ อย่างไร

- มีการชักชวนบุคคลใดมาลงทุนบ้าง

- ใครเป็นผู้จัดทำเว็บไซต์หรือเป็นแอดมิน (admin)

- นำเงินรายได้จากแหล่งใดมาจ่ายให้กับผู้ให้ผู้ยืมเงิน (ผู้เสียหายหรือผู้ลงทุน) เป็นธุรกิจของตัวแทนหรือไม่

- เคยลงทุนหรือไม่ หากลงทุนแล้วเป็นเงินเท่าไร ได้กำไรหรือขาดทุน มีแจกสาร ประกอบการชี้แจงหรือไม่ (กรณีผู้ต้องหาเป็นแม่ทีมที่ชักชวนผู้เสียหายอีกทีหนึ่ง และมีการลงทุนด้วย)

- เคยขึ้นไปบนเวทีที่ต้องชูหรือชักชวนให้ประชาชนนำเงินมาลงทุนหรือไม่ (กรณีผู้ต้องหาขึ้นเวทีชักชวน)

- ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

- ถูกจับกุมเมื่อใด ที่ใด หรือมอบตัวกับพนักงานสอบสวนด้วยเหตุใด

- เคยมีความขุ่นข้องหมองใจกันผู้เสียหายมาก่อนหรือไม่

ฐานความผิด ฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ และฐานยักยอกทรัพย์ อันเป็นความผิดตาม ป.อ.ก.ฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ มาตรา ๘, ๙, ๑๑ และ ป.อาญา มาตรา ๓๑๕, ๓๑๖ วรรคแรก

สำหรับฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๑) กรณีต้องปรากฏหลักฐานว่าผู้ต้องหาเป็นผู้นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ

๓. ประเด็นการสอบสวนพยาน

๓.๑ พยานผู้ลงทุนหรือผู้เห็นเหตุการณ์

- พยานผู้ใดผู้ต้องหา ผู้ถูกเงิน ผู้บรรยาย ผู้ชักชวน หรือผู้เสียหายในคดีนี้ต้องกันไว้รู้จักกันมานานเท่าใด ในฐานะใด

- พยานหรือผู้เห็นเหตุการณ์ที่ผู้ต้องหาชักชวนให้ผู้เสียหายนำเงินไปให้ผู้ต้องหา ผู้ถือเงินหรือลงทุนกับผู้ต้องหาหรือไม่

- พยานแผนการลงทุนหรือไม่ ของพยานรายละเอียด

- ได้มีการลงทุนกับผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร

- เหตุใดจึงไม่ต้องทำสัญญาต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา (หากได้รับการชดใช้เงินคืนแล้ว ได้คืนให้เมื่อใด คืนเป็นใดอย่างไร จำนวนเงินเท่าไร มีเงื่อนไขอย่างไร)

- เคยไปฟังการบรรยายแผนการลงทุนหรือไม่ หากเคยแล้วไปที่ไหนบ้าง เมื่อใด ใครชักชวน บุคคลใดเป็นผู้บรรยาย มีผู้ร่วมฟังกันมากน้อยเท่าไร และมีคนแนะนำบุคคลชักชวนหรือชุมนุมให้ร่วมลงทุนหรือไม่ อย่างไร

- เคยมีความขุ่นข้องหมองใจกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

๓.๒ พยานเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจสอบการคลัง

- พยานมีตำแหน่งหน้าที่ใด

- พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานะใด (ได้รับมอบหมายจากสำนักงานใหญ่ของบริษัทการเงินภาคประชาชน สำนักงานตรวจสอบการคลัง กรมพระธรรมการคลัง มาให้การเป็นพยาน)

- ส่วนปัญหาการเงินนอกระบบ สำนักงานใช้มาตรการปราบปรามการเงินภาคประชาชน เกี่ยวข้องกับ ๑.ธ.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ๒.ค.๑๑๑ หรือไม่ อย่างไร

- สถานะการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดสำหรับผู้ให้กู้ยืมไว้อย่างไร ตามกฎหมายหรือประกาศต่างๆ

- ในช่วงที่ผ่านๆ (ช่วงหุกช่วงเวลา) มีสถาบันการเงินตามกฎหมายใดบ้างที่ได้ประกาศอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากที่ให้ผู้ให้กู้ยืมไว้ ๑๑๑ และมีการปรับอัตราดอกเบี้ยเรื่อยมาอย่างไรบ้าง (ขอเอกสารประกอบ)

- ช่วงการแพร่หลายการกู้ยืมเงินนอกระบบ ที่ทางผู้ต้องหาอ้างว่าให้ผู้กู้หรือผู้ลงทุนหรือผู้เสียหาย ตามแผนการลงทุนว่าสามารถได้ดอกเบี้ยอัตราร้อยละเท่าไรต่อปี และอัตราดังกล่าวสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายให้หรือไม่

- ช่วงการปรากฏตัวการณ์ของผู้ต้องหาในคดีนี้ถ้าพ่วงเป็นความผิดตาม ๑.ธ.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ๒.ค.๑๑๑ หรือไม่ใช่ก็ตาม หรือไม่ อย่างไร

- มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร

- เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

หมายเหตุ พนักงานสอบสวนควรทำการสอบปากคำของผู้กู้หรือผู้ลงทุนหรือผู้เสียหายแต่ละคน ครบประโยชน์ตอบแทนที่ได้หรือที่จะได้รับ และอัตราดอกเบี้ยที่ประสงค์จะได้ ใหญ่ให้พนักงานสำรวจที่สำนักงานตรวจสุกิจการศึก และพนักงานสอบสวนสนามเป็นต้น

๓.๓ พยานเจ้าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์

- พยานมีตำแหน่งอย่างไร

- พยานมีตำแหน่งอย่างไร

- พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานะใด

- บัญชีเงินฝากธนาคาร ..... สาขา ..... เลขที่บัญชี ..... เปิดบัญชีในชื่อของใคร ให้ที่อยู่ที่ไหน เปิดเมื่อใด มีขั้นตอนการเปิดบัญชีอย่างไร

- บัญชีปิดแล้วหรือไม่ ครั้งสุดท้ายมีเงินในบัญชีเท่าไร

- ช่วงระหว่างเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. มีรายการโอนเงินจำนวน..... บาท มาเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ต้องหาหรือไม่ หากมีแล้วได้มีการโอนมาโดยวิธีการใดอย่างไร แล้วมีการถอนเงินออกจากบัญชีหรือไม่ ถอนโดยวิธีการใด เป็นเงินเท่าไร หากโอนเงินเข้าบัญชีแล้วได้โอนเข้าบัญชีธนาคารใด สาขาใด เลขที่บัญชีเท่าไร จำนวนเงินเท่าไร อย่างไร (ควรถามถึงรายการที่มีการโอนเงินลงทุน หรือการจ่ายผลตอบแทน เพื่อให้สอดคล้องกับผู้เสียหาย)

- มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร (ขอดึงสำเนาคำขอเปิดบัญชี และรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของตัวผู้ต้องหา (ควรขอดึงรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีแบบละเอียด)

- เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

๓.๕ ความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

๓.๕.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

๑. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสถาบันการเงิน

ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ต้องสงสัยการกระทำผิด หรือผู้ร่วมการกระทำผิด ให้เปิดบัญชีไว้กับสถาบันการเงิน ดังนั้น จึงต้องตรวจสอบสถาบันการเงินที่ผู้กระทำความผิดได้เปิดบัญชีไว้ว่า ตามที่ผู้กล่าวหากล่าวอ้างว่ามีการโอนเงินไปตามคำสั่งซื้อขายตามหมายเลขบัญชีนั้นหรือ หมายเลขบัญชีดังกล่าว ผู้ใดเป็นผู้มาขอเปิดบัญชีเอาไว้ ขอเปิดบัญชีไว้เมื่อใด มีเรื่องประกอบใดหรือมีเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอเปิดบัญชี ทั้งรายการเดินบัญชีที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ มีการโอนเงินออกเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ทราบเส้นทางการเงินว่าจะไปเชื่อมโยงถึงผู้ใดที่อาจร่วมกระทำความผิดบ้าง หรือมีพิรุธตามสถานะทางบัญชีปัจจุบันประกอบ

ให้ออกหมายเรียกเอกสารไปที่สถาบันการเงินต่าง เกี่ยวกับบัญชีที่ผู้เสียหายโอนเงินลงทุนไปเพื่อขอรับคำแนะนำการเปิดบัญชี รายการทางบัญชีช่วงเกิดเหตุ หรือบรรดาข้อมูลรายการเดินบัญชีผ่านระบบทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไฟล์อิเล็กทรอ (เอกสารและแผ่นซีดี) และสอบปากคำพนักงานธนาคาร ประกอบเอกสารที่ได้รับตามรูปคดี

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เพื่อทราบว่าผู้ต้องหาได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์หรือไม่ และสินทรัพย์ดิจิทัลที่ทำการซื้อขาย เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดไว้หรือไม่

๓. การรวบรวมพยานจากตลาดซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

เพื่อทราบรายละเอียดการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเหรียญดิจิทัล โดยการจับคู่หรือทำสัญญาให้ หรือการจัดระบบ หรือดำเนินความสะดวกให้ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล สามารถทำความตกลงหรือจับคู่กันได้ โดยทำเป็นการค้าปกติ

๔. การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์อาชญากรกระทำความผิดตามพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผิด

๑. การติดตามทางสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อตรวจพิสูจน์หลักฐานทางสื่อโซเชียลต่างๆ โดยอาจพบปัญหาในการตรวจสอบทำให้ไม่สามารถยืนยันตัวผู้กระทำผิดได้ เช่น หากใช้โดเมนเนมอยู่ต่างประเทศ ไม่สามารถขอข้อมูลจากผู้ให้บริการได้

๒. กรณีที่อาจมีความผิดตามกฎหมายฉบับอื่นๆ ให้พิจารณาด้วย เช่น พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๕๘

๓.๕.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

๑. ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหาย

๑.๑ กรณีผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหามาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

๑.๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการกำกับสินทรัพย์ดิจิทัลและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.๒๕๕๖

ในการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงในการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดนั้น การรวบรวมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของการกระทำความผิด โดยสอบสวนให้ครอบคลุม

ยื่นธุรกิจการเป็นการกระทำผิด ว่าเป็นธุรกิจการเงินเท็จจริง เป็นอย่างไร ใครมีรายละเอียดของนิติบุคคล และสถานที่ที่ยื่นขั้นการกระทำความผิดนั้นๆ ด้วย ดังนี้

- สอบประวัติความตัวของผู้กระทำการในนามบริษัทจากสำนักงาน ก.ล.ต. มีผู้บริหารกี่คน ชื่ออะไรบ้าง ปัจจุบันตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร

- รายละเอียดการจัดตั้งตามกฎหมายใด ดูแลควบคุมกำกับอย่างไร

คำถาม : ทำไมมาทำงานของความคิดเห็นใด

คำตอบ : กล่าวไทยให้ทำเป็นสื่อกับผู้ใด เป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.ก.การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใด

- รายละเอียดข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้ได้ข้อเท็จจริงว่ามีการสืบสวนสอบข้อมูลการประกอบธุรกิจเป็นนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของบุคคลหรือบริษัทที่ไม่ได้รับอนุญาตให้อย่างไร เมื่อใด บริษัทตั้งอยู่ที่ใด มีการตั้งตรวจสอบหรือตั้งตรวจสืบหาหลักฐานเป็นนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทใด อาจได้ข้อมูลลูกค้าที่มีการซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลชนิดใด เช่น BTC/TH, ETH/TH, LTC/TH, USDT/TH (คู่กับเงินบาทไทย) โดยให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล ถือเป็นการกระทำความผิดด้วยรูปแบบใด

"ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล" หมายความว่า การประกอบธุรกิจการประเภทดังต่อไปนี้ ต้องได้รับอนุญาตจาก ก.ล.ต. จึงจะสามารถประกอบธุรกิจประเภทนี้ได้

(๑) ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หมายความว่า ศูนย์กลางหรือเครือข่ายใดๆ ที่จัดให้มีขึ้นเพื่อการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัล โดยการจับคู่หรือหาคู่สัญญาให้ หรือการจัดระบบหรือดำเนินการด้วยความสะดวกให้ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถทำความตกลงหรือจับคู่กันได้ โดยกระทำเป็นทางดำเนินการปกติ แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงศูนย์กลางหรือเครือข่ายในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๒) นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงตนบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้บริการเป็นนายหน้าหรือตัวแทน เพื่อซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลให้แก่บุคคลอื่น โดยกระทำเป็นทางดำเนินการปกติและได้รับค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนอื่น แต่ไม่รวมถึงการเป็นนายหน้าหรือตัวแทนในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๓) ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล หมายความว่า บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงตนบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้บริการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ดิจิทัลในนามของตนเองเป็นทางดำเนินการปกติ โดยกระทำนอกศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ไม่รวมถึงการให้บริการในลักษณะที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(๔) กิจการอื่นที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต. หมายความว่า กิจการที่มีการประกาศกิจการให้ต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการ

- บริษัทต้องสงสัยมีการกระทำประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลโดยปกติเป็นอย่างไร

- บริษัทต้องสงสัยได้รับอนุญาตจาก ก.ล.ต.ให้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลหรือไม่

๑.๒ กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผู้กล่าวโทษ กรณีที่มีการสืบสวนจุดตรวจค้น/จับกุม

- จับวันเวลาอยู่ที่ใด มีตำแหน่งหน้าที่ใด อย่างไร
- เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร (เพื่อไม่ให้มาเป็นผู้กล่าวหาในคดี)
- เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับแจ้งเหตุ/การสอบปาก มีอย่าง จากใครหรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา เมื่อไหร่อย่างไร
- สืบทำการสืบสวนหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อไหร่ และผลการดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง (มีการประกาศโฆษณาก่อประจาน เช่น การแจ้งหรือแจกข่าวสาร การติดต่อ หรือการจัดงาน ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ สื่อมวลชน สื่ออินเตอร์เน็ต แผ่นพับ ใบปลิว นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หรือประชาชน หรือผ่านทางเพื่อนๆ เว็บไซต์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ประเภทใด ธุรกรรมรายละเอียดและหลักฐานของการประกาศ โฆษณา ธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล,เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทใดขายสู่กับใครบ้างไหม เป็นต้น
- เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ผู้เสียหายได้ซื้อสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทใด หากมีเอกสารให้ยืนเป็นหลักฐานไหมอย่างไร รายละเอียดการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลโดยวิธีการใด จำนวนสินทรัพย์ดิจิทัลที่ซื้อขาย โอนเงินบาทผ่านทางบัญชีธนาคารใดให้กับผู้ใด เอกสารหลักฐานการโอนเงิน หลักฐานการสนทนาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)
- ก่อนทำการสืบสวนจับกุม ได้ทำการตรวจสอบใบอนุญาตการประกอบธุรกิจดิจิทัลของผู้ต้องหา กับทาง ก.ล.ต. แล้วหรือไม่อย่างไร ผลการตรวจสอบประการใด
- สินทรัพย์ดิจิทัลที่ทำการประกาศซื้อ-ขาย ของผู้ต้องหา เป็นว่าเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่ทาง ก.ล.ต. ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดรับรองหรือไม่
- รายงานอายุ สำนักงานกรรม ที่อยู่ของผู้ต้องหา (กรณีผู้ต้องหาเป็นบุคคล)
- เคยแจ้งความร้องทุกข์หรือเคยอำนาจให้ผู้อื่นไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนมาก่อนหรือไม่
- ให้มีการรายงานข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวอ้างกับปัญหาเมื่อไหร่ และเป็นประการใด
- ให้มีการตรวจค้นสำนักงานหรือบ้านของผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร
- เหตุเกิดที่ไหน เมื่อไหร่
- ประสงค์จะดำเนินคดีกับบุคคลใดบ้าง และหากเป็นนิติบุคคลแล้ว มีใครเป็นกรรมการผู้มีอำนาจ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนนิติบุคคล หรือพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในนามนิติบุคคล (กรณีเป็นพนักงานที่ได้ประโยชน์จากการที่ตนเองไปยักยอกผู้อื่นหรือเจ้าหน้าที่ทางการเงิน) และชื่อว่าใด
- เคยรู้จักหรือมีเรื่องใกล้ชิดเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใดในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

๒. ประเด็นการสอบสวนผู้ต้องหา

เริ่มต้นด้วยการแจ้งสิทธิ และแจ้งข้อเท็จจริง ข้อกล่าวหา (มาตราคดี)

- ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ
- ประวัติส่วนตัวของผู้ต้องหา
- ได้มีการประกาศโฆษณาชักชวนให้มีการซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล หรือไม่อย่างไร ผ่านทางใด ประเภทสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีการซื้อ-ขาย มีประเภทใดบ้าง

- รู้ล่วงหน้าของเงินสกุลหรือโอนเงินผ่านบัญชีของผู้ต้องหา หากเข้าบัญชีแล้วเป็นบัญชีใด ธนาคารและสาขาใด หลังจากผู้กลางทำโอนเงินให้แล้ว ได้มีการถอนเงินหรือโอนเงินออกจากบัญชีหรือไม่ มีการส่งมอบเงินให้ผู้ใดบ้าง โดยวิธีการใด
- มีการจัดขบวนบุคคลใดมาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัลบ้าง อย่างไร
- ใครเป็นผู้จัดทำเว็บไซต์หรือเป็นแอดมิน (admin)
- ได้มีการประกาศโฆษณาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล มาตั้งแต่เมื่อใด
- ได้มีการติดต่อสนทนาซื้อ-ขาย กับทางลูกค้าทั่วไปผ่านทางใด (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)
- ถูกจับกุมเมื่อใด ที่ใด หรือมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนด้วยเหตุใด
- เคยมีความขัดแย้งกันผู้กลางหรือไม่

๒. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- เอกสารเชิญชวน โฆษณา ประกาศ ซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล
- เอกสารการสนทนาระหว่างการซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)
- เอกสารโอนเงินเข้าบัญชีผู้ต้องหา
- ใบรับฝากเงินหรือบุคคลที่สาม ของผู้ต้องหาที่มีการประกาศโฆษณา และมีการสนทนาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล

๓. ประเด็นการสอบสวนพยาน

๓.๑ พยานเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมสืบสวนจับกุม/ตรวจค้น

- รับราชการอยู่ที่ใด มีตำแหน่ง หน้าที่ใด อย่างไร
- เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร (เกี่ยวข้องมาตั้งการสืบสวนเป็นพยานในคดี)
- เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับแจ้งเบาะแส/ตรวจสอบพบ เมื่อใด จากใคร หรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา เมื่อใดอย่างไร
- เริ่มทำการสืบสวนหรือตรวจสอบเรื่องที่จริงร่วมกับผู้กล่าวหาเมื่อใด และมีการดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง (มีการประกาศโฆษณาต่อประชาชน เช่น การแจ้งหรือแจ้งข่าวสารการติดต่อ หรือการจัดขบวน ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ใหญ่ ใหญ่พิเศษ ตอนที่ว่างเปล่า สื่อออนไลน์ แจกแผ่นพับ แผ่นป้าย ใบปลิว นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หรือบรรยาย หรือสถานการณ์ประกาศเว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใด ขอทราบรายละเอียดและหลักฐานของการประกาศ โฆษณาธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทใดรายใดกับเงินบาทไทย เป็นต้น
- เคยเป็นการตรวจสอบผู้ต้องหาให้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ผู้เสียหายได้ซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทใด ทางนี้เอกสารที่ได้เป็นเป็นหลักฐานโดยผู้ใด รายละเอียดการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลโดยวิธีการใด จำนวนสินทรัพย์ดิจิทัลที่ซื้อขาย โอนเงินบาทผ่านทางบัญชีธนาคารใดให้กับผู้ใด เอกสารหลักฐานการโอนเงิน หลักฐานการสนทนาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)
- ก่อนทำการสืบสวนจับกุม ได้ทำการตรวจสอบไปขอบุญาตการประกอบธุรกิจดิจิทัลของผู้ต้องหา กับทาง ก.ล.ต. แล้วหรือไม่อย่างไร และการตรวจสอบประการใด
- สินทรัพย์ดิจิทัลที่ทำการประกาศซื้อ-ขาย ของทางผู้ต้องหา เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่ทาง ก.ล.ต. ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดรับรองหรือไม่
- ช่องทางอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ที่ผู้ต้องหา (กรณีผู้ต้องหาหลบหนี)
- ได้มีการตรวจสอบเรื่องที่จริงได้กับผู้บังคับบัญชาเมื่อใด และเป็นประการใด
- ได้มีการตรวจค้นสำนักงานหรือบ้านของผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร
- เคยถูกจับกี่ครั้ง เมื่อใด

๒.๒ พยานด้านหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

- พยานมีตำแหน่งหน้าที่ใด
- พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานะใด (ให้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาให้การเป็นพยาน)
- ช่วงเวลาปรากฏพฤติการณ์ของผู้ต้องหาในคดีนี้เข้าข่ายเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.๒๕๖๑ หรือไม่ อย่างไร
- มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร
- เคยมีความรู้ใกล้ชิดเกี่ยวกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

หมายเหตุ (หากพนักงานสอบสวนไม่สามารถเดินทางมาสอบปากคำพยานได้ สามารถส่งหนังสือสอบถามไปทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นพยานหลักฐานที่ได้ด้วยกัน)

๒.๓ พยานด้านหน้าที่ธนาคารพาณิชย์

- พยานมีตำแหน่งหน้าที่ใด
- พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานะใด
- บัญชีเงินฝากธนาคาร_____ สาขา _____ เลขที่บัญชี _____ เปิดบัญชีในชื่อของใคร ให้ที่อยู่ที่ไหน เปิดเมื่อใด มีเงื่อนไขการเปิดบัญชีอย่างไร
- บัญชีปิดแล้วหรือไม่ ครั้งสุดท้ายมีเงินในบัญชีเท่าไร
- ช่วงเวลาวันที่ เดือน พ.ศ. มีรายการโอนเงินจำนวน _____ บาท มาเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ต้องหาหรือไม่ หากมีแล้วได้มีการโอนมาโดยวิธีการใด อย่างไร แล้วมีการถอนเงินออกจากบัญชีหรือไม่ ถอนโดยวิธีการใด เป็นเงินเท่าไร หากโอนเงินเข้าบัญชีแล้ว ได้โอนเข้าบัญชีธนาคารใด สาขาใด เลขที่บัญชีเท่าไร จำนวนเงินเท่าไร อย่างไร (ควรขอเอกสารที่มีการโอนเงิน เพื่อนำไปสอบสวนกับผู้กล่าวหา)
- มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร (ขอสำเนาคำขอเปิดบัญชี และรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของผู้กล่าวหา (ควรขอสำเนารายการเคลื่อนไหวทางบัญชีแบบย้อนหลัง)
- เคยมีความรู้ใกล้ชิดกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

๓.๖ ความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจซื้อขายล่วงหน้า

๓.๖.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจซื้อขายล่วงหน้า

ในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด หรือบริสุทธิ์ของผู้กระทำความผิดนั้นมีแนวทางในการรวบรวมพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสถาบันการเงิน

ทั้งนี้เพื่อเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่ามีการโอนเงินเข้าบัญชีสถาบันการเงินที่ผู้กระทำผิดหรือผู้ร่วมกระทำผิดได้เปิดบัญชีไว้กับสถาบันการเงิน ดังนั้น จึงต้องตรวจสอบสถาบันการเงินที่ผู้กระทำความผิดได้เปิดบัญชีไว้ว่า ตามที่ผู้กล่าวหากล่าวอ้างว่ามีการโอนเงินไปตามคำสั่งซื้อขายตามหมายเลขบัญชีนั้นหรือ หมายเลขบัญชีดังกล่าว ผู้ใดเป็นผู้มาเปิดบัญชีเอาไว้ มาเปิดบัญชีในพื้นที่ใด มีเงื่อนไขอย่างใด พร้อมขอสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการเปิดบัญชี ทั้งขอรายการเดินบัญชีที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ รายการโอนเงินออกเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ตรวจเส้นทางการเงินว่าจะไปเชื่อมโยงถึงผู้ใดที่อาจร่วมกระทำความผิดบ้าง พร้อมทั้งสอบถามและตรวจบัญชีปิดจุดเป็นประกอบ

ให้ออกหมายเรียกหรือคำขอไปยังธนาคารพาณิชย์ เกี่ยวกับบัญชีที่ผู้เสียหายโอนเงินลงทุนไปเพื่อขอรับสำเนาคำขอเปิดบัญชี รายการทางบัญชีของเงินฝาก ทรัพย์สินข้อมูลรายการเงินบัญชีผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไฟล์เอ็กซล (เอกสารแสดงแผ่นดิสก์) และสอบปากคำพนักงานธนาคาร ประกอบเอกสารที่ได้รับการยืนยัน

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์:

เพื่อทราบว่าผู้ต้องหาได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือไม่ ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดไว้หรือไม่

การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดตามพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผิด

๑. การจับกุมทางเชื่อมโยงออนไลน์ เพื่อตรวจพิสูจน์หลักฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาจพบปัญหาในการตรวจสอบทำให้ไม่สามารถยืนยันตัวผู้กระทำผิดได้ เช่น ทราบว่าผู้กระทำผิดอาศัยอยู่ต่างประเทศ ไม่สามารถระบุข้อมูลจากผู้ให้บริการได้

๒. กรณีที่จะมีความผิดตามกฎหมายฉบับอื่น ๆ ให้พิจารณาด้วย เช่น พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ พ.ร.บ.ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๕๔

๓.๒.๒ ขั้นตอนการสอบสวนในคดีความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจซื้อขายล่วงหน้า

๑. ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหาย

๑.๑ กรณีผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหามาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

๑.๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.๒๕๕๖

ในการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงในการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดนั้น การรวบรวมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของการกระทำความผิด โดยสอบสวนให้ครอบคลุมถึงพฤติการณ์ในการกระทำผิด ว่ามีพฤติการณ์ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร โดยมีรายละเอียดของเวลา สิ่งของ บุคคล และสถานที่ที่เป็นองค์การกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย ดังนี้

- สอบประวัติส่วนตัวของผู้กล่าวหาว่าเป็นบุคคลอำนาจของสำนักงาน กลต. มีชื่อเสียงเป็นมาอย่างไร ปัจจุบันดำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร

- รายละเอียดการจัดตั้งตามกฎหมายใด ดูแลควบคุมกำกับอย่างไร

คำถาม : ท่านมาพบพนักงานสอบสวนด้วยสาเหตุใด

คำตอบ : กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับผู้ใด เป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ.๒๕๕๖ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใด

- รายละเอียดข้อเท็จจริงแห่งคดีให้ได้ข้อเท็จจริงว่ามีการสืบสวนสอบข้อมูลการประกอบธุรกิจเป็นนายหน้าซื้อขายสัญญาล่วงหน้าของบุคคลหรือบริษัทที่ไม่ได้รับอนุญาตได้อย่างไร เมื่อใด บริษัทตั้งอยู่ที่ใด มีการเข้าตรวจสอบหรือเข้าตรวจค้นพบหลักฐานเป็นนายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทใด อาจได้ข้อมูลลูกค้าที่มีการซื้อสัญญาบ้างใด เช่น หลักทรัพย์ ของกลาง หรือน้ำมันดิบ

เป็นต้น ให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ชำระราคา ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต เป็นจำนวนและราคาตามที่กำหนด

ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หมายถึงการเข้าผูกพันตามสัญญาดังต่อไปนี้ (มาตรา ๓)

(๑) สัญญาที่กำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งส่งมอบสินค้า เช่น หลักทรัพย์ ทองคำ หรือน้ำมันดิบ เป็นต้น ให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ชำระราคา ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต เป็นจำนวนและราคาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา (physical delivery)

(๒) สัญญาที่กำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งชำระเงิน หรือต้องชำระเงินให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเท่ากับจำนวนเงินที่คำนวณได้จากส่วนต่างระหว่างราคา หรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปร เช่น อัตราแลกเปลี่ยนเงิน อัตราดอกเบี้ย ดัชนีทางการเงินหรือดัชนีกลุ่มหลักทรัพย์ที่กำหนดไว้ในสัญญากับราคา หรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปรที่เป็นอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งหรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคตตามที่กำหนดไว้ในสัญญา (cash settlement)

(๓) สัญญาที่กำหนดให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งที่จะเลือกให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งส่งมอบสินค้า หรือชำระราคาของสินค้า หรือชำระเงินที่คำนวณได้จากส่วนต่างระหว่างราคาหรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปรที่กำหนดไว้ในสัญญากับราคา หรือมูลค่าของสินค้า หรือตัวแปรที่เป็นอยู่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง หรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคตตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือเรียกให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งทำตามสัญญาตาม (๑) หรือ (๒) (contract for difference)

- บริษัทดังกล่าวมีการกระทำประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยปกติเป็นอย่างไร

- บริษัทดังกล่าวได้รับอนุญาตจาก ก.ล.ต. ให้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแล้วหรือไม่

๑.๒ กรณีเจ้าหน้าที่สำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กล่าวโทษ กรณีที่มีการสืบสวนจุดตรวจค้น/จับกุม

- รับรางการอยู่ที่ใด มีตำแหน่งหน้าที่ใด อย่างไร

- เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร (เพื่อแสดงถึงการดำเนินเป็นผู้กล่าวหาในคดี)

- เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับแจ้งเหตุ ตรวจสอบพบ เมื่อใด จากใคร หรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา เมื่อใดอย่างไร

- เริ่มทำการสืบสวนหรือตรวจสอบตั้งแต่เมื่อใด และผลการดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง (มีการประกาศโฆษณาก่อประชาชน เช่น การแจ้งหรือแพร่ข่าวสาร การติดต่อ หรือการชักชวน ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ สื่อมวลชน สื่ออลินไลน์ แผ่นพับ ใบปลิว นิตยสาร สิ่งพิมพ์ หรือบรรยาย หรือผ่านทางเพจปุ๊ก เว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใด อย่างไร ประกอบด้วยเอกสารและหลักฐานของการประกาศโฆษณาธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทใด

- เคยเป็นการตรวจสอบผู้ต้องหาให้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ผู้เสียหายได้ซื้อสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทใด

หากมีเอกสารให้ยืนเป็นหลักฐานโดยผู้ใด ชายและเสียหายการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยวิธีการใด จำนวนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ซื้อขายโดยเป็นมาหรือมาจากปัญหาอะไรให้กับผู้ใด เอกสารหลักฐานการโอนเงิน หลักฐานการสนทนาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)

- ก่อนทำการสืบสวนจับกุม ได้ทำการตรวจสอบใบอนุญาตการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของผู้ต้องหากับทาง ก.ล.ต. แล้วหรือไม่อย่างไร ผลการตรวจสอบประการใด

- สัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ทำการประกาศซื้อ-ขาย ของผู้ต้องหา ซึ่งถ้าเป็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ผ่าน กธส. ต้องมีคณะกรรมการ กธส. ประกาศกำหนดหรือไม่
- ของตรวจยาย ทำหนังสือประกอบ ที่อยู่ของผู้ต้องหา (กรณีผู้ต้องหาต่างชาติ)
- เคยมีข้อความเรื่องหรือเรื่องอย่างไรให้ผู้ชื่นชมในข้อความเรื่องหรือข้อความต้องห้ามตอบสนองหรือไม่
- ให้มีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อเจาะลึกให้ทราบถึงปัญหาเพิ่มเติม ตลอดจนประการใด
- ให้มีการตรวจค้นสำนักงานหรือบ้านของผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร
- เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด
- ประสงค์จะดำเนินคดีกับบุคคลใดบ้าง และหากเป็นนิติบุคคลแล้ว มีใครเป็นกรรมการผู้มีอำนาจ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนนิติบุคคล หรือพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนนิติบุคคล (การเป็นพนักงานที่ได้รับโดยชอบจากการที่ตนเองเป็นพนักงานผู้อื่นหรือเจ้าหน้าที่ทางการเงิน) และที่อยู่ใด
- เคยรู้จักหรือมีเรื่องโกรธเคืองกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใดในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

๒. ประเด็นการสอบสวนผู้ต้องหา

เริ่มต้นด้วยการแจ้งสิทธิ และแจ้งข้อกล่าวหา (แก้ข้อหา)

- ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ
- ประวัติส่วนตัวต่างๆ
- ให้มีการประกาศโฆษณาเชิญชวนให้มีการซื้อ-ขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือไม่ อย่างไร ด้วยทางใด ประเภทสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีการซื้อ-ขาย มีประเภทใดบ้าง
- ผู้กล่าวหาสอบเป็นพยานหรือไม่เป็นผู้เสียหายในคดีของผู้ต้องหา หากเป็นผู้เสียหายเป็นบุคคลธรรมดาและสถาบัน หรือหากผู้กล่าวหาไม่เป็นผู้เสียหาย ให้มีการสอบสวนหรือไม่เป็นผู้กล่าวหาหรือไม่ มีการสอบสวนไปให้ผู้ใดบ้าง โดยวิธีการใด
- มีการชักชวนบุคคลใดมาซื้อ-ขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าบ้าง อย่างไร
- ใครเป็นผู้จัดทำเว็บไซต์หรือเป็นแอดมิน (admin)
- ให้มีการประกาศโฆษณาซื้อ-ขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าผ่านสื่อใด
- ให้มีการติดต่อสนทนาซื้อ-ขาย กับทางผู้ต้องหาทั่วไปผ่านทางใด (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)
- ถูกจับกุมเมื่อใด ที่ใด หรือมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนด้วยเหตุใด
- เคยมีความขัดแย้งเรื่องกับผู้กล่าวหามาก่อนหรือไม่

๓. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- เอกสารข้อมูลต่างๆ โฆษณา ประกาศ ซื้อ-ขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- เอกสารการสนทนาระหว่างการซื้อ-ขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)
- เอกสารบัญชีธนาคารบัญชีผู้ต้องหา
- ใบสมัครหรือชุดเอกสารของผู้ต้องหาที่มีการประกาศโฆษณา และมีการสนทนาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล

๒. ประเด็นการสอบสวนพยาน

๒.๑ พยานเจ้าหน้าที่สำรวจร่วมสืบสวนจับกุม/ตรวจค้น

- จับราษฎรอยู่ที่ใด มีตำแหน่งหน้าที่ใด อย่างไร
- เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร (เชื่อมโยงมาถึงการนำพยานเข้าคดี)
- เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับแจ้งเหตุ/ตรวจสอบพบ เมื่อใด จากใคร หรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา เมื่อใดอย่างไร
- สืบทำการสืบสวนหรือตรวจสอบพื้นที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดเมื่อใด และมีการดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง (มีการปลอมเอกสารโดยนำเอกสารประเภท เช่น การแจ้งหรือแสดงรายการ การยื่นคำขอ หรือการรับรอง ไม่ว่าจะเป็นการโดยนำในหนังสือรับรอง วิญญูชนทั่วไป ใบรายการ ใบขอรับ ใบขอรับ ใบขอรับ

๒.๓ หรือไม่ว่าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์

- หรือไม่มีคำแนะนำหน้าที่ใด
- หรือไม่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานใด
- ปัญหาเงินฝากธนาคาร_____ สาขา_____ เลขที่บัญชี _____ เปิดบัญชีในชื่อของใคร ให้ที่อยู่ให้ที่ไหน เปิดเมื่อใด มีเงื่อนไขการเปิดบัญชีอย่างไร
- บัญชีปิดแล้วหรือไม่ ครั้งสุดท้ายเหลือเงินในบัญชีเท่าไร
- ช่องทางการเบิกเงินที่ เดือน พ.ศ. มีรายการเบิกเงิน จำนวน_____ บาท นำเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ต้องหาหรือไม่ หากมีแล้วได้มีการเบิกผ่านวิธีการใด อย่างไร แล้วมีการถอนเงินออกจากบัญชีหรือไม่ ถอนด้วยวิธีการใด เป็นเงินเท่าไร หากถอนเงินสำหรับบัญชีแล้วให้ถอนจากบัญชีธนาคารใด สาขาใด เลขที่บัญชีเท่าไร จำนวนเงินเท่าไร อย่างไร (ควรสอบถามรายการที่มีการถอนเงินเพื่อให้ตรงกับผู้กล่าวหา)
- มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร (ขอตัวอย่างคำขอเปิดบัญชี และรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของทางผู้ต้องหา (ควรขอดูรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีแบบรอเอียด)
- เคยมีเหตุการณ์ใกล้เคียงกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

๓.๗ ความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร

๓.๗.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคารตามกฎหมายธุรกิจสถาบันการเงิน

ข้อแนะนำในการสอบสวน

๑. เมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์เกี่ยวกับคดีประเภทนี้แล้ว ให้กำหนดแผนการปฏิบัติงานสอบสวนว่า จะต้องทำอย่างไรบ้าง (กระบวนการ) แล้วดำเนินการตามขั้นตอนนั้นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและเกิดความซ้ำซ้อน

๒. พนักงานสอบสวนพึงศึกษาองค์ประกอบความผิดของกฎหมายธุรกิจสถาบันการเงินว่าเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนประเด็น

๓. สถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) หากมีการดำเนินคดีกับกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงินแล้ว บุคคลเหล่านี้ย่อมจะต้องทำความผิดตามกฎหมายตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ด้วย อีกทั้งกฎหมายทั้งสองฉบับมีการกำหนดความผิดในลักษณะเดียวกัน ส่วนพนักงานของสถาบันการเงินจะไม่ผิดตามกฎหมายตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ด้วย เพราะไม่ได้กำหนดความรับผิดไว้

๔. การดำเนินคดีกับพนักงานของบริษัทหลักทรัพย์ ๒๕๕๑ แห่ง ธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ นั้น พนักงานคนนั้นจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน หรือรับผิดชอบหลักทรัพย์สินของสถาบันการเงิน เช่น ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา พนักงานสินเชื่อ เป็นต้น ไม่รวมพนักงานของสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่อย่างทั่วๆ ไป

๕. ซึ่งจะมีการตรวจสอบสถาบันการเงิน หรือให้ความเห็นชอบ กรณีดำเนินคดีกับผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ เพราะอาจทำให้ประชาชนขาดความไว้วางใจในสถาบันการเงินนั้นๆ แล้วพากันถอนเงินออกจากบัญชี จนทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องล่มจมสภาพคล่อง

๖. ให้สอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ระบุไว้ หากมีความผิดฐานอื่นด้วยให้สอบสวนให้ครบถ้วน

๗. การเป็นความลักษณะหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แก่ประชาชนทราบ และให้ทรัพย์สินไปจากประชาชนหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๑ ก็ถือเป็นความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๑๑๑ ด้วย ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนี้ให้ทั้งจนมัดระวังระมัดระวังเรื่องทุกข์ป็นเกณฑ์ตามเรื่องและรู้ตัวผู้กระทำความผิด

๓.๗.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร

ประเด็นการสอบสวนผู้กล่าวหา

๑. มีผู้ใดกล่าวหาและกล่าวหาอย่างไร ประการอย่างไร

๒. ท่านมาทราบหรือสอบสวนมีความประสงค์ให้ดำเนินคดีกับผู้ใด เรื่องใด

๓. เหตุเกิดที่ใด เมื่อใด

๔. ทราบและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเมื่อไร (กรณีมีความผิดต่อเนื่อง)

๕. สถาบันการเงินได้มีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทใด ทะเบียนเลขที่เท่าไร เมื่อใด ปัจจุบันมีกรรมการกี่คน เรียงลำดับกรรมการผู้มีอำนาจ และสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด

๖. ผู้ต้องหามีตำแหน่งหน้าที่ใดของสถาบันการเงิน (ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือบริษัทหลักทรัพย์) ตั้งแต่เริ่มเข้าทำงาน จนปัจจุบัน

๗. ผู้ต้องหามีพฤติการณ์กระทำความผิดอย่างไรบ้าง (อธิบายรายละเอียด)

- ผู้ต้องหาหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แก่ประชาชนทราบ และให้ทรัพย์สินไปจากผู้ใด (ประชาชน) บ้าง หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวง (ประชาชน) หรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ (พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๑)

- ผู้ต้องหาได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของสถาบันการเงินหรือทรัพย์สินที่สถาบันการเงินเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่อย่างไร และสถาบันการเงินเสียหายอย่างไรบ้าง (พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๑)

- ผู้ต้องหาเอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ใช้ระโยชน์ซึ่งทรัพย์สินของสถาบันการเงิน ที่มีหน้าที่ดูแลหรือที่อยู่ในความครอบครองของสถาบันการเงิน อย่างไร และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดบ้าง (พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๑)

- ผู้ต้องหาได้มีการจำนำไปเสียทรัพย์สิน หรือขอนับทรัพย์สิน หรือโอนทรัพย์สินของสถาบันการเงินไปให้ผู้ใด และผู้ต้องหารู้ว่าตัวหนี้ของสถาบันการเงินหรือตัวหนี้ของบุคคลอื่น ซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้าหนี้สถาบันการเงินบังคับการชำระหนี้จากสถาบันการเงิน หรือเจ้าหนี้จะมาขอใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน (พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๑ (๑))

- ผู้ต้องหาได้มีการลงชื่อรับหรือกระทำการอื่นใด จากสถาบันการเงินเป็นหนี้ทั้งเมื่อผู้ต้องใดรู้ว่าตัวหนี้ของสถาบันการเงินหรือตัวหนี้ของบุคคลอื่น ซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้าหนี้สถาบันการเงินบังคับการชำระหนี้จากสถาบันการเงิน หรือเจ้าหนี้จะมาขอใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน (พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๑ (๑))

- ผู้ต้องหาให้กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น อย่างไร และสถานการเงินได้รับความเสียหายเป็นเงินหรือทรัพย์สินอย่างไร (ม.๑๑ ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๕)

- ผู้ต้องหากระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ปิดบัง ซ่อนเร้น ปลอมแปลงบัญชี เอกสารหรือหลักฐานของสถาบันการเงินหรือที่เกี่ยวกับสถาบันการเงินอย่างไร (ม.๑๑ ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๕ (๑))

- ผู้ต้องหาให้กระทำการหรือยินยอมให้กระทำการลงข้อความเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชี หรือเอกสารของสถาบันการเงิน (ม.๑๑ ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๕ (๒))

- ผู้ต้องหาให้กระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ ทำบัญชีในครอบครัว ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่กระทบความเป็นจริง (ม.๑๑ ธุรกิจสถาบันการเงิน มาตรา ๑๑๕ (๓))

๑๑. กรณีผู้ต้องหาเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อ ผู้ต้องหาให้กระทำการทุจริตหรือกระทำผิดระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันการเงินอย่างไร

๑๒. มีการอนุมัติสินเชื่อให้ลูกหนี้กี่ครั้ง และครั้งเป็นเงินเท่าไร ลูกหนี้มีการชำระหนี้คืนบ้างหรือไม่ เป็นเงินเท่าไร ยังคงค้างชำระหนี้เท่าไร

๑๓. กรณีมีการทุจริตสินเชื่อ ได้มีการโอนเงินสินเชื่อไปให้ใคร กำไรขาดทุนอย่างไร

๑๔. กรณีลูกค้าของบริษัทสินเชื่อเป็นราย ๆ ได้มีการปิดเอกสารเท็จบ้างไม่ สถาบันการเงินมีการปรอมแปลงเอกสารหรือไม่ เป็นเอกสารเท็จบ้าง (ขอรับคืนเป็นเอกสารปลอม)

๑๕. สถาบันการเงินได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือไม่ มีการเอาใจผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร

๑๖. ได้รับความเสียหายสูงสิ้นเท่าไร (หลังหักจากการที่ลูกหนี้เคยชำระ) หรือยังคงทำบัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้าย, บัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายได้คืน และบัญชีทรัพย์ถูกประทุษร้ายไม่ได้คืน

๑๗. กรณีผู้ต้องหาหลบหนี รอหมายจับ ค้านปรูปพรรณ และชื่อของผู้ต้องหาทุกคนให้ปรากฏเด่น เพื่อประกอบการออกหมายจับ สถานที่อยู่ของพวกผู้ต้องหาที่ควรยึนหาหรือติดตาม

๑๘. เคยมีสวนหรือกระเดียดกับผู้ต้องหาในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

ประเด็นการสอบสวนผู้ต้องหา

กรณีผู้ต้องหารับสารภาพ

๑. สอบถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ หากมีแล้วประสงค์ที่จะให้ทนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวนหรือไม่ หากไม่มีให้บันทึกเหตุที่ไม่ประสงค์ให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวน

๒. มีบุคคลที่ไว้วางใจเข้าร่วมฟังการสอบสวนหรือไม่ เป็นใคร เกี่ยวข้องกันในฐานะใด หากไม่มีให้บันทึกเหตุที่ไม่ประสงค์ให้บุคคลใดเข้าฟังการสอบสวน

๓. แจ้งสิทธิขึ้นสอบสวนให้ผู้ต้องหาทราบ ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๑/๑, ๑๑๑/๑, ๑๑๑/๒, ๑๑๑/๓ และ ๑๑๑/๔

๔. แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ถูกกล่าวหาให้ทราบเกี่ยวกับการของเสียหายของใน เวลา สถานที่ (ก่อน ขณะ และหลัง) พฤติการณ์การกระทำของผู้ต้องหาโดยย่อ กระทำความผิดในตำแหน่งหน้าที่ใด หรือเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของสถาบันการเงิน หรือพนักงานของสถาบันการเงิน ฐานประการใดบ้าง จากนั้นจึงแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบว่ากระทำความผิดตาม พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๕๕ มาตราใด (ถ้ากระทำหลายมาตรา ให้ระบุมาตราที่มีการลงโทษหนักกว่าและหรือข้อหาที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าการกระทำความผิด) และความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาทราบและเข้าใจข้อหาดีแล้วหรือไม่ จะให้การอย่างไร

๙. เหตุใดจึงมีการรับสารภาพ

๑๐. รู้จักเป็นการส่วนตัวกับลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกหรือไม่ รู้จักกันมานานแค่ไหน

๑๑. ผู้ต้องหาได้รับผลประโยชน์อย่างไร เป็นเงินเท่าไร

๑๒. นอกจากผู้ต้องหาแล้ว ยังมีบุคคล/กลุ่มหรือบุคคลภายนอกอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอีกหรือไม่ เป็นใครบ้าง แต่งตนมีหน้าที่อย่างไร

๑๓. สถาบันการเงินได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือไม่ และเป็นประการใด

๑๔. ประวัติส่วนตัวของผู้ต้องหา ชื่อ-นามสกุล อายุ วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ชื่อบิดา/มารดาและบุตรสมาชิกในครอบครัว ชื่อบิดามารดา จำนวนพี่น้อง สถานภาพการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ตั้งแต่เข้าทำงานจนปัจจุบัน

๑๕. ประสงค์จะอ้างบุคคลใดเป็นพยาน หรือมอบเอกสาร สิ่งของใดหรือไม่ อย่างไร

๑๖. เคยต้องโทษคดีอาญามาก่อนหรือไม่

๑๗. ผู้ต้องหาถูกจับกุมที่ไหน เมื่อวัน เวลาใด หรือมอบตัววันเวลาใด ด้วยเหตุใด (จัดทำบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา)

๑๘. เคยรู้จักหรือมีสามเหตุโกรธเคืองกับผู้ต้องหามาก่อนหรือไม่

กรณีผู้ต้องหาภาคเสร

ประเด็นในการสอบสวนคดีฝ่ายกับกรณีผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ แต่กล่าวอ้างกระทำรับรู้ว่าให้การเท็จ แต่ว่าเรื่องไม่ใช่ประการ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดบางส่วนเท่านั้น

กรณีผู้ต้องหาปฏิเสธ

๑. คำถามเหมือนกรณีรับสารภาพในข้อ ๑, ๒, ๓, ๔, ๑๐, ๑๑, ๑๓ และ ๑๔ ส่วนข้อ ๖, ๗, ๘ และ ๙ ให้ถามประกอบ (ผู้ต้องหาจะให้การหรือไม่ เป็นสิทธิของผู้ต้องหา)

๒. สอบถามผู้ต้องหาว่าจะให้การอย่างไรบ้าง หากประสงค์จะให้การก็ให้บันทึกการสอบสวนไว้ (ผู้ต้องหาไม่ให้การสอบสวนให้ทักท้วงเป็นจากผู้ต้องหาไว้) กรณีไม่ให้การใดๆ หรือขอสงวนให้การภายหลัง ก็ให้บันทึกไว้

ประเด็นการสอบสวนพยาน (เจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงิน)

๑. พยานมีภูมิลำเนาและทำงานอยู่ที่ไหน ประกอบอาชีพอะไร ตำแหน่งหน้าที่ใด

๒. พยานเกี่ยวข้องในคดีนี้อย่างไร

๓. พยานรู้จักผู้ต้องหาในคดีนี้ หรือไม่ รู้จักกันมานานแค่ไหน อย่างไร

๔. พยานทราบเรื่องที่ผู้ต้องหามีพฤติการณ์ทุจริตตามหน้าที่ที่มีต่อสถาบันการเงินหรือไม่ อย่างไร

๕. ผู้ต้องหาเอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินของสถาบันการเงิน อย่างไร หรือผู้ต้องหาซ่อนไปเสียซึ่งทรัพย์สิน หรือยอมเร้นทรัพย์สิน หรือโอนทรัพย์สินของสถาบันการเงินไปให้ผู้ใด อย่างไร หรือผู้ต้องหาได้มีการลงบัญชีหรือกลบทำการอื่นใด ว่าสถาบันการเงินเป็นหนี้ที่ไม่มีอยู่จริง อย่างไร หรือผู้ต้องหาได้กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น อย่างไร (ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในคดี)

๖. กรณีการปลอมสินเชื่อทุจริต พยานเกี่ยวข้องกับการปลอมสินเชื่อในคดีนี้หรือไม่ อย่างไร (เกี่ยวข้องขั้นตอนไหน ให้จับมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ใด) ขั้นตอนการปลอมสินเชื่อเป็นอย่างไร ได้มีการตรวจสอบหลักประกันว่าคู่สัญญากับสินเชื่อที่ลูกหนี้ยื่นประสงค์มีหรือไม่ เช่น ฐานบุคคล, อสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกันสินเชื่อที่ของหรือไม่ ได้เดินทางไปตรวจสอบที่ตั้งโรงงาน เครื่องจักร เป็นต้น และพยานปฏิบัติการตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

๗. เคยมีเป็นพฤติการณ์ต้องสงสัยว่าผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบหรือเงื่อนไขที่สถาบันการเงินกำหนดไว้ เคยรายงานผู้บังคับบัญชาหรือไม่ มีพนักงานผู้เห็นยักหรือไม่ (เสียภาษีรอบเป็นต้น)

๘. ระหว่างประเทศเกี่ยวกับสินเชื่อต่อประเภท หรือมูลค่าสาร (เงินตราที่เกี่ยวข้องในคดี)

๙. ทราบเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบบัญชีหรือไม่ และเป็นอย่างไร (กรณีได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ)

๑๐. ได้มีการโอนเงินสินเชื่อมาตรฐานไปให้ใคร เจ้าบัญชีธนาคารใด ชื่อบัญชีใด ใครเป็นเจ้าของบัญชี โอนกี่ครั้ง วันเวลาใด หมายเลขเท่าเป็นผู้โอน และลูกหนี้มีการชำระหนี้โดยวิธีการใด (สอบถามการชำระบัญชีเป็นทอง)

๑๑. กรณีผู้ต้องหาหลบหนี ชื่อตรา อายุ ตำหนิรูปพรรณ และชื่อของผู้ต้องหาทุกคน ใครบ้างเป็นต้น เพื่อประกอบการออกหมายจับ สถานที่อยู่ของผู้ต้องหาที่ควรสืบหาหรือติดตาม

๑๒. เคยมีสามทุกข์ระเรื่องกับผู้ต้องหาในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

๓.๔ ความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

๓.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

๑. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสถาบันการเงิน

ขั้นนี้เพื่อเป็นการติดตามให้เห็นเส้นทางการเงินไปที่ใคร เมื่อใด หมายเลขบัญชีดังกล่าว ผู้ใดเป็นผู้มาขอเปิดบัญชีเอาไว้ มาเปิดบัญชีเวลาใด มีเงินไหลอย่างไร พร้อมขอสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอเปิดบัญชี ที่ขอรายการเดินบัญชีที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ มีการโอนเงินออกเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ทราบเส้นทางการเงินว่าจะไปตกอยู่ที่ใคร ที่อาจรวมกระทำความผิดด้วย พร้อมทั้งสอบถามสถานะทางบัญชีปัจจุบันประกอบ

ให้ออกหมายเรียกพยานไปชี้แจงการพาณิชย์เกี่ยวกับบัญชีที่ผู้เสียหายโอนเงินลงทุนไปเพื่อขอรับสำเนาคำขอเปิดบัญชี รายการทางบัญชีช่วงเกิดเหตุ พร้อมขอดูข้อมูลรายการเดินบัญชีผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไฟล์เอ็กเซล (เอกสารแสดงแผนผัง) และสอบปากคำพนักงานธนาคารประกอบเอกสารที่ได้รับตามรูปคดี

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรณีผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล ที่เป็นบริษัทจำกัด ต้องดำเนินการตรวจสอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่า มาขอจัดตั้งไว้ตั้งแต่เมื่อใด ใครบ้าง ใครเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลบ้าง มีเงื่อนไขในการลงชื่อผูกพันนิติบุคคลเป็นอย่างไร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด สถานะนิติบุคคลปัจจุบันเป็นอย่างไร เพื่อจะได้สอบถามบุคคล และสถานที่ที่เกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าวเพื่อติดตามสืบหาผู้ใดเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลดังกล่าว หรือนิติบุคคลใดเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นต้น

๓. การรวบรวมพยานหลักฐานจากศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

เพื่อทราบข้อมูลที่มีคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ปรากฏในตลาด คำสั่งฝ่ายผู้ซื้อ และคำสั่งฝ่ายผู้ขาย ผ่านโปรแกรมต่างๆ เพื่อจะทราบว่าเวลา ราคาปรับของสั่งซื้อขายเป็นอย่างไร

๔. การรวบรวมพยานหลักฐานจากบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ที่เป็นโบรเกอร์

เพื่อทราบว่าได้รับคำสั่งซื้อขายกันอย่างไร ผู้ใดสั่ง เป็นบุคคลใด สัดส่วนซื้อขายกันอย่างไร จำนวนเท่าไร เพราะที่ต้องนำมาเปรียบเทียบกันว่า ในการสั่งคำสั่งซื้อขาย และจำนวนปริมาณการขาย ราคาซื้อ ตรงกัน

๔. รายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๓ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๓ มาตรา ๓(๒๑) การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ต้องรายงานให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทราบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๓ พ.ศ.๒๕๔๔ ข้อ ๘ อีกทั้ง ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดำเนินการยึดทรัพย์ที่ได้จากการกระทำความผิด นอกจากนี้ ให้ขอความร่วมมือจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน วิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินของพวกผู้ต้องหา เพื่อจะได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ผู้ต้องหาโอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่มา การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือได้มาครอบครอง หรือเป็นทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มาครอบครอง หรือได้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖. การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดตามพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผิด

๖.๑ การประสานงานกับฝ่ายวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงิน กองทุนกรองทางการเงิน ปปง. เพื่อให้ช่วยวิเคราะห์เส้นทางการเงินของผู้กระทำความผิด ว่ามีความเคลื่อนไหวไปที่ใดบ้าง เพื่อวิเคราะห์พิจารณาว่ามีผู้ร่วมกระทำความผิดหรือไม่ โดยพิจารณาตามข้อกฎหมายตาม ป.อาญา มาตรา ๑๘, ๑๙, ๑๐

๖.๒ กรณีที่อาจมีความผิดตามกฎหมายฉบับอื่นๆ ให้พิจารณาด้วย เช่น พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖.๔.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

๑. ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหายมาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ และเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕

มาตรา ๔๒(๒) ตั๋วเงิน

- ตั๋วเงิน ความหมายว่า ตั๋วเงินที่ออกเพื่อจัดหาเงินทุนจากประชาชนเป็นการทั่วไป ตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต.ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑๒ ในการเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์บริษัทหลักทรัพย์ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

- ประกาศคณะกรรมการตลาดทุนที่ ทจ.๔๕/๒๕๕๖ เรื่อง มาตรฐานการประกอบธุรกิจ โครงสร้างการบริหารงาน ระบบงาน และการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ฉบับประมวลสาระสำคัญตามมาตรา ๑๑๑/๒ และมาตรา ๒๑๑ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕

ประกาศ ฉ ลงวันที่ ๑ ก.ย. ๒๖ จำนวน ๑๒ ข้อ

- ปัญหาภาษีอากร ๑๒๒, ๑๒๓, ๑๒๔, ๑๒๖

ในการสอบสวนเรื่องราวข้อเท็จจริงในการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดนั้น ควรรวบรวมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของการกระทำความผิด โดยสอบสวนให้ครอบคลุมถึงพฤติการณ์ในการกระทำผิด ว่ามีพฤติการณ์ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร โดยมีรายละเอียดของเวลา สถานที่ บุคคล และสถานที่ที่เป็นการกระทำความผิดนั้นๆ ด้วย ดังนี้

คำถาม : ขอทราบประวัติส่วนตัวของผู้กล่าวหาว่าเป็นเจ้าพนักงานจากสำนักงาน ก.ล.ต. มีชื่อตำแหน่ง ที่อยู่ที่ไหน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร

คำถาม : รายละเอียดการจัดตั้งสำนักงาน ก.ล.ต. ตามกฎหมายใด ดูแลความรู้ กำกับอย่างไร

คำตอบ : ตามพ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ ...

คำถาม : ท่านมาตรวจสอบสวนด้วยเรื่องใด

คำตอบ : กล่าวว่าทะเบียนได้ดำเนินคดีกับผู้ใด นิติบุคคล หรือ บุคคล เป็นการกระทำความผิดตามกระทรวงบัญชีหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างไร และเป็นความผิดฐานใด

คำถาม : ขอทราบเรื่องข้อเท็จจริงแห่งคดีให้ได้ข้อเท็จจริงว่ามีการสืบสวนพบข้อมูลการประกอบธุรกิจเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ของบุคคลหรือบริษัทที่ไม่ได้รับอนุญาตได้อย่างไรเมื่อใด บริษัทที่อยู่ที่ไหน มีการดำเนินการตรวจสอบหรือตำรวจสืบพบหลักฐานเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทใด อาจได้ข้อมูลจากลูกค้าที่มีการซื้อหลักทรัพย์ชนิดใด เช่น หุ้น หุ้นกู้ ตั๋วเงิน

คำตอบ : ข้อเท็จจริงการกล่าวหา

คำถาม : บริษัทหลักทรัพย์ดังกล่าวมีการกระทำผิด เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นอย่างไร

คำตอบ : เรื่องราวการชักชวนแนะนำผู้เสียหายมาลงทุน ทั้งที่ไม่ได้รับใบอนุญาตหลักทรัพย์ มีการร้องเรียนจากกลุ่มผู้เสียหายกี่ราย ความเสียหายจำนวนเท่าไร จึงเป็นการชักชวนจากบริษัทหลักทรัพย์ ของพวกใด อย่างไร

คำถาม : บริษัทหลักทรัพย์ไม่ได้รับใบอนุญาตหลักทรัพย์ประกาศคณะกรรมการตลาดทุนอย่างไร

คำตอบ : ประกาศคณะกรรมการตลาดทุนที่ ทจ.๑๒/๒๕๒๖ ขอทราบรายละเอียดสาระสำคัญ

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : เหตุเกิดที่ ลูกค้าบ้าน ที่บริษัทหลักทรัพย์ฯ ขณะที่ทำสัญญาซื้อขายได้รับเงินคืน

คำถาม : ขอทราบคำให้การของผู้กล่าวหา

คำตอบ : ความรู้กล่าวหาทราบ

คำถาม : เคยมีคนหรือใกล้เคียงกับผู้ที่นี้ผู้ใดมาก่อนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ความรู้กล่าวหาขอให้การ

๑.๑๑ กรณีที่ ผู้เสียหายมาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

คำถาม : ประวัติส่วนตัว ภูมิลำเนา ประกอบอาชีพใด

คำตอบ : อธิบายประวัติส่วนตัวของผู้เสียหายโดยสังเขป

คำถาม : มาแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่ออะไร

คำตอบ : ตองอธิบายผู้เสียหายประสงค์เรื่องความเรื่องทุกข์ในฐานความผิดให้ ทราบการกระทำใดใน ๑.๒.๑ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ๑.๓.๑ และ ๑.๔.๑ ใดบ้าง ที่ตนเป็นผู้ถูก

คำถาม : กรณีการฉ้อโกงคดีเป็นอย่างไร

คำตอบ : ผู้เสียหายรู้จักกับบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ได้อย่างไร

คำถาม : ช่องทางการติดต่อเสนอขายการออกหลักทรัพย์ บริษัทใดเป็นผู้ออกหลักทรัพย์ หลักทรัพย์นั้นมีระยะเวลากี่ปี ผลตอบแทนกี่ปี

คำตอบ : มีบริษัทหลักทรัพย์แจ้งทางพนักงานขายทางโทรศัพท์ว่ามีบริษัทที่ประกอบกิจการฉ้อโกงทุนเรียกไปให้ทุนเรียนกิจการ จึงได้ทราบและเสียความออกตั๋วเงินจำนวนหนึ่งล้านบาท ผลตอบแทนกี่ปี ผลตอบแทนคงเป็นเท่าไร จึงได้ขอข้อมูลการประกอบธุรกิจจากพนักงานขายของบริษัทหลักทรัพย์ หรือตัวแทนของบริษัทหลักทรัพย์ และได้ดูแผ่นพับมีผลประกอบการดี มีกำไรจากการแจ้งของพนักงานขายของบริษัทหลักทรัพย์ และไม่เคยพบกรรมการบริษัทที่ออกตั๋วเงิน การทำธุรกรรมจะทำผ่านบริษัทหลักทรัพย์ ไม่ว่าจะนาน โดยเงิน รับคืนเป็น

คำถาม : ผู้เสียหายซื้อหลักทรัพย์โดยให้ผู้เงินและรับตั๋วเงินมาเป็นหลักประกันนั้นด้วยเหตุใด

คำตอบ : ต้องการผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยที่น่าพอใจ จะของวลาออกตั๋ว ๖ เดือน, ๙ เดือน หรือ ๑๒ เดือน ซึ่งเป็นระยะสั้น แต่ให้ดอกเบี้ยร้อยละ ๘-๑๐ เปอร์เซ็นต์ ถือว่าสถานการณ์เงิน

คำถาม : หากมีเอกสารเป็นเป็นหลักฐานโดยนายผู้ใด ทราบและเสียหายการซื้อขายหลักทรัพย์โดยวิธีการใด จำนวนหลักทรัพย์ที่ซื้อขาย ผลกำไรที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารหลักฐานการซื้อขายหลักทรัพย์ที่บริษัทที่ขายหลักทรัพย์ออกให้

คำตอบ : ตามเอกสารแสดงสัญญา

คำถาม : กรณีการฉ้อโกงการขายออกตั๋วที่เป็นสามารถให้ผู้เสียหายได้ซื้อหลักทรัพย์กับบริษัทที่ขายตั๋ว ให้ผู้เงินอย่างไร

คำตอบ : ผู้เสียหายขาดความเชื่อถือไม่ในภายหลังจากที่ครบกำหนดเวลาแล้วไม่ได้เงินต้นหรือเรียกเก็บเงินคืนตั๋วเงินไม่ได้

คำถาม : ผู้เสียหายได้ตั๋วเงินมาเพื่อใช้กี่เดือน และมีปัญหาเมื่อครบระยะเวลาเรียกเก็บเงินอย่างไร

คำตอบ : ช่วงต่อตั๋วเงินครั้งที่ ๒ หรือ ๓ มีปัญหาเรียกเก็บเงินคืนมาได้ ทราบว่าผู้ต้องหาออกตั๋วเงินให้ประชาชนจำนวนหลายคน ทราบต่อมา กิจการบริษัทไม่ดี ทำให้ทราบถึงการของ บริษัทหลักทรัพย์ในฐานะผู้ให้คำแนะนำตั๋วเครื่องที่ข้อมูลไม่ชัดเจนก่อนทำสัญญา ตามประกาศคณะกรรมการตลาดทุน ที่ ทธ.๓๘/๒๕๕๖ ในสาระสำคัญ จึงทำให้เกิดช่องว่าง ไม่ทราบข้อมูลชัดเจนก่อนต่อตั๋วเงิน

คำถาม : เพราะเหตุใดผู้เสียหายจึงยินยอมให้ต่อตั๋วเงิน โดยอ่านบริษัทหลักทรัพย์ครั้งที่ ๒, ๓, ๔

คำตอบ : เพราะเชื่อใจ บริษัทหลักทรัพย์ และมีตั๋วเงินถือไว้ อีกทั้งได้รับดอกเบี้ยในระหว่างสัญญากันที่

คำถาม : ผู้เสียหายได้รับความเสียหายอย่างไร

คำตอบ : จำนวน ๑๐ ล้าน หรือ ๒๐ ล้านบาท

คำถาม : ผู้เสียหายได้เงินคืนกลับมาจำนวนเท่าไร

คำตอบ : ตามที่จริงจริง เอกสารหลักฐาน

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อไร

คำตอบ : ที่พนักงานขายหรือตัวแทนบริษัทหลักทรัพย์มาพักตรวนให้ทำเงินให้ผู้ใหญ่ได้รับคืนเงิน อาจจะที่บ้านหรือที่ไหน และจากไปที่บริษัทหลักทรัพย์ด้วยก็เป็นสถานที่เกิดเหตุได้

คำถาม : ผู้เสียหายกล่าวหาว่าบริษัทหลักทรัพย์และกรรมการ, พนักงานที่ติดต่อ และบริษัทที่ผู้เงินได้ยอดคืนเงินหลอกลวงนั้น ของกลางปรากฏการหลอกลวงอย่างไร

คำตอบ : การไม่มีข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญมาแจ้งให้ผู้เสียหายทราบ เช่น การประกอบธุรกิจ ผลตอบแทน กำไร ขาดทุน เงินกู้สถาบันการเงิน แหล่งงานลูกค้าของบริษัท มีจริงหรือไม่ มีสินค้าจริงหรือไม่ ผลประกอบการกำไรแต่ละปีเป็นอย่างไร ซึ่งต้องนำข้อมูลสมาวิเคราะห์ให้ชัดเจน เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้เสียหายได้รับข้อมูลแท้จริงก่อนตัดสินใจ หรือมีความเสี่ยงอย่างไร จะต้องแจ้งให้ทราบก่อนให้กู้เงิน

คำถาม : ผู้เสียหายถอนเงินออกมาจากบัญชีไหน และโอนเงินไปเข้าบัญชีของบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทที่ออกตั๋วเงิน อย่างไร เพราะอะไร

คำตอบ : การโอนเงินจากบัญชีของผู้เสียหายไปเข้าบริษัทหลักทรัพย์โดยตรง หรือโอนให้ผู้ที่อ้างตนผู้ออกตั๋วเงิน ตอบให้ชัดเจน

คำถาม : ผู้เสียหายรายอื่น ๆ มีการให้กู้เงินและได้รับตั๋วเงินจากบริษัทหลักทรัพย์เช่นเดียวกับผู้เสียหาย มีใครบ้าง

คำตอบ : ไม่ทราบหรือมีญาติที่น้อย พรรคพวก ให้การมาให้ตลอดเดือนจะได้ทราบว่า ผู้ที่อ้างตนออกตั๋วเงิน ๑๐ ฉบับครบหรือไม่

คำถาม : ผู้เสียหายจะยื่นพยานหลักฐานใดต่อพนักงานสอบสวน

คำตอบ : ตั๋วเงิน, สมุดบัญชีที่โอนเงิน ข้อมูลต่างๆ, ใบปลิวโฆษณา, รายชื่อผู้มีอำนาจในบริษัทหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง หรือเอกสารอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์

คำถาม : ขอทราบคำนิยามของผู้ที่อ้างตน

คำตอบ : ผู้ที่อ้างตนที่เกี่ยวข้อง

คำถาม : เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ต้องหามาก่อนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามที่ทราบ

๑.๓ การสอบสวนพยาน สำนักงาน ก.ล.ต.

คำถาม : ประวัติส่วนตัว ภูมิลำเนา ประกอบอาชีพไร

คำตอบ : อธิบายประวัติส่วนตัวของผู้เสียหายโดยสังเขป

คำถาม : เกี่ยวข้องในคดีนี้อย่างไร

คำตอบ : ได้รับมอบอำนาจจากใคร หน่วยงานมีมอบอำนาจหน้าที่มีหน้าที่ใด ภายใต้กฎหมายฉบับใด หน่วยงานมีตัวแทนไหม

คำถาม : ตรวจสอบบริษัทหลักทรัพย์ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ใดบ้าง ความรับผิดชอบอย่างไร ก.ล.ต.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ก.ล.ต.ฯ เป็นอย่างไร

คำตอบ : บริษัท.....ไม่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทใดบ้าง แต่ได้ชี้แจง โดยเน้นย้ำความรับผิดชอบอย่างน้อย ก.ล.ต.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

คำถาม : ขอทราบการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ได้มีการปฏิบัติประการข้อบังคับเกี่ยวกับจริยธรรมของบริษัทหลักทรัพย์หรือไม่ หากมีแล้วมีการปฏิบัติไว้ส่วนไหน หน่วยงานใดเป็นผู้กำกับดูแล

คำตอบ : ข้อ ๑ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ.๓๕/๒๕๕๖ เรื่อง มาตรฐานการประกอบธุรกิจ ให้คำปรึกษา การบริหารจัดการระบบงานและการให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ลงวันที่ ๒ ก.ย. ๕๖ ให้ยกเลิกสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นผู้กำกับดูแล ให้ท่านใช้การยื่นขันการขอสำคัญประกอบประกาศกับบริษัทหลักทรัพย์ ต้องปฏิบัติตามให้ประกาศ

คำถาม : บริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ตั้งเงิน ต้องได้รับอนุญาตหรือไม่อย่างไร ประเภทใด

คำตอบ : อธิบายได้การรับอนุญาตหรือไม่อย่างไร

คำถาม : หลักเกณฑ์การดำเนินการของบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์เป็นอย่างไร

คำตอบ : หลักเกณฑ์ที่ทาง ทนายความ ตามหลักเกณฑ์ ต้องนักงานตามประกาศ ผู้เสียหายให้ทำเงินมาให้ผู้เสียหายกู้เงิน และจะต้องมอบตั๋วเงินให้ ให้ตามการเงินตามที่ข้อมูลที่ถูก หรือจับข้อมูลมาจากผู้ออกตั๋วเงิน แต่ในการตรวจสอบให้ชัดเจน จึงเกิดของความหรือมีเอกสารเกี่ยวข้องกับผู้ออกตั๋วเงิน ทำให้ผู้เสียหายได้รับข้อมูลในการสำคัญไม่ครบถ้วนก่อนตัดสินใจ

คำถาม : หลักเกณฑ์การดำเนินการของบริษัทหลักทรัพย์ ลักษณะ เงื่อนไข และวิธีการตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ.๓๕/๒๕๕๖ หรือไม่ อย่างไร เช่น นำข้อมูลที่ได้มาแจ้งผู้ให้กู้เงินว่า บริษัทที่ออกตั๋วเงิน มีธุรกิจประกอบกิจการอะไรได้ดี มีงบการเงินดี ไม่ตรวจสอบหนี้สินเพื่อให้ผู้ให้กู้/ผู้เสียหาย/ทราบข้อมูลที่จริงที่ถูกต้องในการสำคัญ

คำตอบ : อธิบายหลักเกณฑ์การดำเนินการของบริษัทว่า ลักษณะ เงื่อนไข และวิธีการอย่างไร ให้ปฏิบัติตามประกาศ ทจ.๓๕/๒๕๕๖

คำถาม : อธิบายว่าบริษัทหลักทรัพย์ ให้แจ้งเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อหลักทรัพย์ที่ตนขายให้ถูกต้องตามความเชื่อของหลักทรัพย์ตามประกาศแนวปฏิบัติที่ นป.๑/๒๕๕๐ และประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ.๑/๒๕๕๖ หรือไม่อย่างไร

คำตอบ : ให้อธิบายว่าต้องปฏิบัติตามหรือไม่อย่างไร ถ้าต้องปฏิบัติตามต้องปฏิบัติตามข้อใด อย่างไร

คำถาม : กรณีใดบ้างที่เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน

คำตอบ : ให้สรุปว่า กรณีใดบ้างที่เป็นบริษัทไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน

๑.๒ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

คำถาม : กรณีตั๋วเงินครบกำหนดตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาแล้ว หากผู้ถือครองตั๋วเงินมาบริษัท (หลักทรัพย์) เพื่อแจ้งให้กับผู้ให้กู้เงินทราบว่าตั๋วเงินหรือไม่ ถ้าผู้ให้กู้เงินยืนยันต่อตั๋วเงิน บริษัท (หลักทรัพย์) นั้นต้องศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเอกสารต่อตั๋วเงินและวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใหม่อีกครั้งหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : สำนักงาน ก.ล.ต. แจ้งว่าต้องดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่ ทจ.๓๕/๒๕๕๖ ข้อ ๑๑, ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และ ๑๔ ให้ประมวลรายละเอียดที่จะต้องแจ้งผู้ให้กู้ (ผู้เสียหาย) ทราบทุกครั้งที่มีการครบตั๋วเงิน

๑.๕ ประเด็นสอบคำให้การผู้ต้องหามี ๒ กลุ่มคือ

๑) บริษัทหลักทรัพย์ฯ และกรรมการผู้มีอำนาจช่วงเกิดเหตุ ที่เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ โดยได้รับใบอนุญาตประเภท ก, ข, ค, ง

๒) บริษัทที่ออกตั๋วเงิน และกรรมการผู้มีอำนาจช่วงเกิดเหตุ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

- แจ้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิด แจ้งข้อกล่าวหา และแจ้งสิทธิตามกฎหมายให้ผู้ต้องหาทราบด้วย ๒ ครั้ง

คำถาม : ขอทราบประวัติส่วนตัว ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ อาชีพ ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ที่อยู่ตำแหน่งนิติบุคคล กิจการ การศึกษา ครอบครัว

คำตอบ : ในฐานะนิติบุคคล หรือ ในฐานะส่วนตัว

คำถาม : บริษัทหลักทรัพย์ฯ ประกอบธุรกิจอย่างไร ทุนจดทะเบียนเท่าไร ในใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทใด ได้รับใบอนุญาตประเภทใด เมื่อใด

คำตอบ : ตามข้อมูลที่ผู้ต้องหามีเอกสาร

คำถาม : กลการประกอบธุรกิจตั๋วแลกเงินออกตั๋วเงิน เป็นอย่างไร

คำตอบ : มีรายได้ มากน้อย มีการกู้เงินสถาบันการเงินหรือไม่ มีการกู้เงินบุคคลหรือกิจการเกี่ยวข้องหรือไม่ ระดมทุนตลอดเดือน และปี เป็นอย่างไร

คำถาม : ผู้ต้องหาได้ทราบหรือไม่ว่าผู้เสียหายที่ให้กู้เงินผ่านบริษัทหลักทรัพย์ฯ หรือไม่อย่างไร

คำตอบ : อาจไม่ได้พบกัน เนื่องจากการทำธุรกรรมผ่านบริษัทนายหน้าหลักทรัพย์ที่สนองเสิร์ฟเพื่อให้ผู้เสียหาย หรือบางรายได้พบกันและเกี่ยวข้องในตำแหน่งนิติบุคคลการติดต่อประสานงานกับบริษัทหลักทรัพย์ฯ

คำถาม : การออกตั๋วเงินให้ผู้เสียหายผ่านบริษัทหลักทรัพย์มีระยะเวลาตั๋วเงินกันไว้ ๖ เดือน, ๙ เดือน, ๑๒ เดือน มีการสนองตั๋วเงินกันอย่างไร

คำตอบ : ผู้ต้องหาสนองตั๋วเงินผ่านบริษัทหลักทรัพย์ไม่สอบให้ผู้เสียหาย

คำถาม : เมื่อตั๋วเงินครบกำหนดระยะเวลา เจ้าหนี้ไม่สามารถเรียกเงินเงินคืนตั๋วเงินได้

คำตอบ : สภาพคล่องบริษัทฯ ไม่ดี จึงต้องการเงินหมุนเวียนต่อไป จึงแจ้งกรรมการบริษัทหลักทรัพย์ฯ ให้ผู้ลงทุนต่อตั๋วเงินออกไปอีก ตามระยะเวลาต่อไป ผู้เสียหายบางรายยินยอม บางรายไม่ยินยอม

คำถาม : ผู้ต้องหาออกตั๋วเงินให้บุคคล ผ่านบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่ถูกต้อง มีการออกตั๋วเงินเกิน ๑๐ ฉบับหรือไม่ ให้บางผู้ใด ระยะเวลาเท่าไร

คำตอบ : ผู้ต้องหาออกตั๋วเงิน (ตั๋ว BE) จำนวน.....ฉบับ ให้กับ.....ระยะเวลา เดือน, ปี

คำถาม : ผู้ต้องหานำเงินไปลงทุนกิจการอะไร มีการตั้งเงินกู้อย่างไรและประกอบกิจการดีหรือไม่

คำตอบ : เป็นการเปรียบเทียบงานเมื่อมีเงินทุนจากการออกตั๋วเงินแล้ว และประกอบการเป็นอย่างไร เคยนำกู้เงินเพื่อออกตั๋วเงินอำพราง เป็นงานหนี้ ปิดกิจการ หลบหนีไม่

คำถาม : ระหว่างก่อนออกตั๋วเงิน กับ หลังออกตั๋วเงิน เป็นอย่างไร

คำตอบ : ตามข้อมูล

คำถาม : การออกใบสำคัญแสดงสิทธิครั้งที่ ๒, ๓ หรือ ๔ เพื่อนำไปชำระเงินค่าหุ้นที่ยังมิได้ชำระ และเมื่อออกหุ้นเพิ่มใหม่ แต่ละครั้งจะมีการชำระค่าธรรมเนียมให้ บริษัทหลักทรัพย์ และชำระค่าธรรมเนียมให้ผู้ที่ถือหุ้นนั้นมีการเรียกเก็บกันอย่างไร ค่าธรรมเนียมหรืออัตราค่าธรรมเนียมครั้งแรก กับครั้งต่อๆ ไปเท่ากันหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามข้อเท็จจริง

คำถาม : รู้จักผู้บริหารบริษัทหลักทรัพย์อย่างไร มีผู้ใดบ้าง

คำตอบ : ตามข้อมูล

คำถาม : ถูกจับกุมเมื่อใด เมื่อไร

คำตอบ : เจ้าพนักงานสอบสวนแจ้ง หรือถูกจับกุมตามหมายจับศาลเมื่อวันที่ เดือน ปี เวลา ที่ถูกจับ

คำถาม : จะอ้างพยานบุคคลหรือเป็นพยานหลักฐานใดต่อเจ้าพนักงานสอบสวน

คำตอบ : ตามข้อมูล

คำถาม : ผู้ต้องหา เคยมีความขุ่นข้องหมองใจกับผู้ใดมาก่อนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามแบบพาก

๑.๖ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- บัญชีธนาคารที่เกี่ยวข้องโอนเงิน หรือจับจ่ายเงิน
- เอกสารการซื้อขายตั๋วเงิน (ตั๋ว be)
- ตั๋วเงินแต่ละฉบับ
- เอกสารใบสำคัญซื้อตั๋วเงินของบริษัท
- เอกสารทะเบียนรับรองที่บุคคลของบริษัทผู้ออกตั๋วเงิน
- เอกสารแสดงงบการเงินของบริษัทผู้ออกตั๋วเงิน

๒. กรณีบุคคลใดรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในเกี่ยวกับบริษัทมหาชนที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อออกหลักทรัพย์

มีบุคคลหรือผู้บริหารบริษัทมหาชนที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ที่ประสบปัญหาการเงินและมีแนวโน้มประสบการขาดทุนและในบริษัทดังกล่าวจะมีผู้ถือหุ้นจำนวนมาก การประสบปัญหาการจะมีผู้บริหาร เช่น ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ รองกรรมการผู้จัดการ ที่รู้ข้อมูลภายในเกี่ยวกับปัญหาค่าใช้จ่ายของโครงการต่อสร้างหลักของโครงการหนึ่งที่สูงขึ้นกว่าที่ได้ประมาณการไว้อย่างมีนัยสำคัญ และจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทมหาชนในไตรมาสต่างๆ ปีนั้นๆ มีผลขาดทุนจำนวนมาก นาย ก. ซึ่งตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการ ได้สั่งขายหุ้นบริษัทมหาชนดังกล่าวที่อยู่ในบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของ นาย ข. ซึ่งเป็นบุตรนาย ก. ในช่วง วันที่ ๑๕-๑๙ ธ.ค. ๒๐ จำนวน ๑๑๑,๑๐๐ หุ้น และได้รับเงินค่าขายหุ้นจาก นาย ข. ทั้งหมดโดยไม่ผ่านการขายหุ้น ก่อนออกการชี้แจงงบการเงินต่อสาธารณชนในวันที่ ๑๕ ก.ย. ๒๐ บริษัทมหาชนมีผลขาดทุน จำนวน ๒๐ ล้านบาทเศษ

การกระทำของนาย ก. เป็นการซื้อขายหลักทรัพย์โดยเป็นบุคคลที่รู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งมีโทษตามมาตรา ๒๑๐ และมาตรา ๒๑๑/๒ แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๕๒ รวมทั้งได้บัญชีหลักทรัพย์ของบุคคลอื่นในการกระทำดังไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๒๑๑ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มีโทษจำคุกนานกว่า ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับการกระทำของ ข. ที่ยินยอมให้นาย ก. ใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของตน เพื่อขายหุ้นบริษัทมหาชนในตลาด ถ้าถือเป็นการยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ในประการที่บุคคลนั้นอาจนำบัญชีไปใช้ในการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งมีโทษตามมาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง แทน พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ จึงมีโทษเช่นเดียวกับกรณีมาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง

คณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง(คณะฯ)มีมติให้ ก.ล.ต. นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับกับนาย ก. และนาย ข. โดยให้ชำระเงินความรับผิดทางแพ่ง คืนผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด และงดใช้สิทธิได้รับเงินปันผลจากการตรวจสอบการกระทำความผิดให้แก่ ก.ล.ต. จนเป็นเงินรวมประมาณ ๖๓๐ บาท และ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ และกำหนดระยะเวลาห้ามนาย ก. และ นาย ข. เป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์เป็นเวลา ๓ ปี และ ๑ เดือน ตามลำดับ

ทั้งนี้ การกำหนดระยะเวลาห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์จะมีผลบังคับตั้งแต่วันที่คณะฯ ในฐานะที่เป็นผู้มีอำนาจการยินยอมปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่ง

ทางผู้กระทำผิดทั้ง ๒ ราย ไม่ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่ ก.ล.ต. กำหนด ก.ล.ต. จะมีหนังสือถึงให้หน่วยงานรับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องดำเนินการ เพื่อลงโทษทางแพ่งตามอำนาจสูงสุดที่กฎหมายกำหนด การกำหนดระยะเวลาห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือบริษัทหลักทรัพย์เป็นเวลาสูงสุดที่กฎหมายกำหนด คืนผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิด และงดใช้สิทธิได้รับเงินปันผลจากการตรวจสอบการกระทำความผิดแก่ ก.ล.ต.

๒.๑ ประเด็นสอบสวนผู้กล่าวหา

คำถาม : สอบถามวิสัยทัศน์ของผู้กล่าวหาว่ามีแนวคิดอำนาจจากสำนักงาน ก.ล.ต. มีอะไรบ้าง ทักษะที่จะอยู่ที่ไหน ปัจจุบันทำงานตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถตีความได้อย่างไร

คำถาม : รายละเอียดการจัดตั้งสำนักงาน ก.ล.ต. ตามกฎหมายใด ดูแลควบคุมกำกับอย่างไร

คำถาม : ท่านมาพบนักงานสอบสวนด้วยเรื่องใด

คำตอบ : กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับผู้ใด เป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใด ประการใด

คำถาม : รายละเอียดเรื่องที่จะร้องเรียนพอสังเขปให้ชัดเจนว่ามีการซื้อขายหุ้นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ที่ใดบ้าง ซึ่งอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ มีการได้รับผลประโยชน์อย่างไร หรือจากการตรวจสอบพบผู้ถือหุ้นบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ประเภทกิจการธนาคาร หมวดการเงินประเภทธุรกิจ ผู้บริหารได้ขายหุ้นในช่วงเวลาที่ได้ข้อมูลเป็นภายในหลักทรัพย์ไว้ มีกำไรขายหุ้นออกไปอย่างมีนัยสำคัญ ใช่เป็นผู้ที่มีการรู้หรือควรควรรู้ข้อมูลภายในของบริษัทมหาชน และได้ประโยชน์จากการขายหุ้นในช่วงประกาศเปิดเผยงบประมาณการขาดทุนของบริษัทมหาชนที่ออกหลักทรัพย์

คำตอบ : รายละเอียดทั้งหมดขึ้นแต่ได้รับมาอย่างไรหรือได้รับมาจากหนังสือปัญหาซื้อขาย หรืออย่างไร

คำถาม : มีการเข้าตรวจค้นพบเอกสารหลักฐานหรือเรียกผู้บริหารมาสอบถามอย่างไร

คำตอบ : การซื้อขายหุ้น หมายเลขการการซื้อขายตามใบประกาศจัดและการขายตามซื้อขายที่ประกาศ

คำถาม : มีการสอบถามพยานบุคคลให้ข้อมูลอย่างไร

คำตอบ : บุคคลที่เกี่ยวข้องการซื้อขายตามเอกสาร ช่วงเวลาใดบ้าง

คำถาม : บริษัทนายทุนที่ออกหลักทรัพย์ได้รับใบอนุญาตสำนักงาน ก.ล.ต. ประกอบธุรกิจประเภทใด

คำตอบ : ได้รับใบอนุญาตประเภท.....

คำถาม : รู้เรื่องการรวมกับผู้บริหารยื่นด้วยหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : รู้เรื่องการรวมกับสำนักงานใหญ่ที่ซื้อขายหลักทรัพย์

คำถาม : ความเสียหายเป็นอย่างไร

คำตอบ : การกระทำดังไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ของ ทนายค. ๑ การกระทำดังไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์และการเข้าเรื่องหลักทรัพย์เพื่อตรวจสอบกิจการ

คำถาม : ให้ตรวจสอบพบการกระทำผิด วาน ก. ดิ่ง นาย ข. ขายหุ้นบริษัท มหาชน ที่ออกหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ อย่างไร เมื่อไห

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อไห

คำตอบ : เหตุเกิดที่ บริษัทมหาชน ที่ออกหลักทรัพย์ ที่ตลาดหลักทรัพย์ .....

คำถาม : พบหลักฐานการโอนเงินหรือมอบเงินอย่างไร หรือไม่

คำตอบ : อยู่ระหว่างตรวจสอบ

คำถาม : จะอ้างพยานบุคคลหรือยื่นเอกสารหลักฐานใดของนักงานสอบสวน

คำตอบ : ตามที่ระบุ

คำถาม : ผู้เกี่ยวข้อง...มีความเกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดมากน้อยหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามแนวทาง

๒.๒ การสอบสวนพยาน สำนักงาน ก.ล.ต.

คำถาม : ประวัติส่วนตัว ภูมิลำเนา ประกอบอาชีพใด

คำตอบ : อธิบายประวัติส่วนตัวของผู้เสียหายโดยสังเขป

คำถาม : เกี่ยวข้องในคดีนี้อย่างไร

คำตอบ : ได้รับมอบอำนาจจากผู้ใด หนังสือมอบอำนาจหน้าที่มีหน้าที่ใด การให้ถูกหมายสอบปากใด พยานมีตำแหน่งใด

คำถาม : ตรวจสอบบริษัท..... ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ใดบ้าง ความรับผิดชอบตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอย่างไร

คำตอบ : ผู้บริหาร กรรมการ บริษัทมหาชน ที่ออกหลักทรัพย์ กระทำผิด อย่างไร

คำถาม : บริษัท...ที่มีสมาชิกธุรกิจหลักทรัพย์ต้องได้รับอนุญาตหรือไม่อย่างไร

คำตอบ : อธิบายได้ว่าได้รับอนุญาตหรือไม่อย่างไร

คำถาม : พฤติการณ์การกระทำของบริษัท...ที่เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นอย่างไร

คำตอบ : พฤติการณ์ที่ทำ พบมาจากการซื้อขายตรงกันข้ามการแสดงการประกอบการราคาหุ้น หรือรับแจ้งเบาะแส จากที่ใด

คำถาม : พยาน...มีความเกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดมากน้อยหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามแนวทาง

๒.๓ ประเด็นสอบคำให้การผู้ต้องหามี ๒ กลุ่มคือ

ก) กรรมการผู้จัดการช่วยเหลือเหตุ

เพื่อทราบข้อเท็จจริงการกระทำความผิดเป็นอย่างไร และแจ้งสิทธิตามกฎหมายให้ผู้ต้องหาทราบ

คำถาม : ขอทราบประวัติส่วนตัวนาย ก. ภูมิลำเนา ที่อยู่ปัจจุบัน อาชีพ ตำแหน่ง สำนักงานที่อยู่สำนักงานปัจจุบัน ศึกษา การศึกษา ครอบครัว

คำตอบ : นาย ก. ผู้ต้องหาในฐานะกรรมการ มีตำแหน่งในบริษัทนายทุน ที่ออกหลักทรัพย์

คำถาม : นาย ก. ผู้ต้องหาได้ซื้อหลักทรัพย์กับบริษัทออกหลักทรัพย์ใดบ้าง เมื่อไร

คำตอบ : นาย ก. ผู้ต้องหามีเอกสารอะไร อาจนำไปซื้อหุ้นเอง เพราะเป็นผู้ซื้อขายหลักทรัพย์ให้ผม นาย ข.

คำถาม : นาย ก. ผู้ต้องหาได้ให้ นาย ข. เปิดบัญชีหลักทรัพย์ในนามท่านอย่างไร เมื่อไร

คำตอบ : เพราะเหตุใด นาย ก. ผู้ต้องหาไม่เปิดบัญชีหลักทรัพย์ของตนเองกับบริษัทนายทุนที่ออกหลักทรัพย์ที่ไร

คำถาม : นาย ก. ผู้ต้องหาได้เปิดบัญชีหลักทรัพย์กับบริษัทนายทุนที่ตนเองปฏิบัติงานให้ใช้ นาย ก. ถือแทน และมีคำสั่งซื้อขายแทน นาย ก. หรือไม่

คำตอบ : นาย ก. ผู้ต้องหา ยอมรับ หรือ ปฏิเสธ

คำถาม : นาย ก. ผู้ต้องหามีความเกี่ยวพันกับ นาย ข. ในฐานะอย่างไรอย่างไร

คำตอบ : เป็น บุตร หรือญาติ

คำถาม : นาย ก. ผู้ต้องหาได้ยืม นาย ข. เพื่อออกคำสั่งขายหุ้น จำนวนกี่หุ้น เมื่อไร ในราคาเท่าไร

คำตอบ : ตามเอกสารหลักฐาน หรือตามที่มีการตรวจสอบพบ

คำถาม : นาย ก. ผู้ต้องหากระทำการขายหุ้น เกิดจากผลประโยชน์ทางการบริหารงาน มีการใช้จ่ายสูง ประสบปัญหาทางการเงินในอนาคต จึงรู้ข้อมูลภายในบริษัท จึงมีคำสั่งให้นาย ข. ขายหุ้นหรือไม่

คำตอบ : ผู้ต้องหาอาจจะตอบปวดหัว นาย ข. ขายหุ้น เพราะให้ นาย ข. เป็นตัวแทนถือหุ้น

คำถาม : ถูกจับกุมที่ไหน เมื่อไร

คำตอบ : เข้าพบพนักงานสอบสวนเอง หรือถูกจับกุมตามหมายจับศาล เมื่อวันที่ เดือน ปี เวลา ที่ถูกจับ ที่ไหน

คำถาม : ขออ้างพยานบุคคลหรือพยานหลักฐานใดต่อพนักงานสอบสวน

คำตอบ : ตามที่อยู่

คำถาม : ผู้ต้องหา เคยมีความเกี่ยวข้องเหตุใดกับผู้ร้ายหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามแนวทาง

๒) ผู้ต้องหาไม่ได้ใช้บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์หรือบัญชีธนาคารในบริษัทหลักทรัพย์ที่ออกหลักทรัพย์

แล้วแจ้งข้อกล่าวหาและนำความผิด แล้วชี้ข้อกล่าวหา และแจ้งสิทธิตามกฎหมายให้ผู้ต้องหาทราบด้วย ๒ ทราบ

คำถาม : ท่านทราบประวัติส่วนตัว ภูมิลำเนา ที่ทำงานปัจจุบัน อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ที่อยู่สำนักงานนิติบุคคล ที่อยู่ การศึกษา ครอบครัว

คำตอบ : นาย ข. ผู้ต้องหาให้ข้อมูลส่วนตัว

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทออกหลักทรัพย์ใช่ หรือไม่

คำตอบ : ตามข้อมูลที่ผู้ต้องหามีและทราบอยู่

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาเปิดบัญชีหลักทรัพย์แทนผู้ใดในบริษัทหลักทรัพย์

คำตอบ : นาย ข. ผู้ต้องหาเปิดบัญชีหลักทรัพย์ของตนเอง กับบริษัทหลักทรัพย์ที่ออกหลักทรัพย์ใช่

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาได้เปิดบัญชีแทน นาย ก. หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : นาย ข. ผู้ต้องหาเปิดบัญชีหลักทรัพย์แทนนาย ก. ซึ่งเป็นผู้บริหารบริษัทหลักทรัพย์ที่ออกหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ หากผู้ต้องหาปฏิเสธ อาจตอบว่าตนเองเปิดเอง มิได้แทนใคร

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหามีความเกี่ยวพันกับ นาย ก. อย่างไร

คำตอบ : เพราะเหตุใด ผู้ต้องหาจึงซื้อขายหลักทรัพย์หรือมีบัญชีธนาคารชำระค่าซื้อขายหลักทรัพย์แทน นาย ก.

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาได้รับคำสั่งนาย ก. ที่ออกคำสั่งซื้อขายหุ้นจำนวนกี่หุ้น เมื่อใด ในราคาเท่าไร

คำตอบ : ตามเอกสารหลักฐาน หรือตามที่มีการตรวจสอบพบ

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาทราบหรือไม่ การซื้อขายหุ้นตามคำสั่งนาย ก. นั้นครั้งนี้เมื่อใด

คำตอบ : นาย ข. ผู้ต้องหาอาจตอบว่าซื้อขายเองกับผู้ค้าอื่น หรือ นาย ก. มีคำสั่ง เนื่องจากตนเองเป็นนายหน้าหรือตัวแทนนาย ก. ในการเข้าลงทุนในบริษัทหลักทรัพย์ที่ออกหลักทรัพย์

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาทราบหรือไม่ บริษัทหลักทรัพย์ที่ออกหลักทรัพย์ประสบปัญหาการขาดสภาพคล่อง เนื่องจากค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้จากการประกอบธุรกิจ

คำตอบ : ตามข้อเท็จจริง

คำถาม : รู้จักผู้บริหารบริษัทหลักทรัพย์ ที่ออกหลักทรัพย์ นอกจากนาย ก. แล้ว รู้จักผู้ใดอีก

คำตอบ : ตามข้อมูล

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาถูกจับกุมตั้งแต่ เมื่อใด

คำตอบ : นาย ข. ผู้ต้องหาถ้าหากปฏิเสธการสอบสวนเอง หรือถูกจับกุมตามหมายจับศาลเมื่อวันที่ เดือน ปี เวลา ที่ถูกจับ ขึ้นไป

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาจะอ้างพยานบุคคลหรือยื่นพยานหลักฐานใดต่อพนักงานสอบสวน

คำตอบ : ตามข้อมูล

คำถาม : นาย ข. ผู้ต้องหาเคยมีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาคดีใดมาก่อนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามแนวทาง

๒.๔ ประเด็นสอบสวนพยาน สำนักงาน ก.ล.ต.

คำถาม : ประวัติส่วนตัว คุณชื่ออะไร ประกอบอาชีพใด

คำตอบ : อธิบายประวัติส่วนตัวของผู้ตอบคำถามโดยสังเขป

คำถาม : เกี่ยวข้องในคดีนี้อย่างไร

คำตอบ : ได้รับมอบอำนาจจากผู้ใด หนังสือมอบอำนาจหน้าที่อะไรบ้างที่ใด การได้รับมอบอำนาจเป็นใด พยานมีตำแหน่งใด

คำถาม : ตรวจสอบบริษัทมหาชนที่ออกหลักทรัพย์ ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ใดบ้าง ความรับผิดชอบตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นอย่างไร

คำตอบ : ผู้บริหาร กรรมการ บริษัทมหาชน ที่ออกหลักทรัพย์การทำดีอย่างไร

คำถาม : บริษัทมหาชนที่ออกหลักทรัพย์ ที่มี นาย ก. เป็นผู้บริหาร ตำแหน่งใด

คำตอบ : ตำแหน่ง

คำถาม : พฤติการณ์การกระทำผิดของ นาย ก. ที่เป็นผู้บริหาร บริษัท มหาชน

คำตอบ : ผู้ตอบทราบรู้ที่ตรวจสอบตรวจสอบข้อมูลภายในบริษัทมหาชน จนประสบปัญหาขาดทุน เนื่องจากการใช้งานผิด จึงสั่งให้ นาย ข. ขายหุ้น ก่อนจะมีการประกาศงบประกอบการของบริษัทมหาชน ขาดทุน

คำถาม : ทราบการตรวจสอบพบหลักฐานการกระทำผิดอย่างไร

คำตอบ : ตรวจสอบจากตลาดหลักทรัพย์ฯ เนื่องจากมีการสั่งขายหุ้น บริษัทมหาชน ที่ นาย ข. ถือหุ้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ นาย ก. ที่ปรึกษาอาวุโสในบริษัทมหาชน รู้ที่ตรวจสอบตรวจข้อมูลภายใน

คำถาม : ทราบ...เคยมีเหตุการณ์เช่นนี้ผู้บริหารมาก่อนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ความแน่นอน

๒.๕ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- บัญชีธนาคารที่เกี่ยวข้อง
- เอกสารการซื้อขายหลักทรัพย์ กับบริษัทมหาชน ที่ออกหลักทรัพย์จากตลาดหลักทรัพย์
- เอกสารคำสั่งในระบบอินเตอร์เน็ต ในการขอยกคำสั่งขายหุ้น ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์
- เอกสารหนังสือรับรองนิติบุคคลของบริษัทมหาชน รายการผู้ถือหุ้นใหญ่เป็นกรรมการ
- เอกสารแสดงรายการเงินของบริษัทมหาชน รายงานของนิติบุคคลการตรวจสอบในเรื่องงานวิจัย อาจมีเรียกพยานบุคคลมาให้ข้อมูลเอกสาร และข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์

๒.๖ สอบสวนพยานเจ้าหน้าที่ธนาคาร

คำถาม : พยานมีตำแหน่งหน้าที่ใด

คำถาม : พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างใด

คำถาม : บัญชีเงินฝากธนาคาร.....ชื่อ.....เลขที่บัญชี.....เปิดบัญชีในชื่อของใคร ให้ข้อมูลให้ทั้งหมด เปิดเมื่อใด มีเงินโอนการเปิดบัญชีอย่างไร

คำถาม : บัญชีปิดแล้วหรือไม่ ครั้งสุดท้ายเหลือเงินในบัญชีเท่าไร

คำถาม : ของพรรคปรากฏวันที่ เดือน พ.ศ. มีการทำการโอนเงินจำนวน_____บาท บาทเข้าบัญชี นาย ก. หรือ นาย ข. หรือไม่

คำถาม : หากมีแล้วให้มีการโอนมาโดยวิธีการใด อย่างไร ส่วนโอนมาจากบริษัทหลักทรัพย์ ที่เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ตามคำสั่งของ นาย ข. แล้วมีการหมุนเงินออกจากบัญชีหรือไม่ ออกโดยวิธีการใด เป็นเงินเท่าใด หากโอนเงินเข้าบัญชีแล้วให้โอนเข้าบัญชี นาย ก. หรือไม่ จนกระทั่งใด ตามวันใด เลขที่บัญชีเท่าใด จำนวนเงินเท่าใด อย่างไร (ให้ไล่เรียงตามรายการ)

คำถาม : มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร (รวมถึงสำเนาคำขอเปิดบัญชี และรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของทางผู้ต้องหา (การขอดูรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีแบบละเอียด)

คำถาม : เคยมีข้อมูลหรือเรื่องกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

๒.๗ สอบสวนพยานเจ้าหน้าที่ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

คำถาม : ท่านมีตำแหน่งหน้าที่ใด

คำถาม : ท่านเกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานะใด

คำถาม : นาย ข. มีบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์เลขที่บัญชี_____เปิดบัญชีในชื่อของนาย ข. หรือไม่

คำถาม : นาย ข. การสั่งซื้อขายหุ้นของบริษัทมหาชน ผ่านโบรกเกอร์ซื้อขายไรเมื่อวันเวลาใด

คำถาม : เมื่อนาย ข. สั่งขายหุ้น ผ่านบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นโบรกเกอร์ เมื่อราคาตกลงกันแล้วบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นโบรกเกอร์ฝ่ายผู้ซื้อติดต่อบริษัทใด ทราบหรือไม่

คำถาม : ตามวันเวลาดังกล่าว นาย ก. ได้มีการออกคำสั่งขายหุ้นของ นาย ข. หรือไม่ อย่างไร

คำถาม : มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร

คำถาม : เคยมีข้อมูลหรือเรื่องกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

๒.๘ สอบสวนพยานเจ้าหน้าที่บริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นโบรกเกอร์ที่รับคำสั่งขายหุ้น

คำถาม : ท่านมีตำแหน่งหน้าที่ใด

คำถาม : ท่านเกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานะใด

คำถาม : นาย ข. มีบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัท มหาชน อย่างไร

คำถาม : นาย ข. การสั่งซื้อขายหุ้นของบริษัทมหาชน ผ่านโบรกเกอร์ซื้อขายไรเมื่อวันเวลาใด จำนวนเท่าไร ราคาเท่าไร มีการชำระเงินและโอนหุ้นกันอย่างไร

คำถาม : เมื่อนาย ข. สั่งขายหุ้นแล้วบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นโบรกเกอร์ฝ่ายผู้ซื้อติดต่อบริษัทใด

คำถาม : ท่านมีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร

คำถาม : เคยมีข้อมูลหรือเรื่องกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

๒.๔ ความผิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด

๒.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด

๑. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสถาบันการเงิน

ทั้งนี้เพื่อเป็นการติดตามเส้นทางการเงินไปที่ใคร เมื่อใด หมายเลขบัญชีคืออะไร ผู้ใดเป็นผู้มาขอเปิดบัญชีและได้มาเปิดบัญชีเมื่อใด อย่างไร พร้อมขอสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอเปิดบัญชี ทั้งเอกสารการเงินบัญชีที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ รายการโอนเงินอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้ทราบเส้นทางการเงินว่าจะไปเชื่อมโยงไปถึงผู้ใดที่อาจกระทำความผิดบ้าง เพื่อทั้งสอบถามเอกสารทางบัญชีปิดจุดในประกอบ

ให้ขอความร่วมมือจากธนาคารแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับบัญชีที่มีเงินการโอนเงินจำนวนไปเพื่อขอรับสำเนาคำขอเปิดบัญชี รายการทางบัญชีช่วงเกิดเหตุ หรือเอกสารข้อมูลรายการเงินบัญชีผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตเป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ (เอกสารแสดงแนบท้าย) และสอบปากคำพนักงานธนาคาร ประกอบเอกสารที่ได้รับการมูลค่า

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรณีผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล ที่เป็นบริษัทมหาชน ต้องดำเนินการตรวจสอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่า มาจดตั้งไว้ตั้งแต่เมื่อใด โดยใคร ใครเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลบ้าง มีเงื่อนไขในการลงชื่อผูกพันนิติบุคคลเป็นอย่างไร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด สถานะนิติบุคคลปัจจุบันเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ตรวจสอบบุคคล และสถานที่ที่เกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าว เพื่อติดตามเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลต้องสาว หรือบุคคลใดเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเพิ่มเติมบ้าง

๓. รายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ.๒๕๕๘ ข้อ ๙

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๕(๑๑) การกระทำความผิดเกี่ยวกับ ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ ฉ้อโกงทรัพย์ ยักยอก ตาม ป.อาญา อันมีลักษณะองค์ประกอบที่ต้องรายงานให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทราบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ.๒๕๕๘ ข้อ ๙ อีกทั้ง ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดำเนินการสืบทรัพย์ที่ได้จากการกระทำความผิด นอกจากนี้ให้ขอความร่วมมือจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน วิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินของทางผู้ต้องหา เพื่อจะได้ติดตามธุรกรรมทางการเงินที่ผู้ต้องหาโอน จ่ายโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรือซ่อนลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่มา การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือได้มาครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สิน โดยรู้ในขณะที่ได้มาครอบครอง หรือใช้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔. การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่สูงอนุการกระทำความผิดความพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผิด

๔.๑ การประสานงานกับธนาคารเพื่อตรวจพิสูจน์ธุรกรรมทางการเงิน กระทรวงการคลัง ทางการเงิน ปปง. เพื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับทางการเงินของผู้กระทำความผิด ว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปยังผู้ใดบ้าง เพื่อวินิจฉัยที่จะรู้ว่ามีผู้ร่วมกระทำความผิดหรือไม่ โดยพิจารณาตามข้อกฎหมายตาม ป.อาญา มาตรา ๘๔, ๘๕, ๙๐

๔.๒ กรณีที่จะมีความผิดตามกฎหมายประเภทอื่นๆ ให้พิจารณาด้วย เช่น พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๔.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัด

ผู้ต้องหากระทำผิด นำเงินบริษัทมหาชนไปใช้จ่ายโดยลงบัญชีเท็จหรือไม่ลงข้อความในเอกสารหรือบัญชีบริษัท ความผิดตาม

มาตรา ๒๑๐ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทใดกระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ปิดซ่อน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือ

(๒) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท อีกกรณีที่ยินยอมให้กระทำเพื่อตนเองหรือบริษัทหรือผู้อื่นได้ประโยชน์อันควรได้ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหาย

๒.๑ กรณีผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหามาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

๒.๑.๑ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ :

ในการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงในการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดนั้น การรวบรวมให้ครบถ้วนความองค์ประกอบของการกระทำความผิด โดยสอบสวนให้ครอบคลุมถึงพฤติการณ์ในการกระทำผิด ว่ามีพฤติการณ์ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร โดยมีรายละเอียดของเวลา สิ่งของ บุคคล และสถานที่ที่เป็นปัญหาการกระทำความผิดนั้น ด้วย ดังนี้

คำถาม : สอบสวนประวัติส่วนตัวของผู้กล่าวหาว่าเป็นผู้มีอำนาจจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีภูมิลำเนา พักอาศัยอยู่ที่ใด ปัจจุบันตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถเกี่ยวข้องอย่างไร

คำถาม : รายละเอียดการจัดตั้งตามกฎหมายใด ดูแลควบคุมกำกับอย่างไร

คำตอบ : ตามเอกสาร

คำถาม : ท่านมาพบพนักงานสอบสวนด้วยเรื่องอะไร

คำตอบ : กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับผู้ใด เป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใด

คำถาม : รายละเอียดข้อเท็จจริงแห่งคดีนี้ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงว่ามีการฉ้อฉลหรือผลกระทบต่อธุรกิจใด บริษัทตั้งอยู่ที่ใด มีการตรวจสอบหรือตรวจค้นหาหลักฐานการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ อย่างไร

คำตอบ : ความผิดมูลฐานทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ทิ้งหลอน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัทเจ้าการทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นหรือประชาชนอันควรได้รับหรือกระทำผิดความมูลฐานต่างๆ

คำถาม : บริษัทที่กล่าวได้จดทะเบียนตามพ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ แล้วหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ตามเอกสารที่ปรากฏการณ์

คำถาม : บริษัทที่กล่าวมีผู้ใดเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท และต้องกระทำด้วยวิธีการใด

คำตอบ : ตามเอกสารหนังสือรับรอง และข้อบังคับบริษัทมหาชน กรรมการถือหุ้นต้องผู้มีอำนาจ

คำถาม : ความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

คำตอบ : บริษัทหรือผู้ถือหุ้นเสียหายประมาณ ๑๐ ล้านบาท

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : กระทำที่ไหนเหตุเกิดที่นั่น ที่บริษัท.....เลขที่ ตรอก ซอย กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ เดือนปี ถึงวันที่ เดือนปี ต่อเนื่องกัน

คำถาม : เคยมีสาเหตุใกล้เคียงกันนี้ก่อนหรือไม่

คำตอบ : ตามแนวทาง

๑.๑.๒ การสอบสวนผู้ถือหุ้นหรือกรรมการผู้มีอำนาจร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้เป็นกรรมการที่กระทำทุจริต

มาตรา ๒๑๐ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทให้กระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ทิ้งหลอน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือ

(๒) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลวงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นหรือประชาชนอันควรได้ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ยักยอก

มาตรา ๒๕๕ ผู้ใดครอบครองทรัพย์ ซึ่งเป็นของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย เมื่อทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สาม โดยทุจริต ผู้นั้นกระทำถือว่าเป็นการยักยอก.....

มาตรา ๒๕๖ ผู้ใดได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของผู้อื่น หรือทรัพย์สินซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใดๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของผู้นั้น _____

คำถาม : สอบสวนประวัติความเป็นมาของผู้กล่าวหาว่าเข้ามาอยู่ในตำแหน่งการงานอย่างไร ดูแลกิจการด้าน มีภูมิลำเนา ที่อยู่ที่ใด ปัจจุบันตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร

คำถาม : รายละเอียดการจัดตั้งตามกฎหมายใด ดูแลควบคุมกำกับอย่างไร

คำตอบ : ตามเอกสาร

คำถาม : ท่านมาพบพนักงานสอบสวนด้วยเรื่องอะไร

คำตอบ : กล่าวโทษนิติบุคคลที่กรรมการผู้ใดเป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใดบ้าง ปรากฏ มาตราใด

คำถาม : จากข้อเท็จจริงที่ท่านได้ชี้แจงนี้ ท่านได้ชี้แจงว่ามีการกระทำทุจริตตามมาตรา ๒๑๑ และ ปรากฏ มาตรา ๑๕๕, ๑๕๖ อย่างไร การสอบสวนปัญหาการประกอบธุรกิจใดบริษัทที่ท่านดูแลใด มีการนำการสอบสวนหรือนำการตรวจค้นมาประกอบฐานการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ อย่างไร

คำตอบ : การกระทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ดัดแปลง หรือปกปิดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือเอกสารหรือความเท็จ หรือไม่บริบูรณ์ความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัทด้วยการทำหรือยินยอมให้กระทำที่ตลาดหลักทรัพย์ หรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้หรือการทำลายฐานตลาด และมีการยักย้ายถ่ายเทไปจากบัญชีบริษัทหลายครั้งระหว่างวันที่เดือนปี ถึงวันที่เดือนปีดังปรากฏรายละเอียดให้ทราบ

คำถาม : บริษัทดังกล่าวนี้ผู้ใดเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัท และต้องกระทำด้วยวิธีการใด

คำตอบ : ตามเอกสารหนังสือรับรอง และข้อบังคับบริษัทมหาชน กรรมการถือหุ้นต้องปฏิบัติตาม

คำถาม : ความเสียหายที่ได้รับเป็นอย่างไร

คำตอบ : บริษัทหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์ และถูกยักย้ายถ่ายเทไปจำนวนเท่าไรอย่างไร

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : กระทำที่ไหนเหตุเกิดที่นั่น ที่บริษัท.....เขตที่ แขวง เขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่เดือนปี ถึงวันที่เดือนปี ต่อเนื่องกัน

คำถาม : ผู้เสียหายจะยื่นหลักฐานใดต่อพนักงานสอบสวน

คำตอบ : ยื่นทั้งรายการ จำนวนเงิน

คำถาม : เคยมีสาเหตุใกล้เคียงกันผู้ใดต่างหากบ้างหรือไม่

คำตอบ : ตามแนวทาง

๒. ประเด็นการสอบสวนผู้ต้องหา

เริ่มต้นด้วยการแจ้งสิทธิ และแจ้งข้อเท็จจริง ข้อกล่าวหา (แจ้งข้อหา)

คำถาม : ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ

คำตอบ : ตามต้องการให้การ หรือให้การปฏิเสธความผิด

คำถาม : ประวัติส่วนตัวของผู้ต้องหา

คำตอบ : อย่างละเอียด

คำถาม : ขณะความผิดเกิดขึ้นต่อบริษัท ผู้ต้องหาดำรงตำแหน่งตามหน้าที่ใดในบริษัท รับผิดชอบดำเนินงานอย่างไร

คำตอบ : ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ รับผิดชอบงานบริหาร

คำถาม : พฤติการณ์ความละเอียดการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๒๑๑ ครบเท็จหรือไม่ครบถ้วนความสำคัญในเอกสารหรือบัญชี บริษัทมหาชนและ ปรากฏมาตรา ๑๕๕, ๑๕๖ อย่างไร

คำตอบ : ตอบให้ถ้อยคำ หรือให้การรับสาร

คำถาม : ถูกจับกุมเมื่อใด ที่ใด หรือมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนด้วยเหตุใด

คำตอบ : มาพบหรือถูกจับ เมื่อไร

คำถาม : เคยมีสามหรือไกรสเกี่ยวกับผู้กล่าวหามาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ความแนวทาง

๓. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- หนังสือบริคณห์สนธิของบริษัท
- ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่ถูกฟ้องหรือในเอกสารบัญชี เอกสารของบริษัทมหาชน
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดปกติบัญชีเป็นต้นหรือไม่

๔. ประเด็นการสอบสวนพยาน

คำถาม : สอบสวนประวัติส่วนตัวของผู้กล่าวหาว่าเป็นอย่างไร ตำแหน่งงานจากการพัฒนาธุรกิจการค้า มีอุปสรรคมา ทักษะที่ของผู้ที่ใด ปัจจุบันตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร

คำถาม : รายละเอียดการจัดตั้งความถูกหมายใด ดูแลความรับผิดชอบอย่างไร

คำตอบ : ความเกี่ยวข้าง

คำถาม : ท่านมาทำงานตรวจสอบความเรื่องเรื่องอย่างไร

คำตอบ : กฎหมายให้ดำเนินคดีกับผู้ใด เป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใดและ ป.อาญา มาตราใด

คำถาม : รายละเอียดเรื่องที่จริงเป็นพฤติกรรมที่ให้ข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำผิดจริง ตามมาตรา ๒๐๐ และ ป.อาญา มาตรา ๒๕๕, ๒๕๖ อย่างไร การตรวจสอบพบข้อมูลการปรากฏในธุรกิจให้บริษัทที่ของผู้ที่ใด มีการดำเนินการตรวจสอบหรือดำเนินการตรวจค้นพบหลักฐานการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.๒๕๓๕ อย่างไร

คำตอบ : การกระทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ซ่อนเร้น หรือปลอมบัญชี เอกสารหรือหลักประกันของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัท หรือลงชื่อความเท็จ หรือไม่ลงชื่อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารของบริษัท หรือที่เกี่ยวกับบริษัทดำเนินการทำหรือยินยอมให้กระทำหรือสั่งให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นจากประโยชน์อันควรได้หรือกระทำผิดความฐานต่างๆ และมีการยื่นงบการเงินไม่ตรงกับบัญชีบริษัทหลายครั้งระหว่างวันที่เดือนปี ถึงวันที่เดือนปีให้ปรากฏรายละเอียดให้ชัดเจน

คำถาม : บริษัทที่ถูกฟ้องเป็นการกระทำการผู้ดำเนินการกระทำการแทนบริษัท และต้องกระทำด้วยวิธีการใด

คำตอบ : การแจ้งความให้เรียบร้อย และชี้ชวนให้บริษัทมหาชน กรรมการถือหุ้นต้องปฏิบัติตาม

คำถาม : ความเสียหายที่ได้รับเป็นอย่างไร

คำตอบ : บริษัทหรือผู้ถือหุ้นจากประโยชน์ และถูกปรับยอดเงินไม่ตรงกันอย่างไร อย่างไร

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อไร

คำตอบ : กระทำที่ใดเหตุเกิดที่นั่น ที่บริษัท_____ เลขที่ ____ ถนน ____ ตรอก ____ ซอย ____ ตรงระหว่างวันที่เดือนปี ถึงวันที่เดือนปี ต่อเนื่องกัน

คำถาม : ผู้เสียหายของชื่นชมพยานหลักฐานให้ตรวจสอบความ

คำตอบ : ชื่นชมที่ราชการ ดำเนินการ

คำถาม : เคยมีสามหรือไกรสเกี่ยวกับผู้กล่าวหามาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ความแนวทาง

๔.๑ พยานเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

คำถาม : ท่านมีตำแหน่งหน้าที่ใด

คำตอบ : ตามตำแหน่ง ตำแหน่งหน้าที่

คำถาม : พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้ในฐานะใด (ให้ชี้แจงรายละเอียดตามข้อเท็จจริง การค้า มาให้การเป็นพยาน)

คำตอบ : เป็นพยาน

คำถาม : ขอทราบว่าผู้ต้องหาในคดีนี้เข้ากระทำเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : มีการกระทำการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ บริษัท และผู้ถือหุ้นบริษัท ขาดประโยชน์อันควรได้

คำถาม : มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ขอมอบเอกสารหลักฐานดังนี้...

คำถาม : เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

คำตอบ : ความแน่นอน

๒.๒ พยานเจ้าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์

คำถาม : พยานมีตำแหน่งหน้าที่ใด

คำตอบ : ตามที่ระบุ

คำถาม : พยานเกี่ยวข้องกับคดีนี้หรือไม่

คำตอบ : ไม่เกี่ยวข้องคดี

คำถาม : บัญชีเงินฝากธนาคาร.....สาขา.....เลขที่บัญชี.....เปิดบัญชีในชื่อของใคร ให้ที่อยู่ที่ไหน เปิดเมื่อใด มีเงื่อนไขการเปิดบัญชีอย่างไร

คำถาม : บัญชีปิดแล้วหรือไม่ ครั้งสุดท้ายมีเงินในบัญชีเท่าไร

คำถาม : ขอทราบว่าเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. มีรายการโอนเงินจากบัญชีบริษัทมหาชน จำนวน.....บาท มาเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ต้องหาหรือไม่ หากมีแล้วได้มีการโอนมาโดยวิธีการใด อย่างไร แล้วมีการถอนเงินออกจากบัญชีหรือไม่ ถอนโดยวิธีการใด เป็นเงินเท่าไร หากโอนเงินเข้าบัญชีแล้วได้โอนเข้าบัญชีธนาคารใด อย่างใด เลขที่บัญชีเท่าไร จำนวนเงินเท่าไร อย่างไร (ควรถามทุกรายการที่มีการโอนเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับผู้ถูกหา)

คำตอบ : ให้การชี้แจงรายการโอนเงิน ถอนเงิน

คำถาม : มีเอกสารใดหรือสิ่งใดมอบให้พนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร (ขอดึงสำเนาคำขอเปิดบัญชี และรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีของนายผู้ต้องหา (ควรขอดึงรายการเคลื่อนไหวทางบัญชีแบบละเอียด)

คำตอบ : มีเอกสารดังนี้...

คำถาม : เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ต้องหาในคดีนี้หรือไม่

คำตอบ : ความแน่นอน

๓.๑๑ ความผิดเกี่ยวกับ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ

๓.๑๑.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ

๑. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสถาบันการเงิน

ทั้งนี้เพื่อเป็นการติดตามให้เห็นเส้นทางการเงินไปที่ใด เมื่อใด หมายเลขบัญชีอะไร ผู้ใดเป็นผู้มาขอเปิดบัญชีเอาไว้ มาเปิดบัญชีที่ใดเมื่อใด มีเงื่อนไขอย่างใด พร้อมขอสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอเปิดบัญชี ทั้งรายการเดินบัญชีที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่มีเหตุ รายการโอนเข้าออก

เป็นอย่างไร เพื่อจะได้ทราบเส้นทางการเงินว่าจะไปเชื่อมโยงถึงผู้ใดที่อาจร่วมกระทำความผิดบ้าง พร้อมทั้งสอบถามถึงพยานบัญชีปัจจุบันประกอบ

ให้ขอหมายเรียกเอกสารไปที่สถาบันการเงิน เกี่ยวกับบัญชีที่ผู้เสียหายโอนเงินลงทุนไป เพื่อขอรับสำเนาคำขอเปิดบัญชี รายการเคลื่อนไหวบัญชีย้อนหลัง พร้อมขอตัวเป็นผู้ถือรายการเดินบัญชีตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย (เอกสารแนบท้าย) และสอบปากคำพนักงานธนาคารประกอบเอกสารที่ได้รับตามรูปคดี

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรณีผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล ที่เป็นบริษัทมหาชน ต้องดำเนินการตรวจสอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่ามีการจดตั้งไว้ตั้งแต่เมื่อใด ใครเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลบ้าง มีเรื่องใดในการสร้างขึ้นนิติบุคคลเป็นอย่างไร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด สถานะนิติบุคคลปัจจุบันเป็นอย่างไร เพื่อจะได้สอบสวนบุคคล และสถานที่ที่เกี่ยวข้องในการนี้ด้วยความที่ผู้ถูกเป็นต้นว่าผู้ใดเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลดังกล่าว หรือนิติบุคคลใดเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นต้น

๓. รายงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๑ พ.ศ.๒๕๕๕ ข้อ ๔

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๓(๑๑) การกระทำความผิดเกี่ยวกับ ลักทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือฉกรรจ์ตาม ป.อาญา อันมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ต้องรายงานให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทราบ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๑ พ.ศ.๒๕๕๕ ข้อ ๔ อีกทั้ง ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดำเนินการยึดทรัพย์ที่ได้จากการกระทำความผิด นอกจากนี้ ให้ขอความร่วมมือจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน วิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินของพวกผู้ต้องหา เพื่อจะได้ทราบความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ผู้ต้องหาโอน จ่ายโอน หรือเบิกถอนทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อยุติธรรมหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือได้มาครอบครอง หรือได้ทรัพย์สิน ใดๆ ซึ่งมีมูลค่าที่ได้มาครอบครอง หรือได้ทรัพย์สินนั้นว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินคดีอาญาในความผิดฐานฟอกเงิน ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔. การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่สืบหาการกระทำความผิดตามพฤติการณ์ที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำผิด

๔.๑ การประสานงานกับสำนักวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงิน กรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้ช่วยวิเคราะห์เส้นทางการเงินของผู้กระทำความผิดว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปยังผู้ใดบ้าง เพื่อวิเคราะห์ที่จะสามารถมีผู้ร่วมกระทำความผิดหรือไม่ โดยพิจารณาตามข้อกฎหมาย ตาม ป.อาญา มาตรา ๘๒, ๘๕, ๘๖

๔.๒ กรณีที่อาจมีความผิดตามกฎหมายฉบับอื่นๆ ให้พิจารณาด้วย เช่น พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๑๐.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ

กรณีกรรมการผู้มีอำนาจบริหารงานกิจการ เกิดขึ้นจากผู้ถือหุ้นว่า มีการเบียดบังนำทรัพย์สินไปใช้ส่วนตัวบุคคล กระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ ละเลิกหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชี หรือเอกสารของห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท หรือที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัท กระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ เพื่อลวงให้ห้างหุ้นส่วน บริษัท ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นหลงประโยชน์อันควรได้ เป็นการกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อหวังผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เป็นการเสียหายแก่บุคคล

- มาตรา ๔๘ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด กระทำ หรือไม่กระทำการเพื่อหวังผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เป็นการเสียหายแก่บุคคล

- มาตรา ๔๙ บุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด กระทำ หรือยินยอมให้กระทำการ

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ปิดบัง หรือปลอม บัญชี เอกสาร หรือหลักประกันของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

(๒) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชี หรือเอกสารของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือที่เกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทกระทำการหรือยินยอมให้กระทำการ เพื่อลวงให้ห้างหุ้นส่วน บริษัท ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นหลงประโยชน์อันควรได้

- ปัญหา มาตรา ๔๕๒, มาตรา ๔๕๓

๒. ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหาย

๒.๑ กรณีผู้เสียหาย หรือผู้กล่าวหาที่เป็นผู้ถือหุ้นหรือกรรมการผู้ถือหุ้นในนิติบุคคล มาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับกรรมการที่รับผิดชอบดำเนินงานที่กระทำการทุจริต

ในการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงในการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดนั้น ควรรวบรวมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของการกระทำความผิด โดยสอบสวนให้ครอบคลุมถึงพฤติการณ์ในการกระทำผิด ว่ามีพฤติการณ์ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร ใครมีรายละเอียดของเวลา สิ่งของ บุคคล และสถานที่ที่ยืนยันการกระทำความผิดนั้นๆ ด้วย ดังนี้

คำถาม : สอบประวัติส่วนตัวของผู้กล่าวหาหรือผู้กล่าวหารับมอบอำนาจจากผู้ถือหุ้นหรือบริษัทมีอำนาจ ชักชวนผู้ใด ปัจจุบันตำแหน่งใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร

คำตอบ : ท่านรายละเอียดผู้กล่าวหา

คำถาม : ท่านมาพบพนักงานสอบสวนด้วยเรื่องอะไร

คำตอบ : มาร้องทุกข์มอบคดีต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ใดเป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใด เช่น ละเมิดความมาตรา ๔๒ หรือลวงทำประโยชน์ มาตรา ๔๘, ปัญหา มาตรา ๔๕๒, ๔๕๓ มาดำเนินคดีตามกฎหมายจนถึงที่สุด

คำถาม : รายละเอียดข้อเท็จจริงแห่งคดี ให้ได้ข้อเท็จจริงว่านิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ รายละเอียดเป็นอย่างไร มีเรื่องไปของนิติบุคคล

สมาคมหรือมูลนิธิอย่างไร ทุนจดทะเบียน กิจการของใช่ ปัจจุบันยังมีสถานะเป็นนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิดังกล่าวถูกยกเลิกไปแล้วอย่างไร ขอดูการแจ้งการยกเลิกทำความผิดเป็นอย่างไร ตามเอกสารหลักฐานที่ส่งมา

คำถาม : รายละเอียดคดีเกี่ยวกับ เป็นผู้ต้องหาร่วมกันฉ้อโกงประชาชน การทำการหรือไม่การทำการแสวงหาประโยชน์ที่มีการให้ใบปลอมปกปิดความจริงต่อตนเองหรือผู้อื่น เป็นการเสียหายแก่นิติบุคคลอย่างไร ให้ผลการการทำทุจริตอย่างไร เป็นต้น ปัญหาจริงยังคืนประจำปีงบประมาณ ปีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ปีใด ทะเบียนทรัพย์สินปีใด ปัญหาแผนประมาณของทรัพย์สินปีใด งบทดลองสำหรับปีใด รายการจ่ายเงิน (ใบสำคัญจ่าย) และรายการทรัพย์สินที่มีการซื้อ ขายวันเดือนปีใด รายงานการที่ผู้ถูกกล่าวหา และ ภาค ๓ ๓ ทรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่การตรวจสอบการ วันเดือนปีใด รายงานการประชุมการจนการ รายงานการประชุมผู้ถือหุ้นทุกคนปี การการทำของการจนการผู้มีอำนาจทำให้ผู้ถือหุ้นเสียหายมากประโยชน์เรื่องใด มีการจัดทำรายงานประชุมบริษัทเท็จหรือไม่ ครั้งใด เมื่อใด

คำตอบ : มีการเก็บเอกสารในเอกสารไม่ถูกต้องเพียงใด หมายเลขจริงไม่ลงปัญหาอย่างไร

คำถาม : ผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหา ถือหุ้นจำนวนเท่าไร และคำนับหุ้นที่เท่าไร มีการชำระค่าหุ้นเต็มจำนวนหรือไม่

คำตอบ : ตามเอกสาร รายการผู้ถือหุ้น

คำถาม : เอกสารประกอบการของนิติบุคคลเป็นอย่างไร ขาดทุน กำไร

คำตอบ : ปรากฏตามรายงานงบการเงิน จำนวน บาท

คำถาม : ผู้เสียหายได้ทำการตรวจสอบการส่งงบการเงิน กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือไม่ อย่างไร ให้ชี้ชัดอย่างไรบ้าง

คำตอบ : เป็นไป เอกสารการส่งงบการเงิน แต่ละปี ที่ส่งเสียหายหรือไม่อย่างไรบ้าง การจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงต่างๆ แต่ละครั้งเป็นอย่างไร

คำถาม : ผู้เสียหายได้รับการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเมื่อใด ครั้งที่เท่าไร มีที่ประชุมเป็นอย่างไร

คำตอบ : เคยไม่ทันได้ยื่นคัดค้านประชุมหรือไม่

คำถาม : การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นมีความเสียหายจำนวนเท่าใด ตามมูลค่าของหุ้นถือหุ้น

คำตอบ : ความเสียหายทั้งหมด และแบ่งส่วนผู้ถือหุ้นของตนเองออกมา จำนวนเท่าไร

คำถาม : ทางมีการดูเงินผลกำไรการเงิน ดูเงินบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีเอกสารหลักฐานอย่างไร

คำตอบ : เป็นลักษณะดูเท็จหรือเท็จลักษณะได้เงิน รายงานผู้ให้ดูกับผู้ดูเงิน

คำถาม : หลักฐานการใช้ต่างแต่ละเดือน กับรายได้แต่ละเดือน เป็นอย่างไร

คำตอบ : เอกสารตรวจสอบงบ

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : เหตุเกิดที่ บริษัท _____ เลขที่ ___ ซอย ___ ถนน ___ กรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด เมื่อ วันเดือนปี

คำถาม : รู้เรื่องและผู้ต้องหาผู้กระทำผิดเมื่อใด

คำตอบ : เมื่อตรวจสอบพบหรือเอกสารแล้วให้ทราบ หรือจากเอกสารตรวจสอบปัญหาเรื่องราวคนแรก

คำถาม : ผู้เสียหายจะยื่นพยานหลักฐานใดประกอบการสอบสวน

คำตอบ : เอกสารที่ลงทะเบียนหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการไม่นำไปลงบัญชีรายวัน

คำถาม : เคยรู้จักหรือมีเรื่องใกล้ชิดเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใดในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ความแนวทาง

๑.๒ กรณีเจ้าหน้าที่สำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กล่าวโทษกรณีมีการฉ้อฉลทุจริตต่อทรัพย์สิน/จับกุม

การกระทำของความผิดตามมาตรา ๑๐๐ ผู้ใดโดยมิชอบด้วยอำนาจบุคคล ตำแหน่งหน้าที่ ปัญหา รายงาน หรือกิจการอันเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจำกัด อันเป็นที่ในสาระสำคัญ เพื่อตนให้ผู้มีส่วนได้เสียในบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งประโยชน์อันควรได้ ดูแลให้บุคคลดำเนินหุ้นส่วน ให้ผลประโยชน์หรือให้ทรัพย์สิน

คำถาม : รับราชการอยู่ที่ใด มีตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ใด อย่างไร

คำตอบ : ตามข้อมูล

คำถาม : เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร (เชื่อมโยงการดำเนินเป็นผู้กล่าวหาในคดี)

คำตอบ : เป็นผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

คำถาม : เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับแจ้งเหตุการณ์ตอบทราบ เมื่อใด จากใคร หรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาเมื่อใดอย่างไร

คำตอบ : ตรวจสอบพบ

คำถาม : เริ่มทำการสืบสวนหรือตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อใด และมีการดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง มีการโฆษณาชักชวนเชื่อหุ้น ร่วมทุนในบริษัท ตำบุคคล ตำแหน่งหน้าที่ ปัญหา รายงาน หรือกิจการอันเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด ทางหนังสือ เว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใด ขอตรวจสอบเอกสารหลักฐานของการประกาศ โฆษณา การดำเนินกิจการ ของกรรมการ มีบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ เป็นต้น

คำตอบ : มีการขอหมายค้นเพื่อตรวจหาหลักฐาน และให้เบิกเอกสารของกลางพบการกระทำผิดของผู้ต้องหา ประกาศโฆษณาชักชวนประชาชนมาซื้อหุ้น จึงถือว่าดำเนินคดี

คำถาม : เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ผู้เสียหายได้รับความเสียหายอย่างไร หากมีเอกสารให้ยืนเป็นหลักฐานได้หรือไม่ มูลค่าความเสียหายเท่าใด

คำตอบ : ประชาชนได้รับความเสียหายจากการโฆษณา เพื่อตนให้ผู้มีส่วนได้เสียในบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัดซึ่งประโยชน์อันควรได้ ดูแลให้บุคคลดำเนินหุ้นส่วน ให้ผลประโยชน์หรือให้ทรัพย์สิน

คำถาม : ก่อนดำเนินการสืบสวนจับกุม ได้ทำการตรวจสอบการจดทะเบียนนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิของผู้ต้องหา กับหน่วยงานพัฒนาธุรกิจการค้าแล้วหรือไม่อย่างไร ผลการตรวจสอบประการใด

คำตอบ :

คำถาม : ขอทราบอายุ ตำหนิรูปพรรณ ที่อยู่ของผู้ต้องหา (กรณีผู้ต้องหาหลบหนี)

คำตอบ :

คำถาม : ได้มีการรายงานข้อเท็จจริงให้ผู้บังคับบัญชาเมื่อใด ผลเป็นประการใด

คำตอบ :

คำถาม : ได้มีการตรวจค้นสำนักงานหรือบ้านของผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ : ผลการตรวจค้น ได้ของกลางอะไร กี่รายการ

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : เหตุเกิดที่การโฆษณาชักชวนบุคคล ตำแหน่งหน้าที่ ปัญหา รายงาน หรือกิจการ

หรือที่ผู้เสียหาย พรรคพวกของผู้ก่อ ของที่ผู้เสียหายอยู่บ้านพัก หรือที่สำรวจตรวจค้นพบหลักฐาน เมื่อวันเดือนปี

คำถาม : ประสงค์จะดำเนินคดีกับบุคคลใดบ้าง และหากเป็นนิติบุคคลแล้ว มีใครเป็นกรรมการผู้มีอำนาจ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนนิติบุคคล หรือพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนนิติบุคคล

คำตอบ : ขอบุให้ชัดเจน มีการกระทำอย่างไร ร่วมกันอย่างไร

คำถาม : เคยรู้จักหรือมีเรื่องโกรธเคืองกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใดในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ตามแนวทาง

๒. ประเด็นการสอบสวนผู้ต้องหา

เริ่มต้นด้วยการแจ้งสิทธิ และแจ้งข้อเท็จจริง ข้อกล่าวหา ให้ทราบ

คำถาม : ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ

คำตอบ : ขอให้การปฏิเสธหรือไม่ให้การ

คำถาม : ประวัติส่วนตัวของต้องหา

คำตอบ : สอบถามให้ละเอียด

คำถาม : ทราบเรื่องการจดทะเบียนนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ

คำตอบ : ตลอดการตรวจสอบ

คำถาม : ทราบเรื่องการดำเนินการในกิจการ หรือประกอบกิจการของนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ

คำตอบ : บริหารจัดการอย่างไร มีการลงบัญชีไว้ถูกต้องหรือไม่

คำถาม : ทราบเรื่องในเรื่องที่ถูกกล่าวหาว่าให้การอย่างไร กรณีเรื่องที่จริงหรือไม่และข้อความสำคัญในเอกสารหรือบัญชีบริษัท การนำเงินรายได้ กำไร ของบริษัท เป็นอย่างไร

คำตอบ : ปฏิเสธหรือรับสารภาพ ให้ชี้แจงเพิ่มเติมอย่างไรหรือไม่

คำถาม : ถูกจับกุมเมื่อใด ที่ใด หรือมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนด้วยเหตุใด

คำตอบ : มาตามหมายเรียก หรือถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมที่ใด ตามหมายจับศาลใด เมื่อใด

คำถาม : เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ต่อสู้คดีมาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ตามแนวทาง

๓. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- เอกสารหนังสือรับรองนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ
- เอกสารการลงทุนในเอกสารหรือบัญชี ที่ถูกต้องตามระเบียบ
- เอกสารการบัญชีการเงินที่มีการบูรณาการผู้ต้องหา
- กรณีตรวจค้น จะมีเครื่องมือ หรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ เอกสารบัญชี รายรับรายจ่าย สินทรัพย์ของนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ กรณีมีการสำรวจตรวจค้นที่สถานประกอบการของนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ

๔. ประเด็นการสอบสวนพยาน

๔.๑ พยานเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมสืบสวนจับกุม/ตรวจค้น

คำถาม : รับราชการอยู่ที่ใด มีตำแหน่ง หน้าที่ใด อย่างไร

คำตอบ : ตามความเป็นจริงในปัจจุบัน

คำถาม : เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร เพื่อนไปมาติดการดำเนินงานอย่างไรในคดี

คำตอบ : ชี้แจงตามตรวจค้น

คำถาม : เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับแจ้งเหตุ/ตรวจสอบพบ เมื่อใด จากใครหรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาเมื่อใดอย่างไร ในการตรวจค้นเป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ ใคร?

คำตอบ : รับแจ้งเวรและ หรือสืบสวนเอง

คำถาม : เริ่มทำการสืบสวนหรือตรวจสอบชื่อเท็จจริงร่วมกับผู้กล่าวหาเมื่อใด และมีการดำเนินการสืบอย่างไร เป็นต้น

คำตอบ : ตามรายงานการสืบสวน

คำถาม : ก่อนทำการสืบสวนจับกุมผู้ต้องหา ได้ทำการตรวจสอบการจดทะเบียนนิติบุคคล สมาคมหรือมูลนิธิของผู้ต้องหา กับทางกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแล้วหรือไม่อย่างไร

คำตอบ : ตรวจสอบก่อนแล้ว

คำถาม : ชื่อกรรมการ คำนำหน้านาม ที่อยู่ของผู้ต้องหา (กรณีผู้ต้องหาต่างด้าว)

คำตอบ : ตามที่ระบุ

คำถาม : ได้มีการรายงานต่อเท็จจริงที่ได้ต่อผู้บังคับบัญชาเมื่อใด และเป็นประการใด

คำตอบ : รายงานการสืบสวน ให้ทราบ

คำถาม : สถานการตรวจค้นสำนักงานหรือบ้านของผู้ต้องหา เป็นอย่างไร

คำตอบ : ตรวจยึดเอกสาร และวัตถุพยานอื่น มาจำนวนกี่รายการ

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : เหตุเกิดที่บริษัท เอวา จำกัด กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันเดือนปี ใด

คำถาม : เคยมีความสัมพันธ์กันกับผู้ใดมาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ตามแนว

๑.๑๑ ความคิดเกี่ยวกับการบัญชี

๑.๑๑.๑ แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการกำหนดประเด็นการสอบสวนคดี พ.ร.บ.การบัญชี

๑. การรวบรวมพยานหลักฐานจากสถาบันการเงิน

ที่นี้เกี่ยวเป็นการที่จะนำให้เห็นเส้นทางการเงินไปที่ใคร เมื่อใด หมายเลขบัญชีตัวอย่าง ผู้ใดเป็นผู้มาขอเปิดบัญชีเอาไว้ มาเปิดบัญชีไว้นานเมื่อใด มีเงื่อนไขอย่างใด พร้อมทั้งสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอเปิดบัญชี ทั้งรายการเดินบัญชีที่เกี่ยวข้องตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ วามีการโอนถ่ายอย่างไรอย่างไร เพื่อจะให้ทราบเส้นทางการเงินว่าจะไปเชื่อมโยงถึงผู้ใดที่อาจร่วมกระทำความผิดบ้าง พร้อมทั้งสอบถามเอกสารทางบัญชีปัจจุบันประกอบ ทราบจากใครของบริษัท

ให้ออกหมายเรียกพยานไปที่ธนาคารสาขาต่อไป เกี่ยวกับบัญชีบริษัทและบัญชีของผู้ต้องหา เพื่อขอรับสำเนาคำขอเปิดบัญชี จากการทำบัญชีของเท็จจริง พร้อมขอข้อมูลรายการเดินบัญชีทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไฟล์อิเล็กทรอ (เอกสารแสดงตนที่ดี) และขอสำเนาคำขอนักงานธนาคารประกอบเอกสารที่ได้รับความรู้ปกติ

๒. การรวบรวมพยานหลักฐานจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรณีผู้กระทำผิดเป็นนิติบุคคล ที่เป็นบริษัทมหาชน ต้องดำเนินการตรวจสอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าว่า มาจดตั้งไว้ตั้งแต่เมื่อใด ใครบ้าง ใครเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลบ้าง มีเงื่อนไขในการลงชื่อผูกพันนิติบุคคลเป็นอย่างไร มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ใด ตลอดจนนิติบุคคลปัจจุบันเป็นอย่างไร เพื่อจะได้สอบสวนบุคคล และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการนิติสัมพันธ์ว่าเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลดังกล่าว หรือบุคคลใดเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวหรือไม่

๓.๑๑.๒ ประเด็นการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการบัญชี

มาตรา ๓๒ ผู้ใดทำการปลอมรายการเป็นเท็จ แก้ไข ลบเว้นการลงรายการในบัญชีหรือเอกสารใน แก้ไขเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้ปิดบังความเป็นจริงทางการเงินหรือผู้กระทำผิดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องระวางโทษ ___

๑. ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหายยื่นคำร้องกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่งเรื่องร้องทุกข์มายังหน่วยงานสอบสวนโดยมีนิติกรมาร้องทุกข์กล่าวโทษ บริษัทและกรรมการบริษัท ในการกระทำผิดฐานต่างๆ

๑.๑ การสอบสวนผู้กล่าวหารับมอบอำนาจ

ผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหาย

กรณีผู้เสียหาย หรือผู้กล่าวหารับมอบอำนาจจาก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มาร้องทุกข์กล่าวโทษต่อหน่วยงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับผู้จัดทำบัญชีเท็จ

๑.๑.๑ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓

ในการสอบสวนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดนั้น ควรรวบรวมให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบของการกระทำความผิด โดยสอบสวนให้ครอบคลุมถึงพฤติการณ์ในการกระทำผิด ว่ามีพฤติการณ์ข้อเท็จจริง เป็นอย่างไร โดยมีรายละเอียดของเวลา สถานที่ บุคคล และสถานที่ที่เป็นเป้าการกระทำความผิดนั้นๆ ด้วย ดังนี้

คำถาม : สอบประวัติผู้กล่าวหารับมอบอำนาจ มีภูมิลำเนาพักอาศัยอยู่ที่ใด ปัจจุบันทำงานที่ใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไร สามารถติดต่อได้อย่างไร

คำตอบ : ตามรายละเอียดผู้กล่าวหา

คำถาม : ท่านมาพบพนักงานสอบสวนด้วยเรื่องอะไร

คำตอบ : มาร้องทุกข์ต่อนิติกรพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ใด เป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.การบัญชี พ.ศ.๒๕๕๓ มาตราใด และเป็นความผิดฐานใด ท่านอ้างเพื่อมาดำเนินคดีตามกฎหมายจนถึงที่สุด

คำถาม : รายละเอียดข้อเท็จจริงเบื้องต้น ให้ชี้ข้อเท็จจริงว่านิติบุคคลมีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ รายละเอียดเป็นอย่างไร มีเลขประจำตัวนิติบุคคล ทุนจดทะเบียน กิจการอะไร ปัจจุบันมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายหรือไม่อย่างไร ผู้ทำบัญชีหรือผู้จัดทำบัญชีชื่ออย่างไร ในรายการงบการเงิน แก้ไขเอกสารที่จะต้องใช้ประกอบการลงบัญชี พฤติการณ์การกระทำความผิดเป็นอย่างไร ตามหลักฐานที่ให้มา

คำตอบ : ผู้จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีทำเพื่ออย่างไร ผู้จัดทำบัญชีคือ กรรมการหรือผู้รับมอบหมายดำเนินงาน ส่วนผู้ทำบัญชีคือ ผู้รับจ้างทำบัญชี ซึ่งข้อเท็จจริงการกระทำผิดมีหลักฐานอย่างไร

คำถาม : รายละเอียดคดีเกี่ยวกับ เป็นผู้รับมอบหมายดำเนินงาน เป็นผู้จัดทำบัญชี กระทำการปลอมเท็จในเอกสารอย่างไร ปรากฏการเป็นเท็จ แก้ไข ลบเว้นการลงรายการในบัญชีหรืองบการเงิน แก้ไขเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้ปิดบังความเป็นจริง

คำตอบ : มีการลงบัญชีเท็จอย่างไร

คำถาม : บริษัทมีการประกอบกิจการของนิติบุคคล ขาดทุนกำไร หรือไม่อย่างไร

คำตอบ : ปรากฏตามรายงานงบการเงิน

คำถาม : ผู้กล่าวหาได้ทำการตรวจสอบการลงรายการงบการเงินหรือเป็นการลงบัญชีรายการเท็จ เมื่อใด

คำตอบ : เช่นได้ เอกสารการลงงบการเงินแต่ละปี ที่จะต้องลงบัญชีอะไรบ้าง แต่ไม่รายการลงไปให้ผิดไปจากความเป็นจริง อย่างไร

คำถาม : ผู้กล่าวหาได้สั่งการให้ผู้ทำบัญชีหรือผู้จัดทำบัญชีเกี่ยวกับการลงบัญชีในงบการเงินอย่างไร

คำตอบ : สั่งการให้แก้ไขให้ถูกต้อง และบันทึก

คำถาม : ความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

คำตอบ : การลงรายการเท็จ แก้ไข ลงเป็นการลงรายการในบัญชีหรืองบการเงิน แต่ไม่ลงรายการที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเกิดให้ผิดจากความเป็นจริง ทำให้ผู้ถือหุ้น

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : เหตุเกิดที่บริษัท _____ เลขที่ ____ ถนน กรุงเทพมหานคร หรือต่างจังหวัด เมื่อ วันเดือนปี

คำถาม : รู้เรื่องและรู้ตัวผู้การทำผิดเมื่อใด

คำตอบ : เมื่อตรวจสอบงานบัญชีหรือรายงานแล้วไม่ตรงกัน

คำถาม : ผู้เสียหายจะยื่นพยานหลักฐานใดประกอบการสอบสวน

คำตอบ : เอกสารที่ลงเท็จหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการแก้ไขให้ผิดไปจากความเป็นจริง

คำถาม : เคยรู้จักหรือมีเรื่องโกรธเคืองกันผู้ต้องหาหรือบุคคลใดในคดีนี้มาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ตามนวทาง

๒. ขั้นตอนการสอบสวนผู้ต้องหา

เริ่มต้นด้วยการแจ้งสิทธิ และแจ้งข้อเท็จจริง ข้อกล่าวหา ให้ทราบ

คำถาม : ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ

คำตอบ : ขอให้ทราบข้อเท็จจริงหรือไม่ให้การ

คำถาม : ประวัติส่วนตัวของผู้ต้องหา

คำตอบ : สอบถามให้ทราบ

คำถาม : ทายาทของเจ้ามรดกของบริษัทนิติบุคคล สมาคม หรือมูลนิธิ

คำตอบ : ระยะการตรวจสอบ

คำถาม : ทายาทของเจ้ามรดกทำงานการเงินอย่างไร หรือประกอบอาชีพการของนิติบุคคล

คำตอบ : บริหารจัดการอย่างไร มีการลงบัญชีไม่ถูกต้องหรือไม่

คำถาม : ทายาทของเจ้ามรดกรู้ถูกกล่าวหาตอนให้การอย่างไร การแก้ไขเท็จในเอกสาร แก้ไขลงเป็นการลงรายการในบัญชีหรืองบการเงิน แต่ไม่ลงเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเกิดให้ผิดจากความเป็นจริงหรือไม่อย่างไร

คำตอบ : ปฏิเสธหรือรับสารภาพ ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงอย่างไรหรือไม่

คำถาม : ถูกจับกุมเมื่อใด ที่ใด หรือมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนตัวเองหรือไม่

คำตอบ : มาตามหมายเรียก หรือถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมที่ใด ตามหมายจับศาลใด เมื่อใด

คำถาม : เคยมีเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้กล่าวหามาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ตามแนวทาง

๑. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- เอกสารหน้าตั๋วเงินของนิติบุคคล
- เอกสารการลงทุนในเอกสารหรือบัญชี ที่ผู้กล่าวหาส่งมอบ
- การตรวจค้น ยึดโทรศัพท์ หรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน เอกสารบัญชี รายจ่าย รายได้ ของนิติบุคคล

๒. ประเด็นการสอบสวนพยาน

๒.๑ พยานเจ้าหน้าที่ตำรวจรวบรวมสืบสวนจับกุม/ตรวจค้น

คำถาม : จับจากการอยู่ที่ใด มีตำแหน่ง หน้าที่ใด อย่างไร

คำตอบ : ตามความเป็นจริงในปัจจุบัน

คำถาม : เกี่ยวข้องกับคดีนี้อย่างไร (ที่ผ่านมาถึงการดำเนินคดีในคดี)

คำตอบ : ในฐานะตรวจสอบบัญชี ได้ตรวจสอบพบเอกสารที่อย่างไร

คำถาม : เกี่ยวกับคดีนี้ได้รับแจ้งเบาะแส/ตรวจสอบพบ เมื่อใด จากใคร หรือได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาเมื่อใดอย่างไร ในการตรวจสอบเป็นหมาย ที่ยึดเอกสารหรือตัวตรวจค้นเอกสารอย่างไร

คำตอบ : ทำการตรวจสอบรายการส่งออกการเงิน บริษัทของผู้ต้องหา พบการสงสัยที่ผิด

คำถาม : เป็นทำการยึดสวนหรือตรวจสอบเรื่องที่จริงสวนกับผู้กล่าวหาเมื่อใด และมีการดำเนินการเป็นอย่างไร

คำตอบ : จะทำการตรวจสอบรายการเอกสารบัญชีของบริษัทต่างๆ พบว่ามีการสงสัยการทำผิดในการเงิน

คำถาม : ชื่อสกุลอายุ ตำแหน่งงาน ที่อยู่ของผู้ต้องหา (กรณีผู้ต้องหาหลายคน)

คำตอบ : ตามเรื่องมูล

คำถาม : มีการตรวจค้นสำนักงานหรือบ้านของผู้ต้องหา เป็นอย่างไร

คำตอบ : ตรวจยึดเอกสาร และวัตถุพยานอื่น มาจำนวนกี่รายการ

คำถาม : เหตุเกิดที่ไหน เมื่อใด

คำตอบ : เหตุเกิดที่บริษัท เขต กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันเดือนปีใด

คำถาม : เคยมีเหตุการณ์เกี่ยวกับผู้ต้องหามาก่อนหรือไม่

คำตอบ : ตามแนว

———★★★———

บทที่ ๔
ของกลางคดีอาญา

การยึดหรืออายัดสิ่งของ ถือเป็นของกลางในคดีอาญา ของคงคลังการเก็บรักษา การจำหน่ายของกลาง ให้เป็นไปตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๕, ๑๕/๑ ประมวลระเบียบการดำรงเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๕ ว่าด้วยของกลางในคดีอาญาและของของตัวผู้ต้องหา รวมถึงระเบียบ ข้อบังคับหรือข้อกำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะขอยืมอกเกี่ยวกับการจัดการของกลาง ที่พนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการได้ ดังต่อไปนี้

๔.๑ คดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ของกลางในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยทั่วไปจะเป็นประเภทสินค้าที่มีจำหน่ายอยู่ในท้องตลาด อาทิ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย กระเป๋าถือ เครื่องหนัง รองเท้า ภาพวรรณกรรมหนังสือหรือนวนิยาย, แผ่น CD หรือ แผ่น DVD ภาพยนตร์และเพลง รวมทั้ง แผ่น CD หรือ แผ่น DVD ศาสนาโดยเฉพาะ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ และงานแพร่เสียงแพร่ภาพจากการโทรทัศน์ ฯลฯ ซึ่งถือว่าเป็นทรัพย์สินตามที่ ป.อาญา ม.๑๕, ๓๓, ๓๔ ให้ปัญญัติไว้ ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด ตาม ป.วิอาญา ม.๑๕

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในระหว่างการสอบสวน

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา แบ่งออกตามลักษณะของความผิดโดยมีขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

๑. ของกลางในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ.๒๕๓๔

๑.๑ นำของกลางที่มีเครื่องหมายการค้าปลอม และ/หรือเลียนเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วในราชอาณาจักร ไปสอบปากคำนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมศุลกากร เพื่อให้ตรวจสอบว่าของกลางดังกล่าว มีเครื่องหมายการค้าที่ปรากฏอยู่ที่ตัวสินค้าของกลางมีรูป ลักษณะ เหมือนและ/หรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ อย่างไร และเป็นสินค้าจำพวกเดียวกับกับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ อย่างไร

๑.๒ นำของกลางเก็บรักษาไว้ จนกว่าคดีถึงที่สุด และเมื่อพนักงานอัยการหรือศาลให้มีคำสั่งจากเจ้าของกลางว่าอย่างไร ก็ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการไปตามคำสั่งของพนักงานอัยการหรือคำสั่งจากศาลที่ถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

๒. ของกลางในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๓๗

๒.๑ ของกลางในคดีละเมิดลิขสิทธิ์ ให้พนักงานสอบสวนจัดให้ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ตรวจสอบและยืนยันให้ทราบว่า ของกลางละเมิดลิขสิทธิ์อย่างไร มีลักษณะแตกต่าง หรือเหมือนกันกับสินค้าที่มีลิขสิทธิ์ของเจ้าของหรือผู้เสียหายอย่างไร

หมายเหตุ : เนื่องจากความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องจดทะเบียนกับสำนักลิขสิทธิ์ เป็นเพียงหนังสือรับรองการจดแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ที่ออกให้โดย สำนักลิขสิทธิ์ กรมทรัพย์สินทางปัญญาเท่านั้น และหนังสือดังกล่าวก็เป็นเพียงหลักฐานที่แสดงว่าผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ได้จดแจ้งข้อมูลเท่านั้น ดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงต้องสอบปากคำผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ เพื่อให้ยืนยันว่าของกลางดังกล่าว เป็นของกลางที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของตน

๒.๒ ข้อของกลางที่ยึดไว้ ขนาดและชนิดสิ่งที่ยึด และเมื่อพนักงานสืบสวนการชี้ขาดให้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับของกลางอย่างไร ก็ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการไปตามคำสั่งของพนักงานอัยการหรือคำพิพากษาศาลที่ถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

๓. ของกลางในคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ฯ พ.ศ.๒๕๓๗

๓.๑ ข้อของกลางที่ละเมิดลิขสิทธิ์ฯ ไม่ตอบปัญหาว่าอย่างไรเป็นละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยทางปัญญา กรมศุลกากร เพื่อให้การตรวจสอบของกลางดังกล่าว มีลักษณะ รูปร่าง รูปทรง หรือมีแบบแปลกใหม่และมาตรฐานเดียวกันแบบลิขสิทธิ์ที่ได้จดทะเบียนลิขสิทธิ์ไว้แล้วหรือไม่ อย่างไร และมีลักษณะการกระทำที่ได้รับการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ไว้หรือไม่ อย่างไร

๓.๒ ข้อของกลางที่ยึดไว้ ขนาดและชนิดสิ่งที่ยึด และเมื่อพนักงานอัยการชี้ขาดให้มีคำพิพากษาเกี่ยวกับของกลางอย่างไร ก็ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการไปตามคำสั่งของพนักงานอัยการหรือคำพิพากษาศาลที่ถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง ภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติตามที่ ป.วิอาญา ม.๑๔๕ วรรคสอง ได้บัญญัติไว้ โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ฯ พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๑๕ "บรรดาสิ่งที่ได้กำขึ้นหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือสิทธิของนักแสดงและสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น หรือในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลอาจสั่งให้ทำให้สิ่งนั้นใช้ไม่ได้หรือจะสั่งทำลายสิ่งนั้นก็ได้ โดยให้ผู้กระทำละเมิดเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น

พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๕ "บรรดาสินค้าที่ได้นำเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายอันเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกฟ้องให้รับผิดทางอาญาหรือไม่"

พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ฯ พ.ศ.๒๕๓๗ ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับของกลางไว้โดยชัดแจ้ง การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางจึงต้องยึดถือตามบททั่วไป ดังที่บัญญัติไว้ ตาม ป.วิอาญา ม.๑๔๕ และ ป.อาญา ม.๓๕ - ๓๗

หมายเหตุ :

เนื่องจากการประชุมคณะกรรมการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นนโยบายของรัฐบาลทุกสมัยที่ในรัฐบาลชุดปัจจุบันก็ได้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ เพื่อกำกับดูแลการบริหารงานประสานการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๑ มี.ค. ๕๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารงานประสานการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยมี รองอธิบดีกรมศุลกากร รองอธิบดีกรมสรรพากร เป็นประธาน ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๑ ม.ค. ๕๕ แต่งตั้งคณะทำงานทำการศึกษาของกรมศุลกากรศึกษาละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ถึงที่สุดแล้ว ซึ่งคณะทำงานได้กำหนดนิยามที่ชัดเจนของกรมศุลกากรศึกษาละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นประจำทุกปี โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานของกรมฯ เพื่อจัดทำฐานข้อมูล ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้น ของกลางในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว พนักงานสอบสวนก็จะต้องปรึกษาไปยังกรมศุลกากรให้ส่งของกลางให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมศุลกากร เพื่อดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลของกลางต่อไป

๔๖ คดีความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน

ของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน เป็นไปตาม ป.อาญา มาตรา ๑๑๐ และมาตรา ๑๑๑ คือ ของกลางของที่บุคคลใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด หรือเพื่อใช้บุคคลใดใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือเพื่อให้ผู้อื่นกระทำโดยให้กระทำความผิด ซึ่งเป็นของกลางที่ใช้ที่สูงชัดความผิด

นอกจากนี้แล้ว ตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกหนังสือเรียกให้บุคคลใดที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่การตรวจสอบถึงการกู้ยืมเงิน บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินมาตรวจสอบได้ หากบุคคลนั้นไม่ยอมปฏิบัติการ จะเป็นความผิดตามมาตรา ๕(๑) (๒) (๓) ต้องระวางโทษตามเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ตามมาตรา ๘ สำหรับพนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกบุคคล ซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจให้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้จัดส่งสิ่งของนั้นมาให้พนักงานสอบสวน แต่หากว่าบุคคลที่ถูกหมายเรียกให้จัดส่งสิ่งของมีความหวงกันจำเป็นต้องนำตัวตนมาให้ถ้อยคำให้ปฏิบัติตามหมาย (ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๑๒(๑)) แต่หากไม่ปฏิบัติตามหมายแล้วอาจมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานสอบสวน ตาม ป.อาญา มาตรา ๑๑๐

กรณีหนังสือที่ต้องสงสัยว่าเป็นปัญหาที่ผู้ต้องหาได้ในการกระทำความผิด เช่น บัญชีที่รับโอนเงินจากผู้เสียหาย เป็นต้น ให้ทำหนังสือขอหรือหมายเรียกขออายัดบัญชีดังกล่าวไว้เพื่อทำการตรวจสอบ และห้ามมิให้บุคคลใดกระทำธุรกรรมใดๆ จนกว่าจะมีหนังสือแจ้งกลับ หรือศาลสั่งให้ยึดเงินในบัญชี (ป.วิอาญา ม.๑๓๒ (๔)) พนักงานสอบสวนมีอำนาจยึดของกลางไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ในขั้นสอบสวน ถ้ามีของกลางอย่างใดๆ จะต้องจัดทำบัญชีของกลางประกอบสำนวนการสอบสวนไว้ (ป.วิอาญา ม.๑๓๓ วรรคสอง)

ยึดของของกลางจากพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ต้องหากระทำความผิดตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ มีทรัพย์สินอันพึงตกเป็นของแผ่นดิน หรือมีสินทรัพย์ในทอดำรงชีพที่ยึดไว้ และเห็นสมควรให้มีการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอคำสั่งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นไว้ก่อนได้ แต่ไม่ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่า ๑๐ วัน เว้นแต่ได้มีการฟ้องคดีต่อศาลสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น (พ.ร.ก.กู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๑๑) ดังนี้แล้วหากพนักงานเจ้าหน้าที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวก็ให้จัดทำบัญชีของกลางประกอบสำนวนการสอบสวน

ของกลางบางอย่างเป็นทรัพย์สินที่บุคคลอื่นยึดถือครอบครองไว้ เช่น บ้านและที่ดิน รถยนต์ บัญชีเงินฝากธนาคาร เป็นต้น หากมีการยึดของทรัพย์สินนั้นย่อมเป็นการแย่งการครอบครองทรัพย์สิน ที่จะต้องระวังว่าต้องมีเหตุอันควรตามกฎหมายที่ของทำการยึดของกลางได้ หากมีการยึดไปโดยมิชอบแล้ว อาจต้องรับผิดทั้งในทางแพ่งและในทางอาญา

หากมีการตรวจค้นสถานที่แล้วมีการนำของกลางมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินการจดบันทึกของกลางไว้ในรายงานประจำวัน และจดบันทึกทรัพย์และของกลาง แล้วเขียนและทำกับที่ยึดทรัพย์ติดไว้กับสิ่งของอย่างมั่นคง ระวังไม่ให้หลุดหรือสูญหายได้ แล้วเก็บรักษาไว้ตามระเบียบ

กรณีของกลางเป็นพวกไฟล์ข้อมูล หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ หากสงสัยว่าจะมีข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดให้ตรวจที่สุดนำไปที่ของที่สูงนำหลักฐาน หรือ ปกปิด, ให้ทำนิ่งถึงความลุกล้ำ หรือระเบียบในสถานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ้าจะตรวจที่สูงนำที่ กองที่สูงนำหลักฐาน ก็ควรปฏิบัติ

ตามเอกสารคู่มือของกองพิสูจน์หลักฐาน เรื่องคำแนะนำในการเก็บรักษาและจัดส่งเอกสารหรือวัตถุของกลางไปตรวจพิสูจน์ เป็นต้น

ตัวอย่างประเด็นสอบถามส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์

สถานที่พบของกลางและรายการที่ให้ตรวจพิสูจน์

รายการที่ ๑ อยู่ในห้องที่ ๑๑๑ ของสำนักงานในอาคาร ชั้น ๑๘ โรงแรม _____ ของเจ้าหน้าที่ดำรวจเข้าตรวจค้น

๑. Note book ยี่ห้อ Asus จำนวน ๑ เครื่อง

๒. คอมพิวเตอร์ Dell ALL IN ONE จำนวน ๑ เครื่อง

๓. โทรศัพท์มือถือยี่ห้อซัมซุง หมายเลข ๐๕-๑๑๕๑-๑๑๐๕ จำนวน ๑ เครื่อง

๔. คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ALL IN ONE ยี่ห้อ HP พร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑ เครื่อง

๕. โทรศัพท์มือถือยี่ห้อ Redmi หมายเลข ๐๕-๑๑๑๑-๑๑๐๐ จำนวน ๑ เครื่อง

จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์

๑. ขอทราบว่ามีการใช้งานสิ่งที่ส่งมาตรวจพิสูจน์ (คอมพิวเตอร์) รายการที่ ๑, ๒, ๔ ในการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตไปยังแอปพลิเคชัน ๑.investment ๒.sure ๓.Loan หรือไม่ อย่างไร หากพบ ขอทราบรายละเอียดทั้งหมดดังต่อไปนี้

๒. ขอทราบข้อมูลการดำเนิน หรือประวัติการดำเนินแอปพลิเคชัน ๑.investment ๒.sure ๓.Loan ตามรายการสิ่งที่ส่งมาตรวจพิสูจน์ ในข้อ ๑. โดยละเอียด

๓. ขอทราบว่าแอปพลิเคชัน ๑.investment ๒.sure ๓.Loan มีระบบส่งข้อความลักษณะไทรศัพท์ (SMS) หรือข้อความแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ไปยังผู้ใช้งานหรือไม่ อย่างไร และผู้ใช้งานหรืออุปกรณ์ใด หรือระบบปฏิบัติการของนิติบุคคลนั้นมีความคุมระบบดังกล่าว ขอทราบโดยละเอียด

๔. สิ่งที่ส่งมาตรวจพิสูจน์ใน (โทรศัพท์มือถือ) รายการที่ ๓, ๕ มีข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีธนาคารหรือหลักฐานการโอนเงินหรือไม่ อย่างไร และเป็นการโอนเงินจากผู้ใด หมายเลขบัญชีใด ไปยังผู้ใด และหมายเลขบัญชีใด ขอทราบโดยละเอียด

๕. สิ่งที่ส่งมาตรวจพิสูจน์ใน (คอมพิวเตอร์, โทรศัพท์มือถือ; ซิมโทรศัพท์ รายการที่ ๑ และแฟลชไดร์ฟ รายการที่ ๑) รายการที่ให้ตรวจพิสูจน์ทั้งหมด มีข้อมูลการสนทนาผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (line) และโปรแกรมสนทนาอื่นๆ เช่น WECHAT, GMAIL กับบุคคลอื่นเกี่ยวกับแอปพลิเคชัน investment ๒.sure ๓.Loan หรือไม่ อย่างไร ขอทราบโดยละเอียด

๖. มีกลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ ที่ชื่อว่า แอปพลิเคชัน ๑.investment ๒.sure ๓.Loan หรือไม่ ขอทราบการสนทนาทั้งหมดโดยละเอียด

๗. มีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับแอปพลิเคชัน investment ๒.sure ๓.Loan หรือไม่ อย่างไร

๘. สิ่งที่ส่งมาตรวจพิสูจน์ใน (คอมพิวเตอร์, โทรศัพท์มือถือ; ซิมโทรศัพท์ รายการที่ ๑ และแฟลชไดร์ฟ รายการที่ ๑) รายการที่ให้ตรวจพิสูจน์ทั้งหมด มีภาพถ่าย, หมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลใดบ้าง อย่างไร

๙. สิ่งที่ส่งมาตรวจพิสูจน์ (คอมพิวเตอร์, โทรศัพท์มือถือ; ซิมโทรศัพท์ รายการที่ ๑ และ แฟลชไดร์ฟ รายการที่ ๑) รายการที่ให้ตรวจพิสูจน์ทั้งหมด มีแอปพลิเคชันการลงทุนหรือไม่ อย่างไร

๔.๓ คดีความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

- เอกสารเปิดบัญชี โดยแสดง ประกาศ ซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล
- เอกสารการสนทนา ระหว่างการซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล (ตัวอย่าง ไลน์, อินสตาแกรม)
- เอกสารโอนเงินเข้าบัญชีผู้ต้องหา
- โทรศัพท์หรืออุปกรณ์สื่อสารของผู้ต้องหาที่มีการประกาศโฆษณา และมีการสนทนาซื้อ-ขายสินทรัพย์ดิจิทัล

๔.๔ คดีความผิดเกี่ยวกับการเงินและการธนาคาร

ของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการเงินการธนาคาร ส่วนใหญ่เป็นคดีอาญาทั่วไป ไม่มีกฎหมายใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องข้อกล่าวหาปัญหาที่เกี่ยวกับของกลางเป็นการเฉพาะ การจัดการของกลางในคดีจึงเป็นไปตาม ป.วิอาญา มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ คือ ของกลางของที่บุคคลใดทำขึ้นไว้เป็นความผิด หรือที่ได้มาซึ่งบุคคลใดใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือที่ได้มาโดยได้กระทำความผิด ซึ่งเป็นของกลางที่ได้ที่สูญไปความผิด

กรณีทรัพย์ที่ต้องสงสัยว่าเป็นทรัพย์ที่ผู้ต้องหาได้มาจากการกระทำความผิด เช่น ทรัพย์ที่รับโอนเงินจากผู้เสียหาย เป็นต้น ให้ทำหนังสือแจ้งหมายเรียกของอายัดทรัพย์ดังกล่าวไว้เพื่อทำการตรวจสอบ และห้ามมิให้บุคคลใดกระทำธุรกรรมใดๆ จนกว่าจะมีหนังสือแจ้งกลับ หรือศาลสั่งให้ปิดเงินในบัญชี (ป.วิอาญา ม.๑๗๐ (๒)) พนักงานสอบสวนมีอำนาจยึดของกลางไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องของคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ในชั้นสอบสวน ถ้ามีของกลางอย่างใดๆ แล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องจัดทำบัญชีของกลางประกอบสำนวนการสอบสวนไว้ (ป.วิอาญา ม.๑๑๑ วรรคสอง)

ของกลางบางอย่างเป็นทรัพย์สินที่บุคคลอื่นมีอกรรมสิทธิ์อยู่ เช่น บ้านและที่ดิน รถยนต์ บัญชีเงินฝากธนาคาร เป็นต้น หากมีการยึดอายัดทรัพย์สินนั้นย่อมเป็นการแย่งการครอบครองทรัพย์สิน พนักงานสอบสวนที่จะมีความวิตกกังวลอันสมควรตามกฎหมายที่จะทำการยึดทรัพย์สินดังกล่าวไว้เป็นของกลางในคดีได้ หากมีการยึดไปโดยมิชอบแล้ว อาจต้องถูกฟ้องทั้งในทางแพ่งและในทางอาญา

กรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ปังคับใช้กฎหมายอื่นได้มีการตรวจค้นและจับกุมแล้วมีการนำของกลางมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน ให้ทำการจดรูปพรรณสิ่งของกลางลงในรายงานประจำวัน และชนุดยึดทรัพย์และของกลาง แล้วเขียนเลขกำกับที่ยึดทรัพย์ติดไว้กับสิ่งของอย่างมั่นคง ระวังไม่ให้หลุดหรือสูญหายได้ แล้วเก็บรักษาไว้ตามระเบียบ

กรณีของกลางเป็นพวกโทรศัพท์มือถือ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ หากต้องการมีข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ให้ส่งตรวจพิสูจน์ในที่ของพิสูจน์หลักฐาน หรือ ปก.ปอท. โดยให้ทำบันทึกความยุกต์ต้องหรือระเบียบในส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ้าจะส่งไปตรวจพิสูจน์ที่ กองพิสูจน์หลักฐาน ก็ควรปฏิบัติตามเอกสารคู่มือของกองพิสูจน์หลักฐาน เรื่องคำแนะนำในการเก็บรักษาและจัดส่งเอกสารหรือวัตถุของกลางไปตรวจพิสูจน์ เป็นต้น

ตัวอย่างประเด็นสอบถามส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์ในคดีเกี่ยวกับปล่อยเงินกู้โดยเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดผ่านแอปพลิเคชัน

(๑) คดีที่ ๑/๒๕๖๕ ชื่อผู้ต้องหา [redacted] กับพวก

(๒) วัน เดือน ปี ที่เกิดเหตุ ระหว่างวันที่ ๑๒ ม.ค. ๖๕ ถึงวันที่ ๑๐ มี.ค. ๖๕ ต่อเนื่องกัน

(๓) สถานที่เกิดเหตุ บริษัท [redacted] จำกัด ชั้น ๑๐ อาคารเอบี เลขที่ ๑ ถนนประชาราษฎร์ ป่าเกี้ยว แขวงท่าแร้ง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

(๔) ชื่อผู้กล่าวหา ห.ต.ท.สมชาย

(๕) ข้อกล่าวหา "ร่วมกันประกอบธุรกิจสินเชื่อรวบรวมบุคคลโดยไม่ได้รับอนุญาต, เรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด"

(๖) พฤติการณ์และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ ๑ มี.ค. ๖๕ นายสาว อายุ ได้มาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ว่าได้ยืมเงินผ่านแอปพลิเคชันที่ชื่อ "Win Loan" ผู้แจ้งได้ยืมเงิน จำนวน ๒,๐๐๐ บาท เมื่อตกลงกันแล้ว ผู้ให้กู้ได้โอนค่าเงินที่ปัญหีอนาคารของผู้แจ้ง จำนวน ๒,๑๐๐ บาท กำหนดชำระคืนภายใน ๑ วัน โดยผู้แจ้งได้ชำระเงินคืนทั้งหมด จำนวน ๒,๑๑๑ บาท เมื่อคำนวณอัตราดอกเบี้ยแล้ว มีการคิดเงินต้น จำนวน ๒,๑๐๐ บาท และมีการคิดดอกเบี้ย ร้อยละ ๕ บาทต่อวัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒,๑๑๕ ต่อปี ผู้แจ้งเห็นว่าเป็นการเรียกดอกเบี้ยที่เกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จึงมาแจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ดำเนินคดีกับพวกแอปพลิเคชัน "Win Loan" ต่อมาวันที่ ๑ มี.ค. ๖๕ เวลา ๑๖:๐๐ น. เจ้าหน้าที่ กกล. บก.ปอศ. ได้นำหมายค้นศาลอาญา เข้าตรวจค้น บริษัท [redacted] จำกัด ชั้น ๒๐ อาคาร[redacted] ถนนประชาราษฎร์บำเพ็ญ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ขณะเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจค้น พบของกลางและรายการที่ให้ตรวจพิสูจน์ แสดงนิติบุคคลของบริษัท เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้นำของกลางและนิติบุคคลของบริษัทดำเนินคดี

(๗) สถานที่พบของกลางและรายการที่ให้ตรวจพิสูจน์

รายการที่ ๑ อยู่ที่ชั้นล่างของบริษัท [redacted] จำกัด [redacted] ถนนประชาราษฎร์บำเพ็ญ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ขณะเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจค้น

๑.๑ Note book ยี่ห้อ Surface จำนวน ๔ เครื่อง

๑.๒ คอมพิวเตอร์ Acer จำนวน ๑๐ เครื่อง

๑.๓ โทรศัพท์มือถือยี่ห้อซัมซุง หมายเลข ๐๑-๑๑๑๑-๑๑๑๑ จำนวน ๑ เครื่อง

๑.๔ คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ALL IN ONE ยี่ห้อ Dell พร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑๐ เครื่อง

รายการที่ ๒ อยู่ในห้องชั้น ๒ ของบริษัท [redacted] จำกัด [redacted] ถนนประชาราษฎร์บำเพ็ญ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ขณะเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจค้น

๒.๑ คอมพิวเตอร์ ยี่ห้อ HP จำนวน ๔ เครื่อง

๒.๒ โทรศัพท์มือถือยี่ห้อ Apple สีทอง หมายเลข ๐๑-๑๑๑๑-๑๑๑๑ จำนวน ๑ เครื่อง

(๘) จุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์

๘.๑ ช่วยตรวจสอบการใช้งานสิ่งที่สามารถตรวจพิสูจน์ (คอมพิวเตอร์) รายการที่ ๑.๑, ๑.๒, ๑.๔ และ ๒.๑ ในการเชื่อมต่อคู่สัญญาณอินเทอร์เน็ตไปยังแอปพลิเคชัน "Win Loan" หรือไม่ อย่างไร ทางพม ช่วยตรวจสอบเรียงตั้งหมดดังต่อไปนี้

๘.๑.๑ ช่วยตรวจข้อมูลการดำเนิน หรือประวัติการดำเนินแอปพลิเคชัน "Win Loan" ตามรายการสิ่งที่สามารถตรวจพิสูจน์ ในข้อ ๘.๑ โดยละเอียด

๘.๑.๒ ช่วยตรวจวิเคราะห์แอปพลิเคชัน "Win Loan" มีระบบส่งข้อความยืนยันทางโทรศัพท์ (SMS) หรือข้อความแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ไปยังผู้ยืมหรือไม่ อย่างไร และผู้โทรหรือผู้ประสานงานหรือระบบที่ใช้ทรอบการโทรเป็นผู้ควบคุมระบบดังกล่าว ช่วยตรวจโดยละเอียด

๘.๒ สิ่งที่สามารถตรวจพิสูจน์ได้ (โทรศัพท์มือถือ) รายการที่ ๑.๓ และ ๒.๒ มีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหีอนาคารหรือหลักฐานการโอนเงินหรือไม่ อย่างไร และเงินการโอนเงินจากผู้ใด หมายเลขปัญหีใด ไปยังผู้ใด และหมายเลขปัญหีใด ช่วยตรวจโดยละเอียด

๘.๓ สิ่งที่สามารถตรวจพิสูจน์ได้ (คอมพิวเตอร์, โทรศัพท์มือถือ) รายการที่ให้ตรวจพิสูจน์ทั้งหมด มีข้อมูลการสนทนาผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (line) และโปรแกรมสนทนาอื่นๆ เช่น WECHAT, GMAIL กับบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวกับแอปพลิเคชัน "Win Loan" หรือไม่ อย่างไร ช่วยตรวจโดยละเอียด

๔.๔ มีกลุ่มแอปพลิเคชันไลน์ ที่ชื่อว่า แอปพลิเคชัน"Win Loan" หรือไม่ ของการบการสอบสวนทั้งหมดให้ชอบเรียบ

๔.๕ มีวิธีการในการใช้งานแอปพลิเคชัน "Win Loan" หรือไม่ อย่างไร

๔.๖ สิ่งที่สามารถตรวจพิสูจน์ได้ (คอมพิวเตอร์, โทรศัพท์มือถือ) รายการที่ให้ตรวจพิสูจน์ทั้งหมด มีอะไรบ้าง, หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ต้องหานี้ หรือไม่ อย่างไร

๔.๗ สิ่งที่สามารถตรวจพิสูจน์ได้ (คอมพิวเตอร์, โทรศัพท์มือถือ) รายการที่ให้ตรวจพิสูจน์ทั้งหมด มีแอปพลิเคชันการปลอมตัวเป็นเจ้าหนี้หรือไม่อย่างไร

(๔) ชื่อพนักงานสอบสวน รส.ตรวจ

บรรณานุกรม

กรมการจัดหางาน. สืบค้นจาก http://www.1359.go.th/document/คู่มือวีซ่าการ.pdf

คู่มือพนักงานสอบสวน สำนวนสูตร ภาค ๒. สืบค้นจาก http://www.singburi.police.go.th/law/25.pdf

ศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ. (๒๕๕๘). คู่มือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการเรียกให้ประชาชน พ.ศ.๒๕๕๘ และการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๘. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เทพเทิญวานิชย์

วิรัตนาเรศ์ บุญไญภาค. (๒๕๕๖). กฎหมายอาญาตรวจค้นยาเสพติดและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพมหานคร: SAT FOUR

กรมสอบสวนคดีพิเศษ. สืบค้นจาก: https://www.dsi.go.th/th/Detail/Notification-of-the-Board-of-Special-Case-No7-862562-2019-On-Determination-of-n-T0003514

กรมสอบสวนคดีพิเศษ. สืบค้นจาก: https://www.dsi.go.th/Files/Images/%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%97%E0%B9%8B%E0%B8%82%E0%B8%2D51%20%E0%B9%92%E0%B9%93%E0%B9%93%E0%B9%95%20%E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%84%E0%B9%88%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%93%E0%B8%84%E0%B9%A1.pdf

คู่มือพนักงานสอบสวน สำนวนสูตร ภาค ๒. สืบค้นจาก http://www.singburi.police.go.th/law/25.pdf

ธนาคารแห่งประเทศไทย. สืบค้นจาก http://www.bot.or.th/THAI/AboutBOT/LawsAndRegulations/Pages/default.aspx

วิรัตนาเรศ์ บุญไญภาค. ๒๕๕๖. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ: SAT FOUR Printing

สำนักงานตรวจสอบการเงินภาครัฐ. สืบค้นจาก http://www.fpo.go.th/main/The-law-in-charge-of-FPO/Financial-Institutions-and-Financial-Benefits-Print.aspx

ภาคผนวก

ผนวก ก.

ตัวอย่างหนังสือสำคัญในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ตัวอย่างทะเบียนเครื่องหมายการค้า

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[redacted]

[illegible]

[redacted]

[illegible]

[illegible]

[illegible

ตัวอย่างทะเบียนเครื่องหมายการค้า

[redacted]

ROLEX

[redacted]

ตัวอย่างทะเบียนเครื่องหมายการค้า

[illegible]

[illegible]

DIESEL

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ตัวอย่างหนังสือสิทธิบัตร

สิทธิบัตรการประดิษฐ์

ภายใต้บังคับตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522

กรมทรัพย์สินทางปัญญาออกสิทธิบัตรฉบับนี้ให้แก่

[redacted]

สำหรับการประดิษฐ์ตามรายละเอียดการประดิษฐ์ ซึ่งมีสิทธิ และหน้าที่ตามที่ระบุในสิทธิบัตรนี้

เลขที่คำขอ

วันยื่นคำขอ 14 [illegible]

ผู้ประดิษฐ์ [redacted]

กำหนดอายุการคุ้มครอง

ให้มีอายุไม่กี่ปี

ผู้ขอรับสิทธิบัตรต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายในวันดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 2 เดือน [illegible] พ.ศ. [illegible]

ครั้งที่ 3 เดือน [illegible] พ.ศ. [illegible]

ให้ไว้

[illegible]

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้รักษาการแทนอธิบดี

[illegible]

ผนวก ข.

คดีเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน

ตัวอย่างหนังสือตรวจสอบอัตราดอกเบี้ยสูงสุด

ที่ ศร ๐๐๒๒.๑๔/

กองกำกับการ ๒ กองบังคับการปราบปราม
การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม
ทางเศรษฐกิจ
ถนนอาทรนิเวศ สัตบาลชัก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอตรวจสอบอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายจะพึงจ่ายให้ได้

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ด้วย นาย ก. กับพวก ผู้กล่าวหา ได้ร้องทุกข์กล่าวหานักงานสอบสวน กองกำกับการ ๒ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ให้ดำเนินคดีกับนาย ข. กับพวก รวม ๓ ราย ผู้ต้องหา ในความผิดฐาน ร่วมกันกู้ยืมเงินที่เป็นการต้องห้ามประกาศ และร่วมต้องห้ามประกาศ ตามคำฟ้องอาญาที่ ———

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นาย ก. กับพวก ผู้ต้องหาได้จัดตั้งกลุ่มเครือข่าย "Sayonara" แล้วชักชวนนาย ฉ. กับพวก ให้มาเป็นสมาชิก แล้วประกาศชักชวนสมาชิกนำเงินไปร่วมลงทุนปล่อยกู้ให้กับบุคคลอื่น หากคนใดสามารถนำเงินมารวมลงทุนได้ใหญ่จะได้รางวัลตอบแทนดอกเบี้ยในอัตราที่สูงในลักษณะลงทุนใหญ่อย่างรวดเร็วเป็นการล่อแหลม กำหนดวงละ ๑๐ เมื่อ ๆ ละ ๕๐,๐๐๐ บาท มีเงื่อนไขว่าเมื่อนำเงินไปให้บุคคลอื่นกู้จำนวน ๒๕๐,๐๐๐บาท ผู้ต้องหาหัก ๑๐,๐๐๐ บาท จากนั้นอีก ๕ เมื่อ ผู้ต้องหาจะจ่ายดอกเบี้ยเมื่อแรก ๗,๕๐๐ บาท, เมื่อที่ ๒ ได้รับดอกเบี้ย ๗,๐๐๐ บาท, เมื่อที่ ๓ ได้รับดอกเบี้ย ๔,๕๐๐ บาท, เมื่อที่ ๔ ได้รับดอกเบี้ย ๖,๐๐๐ บาท และเมื่อที่ ๕ ได้รับดอกเบี้ย ๗,๕๐๐ บาท จากทุก ๑ วัน จะต้องเป็นต้น และผู้ต้องหายังได้ชักชวนสมาชิกนำเงินไปลงทุนปล่อยกู้ กำหนดลงทุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จากนั้นจะจ่ายผลตอบแทน จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาทต่อ ๑๐ วัน โดยในการล่อแหลมและลงทุนดังกล่าวผู้ต้องหาให้สมาชิกโอนเงินไปยังบัญชีเงินฝากธนาคารสิทธิราษฎร์ ชื่อบัญชี นายพีรยุทธ-๑๑๑-๑-๑๑๑๑๑-๑ จนเมื่อประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ ผู้ต้องหาเริ่มมีปัญหาการชำระเงินล่าช้า จนกระทั่งวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ผู้ต้องหาได้ประกาศปิดห้องแชตปุ๊กและหยุดการล่อแหลม โดยอ้างว่าคนของลูกค้ารายอื่นโกงมาอีกที การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับความเสียหายเป็นเงินประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบล้านบาทถ้วน)

อาศัยอำนาจตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๒, ๒๒๒(๓) และ ๒๒๓ พนักงานสอบสวนประสงค์ขอความร่วมมือจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เพื่อตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินตามกฎหมายจะพึงจ่ายให้ได้ ตามประเด็นดังนี้

๑. สถาบันการเงินตามกฎหมายจ่ายดอกเบี้ยเงินให้ผู้ฝากของสถาบันการเงินได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดสำหรับผู้ให้ผู้ฝากเงินไว้อย่างไร ตามกฎหมายหรือประกาศใดบ้าง

๒. ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ มีเอกชนการเดินรถบ้างที่ได้ประกาศอัตราอุดหนุนของค่าเบี้ยเลี้ยงให้ผู้ขับขี่ได้ และมีการคิดอัตราค่าเบี้ยเท่าไร

๓. ขอทราบแนวทางการคิดคำนวณอัตราค่าเบี้ย

๔. ขอรับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อ ๑ และ ๒ เพื่อใช้ประกอบการตอบปัญหา

ทั้งนี้ หน่วยงานตอบปัญหาประสงค์ที่จะมอบอำนาจดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องประสานงานเอกสารที่ได้รับให้ครบถ้วนตามที่ได้ประสานงานไว้ก่อนหน้านี้ ทันทีการรถไฟ_____ ระหว่างกรมการ (ตอบปัญหา) กองกำกับการ ๕ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจราจรฯ ในวันที่_____ เวลา_____ นาฬิกา ณ กองกำกับการ ๕ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจราจรฯ ถนนอาจณรงค์ ซอยสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ (อาคาร ๒ ชั้น ๓) หรือหากมีข้อขัดข้องประการใดกรุณาแจ้งให้หน่วยงานตอบปัญหาทราบโดยด่วน เพื่อจะได้นัดหมายกันอีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ทันทีการรถไฟ

( )

ผู้กำกับการ ๕

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจราจรฯ

โทร._____

โทรสาร_____

ผบก.ฯ_____ (นิยะดิ_____)

หมายเรียกพยานเอกสาร

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สถานีตำรวจนครบาล กองกำกับการ ๑
กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิด
เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
ถนนอาจณรงค์ แขวงบางรัก
กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

ตอบหมาย เลขที่ ๖/๕

ความอาญา

นาง ก. กับพวก ผู้กล่าวหา

คดีระหว่าง

นาง ข. กับพวก ผู้ต้องหา

อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ขุมเดชศักดิ์ ๒๐๑๑ มาตรา ๕๕, ๑๐๑(๑)

หมายมายัง กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคาร.....

เลขที่ ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต จังหวัด

ด้วยเหตุ สำนักงานสอบสวนประสงค์ที่จะตรวจสอบบัญชีเงินฝากธนาคารจากธนาคาร (ชื่อธนาคาร) ของบุคคลผู้มีรายชื่อท้ายหมายเรียกฉบับนี้ พร้อมกับขอคัดสำเนาคำขอเปิดบัญชีและเอกสารประกอบคำขอเปิด และรายการทางบัญชีระหว่าง..... (ช่วงเวลาที่สนใจ) และขอคัดสำเนาเอกสารการเคลื่อนไหวบัญชีเงินฝากของการซื้อเช็คธนาคาร/เช็คเงินสด/เช็คแคชเชียร์ การเบิกเงินสด/โอนเงินผ่านเครื่องอัตโนมัติ (ATM) และการทำธุรกรรมผ่าน-ไซเบอร์แบงกิ้ง (เอกสารแสดงแต่งตั้ง) ทั้งนี้ขอสอบปากคำเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องประกอบเอกสารที่ได้รับ

ฉะนั้นให้ ธนาคาร.....จัดส่งเอกสารแสดงแต่งตั้ง ตามที่ร้องขอ รวมทั้งขอสำเนาบัญชีดังกล่าว เพื่อตรวจสอบ หากไม่ทำหนังสือชี้แจงให้ถือว่าเป็นการขัดขืนไม่ยอมส่ง

ให้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ถนนอาจณรงค์ แขวงสีลม เขตบางรัก กทม. ๑๐๑๕๐

ในวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา นาฬิกา

(ลงชื่อ) กันต์กรวลวัฒ ผู้ออกหมาย

มีเหตุจำเป็นประการใดหรือไม่ (_____)

ไทร. (ตำแหน่ง) รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ ๔

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

รายการบัญชีเงินฝากแนบท้ายหมายเรียกพยานเอกสาร จำนวน ๕ บัญชี ประกอบด้วย

๑. บัญชีเงินฝากธนาคารกสิกรไทย เลขที่บัญชี _____ ของ นาย ก.

๒. บัญชีเงินฝากธนาคารกสิกรไทย เลขที่บัญชี _____ ของ นาย ข.

๓. บัญชีเงินฝากธนาคารกสิกรไทย เลขที่บัญชี _____ ของ นาย ค.

๔. บัญชีเงินฝากธนาคารกสิกรไทย เลขที่บัญชี _____ ของ นาย ง.

๕. บัญชีเงินฝากธนาคารกสิกรไทย เลขที่บัญชี _____ ของ นาย จ.

กันต์กรวลวัฒ

รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ ๔

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ที่ ๐๐๒๐.๐๐/

กองบังคับการปราบปรามการฉ้อโกงทางเศรษฐกิจ
เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
สำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง ๑๐๑๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน
เรียน ผู้จัดการธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ด้วย นาย ก. กับพวก ผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ฟอกเงิน ฯลฯ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ได้ดำเนินคดีกับนาย ข. กับพวก ผู้ต้องหา ในความผิดฐาน ร่วมกันตั้งขึ้นเป็นที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน และฉ้อโกงประชาชน ตามคดีอาญาที่ _____

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีความประสงค์ที่จะขอตรวจสอบข้อมูลเรื่องบัญชีธนาคาร การทำธุรกรรมทางการเงิน วันเดือนปีที่เปิดทางการเงิน และความเคลื่อนไหวทางการเงิน ทรัพย์สินทั้งหมด และการโต้ตอบของทรัพย์สิน ในช่วงเวลาเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงปัจจุบัน ของบุคคล ดังต่อไปนี้

๑. นาย ข. (และบริษัทตัวประกอบ)

๒. บริษัท ข. (ของนิติบุคคล)

จึงเรียนมาเพื่อท่านเชื่อมโยงข้อมูล พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และหากมีเหตุขัดข้องเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบ พร้อมกับขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก

(_____)

รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
ปฏิบัติราชการแทน ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ผนวก ค.

คำพิพากษาฎีกา

คดีเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน

คำพิพากษาฎีกาที่ [illegible]

บริษัทจำเลยที่ ๑ มีจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ เป็นกรรมการ จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๕ ต่างในฐานะส่วนตัวและในฐานะเป็นกรรมการบริษัทจำเลยที่ ๑ มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ ได้ จำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๕ ได้ประกาศชักชวนบุคคลทั่วไปให้ร่วมลงทุนกับจำเลยที่ ๑ จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนคืนเป็นดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อเดือน หรือร้อยละ ๑๘๐ ต่อปี ซึ่งมากกว่าที่ธนาคารพาณิชย์จะให้ได้ การที่จำเลยที่ ๕ ซึ่งเป็นกรรมการของจำเลยที่ ๑ ร่วมกับจำเลยที่ ๒ รับเงินจากผู้ร่วมลงทุนแล้วนำไปมอบให้จำเลยที่ ๑ รับผลประโยชน์จากจำเลยที่ ๑ มามอบให้กับผู้ร่วมลงทุน โดยจำเลยที่ ๕ ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากจำเลยที่ ๑ เป็นเงิน ๕ เปอร์เซ็นต์ ชักชวนให้บุคคลทั่วไปร่วมลงทุนเป็นการที่จำเลยที่ ๕ และที่ ๒ กู้ยืมเงินตามนิยามการกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ แล้ว ไม่ใช่เป็นตัวแทนของผู้ร่วมลงทุน

ตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๓ บัญญัติว่า "ผู้กู้ยืมเงิน" หมายความว่า บุคคลผู้ทำการกู้ยืมเงินและในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้ชี้ขาดงานในด้านกิจการ หรือตราสารการกู้ยืมเงินในฐานะผู้แทนของนิติบุคคลนั้นด้วย แม้ พ.ร.ก. จะให้บัญญัติไว้ดังกล่าว แต่การที่จำเลยที่ ๕ และที่ ๒ ได้ร่วมดำเนินกิจการกับจำเลยที่ ๑ และได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ถือได้ว่าจำเลยที่ ๕ และที่ ๒ ร่วมกับจำเลยที่ ๑ เป็นผู้กู้ยืมเงินด้วย ทั้งนี้การบุคคลธรรมดาจะร่วมกับนิติบุคคลประกอบกิจการก็ได้ แม้จำเลยที่ ๕ เป็นผู้เสียหายได้ร่วมกับพวกจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๕ เป็นคดีอาญาออกขายในข้อหาฉ้อโกงประชาชนและความผิดตาม พ.ร.ก.ว่าด้วยการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๒๗ และเป็นโจทก์ร่วมฟ้องคดีอื่นและขายที่ดิน ก็ปรากฏว่าจำเลยที่ ๕ และที่ ๒ ร่วมดำเนินกิจการกับจำเลยที่ ๑ อยู่นั่นเอง

พนักงานอัยการไม่เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๕ และที่ ๒ ในข้อหาฉ้อโกงประชาชน และฝ่าฝืน พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๒๗ ต่อศาลอาญา แม้ศาลอาญาจะพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๒ แต่พนักงานอัยการโจทก์ยื่นฎีกาต่อศาลฎีกาแล้ว ขณะนี้คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ดังกล่าวยังไม่มีที่สุด จึงถือเป็นบุคคลไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๒ ไม่ได้กระทำผิดตาม พ.ร.ก. ดังกล่าวด้วย แต่ตามมาตรา ๑๐ ของ พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑๐ นั้น แม้ผู้กระทำผิดจะอยู่ในฐานะผู้ต้องหาและอาจกลายเป็นพยานที่จะเป็นบุคคลอื่นของตนได้ พนักงานอัยการก็มีอำนาจที่จะฟ้องผู้กระทำผิดดังกล่าวให้เป็นบุคคลอื่นของตนได้ทั้งๆ ที่ในขณะฟ้องยังไม่ปรากฏชัดแจ้งว่าผู้กระทำผิดได้กระทำผิดหรือไม่ พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ให้เป็นพยานได้

คำพิพากษาฎีกาที่ [illegible]

การที่จำเลยกับพวกชักชวนผู้เสียหายทั้งสิบคน และบุคคลอื่นให้นำเงินมาลงทุนกับบริษัท เพื่อประกอบกิจการซื้อขายสินค้าของเก่า เพื่อเก็งกำไรต่างๆ ที่จำเลยรู้อยู่ว่าบริษัท อ.ไม่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการดังกล่าว และการประกอบกิจการตามที่ว่านี้ขึ้นไม่ได้แน่นอน การกระทำของจำเลยกับพวกจึงเป็นการหลอกลวงผู้เสียหายทั้งสิบคน และบุคคลทั่วๆ ไปโดยจำกัดว่าเป็นใครอันเป็นการหลอกลวงประชาชนด้วยการแสดงเรื่องความอันเป็นเท็จหรือปกปิดซึ่งความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้เสียหายทั้งสิบคน หรือบุคคลอื่นให้นำเงินกับพวกไป จำเลยจึงมีความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ วรรคแรก และการกระทำของจำเลยกับพวกดังกล่าวเป็นการกู้ยืมเงินตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๑ และเป็นการชักชวนว่าในการกู้ยืมเงินจำเลยหรือบริษัท อ. จะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้ในอัตราดอกเบี้ยสูงสุดซึ่งถือว่าเป็นการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้

ดู้ยืนของสถาบันการเงินที่ถึงจายได้ โดยจำเลยรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าจำเลยหรือบริษัท ฉ. จะนำเงินจากผู้เสียหายทั้งสิบคน หรือรายอื่นมาจายทยุนเวียนให้แก่ผู้เสียหายทั้งสิบคน หรือโดยที่จำเลยรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าจำเลยหรือบริษัท ฉ. ไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลตอบแทนตอบแทนเพียงที่จะนำมาจายคืนเงินตามสัญญาได้ และเป็นเหตุให้จำเลยกับพวกหรือบริษัท ฉ. ได้ดู้ยืนเงินไป จำเลยจึงมีความผิดตาม มาตรา ๓, ๒๕ แห่ง พ.ร.ก. ดังกล่าวอีกบทหนึ่ง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๑๗/๒๕๒๗

บริษัทมีเจตนาที่จะจะเรียกเก็บเงินเป็นประกันการทำงานจากประชาชนผู้มาสมัครงาน โดยมีเจตนาและพยายามประโยชน์ที่ควรได้เสียของตัวด้วย กฎหมายสำหรับกรรมการของบริษัทฯ หรือที่อบริษัทอันเป็นการกระทำในทุจริตโดยประการพยายกลวงให้ประชาชนมาสมัครงานด้วย แสดงข้อความเท็จว่าให้สมัครเข้ามาทำงาน แต่บริษัทหาได้งานให้ทำไม่ จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ในฐานะกรรมการบริหารงานของบริษัทประเภทจะต้องทราบอยู่แล้วว่าบริษัทไม่มีงานให้ทำ แต่ก็ยังร่วมกันในการรับสมัครบุคคลเข้าทำงานของตนมาเป็นการปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชนและในการรับสมัครบุคคลเข้าทำงานดังกล่าวเป็นเหตุทำให้บริษัทกับกรรมการของบริษัทได้ไปซึ่งเงินประกันการทำงานจากผู้สมัคร การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ตาม ป.อาญา มาตรา ๓๑๑, ๓๑๓ วรรคแรก

การที่บริษัทได้รับผู้เสียหายเข้าทำงานแล้วได้ให้ผู้เสียหายซื้อหุ้นคนละ ๑๐ หุ้น เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท มีลักษณะเป็นการรับเข้าร่วมลงทุนและได้มีการจายผลประโยชน์ตอบแทนมาผู้เสียหายโดยให้เงินปันผลหรือเงินค่าตอบแทนเดือนละ ๑๓๕ บาท จึงเข้าลักษณะการกู้ยืมเงินตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๒๗ มาตรา ๓ เมื่อบริษัทจัดให้มีผู้รับเงินในการรับสมัครงานที่มีระบบ หรือจายหรือยกย่องหรือจายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้เสียหายซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้กู้ยืมเงินตาม พ.ร.ก. ดังกล่าว และในการกู้เงินดังกล่าวได้มีการให้ผลประโยชน์ตอบแทนเดือนละ ๑๓๕ บาท หรือคิดเป็นอัตราถึงร้อยละ ๕๔ ต่อปี จึงเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่ถือว่าเป็นการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จึงถือว่าเป็นการกระทำผิดความมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๒๗ เมื่อจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นผู้รวบรวมเงินที่ผู้เสียหายได้นำมาเข้าร่วมลงทุนเพื่อให้ผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าว จึงมีความผิดตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๕ ความผิดตาม ป.อาญา มาตรา ๓๑๑ ผู้หลอกลวงต้องประสงค์ต่อผลคือการทำงานของผู้ถูกหลอกลวงให้ประกอบการงานให้แก่ตนหรือบุคคลที่สามโดยชอบโดยใช้ค่าแรงงาน หรือโดยชอบใช้ค่าแรงงานต่ำกว่าที่ตกลงกันการกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ที่ได้กระทำในนามของบริษัท โดยอ้างว่ามีงานให้ทำที่ดี การรับผู้เสียหายเข้าทำงานที่ดี การคืนเงินประกันการทำงานเมื่อครบกำหนด ๖ เดือน แล้วก็ดี ล้วนเป็นอุบายทุจริตตั้งเรื่องขึ้นเพื่อหลอกลวงผู้เสียหายให้หลงเชื่อและยอมเงินให้แก่ตนว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ หลอกลวงผู้เสียหายให้ยอมเงินแก่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เท่านั้น มิได้มีเจตนาหลอกลวงเพื่อให้มาทำงานเพราะความจริงแล้วไม่มีงานให้ทำ ที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จัดให้มีการทำงานในระยะแรกๆ และจายเงินเดือนให้ก็เป็นวิธีการในการหลอกลวงอย่างหนึ่ง ซึ่งต่อมาภายหลังก็ไม่มีงานให้ทำและไม่จายเงินเดือนให้ การมีชีวิตให้เป็นการกระทำเพื่อประสงค์ต่อผลตาม ป.อาญา มาตรา ๓๑๑ ไม่มีความผิดตามมาตรานี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๑๑/๒๕๕๐

จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้ร่วมกับบริษัทจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นนิติบุคคล ทำการกู้ยืมเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชน แม้จำเลยที่ ๑ จะมิได้กระทำการด้วยตนเองหรือมีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๒ และมิได้ลงนามในตั๋วสัญญาใช้เงินหรือสัญญากู้ยืมเงินในฐานะผู้แทนของจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๑ ก็เป็นผู้กู้ยืมเงินตาม พ.ร.ก. การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑ เท่านั้น และต้องถือว่าจำเลยที่ ๑ เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของจำเลยที่ ๒ ด้วย เมื่อจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตาม พ.ร.ก. การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ และ ๕ แล้ว จึงมีเหตุที่ศาลต้องกักขังระหว่างการพิจารณาคดีไว้ ไม่ว่าก็ต้องตามข้อที่จำเลยที่ ๑ เป็นบุคคลสิ้นเนื้อประดาตัว ตาม พ.ร.ก. ดังกล่าว มาตรา ๑๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๑๑/๒๕๕๐

ข้อเท็จจริงไม่ได้ความว่าผู้เสียหายว่า จำเลยทั้งสี่เป็นผู้ร่วมกันโฆษณาหรือประกาศให้ประชาชนทั่วไปทราบว่าในการกู้ยืมเงินของสมาชิกนั้น บริษัท ก. จะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ การกระทำของจำเลยเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างของบริษัท ก. ส่วนของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นภรรยาที่โจทก์ฟ้อง จำเลยที่ ๑ เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ก. แทน ก่อนจำเลยที่ ๑ จะลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท ก. จำเลยที่ ๑ ไม่ทราบการดำเนินการของบริษัท ก. จึงฟังได้ว่า การลงทุนของผู้เสียหายมิได้เกิดจากการโฆษณาหรือประกาศชักชวนของจำเลยทั้งสี่คนดังกล่าว จำเลยทั้งสี่จึงไม่มีความผิดตาม พ.ร.ก. การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕, ๑๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๐๑/๒๕๕๔

จำเลยที่ ๑ ไม่ได้นำเงินที่กู้ยืมจากโจทก์ร่วมและผู้เสียหายไปลงทุนหรือให้บุคคลอื่นกู้ยืมในลักษณะที่จะให้ผลประโยชน์มากเกินกว่าที่จะนำมาชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมให้แก่โจทก์ร่วมและผู้เสียหายได้ หากแต่การชำระผลประโยชน์เป็นดอกเบี้ยในอัตราสูงให้แก่โจทก์ร่วมและผู้เสียหายในครั้งแรกๆ เป็นเพียงอุบายทุจริตที่เชื่อมั่นเพื่อหลอกลวงโจทก์ร่วมและผู้เสียหายให้หลงเชื่อและยอมให้เงินไว้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกง และการที่จำเลยกู้ยืมเงินจากโจทก์ร่วมและผู้เสียหายโดยชำระผลประโยชน์ตอบแทนเป็นดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อเดือน และร้อยละ ๑๐๐ ต่อเดือน ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.ก. การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๐๑/๒๕๕๔

จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ร่วมกันประกอบกิจการในนามบริษัท ว. จำกัด ประกาศโฆษณาต่อประชาชนทั่วไปรับสมัครสมาชิกโครงการ และเรียกเก็บเงินค่าสมัครจากผู้สมัครเป็นสมาชิกรายละ ๑,๐๐๐ บาท โดยรู้อยู่แล้วว่าบริษัทไม่ได้ประกอบกิจการอย่างที่โฆษณา อันจะมีผลประโยชน์มาเป็นให้แก่สมาชิกได้ตามโปรแกรมการชำระผลประโยชน์แก่สมาชิก ซึ่งเป็นการร่วมกันกระทำผิดโดยการหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้เสียหายหลงเชื่อเป็นค่าสมัครสมาชิกรายละ ๑,๐๐๐ บาท จากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามอันเป็นความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชนตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง และการที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เรียกเก็บเงินจากผู้สมัครเป็นสมาชิกรายละ ๑,๐๐๐ บาท โดยมีเงื่อนไขในการให้ผลประโยชน์ตอบแทนตาม

แก่ผู้เป็นสมาชิกว่า หากสมาชิกผู้ใดหาสมาชิกใหม่มาสมัครได้ ๒ คน จะได้รับผลประโยชน์เป็นเงินไปตามประกาศกรมบังคับคดีจำนวน ๒,๐๐๐ บาท ทั้งจะได้รับเงินตอบแทนจากการหาสมาชิกใหม่ร้อยละ ๒๕ ของเงินค่าสมัคร และหากสมาชิกใหม่หาสมาชิกมาสมัครได้คนๆ ไป สมาชิกเดิมก็จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นเงินจำนวนลดหลั่นไปตามใบประกาศกรมบังคับคดีและประโยชน์ของสมาชิกนั้น เป็นการประกอบกิจการโดยวิธีชักจูงให้ผู้อื่นลงเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นให้แก่ตน และให้ผู้นั้นชักจูงผู้อื่นตามวิธีการที่กำหนด และแสดงให้ผู้ถูกชักจูงเข้าใจว่าตำแหน่งปฏิบัติงานของบุคคลอื่นอีกจำนวนหนึ่งๆ ไปจนครบวงจรแล้วผู้ถูกชักจูงจะได้รับค่าตอบแทนการเงินหรือประโยชน์ที่ผู้นั้นได้ลงไว้ล่วงหน้าบวกกับความช่วยเหลือซึ่งเมื่อคำนวณการตอบแทนและประโยชน์แล้วจะเห็นได้ว่าหากผู้เป็นสมาชิกปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถชักจูงบุคคลอื่นมาเข้าร่วมได้คนๆ ไป สมาชิกจะได้รับ ๆ จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนสูงกว่าอีกจำนวนเงินสูงสุดที่สามารถเรียกเก็บจากผู้ที่ยอมเงินให้ผู้อื่นของตนเป็นการเงินจะต้องให้ทราบว่าแต่หากการดำเนินการมิได้เป็นไปตามคำชักจูงก็จะเกิดความเสียหายแก่ประชาชนผู้ของเงินมาสมัครรายหลังหลุดการฉ้อฉลที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เรียกเก็บเงินค่าสมัครจากผู้สมัครเป็นสมาชิกและผลประโยชน์ตอบแทนที่จำเลยที่ ๑ จ่ายให้แก่สมาชิกในเรือนไทยตามการจะผลประโยชน์แทนสมาชิกต้องอาศัยต้องตามความหมายของบทนิยามคำว่า "ผู้ยืมเงิน" และ "ผลประโยชน์ตอบแทน" ตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก.การยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๓ และเมื่อมีประชาชนหลงเชื่อเข้าสมัครเป็นสมาชิกบัตรเวทีโชคปกรุ๊ปตามที่จำเลยที่ ๑ ประกาศโฆษณามีจำนวนมากกว่าสี่พันคนขึ้นไป โดยมีจำนวนรวม ๓๐๐ คนตามบัญชีรายชื่อผู้เสียหาย วันเวลาและจำนวนเงินที่จำเลยได้รับไปจากผู้เสียหาย การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงเป็นความผิดฐานร่วมกันยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตาม พ.ร.ก.การยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๓ ด้วย จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงมีความผิดตามฟ้องโดยชอบ

แม้จำเลยที่ ๑ จะประกาศโฆษณาเชิญชวนครั้งเดียวในคราวเดียว แต่ก็เป็นการจูงใจมหาชนให้ทยอยกันมาสมัครเป็นสมาชิกบัตรเวทีโชคปกรุ๊ปตามประกาศโฆษณาของจำเลยที่ ๑ มีจำนวน ๓๐๐ คน โดยจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้รับเงินค่าสมัครเป็นสมาชิกจากผู้เสียหายจำนวนคนละอัตราร้อยละ ๓,๐๐๐ บาท ไปโดยทุจริต ซึ่งความผิดของผู้เสียหายแต่ละรายเป็นการกระทำที่แยกออกจากกันได้ การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันรวม ๓๐๐ กรรม การประมวลโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปได้ตาม ป.อาญา มาตรา ๑๑ จำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตาม พ.ร.ก.การยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๓ มีโทษตาม พ.ร.ก. ดังกล่าว มาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี รวม ๓๐๐ กระทง เป็นการมีความผิดกระทงที่หนักที่สุดมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าเป็นเวลาไม่เกินสิบปี ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ศาลลงโทษผู้กระทำผิดทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้วโทษจำคุกทั้งสิ้นต้องไม่เกินสี่สิบปีตามป.อาญา มาตรา ๑๑ (๒) ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๒๐ ปี ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่อาจลงโทษให้มากเกินได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๕๑/๒๕๕๐

ความผิดตาม พ.ร.ก.การยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน เป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นกรรมแยกต่างไปจากความผิดฐานฉ้อโกงตาม ป.อาญา ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของ พ.ร.ก. บัญญัติถึงวิธีการและลักษณะของการยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนไว้ และบัญญัติคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการถูกหลอกลวงและจักษุความเป็นห่วงทางเศรษฐกิจของประเทศโดยให้กำหนดมาตรการต่างๆ ไว้ เพื่อคุ้มครองประชาชนเป็นส่วนรวม และให้หน่วยงานอื่นที่ของรัฐบางหน่วยมีอำนาจใช้มาตรการดังกล่าวนั้นได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผลสำเร็จเด็ดขาดไปทันที ดังนั้น ความผิดตาม พ.ร.ก. นี้ ผู้ใดเป็นผู้เสียหายโดยตรงและมีอำนาจฟ้องคดีได้

จำเลยกับพวกโดยเจตนาทุจริตได้ร่วมกันหลอกลวงโจทก์ร่วมและผู้เสียหายอีก ๒ คน รวมทั้งประชาชนทั่วไป ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งโดยการใช้อุบายแยกย้ายเอกสาร แจกข่าว จักรวนทางโทรศัพท์ โทรสาร และจัดตั้งตัวแทนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปชักชวนโจทก์ร่วมและผู้เสียหายให้นำเงินมาร่วมลงทุนซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับบริษัท ม. และบริษัท ไมเคิล ทั้งที่รู้ว่าบริษัทดังกล่าวไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจเช่นนั้นและไม่ได้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานและไม่ได้ส่งเงินไปต่างประเทศตามที่กล่าวอ้างมีการกระทำที่เป็นขบวนการโดยมีเจตนาทุจริตมาแต่แรกทำให้โจทก์ร่วมและผู้เสียหายหลงเชื่อและยอมเงินให้ไปตามที่ถูกหลอกลวง ขอบแต่งให้เป็นฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา ๑๑๐ ประมวลกฎหมายอาญาในการที่จำเลยหลอกลวงและนำเงินจากโจทก์ร่วมและผู้เสียหายทั้งสิ้นและการหลอกลวงดังกล่าวจำเลยกับพวกได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากโจทก์ร่วมและผู้เสียหายทั้งสี่ จึงเป็นตัวการร่วมกัน จำเลยจึงมีความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตาม ป.อาญา มาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง และเป็นการจัดให้มีบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปชักชวนให้โจทก์ร่วม ผู้เสียหายและประชาชนทั่วไปตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไปให้ทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับบริษัทดังกล่าวโดยหลอกลวงว่าจะได้กำไรและไม่มีการขาดทุนโดยกำไรสิ่งตอบแทนร้อยละ ๒ ของเงินลงทุนต่อวันหรือเดือนแรกในอัตราร้อยละ ๓๐-๔๐ ของเงินลงทุน เป็นการรับเข้าร่วมกระทำการกับบริษัทดังกล่าวถือเป็นการกู้ยืมเงินตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๓ และเป็นการชักชวนว่าจะจำหน่ายประโยชน์ตอบแทนให้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่กฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเงินยกเว้นไว้ให้กู้ยืมเงินระหว่างบุคคลธรรมดาเป็นการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยจำเลยกับพวกรู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนมากเกินกว่าที่จะนำมาจ่ายได้ เป็นการร่วมกันกระทำผิดโดยมีเจตนาทุจริตมาแต่แรก การกระทำเป็นความผิดตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๓ และ ๕ อีกบทหนึ่ง การกระทำของจำเลยกับพวกเป็นการกระทำผิดโดยมีเจตนาทุจริตมาแต่แรกมีการวางแผนการหลอกลวงไว้ล่วงหน้าเป็นขั้นตอน มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคน กระทำผิดเป็นขบวนการเพื่อให้โจทก์ร่วม ผู้เสียหายและประชาชนทั่วไปหลงเชื่อยอมเงินให้ไป จึงถือได้ว่าเป็นความผิดร้ายแรงในการร่วมลงทุนไม่ผลการได้ทรัพย์สินเกิดขึ้นจากบุคคลโดยตรงจากการหลอกลวงของจำเลยกับพวก

การที่ พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๓ วรรคสอง เป็นเพียงเพิ่มเติมการกระทำที่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่ให้ถือเป็นการกระทำผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนด้วยเท่านั้น มิได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบความผิดแต่ พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๑๐/๒๕๕๓

พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชน หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปว่าในการกู้ยืมเงิน ตนหรือบุคคลใดจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนให้ตามจำนวนอัตราการกู้ยืมเงิน ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่กฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมยกเว้นไว้ให้กู้ยืมเงินระหว่างบุคคลธรรมดาเป็นการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้นหรือจากบุคคลอื่นมาจ่ายชดใช้ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน หรือโดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนมากเกินกว่าที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นได้ และในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน" การโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือการกระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป อันจะทำให้เป็นความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ไม่จำเป็นที่จำเลยทั้งสองจะต้องกระทำการดังกล่าวต่อผู้เสียหายแต่ละคนด้วยตนเองทุกครั้งเป็นคราวๆ ไป เพียงแต่จำเลยทั้งสองและ

ข้อความดังกล่าวให้ปรากฏแก่ผู้เสียหายแม้เพียงบางคน แล้วเป็นผลให้ประชาชนหลงเชื่อนำเงินมาให้จำเลยยืมของผู้ยืม ก็ถือว่าเป็นการกระทำความผิดแล้ว ข้อสำคัญที่ทำให้ความผิดสำเร็จอยู่ที่ในการนั้นเป็นเหตุให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ให้เงินหรือทรัพย์สินไปจากผู้ถูกหลอกลวง ทั้งการกระทำดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลหลายคนจึงอาจกระทำต่อบุคคลเพียงคนเดียวก็ได้ การกระทำที่จะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงหรือพยายามฉ้อโกงขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำที่มีเจตนาบุกรุกทำเพื่อให้เกิดแก่บุคคลทั่วไปคนใดคนหนึ่งไปหรือประชาชนเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้งก็ได้ถือว่าเป็นการกระทำต่อบุคคลทั่วไปคนใดคนหนึ่งไปเช่นกัน ส่วนการกระทำเพื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่าจำเลยทั้งสองผู้ยืมเงินจากโจทก์ร่วมทั้งสิบเจ็ด ผู้เสียหายที่ ๑๑ และที่ ๑๒ ตนละเงินเวลาและในสถานที่แตกต่างกัน โดยแสดงให้เกิดแก่โจทก์ร่วมและผู้เสียหายเหล่านี้ต่างกันกันนั้น การกระทำของจำเลยทั้งสองแต่ละครั้งถือว่าเป็นความผิดสำเร็จสำหรับโจทก์ร่วมและผู้เสียหายแต่ละคนแล้ว จึงเป็นความผิดหลายกรรมตามจำนวนโจทก์ร่วมและผู้เสียหายที่จำเลยทั้งสองกระทำต่อกันหลายครั้ง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๑๑/๒๕๕๕

การยืมเงินที่จะเป็นความผิดฐาน ฉ.ฉ.ก.การยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ การยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา ๔ ซึ่งมีการกระทำในลักษณะหลอกลวงผู้เสียหาย กับการยืมเงินที่มีองค์ประกอบการกระทำตามมาตรา ๕ ซึ่งไม่ได้ปัญญัติไว้ชัดเจนว่ามีการกระทำในลักษณะหลอกลวงผู้เสียหาย แม้การยืมกรณีนี้อาจเป็นการยืมเงินที่ดีจริงก็ได้ แต่ผู้ยืมยังต้องรอวางโทษตามเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔ เป็นต้น จนกว่าจะพิสูจน์ได้ให้ความตามข้อกล่าวหาที่ปัญญัติไว้ สำหรับการกระทำของจำเลยคดีนี้ได้ความว่า การยืมเงินของจำเลยมีลักษณะเป็นการหลอกลวงผู้เสียหายโดยไม่ปรากฏว่ามีการประกอบกิจการจริง การจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนก็เป็นไปในลักษณะนำเงินจากผู้ร่วมลงทุนหมุนเวียนจ่ายให้ผู้ร่วมลงทุนรายอื่น การกระทำของจำเลยจึงมีความผิดฐานผู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา ๔ และการโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือการกระทำด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลทั่วไป อันจะทำให้เป็นความผิดสำเร็จฐานผู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ไม่จำเป็นที่จำเลยจะต้องกระทำการดังกล่าวต่อผู้เสียหายแต่ละคนด้วยตนเองทั้งแต่ต้นทุกครั้งเป็นคราว ๆ ไป เพียงแต่จำเลยแสดงข้อความดังกล่าวให้ปรากฏแก่ผู้เสียหายแม้เพียงบางคนแล้วเป็นผลให้ประชาชนหลงเชื่อและนำเงินมาให้จำเลยยืม ก็ถือเป็นการกระทำความผิดแล้ว ข้อสำคัญที่ทำให้ความผิดสำเร็จอยู่ที่ในการนั้นเป็นเหตุให้คนหรือบุคคลใดได้เงินหรือไปจากผู้ถูกหลอกลวง ดังนั้นการที่ผู้เสียหายแต่ละคนนำเงินมาให้ผู้ยืมและจำเลยรับไว้ ก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จสำหรับผู้เสียหายแต่ละคน จึงเป็นความผิดหลายกรรมตามจำนวนผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๑๑๖/๒๕๕๖

คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ กับพวกร่วมหลอกลวงผู้เสียหายทั้งสิบสองคนและประชาชนทั่วไปตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ให้ร่วมเป็นสมาชิกโครงการลงทุนการปลูกสวนป่าของจำเลยที่ ๑ แล้วหลอกลวงให้ผู้เสียหายทั้งสิบสองคนจ่ายเงินให้ครบละ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยอ้างว่าจะมอบประชาชนกรรมสิทธิ์มีราคาสูงถึง ๒๕๑,๐๐๐ ถึง ๑๑๑,๐๐๐ บาท ให้นั้น ตามพฤติการณ์การกระทำของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ กับพวก แสดงให้เห็นว่าเพียงแต่หลอกลวงเอาเงินจากผู้เสียหายทั้งสิบสองคนโดยมิได้มีเจตนาที่จะมอบประชาชนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้เสียหายทั้งสิบสองคนมาตั้งแต่ต้นเป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตจึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน กรณีมิใช่เป็นการผิดสัญญาทางแพ่งแต่อย่างใด นอกจากนี้การกระทำดังกล่าวยังเป็นการจ่ายหรือหลอกลวงจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนเพียงให้กับการให้ออกเงินใน

อัตราร้อยละ ๒๒๙.๕๕ ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่อาจบังคับการเป็นความกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ได้ ดังนั้น คำสองข้อ ๑ และข้อ ๒ จึงมีความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฝ่าฝืนประกาศด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๐๒/๒๕๒๐

บทบัญญัติตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฝ่าฝืนประกาศ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่วางมาตรการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม ความผิดฐานนี้จึงเป็นความผิดต่อรัฐ รัฐบาลนั้นจึงจะดำเนินคดีฟ้องร้องกรรมการทำความผิด เอกชนไม่ใช่ผู้เสียหายในการกระทำความผิดฐานนี้ ดังนี้ โจทก์ร่วมจึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะฟ้องร้องเป็นโจทก์ร่วมฟ้องในความผิดฐานนี้ได้ และแม้โจทก์ร่วมไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอฟ้องร้องเป็นโจทก์มาตั้งแต่แรก โจทก์ร่วมย่อมไม่มีสิทธิที่จะอุทธรณ์และฎีกา การฎีกาจึงไม่ต้องห้ามโจทก์ร่วมในปัญหาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานใดอันเป็นประโยชน์ของรัฐ

โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเฉพาะความผิดฐานอื่นเท่านั้น มิได้เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานอื่นอันเป็นประโยชน์ของประชาชน พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฝ่าฝืนประกาศ พ.ศ. ๒๕๒๑ ด้วย ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ร่วมจึงมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ฎีกาในความผิดที่โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเท่านั้น เมื่อความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศ ป.อาญา มาตรา ๓๓๑ ที่โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับจึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒๒๓ ทวิ และไม่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๒๓ ตรี แม้ความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการฝ่าฝืนประกาศ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕, ๑๒ จะมีอัตราโทษที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงและเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวกับความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศ ป.อาญา มาตรา ๓๓๑ ก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ร่วมมิได้เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศดังกล่าว ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด โจทก์ร่วมจึงไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์โดยอ้างว่าตนเองว่าเมื่อโทษตามบทหนักไม่ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงแล้ว ความผิดฐานในบทเบาย่อมอุทธรณ์ได้ด้วยอีกด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๒๒/๒๕๖๓

วินิจฉัยว่า " ..... แม้ผู้เสียหายทั้งสามสิบสองจะฟ้องเรียกค่าเสียหายทั้งสามจำเลยทั้งสามจึงต้องเป็นให้ชดใช้ค่าเสียหายทั้งสามนำเงินไปลงทุนเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่สูงโดยจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ร่วมลงทุนในลายลักษณ์อักษรเป็นดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕, ๑๖๕, ๑๗๕, ๒๒๐, ๒๖๓ และ ๒๗๕ ต่อปี ของจำนวนเงินที่ผู้ร่วมลงทุนให้จำเลยทั้งสามรู้ปีละครั้งและประโยชน์ตอบแทนในทุก ๑ ถึง ๓ วันหรือทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน ซึ่งผลตอบแทนที่ผู้เสียหายทั้งสามสิบสองจะได้รับล้วนต้องห้ามตาม พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๗ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๔(๑) บรรดาบทบัญญัติกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕ ที่ว่า เป็นข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน และให้เห็นว่าผู้เสียหายทั้งสามสิบสองจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิติบัญญัติที่จะมีสิทธิร้องทุกข์ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสามในความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนคดีนี้ และพนักงานอัยการย่อมไม่มีอำนาจฟ้องตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒๕๒(๑) และมาตรา ๑๑๐ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ในความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงมานั้นชอบแล้ว

ข้อเท็จจริง

(ศาลฎีกาถือหลัก ร่วมกันฉ้อโกง เหมือนกับศาลอุทธรณ์)

ข้อกฎหมายที่ได้จากคำพิพากษาศาลฎีกานี้

คดีนี้ แม้ผู้เสียหายทั้ง ๓๒ คน จะถูกหลอกให้นำเงินไปร่วมลงทุนกับจำเลยทั้งสาม และในท้ายที่สุดก็ไม่ได้รับเงินคืนทั้งสิ้น และได้รับความเสียหาย ความสูญเสียจากการกระทำผิด (ฉ้อโกง) ของจำเลยทั้งสามก็ตาม ซึ่งตาม ป.อาญา มาตรา ๓๐๓ บัญญัติว่า ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกแจ้งให้ทราบและโดยการหลอกลวงดังกล่าวได้เป็นเหตุให้ตนและผู้ถูกหลอกหรือบุคคลที่สาม ผู้นั้นมอบทำลายซึ่งทรัพย์สินไปทั้งสิ้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วก็อาจฟังประกอบความผิดฐาน ร่วมกันฉ้อโกง ตาม ป.อาญา มาตรา ๓๐๓ ประกอบมาตรา ๘๙ ก็ตาม (ถูกหลอกให้ร่วมนำเงินมาลงทุนและสูญเสียเงินไป)

แต่คดีนี้ ทั้งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ได้วินิจฉัยว่า "คำขอบแทนที่จำเลยทั้งสามตกลงจ่ายให้แก่ผู้เสียหายทั้ง ๓๒ คนนั้น มีลักษณะคิดเป็นดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๓๕, ๓๐๐, ๓๐๐, ๒๐๐, ๑๐๐ และ ๑๐๐ ต่อปี ของจำนวนเงินที่ผู้ร่วมทุนให้จำเลยทั้งสามผู้ปฏิบัติการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในทุก ๒ ถึง ๓ วันทำการทุกสิ้นเดือนทำการทุกเดือน ซึ่งแต่ละคนที่ผู้เสียหายทั้งสามสิบคนจะได้รับล้วนต้องห้ามตาม พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๓(๑) ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๕๔ (กฎหมายกำหนดห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อปี) ซึ่งอดีตศาลฎีกาจึงถือได้ว่า เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน และถือได้ว่า ผู้เสียหายทั้ง ๓๒ คน มีเจตนาร่วมกันประสงค์จะมอบประโยชน์อันเกิดจากการกระทำที่ผิดกฎหมาย จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยบริสุทธิ์ และมิใช่ใช่ "ผู้เสียหายโดยบริสุทธิ์" แล้ว ก็ไม่มีเจตนาร้องทุกข์ขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสามในความผิดฐาน "ฉ้อโกง" ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ (ความผิดอันยอมความได้นั้น กฎหมายกำหนดให้ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ภายในกำหนดอายุความ ตาม ป.อาญา มาตรา ๓๐) และเมื่อผู้เสียหายทั้ง ๓๒ คน ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยบริสุทธิ์แล้วก็ร้องทุกข์ไม่ได้ และเมื่อร้องทุกข์ไม่ได้ พนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจสอบสวนคดีนี้ (ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง "คดีความผิดต่อส่วนตัวท่านมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ")

เมื่อพนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวนคดีนี้แล้ว อำนาจการสอบสวนที่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนมาแล้วและส่งให้พนักงานอัยการฟ้องร้องเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานอัยการก็ฟ้องไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ (ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๒๒๐ ท่านมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล โดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน ดังนั้น เมื่อฟ้องคดีนี้ในฐานความผิด "ร่วมกันฉ้อโกง"

ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาจึงพิพากษา "ยกฟ้อง" ด้วยเหตุผลดังกล่าว

คำพิพากษาศาลฎีกานี้จึงเป็นอุทาหรณ์อันดีว่า

แม้จะเป็นผู้ถูกหลอกให้ร่วมลงทุน แต่ถ้าหวังผลประโยชน์ตอบแทนในลักษณะที่สูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด อาจจะไม่ใช่ผู้เสียหายโดยบริสุทธิ์ในความผิดฐาน ร่วมกันฉ้อโกง และยังส่งผลให้พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน พนักงานอัยการไม่อาจฟ้องดำเนินคดีนี้ได้ ท่ามกลางผู้เสียหายจะถูกหลอกและสูญเสียเงินไป แต่อาจไม่ได้รับเงินคืน ก็จะสูญเสียเงินไปก็ได้

แต่ยังคงสอบสวนและฟ้องในความผิดฐาน "ร่วมกันรู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน" (ตาม พ.ร.ก.การรู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.๒๕๕๑ ตามมาตรา ๒ ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่

อายุไม่เกิน ๒๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๕ แสนบาทขึ้น ๑ ล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละ ๑๐,๐๐๐ บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่) และความผิดฐาน "รวมกันต้อไก่" ซึ่งคดีนี้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ตีความบทบัญญัติกฎหมายแล้วเห็นว่า เป็นการกระทำการรวมตัวกันตั้งต่อกฎหมายขายสลากชนิดให้ลงโทษปรับหนักกว่า ปอาญา มาตรา ๑๐๑ และพิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสาม ในความผิดฐาน "รวมกันกู้ยืมเงินที่เป็นการต้อไก่ประเภทสลากชุด" ตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมเงินที่เป็นการต้อไก่ประเภทสลากชุด พ.ศ. ๒๕๕๓ ความมาตรา ๕ วรรคหนึ่งประกอบมาตรา ๕๑๐ โดยให้ลงโทษจำเลยเป็นกรรมกรรมไป แต่พิพากษา "ยกฟ้อง" จำเลยทั้งสามในความผิดฐาน "รวมกันต้อไก่" ศาลอาญาพิพากษา

ผนวก จ.

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และแนวทางในการเบิกจ่ายเงิน ที่เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวน หรือที่พนักงานสอบสวนเบิกจ่ายได้

รายชื่อคณะทำงานจัดทำคู่มือพนักงานสอบสวน
คดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

คณะทำงานส่วนบังคับบัญชา

๑.	พล.ต.อ.วรนติ์	วิพนวรากูร	รอง ผบ.ตร.	หัวหน้าคณะทำงาน
๒.	พล.ต.ท.จรอ	ธีรศิลปโรจน์	ผู้ช่วย ผบ.ตร.	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๓.	พล.ต.ท.นิรันดร	เมฆีสมศรี	ผบช.ศรชล.ตร.	ผู้ช่วยหัวหน้าคณะทำงาน
๔.	พล.ต.ท.สุรางค์	จิรจันทร์	ผบช.ภ.๑	ผู้ช่วยหัวหน้าคณะทำงาน
๕.	พล.ต.ท.ศรีศักดิ์	ตันติมานะจิต	รอง ผบช.ภ.๑	ผู้ช่วยหัวหน้าคณะทำงาน
๖.	พล.ต.ท.ชนะชัย	ตั้งปรอเสริฐ	รอง ผบช.ก.๑	ผู้ช่วยหัวหน้าคณะทำงาน
๗.	พล.ต.ท.ไพศรี	ชื่นจิต	ผบก.ปอศ.	ผู้ช่วยหัวหน้าคณะทำงาน
๘.	พล.ต.ท.นภดร	ทุกทัพน์	ผบก.สตม.	ผู้ช่วยหัวหน้าคณะทำงาน

คณะทำงานด้านความเชี่ยวชาญ

๑.	พ.ต.อ.ทักษ์ภูมิ	ศาสุบริพญ์	รอง ผบก.ปอศ.	คณะทำงาน
๒.	พ.ต.อ.ทัพนา	ลายวาทิพน์	รอง ผบก.ปอศ.	คณะทำงาน
๓.	พ.ต.อ.อักษรศิริ	เสริญศร	สบก.๑ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๔.	พ.ต.ท.สมชาย	ไพรีสุวรรณ	รอง ผกก.(สอบสวน)	คณะทำงาน
			ทนง.งานสอบสวน กก.๑ บก.ปอศ.	
๕.	พ.ต.ท.ทวศักดิ์	ธรรมากูลวิชช์	รอง ผกก (สอบสวน)	คณะทำงาน
			ทนง.งานสอบสวน กก.๕ บก.ปอศ.	
๖.	พ.ต.ท.ปิญญาวุฒิ	แสนทวีสุข	รอง ผกก.๑ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๗.	พ.ต.ท.สิทธิการ	ฉายศศิลาย	สว.(สอบสวน) กก.๕ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๘.	พ.ต.ท.จิรสักดิ์	เพียรเมือง	สว.(สอบสวน) กก.๕ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๙.	พ.ต.ท.ชาญณรงค์	ทันธิ	สว.(สอบสวน) กก.๑ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๑๐.	พ.ต.ท.รุ่งศุภ	จันทร์ดี	สว.(สอบสวน) กก.๑ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๑๑.	ร.ต.อ.ธารฤทัย	เอื้อมไพบูลย์	รอง สว.(สอบสวน) กก.๑ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๑๒.	ร.ต.อ.จิรัฏฐ	ศรเจริญ	รอง สว.(สอบสวน) กก.๑ บก.ปอศ.	คณะทำงาน
๑๓.	ร.ต.อ.ภูมิรินทร์	ศรีทองสุข	รอง สว.(สอบสวน) กก.๑ บก.ปอศ.	คณะทำงาน

คณะทำงานส่วนตรวจราชการ

๑.	รศ.ท.ด.ธวัช	ธรรมธนาจิรัฐ	อาจารย์ (สบอ) กลุ่มงานศูนย์วิชาการ	คณะทำงาน
			คณะทำงานตำรวจ ตร.นรต.	
๒.	รศ.ท.ด.อนพัฒน์	วสุธาร	อาจารย์ (สบอ) กลุ่มงานศูนย์วิชาการ	คณะทำงาน
			คณะทำงานตำรวจ ตร.นรต.	
๓.	พ.ต.อ.สมเกียรติ	ศิริวุฒ	รอง ผกก.กลุ่มงานตรวจสอบด้านวินัย	คณะทำงาน
			ชก.ภ.๑	

๒.	ร.ต.อ.เมธี	อรวนลิขิต	ผบก.กลุ่มงานตรวจสอบสำนวนคดี บก.ภ.จ.ลป	ศูนย์ทำงาน
๓.	ร.ต.ท.วิโรจน์	วิลัยรัตน์	อาจารย์ (สบน๒) กลุ่มงานศูนย์อาจารย์ ศูนย์ตำรวจศาลกรี รร.นรต.	ศูนย์ทำงาน
๔.	ร.ต.ท.ณัฐวุฒิ	ทิวบัวคำ	อาจารย์ (สบน๒) กลุ่มงานศูนย์อาจารย์ ศูนย์ตำรวจศาลกรี รร.นรต.	ศูนย์ทำงาน
๕.	ร.ต.อ.ไพฑิฐ	แก้วไพรพงษ์	อาจารย์ (สบน๒) กลุ่มงานศูนย์อาจารย์ ศูนย์ตำรวจศาลกรี รร.นรต.	ศูนย์ทำงาน
๖.	ร.ต.อ.พรชัย	เลิศนิลุวรรณ	อาจารย์ (สบน๒) กลุ่มงานศูนย์อาจารย์ ศูนย์ตำรวจศาลกรี รร.นรต. ศูนย์ทำงาน	
๗.	ร.ต.อ.จิรัฐาย	สีนวรรณาศักดิ์	อาจารย์ (สบน๒) กลุ่มงานศูนย์อาจารย์ ศูนย์ตำรวจศาลกรี รร.นรต.	ศูนย์ทำงาน

คู่มือพนักงานสอบสวน
ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)

คู่มือปฏิบัติงานสอบสวน
Police Investigation Manual

คู่มือการสอบสวน
คดีความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

คู่มือการสอบสวน
คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คู่มือการสอบสวน
คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

คู่มือการสอบสวน
คดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

[illegible]